

BILTEN

HRVATSKA NARODNA BANKA

205

Godina XX • Srpanj 2014.

HNB

BILTEN 205

IZDAVAČ

Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 01/4564-555
Telefon: 01/4565-006
Telefaks: 01/4564-687

www.hnb.hr

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).
Molimo korisnike ove publikacije da pri korištenju podataka obvezno navedu izvor.
Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

ISSN 1334-0042 (online)

HNB

HRVATSKA NARODNA BANKA

BILTEN 205

Zagreb, srpanj 2014.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Površina (km ²)	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594
Broj stanovnika (mil.)	4,442	4,440	4,436	4,434	4,429	4,418	4,280*	4,268	4,268
BDP (mil. HRK, tekuće cijene) ^a	266.652	291.044	318.308	343.412	328.672	323.807	328.737	327.021*	326.849*
BDP (mil. EUR, tekuće cijene)	36.034	39.745	43.390	47.543	44.781	44.441	44.220	43.502*	43.157*
BDP po stanovniku (EUR)	8.112	8.951	9.781	10.722	10.111	10.060	10.332*	10.193*	10.112*
BDP, realna godišnja stopa rasta (%)	4,3	4,9	5,1	2,1	-6,9	-2,3	-0,2	-2,2*	-0,9*
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	3,3	3,2	2,9	6,1	2,4	1,1	2,3	3,4	2,2
Tekući račun platne bilance (mil. EUR)	-1.899	-2.627	-3.151	-4.255*	-2.293*	-500,9*	-389,4*	-57,5*	381,6*
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-5,3	-6,6	-7,3	-8,9*	-5,1*	-1,1*	-0,9*	-0,1*	0,9*
Izvoz robe i usluga (% BDP-a)	42,4	42,7	42,1	41,7*	36,4*	39,9*	42,4*	43,8*	44,7*
Uvoz robe i usluga (% BDP-a)	48,3	49,2	49,3	49,7*	39,8*	39,8*	42,3*	43,0*	43,8*
Inozemni dug (mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	25.990	29.725	33.721	40.590	45.269	46.527	45.901	44.861	45.631
Inozemni dug (% BDP-a)	72,1	74,8	77,7	85,4	101,1	104,7	103,8	103,1*	105,7*
Inozemni dug (% izvoza robe i usluga)	170,2	175,3	184,6	204,6*	277,5*	262,6*	244,7*	235,4*	236,5*
Otplaćeni inozemni dug (% izvoza robe i usluga) ^d	25,0	37,3	35,1	29,7*	46,7*	41,9*	35,2*	37,5*	38,1*
Bruto međunarodne pričuve (mil. EUR, na kraju razdoblja)	7.438	8.725	9.307	9.121	10.376	10.660	11.195	11.236	12.908
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	5,1	5,4	5,2	4,6*	7,0*	7,2*	7,2*	7,2*	8,2*
Nacionalna valuta: kuna (HRK)									
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	7,3756	7,3451	7,3251	7,3244	7,3062	7,3852	7,5304	7,5456	7,6376
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	6,2336	5,5784	4,9855	5,1555	5,0893	5,5683	5,8199	5,7268	5,5490
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,4000	7,3228	7,3360	7,2232	7,3396	7,2862	7,4342	7,5173	7,5735
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	5,9500	5,8392	5,3660	4,9344	5,2804	5,5000	5,3435	5,8509	5,7059
Neto pozajmljivanje (+)/zaduživanje (-) konsolidirane opće države (mil. HRK) ^e	-17.380,7	-20.563,7	-25.759,3	-16.287,6	-16.171,5
Neto pozajmljivanje (+)/zaduživanje (-) konsolidirane opće države (% BDP-a)	-5,3	-6,4	-7,8	-5,0*	-4,9*
Javni dug (% BDP-a) ^f	38,5	35,7	33,3	30,0	36,8	45,0	52,0	56,2*	67,4*
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	12,7	11,2	9,6	8,4	9,1	11,8	13,5	15,8	17,1
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	43,3	43,6	44,2	44,5	43,3	41,1	39,5	38,1	36,4

^a Podaci o BDP-u za 2012. i 2013. privremeni su.

^b Stopa inflacije mjerena je indeksom potrošačkih cijena.

^c U sklopu obveza preuzetih u pretprijetnim pregovorima s Europskom komisijom na početku 2008. stupile su na snagu promjene u pravnoj regulativi vezane uz praćenje inozemnog zaduživanja. Stanje inozemnog duga na kraju 2007. prikazano je prema starom sustavu izvještavanja. Da bi se omogućila godišnja usporedba, stanje inozemnog duga na kraju 2007. izračunato je i na osnovi novog sustava izvještavanja, koji pokazuje da bi stanje duga bilo veće za 365 mil. EUR te bi iznosilo 34.086 mil. EUR. Od početka 2009. u primjeni je novi, unaprijeđeni sustav obrade podataka, pri čemu je, radi usporedivosti, izračunato i stanje duga na kraju 2008., koje bi prema tom sustavu bilo veće za 366 mil. EUR te bi iznosilo 40.956 mil. EUR.

^d Otplate inozemnog duga uključuju otplate glavnice s osnove obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita (isključujući obveze prema vlasnički povezanim poduzećima) te ukupne otplate kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Saldo konsolidirane opće države prema metodologiji ESA 95 iskazan u Izvješću o prekomjernom proračunskom manjku

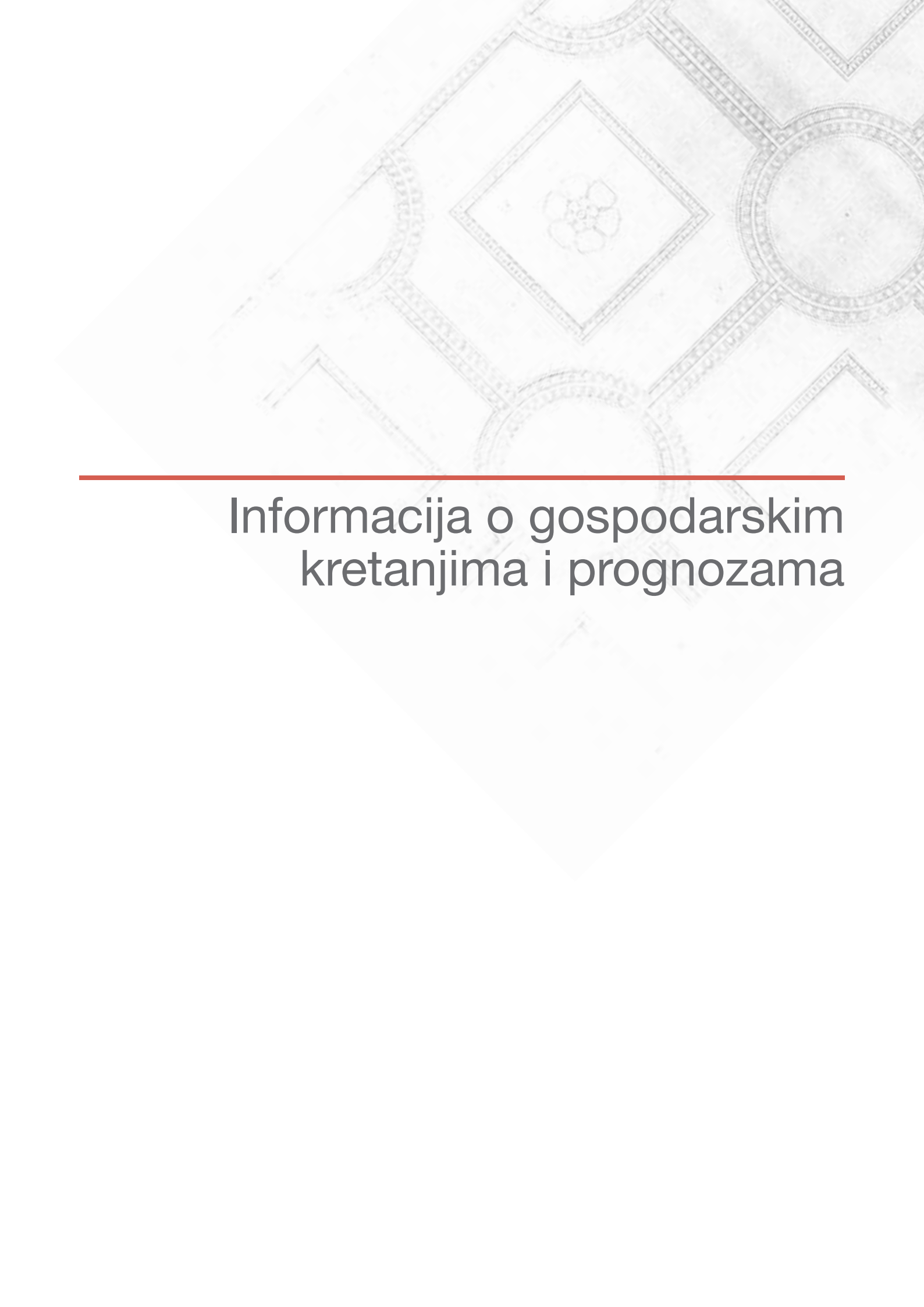
^f Javni dug je dug opće države. Od 2008. dug HAC-a isključen je iz duga opće države. Podaci su usklađeni s metodologijom ESA 95 i Eurostatovim Priručnikom o državnom deficitu i dugu.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

1. Sažetak	3	Tablica D3a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	52
2. Kretanja u globalnom okruženju	5	Tablica D4: Potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora	53
Glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri	6	Tablica D4a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora	53
Tečajevi i cjenovna kretanja	7	Tablica D5: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima	54
Kretanja kamatnih stopa	8	Tablica D5a: Distribucija kunskih kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima	55
3. Agregatna potražnja i ponuda	9	Tablica D5b: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospjeću	56
Agregatna potražnja	9	Tablica D5c: Distribucija kredita kreditnih institucija stanovništvu prema namjeni i valutnoj strukturi	57
Agregatna ponuda	11	Tablica D5d: Distribucija kredita kreditnih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim trgovačkim društvima prema valutnoj strukturi	58
Rizici	12	Tablica D6: Depozitni novac kod kreditnih institucija	58
4. Tržište rada	12	Tablica D7: Kunski depoziti kod kreditnih institucija	59
5. Inflacija	13	Tablica D8: Devizni depoziti kod kreditnih institucija	60
Okvir 1. Recentna kretanja indeksa potrošačkih cijena i rizik nastanka deflacijske spirale u Hrvatskoj	16	Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita stanovništva i nefinancijskih trgovačkih društava	60
6. Vanjska trgovina i konkurentnost	18	Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima	61
Okvir 2. Revizija efektivnih tečajeva kune	20	Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca	62
7. Uvjeti financiranja i tokovi kapitala	23	Tablica D10: Inozemna pasiva kreditnih institucija	63
Uvjeti financiranja	23	Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod kreditnih institucija	64
Tokovi kapitala s inozemstvom	25	Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod kreditnih institucija	64
Okvir 3. Pregled i struktura promjene duga nefinancijskih poduzeća u 2013.	26	F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost	65
8. Monetarna politika	31	Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	65
9. Javne financije	33	Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	66
Prihodi, rashodi i transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane opće države	33	Tablica F3: Obvezne pričuve banaka	67
Manjak i dug konsolidirane opće države	34	Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka	68
Okvir 4. Ocjena izravnih fiskalnih učinaka pristupanja EU-u na javne financije u Hrvatskoj	35	G. Financijska tržišta	69
10. Odstupanja od prethodne projekcije	37	Tablica G1a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite bez valutne klauzule (novi poslovi)	69
11. Dodatak	39	Tablica G1b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite s valutnom klauzulom (novi poslovi)	70
Statistički pregled	41	Tablica G1c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite (novi poslovi)	71
Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama	43	Tablica G2a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite stanovništvu bez valutne klauzule (novi poslovi)	72
Tablica 1. Usporedni prikaz dviju sektorizacija	43	Tablica G2b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite stanovništvu s valutnom klauzulom (novi poslovi)	73
Tablica 2. Sektorizacija financijskih institucija do studenoga 2010.	43	Tablica G2c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite stanovništvu (novi poslovi)	74
Tablica 3. Sektorizacija financijskih institucija od prosinca 2010.	43	Tablica G3a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim trgovačkim društvima bez valutne klauzule (novi poslovi)	75
A. Monetarni i kreditni agregati	45	Tablica G3b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim trgovačkim društvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)	76
Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati	45	Tablica G3c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite nefinancijskim trgovačkim društvima (novi poslovi)	77
B. Monetarne institucije	46	Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi)	78
Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija	46	Tablica G5a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (stanja)	79
Tablica B2: Broj kreditnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive	47		
C. Hrvatska narodna banka	48		
Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke	48		
D. Kreditne institucije	50		
Tablica D1: Konsolidirana bilanca kreditnih institucija	50		
Tablica D2: Inozemna aktiva kreditnih institucija	51		
Tablica D3: Potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	52		

Tablica G5b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (stanja)	80	Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	108
Tablica G5c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (stanja)	82	Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima	109
Tablica G6a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)	84	Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora	111
Tablica G6b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)	85	Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica	113
Tablica G6c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (novi poslovi)	87	Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja	114
Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankarskom tržištu	89	Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja	114
Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankarskom tržištu (ZIBOR)	89	Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja	115
Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke	90	I. Državne financije – izabrani podaci	116
Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja	91	Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti	116
Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja	92	Tablica I2: Operacije državnog proračuna	117
H. Gospodarski odnosi s inozemstvom	94	Tablica I3: Dug opće države	118
Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica	94	J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci	120
Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge	95	Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima	120
Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi	96	Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena	121
Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja	97	Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina	122
Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja	98	Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće	122
Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica	100	Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača	123
Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka	101	Popis banaka i štedionica	125
Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost	102	Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke	126
Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune	105	Kratice i znakovi	127
Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima	106		

Informacija o gospodarskim kretanjima i prognozama

1. Sažetak

U 2014. očekuje se stagnacija gospodarske aktivnosti u uvjetima fiskalne konsolidacije.

Blagi rast gospodarske aktivnosti u 2015. bit će potaknut nastavkom rasta izvoza robe i usluga, dok će domaća potražnja stagnirati.

U 2014. se očekuje nastavak nepovoljnog kretanja na tržištu rada, iako nešto blažeg intenziteta nego prethodne godine.

Inflacija će se zamjetno usporiti u 2014. u uvjetima stabilnog tečaja kune prema euru, odsutnosti domaćih inflatornih pritisaka s potražnje i troškovne strane te pada uvoznih cijena prehrambenih sirovina.

U 2014. se očekuje nastavak trenda poboljšavanja salda na tekućem i kapitalnom računu, koji bi mogao iznositi 2,1% BDP-a. Tome bi najviše trebala pridonijeti kretanja u međunarodnoj razmjeni robe i usluga.

Troškovi financiranja domaćih sektora malo su povoljniji nego u prethodnoj godini, ali nema potvrde o oporavku kreditiranja poduzeća i stanovništva, koji se očekuje tek u srednjoročnom razdoblju.

Monetarna politika i nadalje je ekspanzivna te osigurava visoku primarnu likvidnost zadržavajući

Realni BDP mogao bi u 2014. stagnirati (stopa promjene $-0,2\%$). Pozitivan doprinos rastu BDP-a mogao bi dati jedino izvoz robe i usluga potaknut jačanjem inozemne potražnje, dok bi se domaća potražnja mogla smanjiti zbog kratkoročno nepovoljnih učinaka planirane fiskalne konsolidacije na gospodarsku aktivnost. Donesene mjere fiskalne prilagodbe u prvom redu su usmjerene na daljnje povećanje prihoda države, a strukturne mjere koje bi trebale jačati poslovnu i investicijsku klimu još uvijek uglavnom nisu provedene.

U 2015. gospodarska bi aktivnost mogla blago porasti (stopa rasta BDP-a od $0,4\%$). Pritom se očekuje nastavak snažnog rasta izvoza, a domaća će potražnja stagnirati, potisnuta djelovanjem fiskalne konsolidacije. Tako bi se pad osobne potrošnje mogao dodatno smanjiti, ali investicije u kapital mogle bi malo porasti. U projekcijskom horizontu prevladavaju negativni rizici povezani s efektivnim učinkom mjera fiskalne politike na gospodarsku aktivnost. Istodobno su glavni pozitivni rizici povezani s kretanjem investicija. Porezne olakšice i snažnije povlačenje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova EU-a mogli bi prouzročiti snažniji rast privatnih investicija. Rast javnih investicija mogli bi pospješiti infrastrukturni projekti.

Kretanja na tržištu rada stabilizirala su se tijekom prvih pet mjeseci 2014. nakon što su kraj 2013. godine obilježila iznimno nepovoljna kretanja. Tako je tijekom prvih pet mjeseci došlo do blagog smanjenja broja nezaposlenih, a broj zaposlenih nalazi se na razinama s kraja 2013. godine. S obzirom na to da se u 2014. ne očekuje oporavak gospodarske aktivnosti, broj zaposlenih osoba mogao bi se dodatno smanjiti, a broj nezaposlenih povećati. Slična kretanja predviđaju se i za 2015. iako u nešto blažem intenzitetu. Kada je riječ o cijeni rada, nominalne bruto i neto plaće vjerojatno će stagnirati u 2014., pa bi se zbog očekivane stagnacije cijena realne plaće mogle zadržati na razinama iz prethodne godine. Tijekom 2015. nominalne. bruto i neto plaće mogle bi blago porasti, a realne bi se plaće mogle sniziti zbog snažnijeg porasta razine cijena.

Inflacija potrošačkih cijena nastavila se smanjivati i u 2014., a njezina godišnja stopa promjene pala je s $0,3\%$ u prosincu 2013. na $-0,2\%$ u svibnju 2014. ponajviše zbog pada cijena prehrane. Administrativne odluke potaknule su određeni rast cijena, prije svega rast cijena duhanskih prerađevina, opskrbe vodom i naftnih derivata. U nastavku godine očekuje se blago povećanje inflacije zbog utjecaja administrativnih mjera na poskupljenje usluga u mobilnim mrežama i iščezavanja učinka pozitivnog šoka na strani ponude. Ocijenjeno je da će se prosječna godišnja stopa inflacije usporiti s $2,2\%$ u 2013. na $0,1\%$ u 2014. U 2015. očekuje se ubrzanje inflacije na $1,6\%$, no ona će i nadalje ostati relativno niska.

Višak na tekućem i kapitalnom računu platne bilance mogao bi se u 2014. dodatno poboljšati, najviše zbog daljnjeg rasta neto izvoza robe i usluga. Očekivani rast izvoza temelji se na pretpostavci rasta uvozne potražnje u zemljama koje su glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri, dok izostanak izraženijeg oporavka domaće potražnje i daljnji nepovoljni uvjeti na tržištu rada ograničavaju jače intenziviranje uvoza. Osim toga, račun faktorskih dohodaka trebao bi, kao i prošle godine, pozitivno djelovati na promjenu salda tekućeg računa, pri čemu bi se zbog očekivanog pada dobiti poduzeća i banaka u stranom vlasništvu rashodi na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja mogli dodatno smanjiti. Za razliku od toga, smanjeni neto priljev na osnovi transfera odražava prije svega procijenjenu godišnju dinamiku trošenja sredstava iz fondova EU-a. U 2015. se očekuje slabljenje pozitivnog neto učinka međunarodne razmjene s inozemstvom, rast manjka na računu dohodaka i jače korištenje sredstava iz fondova EU-a. Relativni pokazatelji inozemne zaduženosti mogli bi se u 2014. i 2015. poboljšati i zadržati na visokim razinama, nešto iznad 100% BDP-a.

Visoka likvidnost međunarodnih financijskih tržišta utjecala je na znatno poboljšanje uvjeta financiranja države u inozemstvu, što se potvrdilo pri izdavanju državnih obveznica u svibnju, a ostvaren je i pad kamatnih stopa na trezorske zapise u uvjetima ekspanzivne monetarne politike HNB-a. Tako su i domaći troškovi financiranja poduzeća bili na najnižim razinama od početka krize, dok je kod sektora stanovništva ostvareno blago smanjenje kamatnih stopa na dugoročne kredite koji ne uključuju stambene. Uz pooštrene standarde odobravanja kredita i prigušenu potražnju ukupno je financiranje privatnog sektora i nadalje slabo. U projekcijskom se razdoblju predviđa zadržavanje postojećih uvjeta financiranja i blagi oporavak kreditiranja. Pritom se očekuje snažnije zaduživanje poduzeća, dok bi se razduživanje stanovništva moglo usporavati.

Središnja će banka nastaviti održavati visoku likvidnost monetarnog sustava kreirano u prethodnim godinama, ne dovodeći pritom u pitanje stabilnost tečaja domaće valute. Usto, otkupom obveznih blagajničkih zapisa od banaka HNB potiče rast plasmana

stabilnost tečaja kune i potičući oporavak plasmana poduzećima.

Državne će financije u idućem razdoblju uvelike obilježiti ulazak Hrvatske u proceduru pri prekomjernom manjku i posljednja, snažna fiskalna prilagodba.

Makroekonomski izgledi

poduzećima. No, rizici za značajniji oporavak kreditne aktivnosti i dalje su negativno usmjereni te ovise o brojnim činiteljima koji su izvan dosega djelovanja i utjecaja monetarne politike.

Neto zaduživanje konsolidirane opće države (prema metodologiji GFS 2001) iznosilo je u prva tri mjeseca 6,8 mlrd. kuna, što je za jednu milijardu kuna više nego prošle godine ili oko 50% planiranoga godišnjeg manjka za 2014. Zbog donesenih mjera fiskalne konsolidacije neto zaduživanje opće države prema metodologiji ESA 95 trebalo bi se na razini cijele 2014. zamjetno smanjiti u odnosu na prošlu godinu, a nastavak fiskalne konsolidacije očekuje se i u 2015.

Tablica u nastavku prikazuje središnje ocjene/projekcije glavnih makroekonomskih veličina za Hrvatsku u 2014. i 2015. godini.

Tablica 1.1. Svodna tablica projiciranih makroekonomskih veličina

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Nacionalni računi (realne stope promjene, %)									
BDP	5,1	2,1	-6,9	-2,3	-0,2	-2,2	-0,9	-0,2	0,4
Osobna potrošnja	6,3	1,3	-7,6	-1,3	0,3	-3,0	-1,3	-0,6	-0,1
Državna potrošnja	5,5	0,1	0,4	-2,1	-1,4	-0,8	0,5	-0,6	-1,5
Bruto investicije u fiksni kapital	7,1	8,7	-14,2	-15,0	-3,4	-3,1	-1,3	-2,7	1,1
Izvoz robe i usluga	3,7	1,7	-16,2	4,8	1,7	0,3	-1,2	3,2	2,9
Uvoz robe i usluga	6,1	4,0	-21,4	-2,8	2,1	-2,4	-2,0	1,1	2,2
Tržište rada									
Broj zaposlenih (prosječna stopa promjene, %)	2,7	2,3	-2,1	-4,2	-1,1	-1,2	-1,5	-1,3	-0,4
Stopa nezaposlenosti (administrativna)	14,8	13,2	14,9	17,4	17,8	19,0	20,2	20,7	20,9
Stopa nezaposlenosti (anketna)	9,6	8,3	9,1	11,8	13,5	15,8	17,1	17,5	17,3
Cijene									
Indeks potrošačkih cijena (prosječna stopa promjene, %)	2,9	6,1	2,4	1,1	2,3	3,4	2,2	0,1	1,6
Vanjski sektor									
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-7,3	-8,9	-5,1	-1,1	-0,9	-0,1	0,9	1,9	1,8
Roba	-21,8	-22,4	-16,1	-12,9	-13,9	-13,9	-14,7	-14,4	-14,1
Usluge	14,7	14,4	12,7	13,0	14,0	14,7	15,7	16,3	16,3
Faktorski dohoci	-2,5	-3,3	-4,0	-3,6	-3,6	-3,7	-2,5	-2,1	-2,6
Tekući transferi	2,4	2,3	2,2	2,4	2,6	2,7	2,5	2,1	2,2
Tekući i kapitalni račun platne bilance (% BDP-a)	-7,2	-8,9	-5,0	-1,0	-0,8	0,0	1,0	2,1	2,2
Bruto inozemni dug (% BDP-a)	77,7	85,4	101,1	104,7	103,8	103,1	105,7	105,0	102,7
Monetarna kretanja (stope promjene, %)									
Ukupna likvidna sredstva – M4	18,5	4,7	0,1	3,0	1,6	3,2	2,9	2,4	2,9
Ukupna likvidna sredstva – M4 ^a	19,2	4,4	0,4	1,8	0,3	3,1	2,4	2,1	2,8
Plasmani kreditnih institucija privatnom sektoru	15,3	13,4	0,0	6,1	4,9	-3,9	-0,7	-0,5	1,0
Plasmani kreditnih institucija privatnom sektoru ^{a,b}	16,2	11,4	0,3	2,8	3,1	-4,1	-1,4	-0,6	1,1

^a Isključujući utjecaj tečajnih promjena.

^b Ako se uz učinak tečaja isključe i jednokratni učinci preuzimanja kreditnih obveza brodogradilišta od strane MF-a, smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne kreditne institucije koja je dio svojih potraživanja prenijela na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke, stečaja Centar banke d.d. te metodoloških promjena knjiženja naknada, stopa rasta plasmana u 2012. iznosi 0,4%, a u 2013. 0,1%. Isključujući jednokratni povrat kredita HBOR-a početkom 2014. zbog prestanka Programa razvoja gospodarstva, projicirana stopa rasta plasmana u 2014. iznosi 0,1%.

Napomena: Projekcije za 2014. i 2015. izvedene su iz podataka dostupnih do lipnja 2014.

Izvori: DZS; MF; HNB

2. Kretanja u globalnom okružju

Rast svjetskoga gospodarstva mogao bi se povećati na 3,6% u 2014., nakon što je u 2013. iznosio 3,0%. Globalna gospodarska aktivnost znatno se ubrzala u drugoj polovini 2013. u prvom redu zbog primjetnog dinamiziranja gospodarskog rasta u SAD-u. Iako je tijekom prvoga tromjesečja u Sjedinjenim Državama zabilježen pad gospodarske aktivnosti, poglavito zbog loših vremenskih prilika, u nastavku 2014. gospodarstvo SAD-a moglo bi ponovno izrazito pozitivno djelovati na globalnu aktivnost jer se očekuje daljnje snažno jačanje domaće potražnje zbog dinamičnog oporavka tržišta rada, povoljnih uvjeta financiranja i slabljenja negativnih učinaka fiskalne konsolidacije. U eurozoni se u ovoj godini očekuje nastavak umjerenog rasta realnog BDP-a, koji je započeo u drugom tromjesečju 2013. godine. Međutim, slaba kreditna aktivnost i postojeće neujednačenosti u regulaciji financijskog sustava eurozone otežavaju prijenos ekspanzivne monetarne politike na gospodarstvo te su prepreka dinamičnijem oporavku gospodarske aktivnosti. U eurozoni, kao i u većini razvijenih zemalja, stopa inflacije vrlo je niska te odražava pad cijena sirovina na svjetskom tržištu, ali i slabe pritiske s troškovne strane uzrokovane visokom razinom nezaposlenosti. Dinamiziranje potražnje u razvijenim zemljama pozitivno se odražava na dinamiku izvoza zemalja s tržištima u nastajanju.

Međutim, bolji gospodarski izgledi i najave nadolazećeg stezanja monetarne politike u razvijenim zemljama generiraju očekivanja da će rasti referentne kamatne stope u razvijenim zemljama, a to smanjuje sklonost investitora zemljama s tržištima u nastajanju. Geopolitički rizici povezani sa sukobima u Istočnoj Europi za sada nisu značajnije negativno utjecali na globalnu gospodarsku aktivnost. Međutim, dodatno intenziviranje sukoba u toj regiji moglo bi izazvati nagli porast nesklonosti riziku na međunarodnim financijskim tržištima, kao i poremećaje u proizvodnji energenata u toj regiji, što bi vjerojatno imalo znatnije negativne učinke na globalna gospodarska kretanja.

U 2015. godini globalni bi se rast mogao dodatno blago dinamizirati, a stopa rasta svjetskoga gospodarstva dosegnuti 3,9%. Ključnu potporu jačanju globalne gospodarske aktivnosti ponovno bi mogle dati razvijene zemlje, osobito SAD. U eurozoni se očekuje postupno jačanje rasta jer bi se niže premije za rizik država mogle naposljetku povoljno odraziti na trošak financiranja privatnog sektora. Suprotno tome, za Japan se predviđa usporavanje gospodarskog rasta zbog izglednog donošenja novih mjera fiskalne konsolidacije nužnih za suzbijanje visokih i rastućih fiskalnih neravnoteža. Postupno dinamiziranje rasta može se očekivati i u zemljama u razvoju i zemljama s tržištima

Tablica 2.1. Kretanja u svjetskom gospodarstvu i okružju

	2011.	2012.	2013.	2014.			2015.
				Aktualna projekcija	Prethodna projekcija	Δ Prethodna projekcija	Aktualna projekcija
BDP (realne stope promjene, %)							
Svijet	3,9	3,2	3,0	3,6	3,6	0,0	3,9
Eurozona	1,5	-0,7	-0,5	1,2	1,0	0,2	1,5
SAD	1,8	2,8	1,9	2,8	2,6	0,2	3,0
Zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju	6,2	5,0	4,7	4,9	5,1	-0,2	5,3
Srednja i Istočna Europa	5,4	1,4	2,8	2,4	2,7	-0,3	2,9
Kina	9,3	7,7	7,7	7,5	7,3	0,3	7,3
GEE Glavni vanjskotrgovinski partneri RH	1,9	0,2	0,5	1,6	1,6	2,3	2,4
Glavni vanjskotrgovinski partneri RH	1,9	0,1	0,5	1,5	1,4	0,2	1,8
Italija	0,4	-2,4	-1,9	0,6	0,7	-0,1	1,1
Njemačka	3,4	0,9	0,5	1,7	1,4	0,3	1,6
Slovenija	0,7	-2,5	-1,1	0,3	-1,4	1,8	0,9
Austrija	2,8	0,9	0,4	1,7	1,6	0,1	1,7
Bosna i Hercegovina	1,0	-1,2	1,2	2,0	2,0	0,0	3,2
Srbija	1,6	-1,5	2,5	1,0	2,0	-1,0	1,5
Ostali	2,3	1,9	1,8	2,2	2,2	0,0	2,3
Realni uvoz vanjskotrgovinskih partnera ^a	5,2	-0,5	1,3	3,8	4,0	-0,2	4,8
Cijene							
HICP u eurozoni	2,7	2,5	1,4	0,9	1,5	-0,6	1,2
Cijene nafte (USD/barel) ^b	111,1	112,0	108,8	108,1	106,0	2,2	103,7
Cijene nafte (godišnja stopa promjene)	39,7	0,8	-2,8	-0,7	-2,3	1,7	-4,1
Cijene sirovina bez energije (godišnja stopa promjene)	17,9	-10,0	-1,2	-3,5	-4,2	0,7	-3,9
EURIBOR 3M (na kraju godine) ^c	1,36	0,19	0,29		0,3	-0,3	
Tečaj EUR/USD (prosječni) ^d	1,39	1,28	1,33	1,36	1,30	0,1	1,31
Tečaj EUR/CHF (prosječni) ^d	1,23	1,21	1,23	1,23	1,25	0,0	1,25

^a MMF (GEE), ožujak 2014.; ^b Bloomberg, *Brent crude oil futures*; ^c Bloomberg; ^d *Foreign Exchange Consensus Forecast*, lipanj 2014.

Izvor: MMF (WEO), travanj 2014.

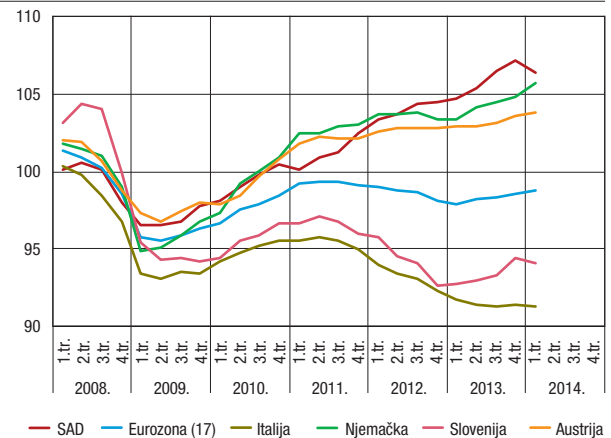
u nastajanju, uz uvjet da provedbom razboritih ekonomskih politika i strukturnih reforma umanje postojeće makroekonomske neravnoteže, a time i svoju ranjivost s obzirom na učestala kolebanja na svjetskim financijskim tržištima.

U eurozoni bi rast gospodarske aktivnosti mogao iznositi 1,2% u 2014., a u sljedećoj godini dosegnuti 1,5%. U prvom tromjesečju 2014. realni BDP eurozone povećao se za 0,2% na tromjesečnoj razini, jednako kao krajem prethodne godine. Predvodnica gospodarskog oporavka eurozone i nadalje je Njemačka, u kojoj je zabilježeno zamjetno dinamiziranje gospodarske aktivnosti pod utjecajem snažnog jačanja domaće potražnje. Rubne zemlje članice ostvaruju polagani oporavak utemeljen na rastu neto izvoza, kojem pogoduju jačanje potražnje u zemljama jezgre eurozone i drugim razvijenim zemljama, ali i poboljšanje cjenovne i troškovne konkurentnosti ostvareno u posljednjih nekoliko godina. Prinosi na državne obveznice rubnih zemalja članica kontinuirano su se smanjivali u prvoj polovini 2014., čemu je pridonio pojačani priljev kapitala iz zemalja s tržištima u nastajanju, ali i poboljšanje makroekonomskih pokazatelja rubnih zemalja članica. Ipak, u većini tih zemalja smanjenje premija za rizik nije se pozitivno odrazilo na pristup privatnog sektora financiranju. Činitelji koji otežavaju prijenos povoljnijih uvjeta financiranja na privatni sektor jesu proces restrukturiranja bilanca banaka, niska razina povjerenja u financijskom sustavu te i dalje visoka razina kreditnog rizika u gospodarstvu. Pretpostavlja se da bi uspješna provjera kvalitete imovine banaka (engl. *asset quality review*), koja će biti dovršena krajem ove godine, mogla pridonijeti povećanju transparentnosti i povjerenja te time smanjiti postojeće neujednačenosti u regulaciji financijskog sustava eurozone. Izgledno je da će u projekcijskom razdoblju rast biti snažniji u zemljama jezgre nego u rubnim zemljama članicama, gdje će prepreke dinamičnijem rastu i nadalje biti visoka zaduženost domaćih sektora, poteškoće na tržištu rada i slaba kreditna aktivnost. U većini zemalja članica poticaj bi moglo dati očekivano usporavanje fiskalne konsolidacije. Njemačka bi i nadalje trebala najsnažnije pozitivno pridonositi gospodarskoj aktivnosti u eurozoni, a s obzirom na to da bi ključan činitelj rasta u toj zemlji trebalo biti jačanje domaće potražnje, pozitivni bi se učinci mogli zamjećivati i u zemljama vanjskotrgovinskim partnerima.

U SAD-u bi se ionako snažan gospodarski rast mogao nastaviti ubrzavati, pa se tako u 2014. očekuje stopa rasta od 2,8% (za usporedbu, 1,9% u 2013.) te 3,0% u 2015. godini. Gospodarska aktivnost neočekivano se smanjila u prvom tromjesečju 2014. nakon snažne ekspanzije krajem prethodne godine, a takva kretanja povezuju se s privremenim negativnim učincima iznimno nepovoljnih vremenskih uvjeta početkom godine. U nastavku 2014. te tijekom 2015. gospodarska bi se aktivnost mogla dodatno dinamizirati zahvaljujući ustrajnom jačanju domaće potražnje pod utjecajem rasta povjerenja gospodarskih subjekata, kontinuiranog poboljšanja pokazatelja tržišta rada i sve slabijih negativnih učinaka fiskalne politike. U prosincu 2013. postignut je politički dogovor o saveznom proračunu za srednjoročno razdoblje čime je potpuno uklonjen rizik iznenadnoga fiskalnog stezanja. Predviđa se da će monetarno okružje nastaviti pružati potporu gospodarskoj aktivnosti, premda će središnja banka tijekom 2014. ukinuti dio nekonvencionalnih poticajnih mjera monetarne politike.

U zemljama u razvoju i zemljama s tržištima u nastajanju očekuje se postupno ubrzavanje gospodarskog rasta, stoga bi stopa realnog rasta mogla iznositi 4,9% u 2014. (za usporedbu, 4,7% u 2013.), a tijekom 2015. godine mogla bi se još blago povećati. Rast gospodarske aktivnosti u zemljama u razvoju i zemljama s tržištima u nastajanju tek se neznatno ubrzao u drugom polugodištu 2013. godine. Dinamiziranje aktivnosti u razvijenim zemljama na dva se načina odražava na ova gospodarstva. S

Slika 2.1. Bruto domaći proizvod izabраниh gospodarstava
desezonirani podaci, stalne cijene, 2007. = 100

Izvor: Eurostat

jedne strane, djelomičan odljev kapitala u očekivanju rasta prinosa u razvijenim zemljama povećava trošak financiranja, što se posredno negativno odražava na investicijsku aktivnost privatnog sektora u zemljama u razvoju i zemljama s tržištima u nastajanju. S druge strane, deprecijacija valuta izazvana odljevom kapitala i rast potražnje u razvijenim gospodarstvima pozitivno utječu na njihova izvozna ostvarenja. Visoka osjetljivost ovih zemalja na recentna kolebanja na svjetskim financijskim tržištima posljedica je njihove inozemne zaduženosti prouzročene snažnim priljevom kapitala u razdoblju nakon svjetske financijske krize. Zemlje iz ove skupine trebale bi se usmjeriti na provedbu razboritih makroekonomskih politika s ciljem korekcije postojećih neravnoteža kako bi dosegnule visoke, ali održive stope rasta u srednjoročnom razdoblju. Pogoršanje uvjeta financiranja u ovim zemljama pridonosi i restriktivna monetarna politika koja se provodi radi ograničavanja odljeva kapitala i ublažavanja deprecijacijskih pritisaka. Pritom središnje banke uzimaju u obzir moguće učinke slabljenja valuta na inflaciju, kao i potencijalne rizike za financijsku stabilnost koji proizlaze iz povećanja tereta otplate inozemnih obveza. U prvoj polovini 2014. pritiscima su osobito izložene bile zemlje s izraženim gospodarskim poteškoćama i političkim previranjima, poput Ukrajine, Argentine, Turske i Južnoafričke Republike.

U Kini bi stopa gospodarskog rasta u 2014. mogla iznositi 7,5%, nakon 7,7% u 2013. godini. Rast kineskoga gospodarstva i dalje se ponajprije temelji na rastu investicija koji se oslanja na snažnu kreditnu ekspanziju. Snažna kreditna aktivnost i intenzivno zaduživanje lokalnih jedinica vlasti bili su među ključnim činiteljima koji su podržavali gospodarski rast u Kini nakon izbijanja svjetske financijske krize. Takva struktura rasta na kraju je dovela do pojave unutarnjih neravnoteža i do akumulacije problematičnih izloženosti u bilancama financijskih institucija. Zbog tih razloga vlasti nastoje obuzdati rast kredita te provesti strukturne reforme radi postizanja održivoga i uravnoteženoga gospodarskog rasta. Tijekom 2015. očekuje se blago slabljenje rasta kineskoga gospodarstva (7,3%). Stope rasta ovog gospodarstva u srednjoročnom bi se razdoblju mogle pokazati znatno nižima od onih u prethodnom desetljeću, kada je realni rast BDP-a u prosjeku iznosio 10% godišnje.

Glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri

Među glavnim hrvatskim vanjskotrgovinskim partnerima iz eurozone projekcije rasta vrlo su povoljne za Njemačku i

Austriju, koje bi u 2014. mogle zabilježiti dinamiziranje gospodarske aktivnosti pod utjecajem vanjskih, ali i unutarnjih činitelja. U obje ove zemlje poticaj domaćoj potražnji daje snažan rast broja zaposlenih, povoljni uvjeti financiranja i kontinuirani rast pouzdanja gospodarskih subjekata, a rastu izvoza pogoduje dinamiziranje potražnje u razvijenim gospodarstvima. Projekcije su nešto manje povoljne za Italiju i Sloveniju, s obzirom na to da se u obje zemlje i nadalje odvija proces razduživanja domaćih sektora. U tim bi zemljama realni BDP mogao tek blago porasti u 2014. zahvaljujući jačanju inozemne potražnje, dok će domaći činitelji uglavnom negativno djelovati na gospodarsku aktivnost. Projekcija rasta slovenskoga gospodarstva za 2014. vidljivo je povoljnija u odnosu na projekciju iz prosinca 2013., kada se predviđao snažan pad realnog BDP-a u ovoj godini. Navedeno uvećanje projicirane stope promjene realnog BDP-a rezultat je povoljnih ostvarenja u posljednjem tromjesečju 2013. i prvom tromjesečju 2014., u kojima je zabilježen zamjetan rast osobne potrošnje i javnih investicija.

U Italiji se u 2014. očekuje tek blagi gospodarski rast (0,6%), nakon snažne recesije u 2013. godini (-1,9%). U prvom tromjesečju 2014. realni BDP blago se smanjio na tromjesečnoj razini, nakon što je krajem prethodne godine zabilježeno neznatno povećanje. Padu realnog BDP-a pridonijela je kontrakcija domaće potražnje uzrokovana, među ostalim, vrlo slabom kreditnom aktivnošću i rastućom nezaposlenosti. Unatoč makroekonomskim prilikama, koje su i dalje razmjerno nepovoljne, prinosi na državne obveznice smanjivali su se u prvih pet mjeseci 2014. godine. Tijekom 2015. gospodarski bi se rast mogao postupno ubrzati uz potporu dinamičnije kreditne aktivnosti, jer bi se restrukturiranje bilanca banaka i niže premije za rizik države mogli povoljno odraziti na dostupnost i trošak kredita za privatni sektor.

Rast njemačkoga gospodarstva mogao bi se zamjetno ubrzati u 2014. pa bi stopa rasta mogla iznositi 1,7%, a tek neznatno niža stopa rasta očekuje se u sljedećoj godini. U prvom tromjesečju 2014. realni BDP znatno se povećao na tromjesečnoj razini (0,8%), što su potpomogli neuobičajeno povoljni vremenski uvjeti početkom godine. Predviđa se da će domaća potražnja biti ključan činitelj rasta njemačkoga gospodarstva i u sljedećoj godini. Naime, povoljni uvjeti financiranja i pozitivna očekivanja glede potražnje mogli bi dati potporu jačanju investicijske aktivnosti poduzeća, dok bi dobra dostupnost kredita i dinamičan rast zaposlenosti trebali podržavati daljnji rast osobne potrošnje i investicija u stambene nekretnine. Jačanje potražnje u njemačkom gospodarstvu trebalo bi se pozitivno odražavati i na gospodarstva vanjskotrgovinskih partnera iz okružja.

U Austriji bi se gospodarska aktivnost u 2014. mogla realno povećati za 1,7%, nakon što je u 2013. ostvaren blagi rast, od 0,4%. Realni BDP u prvom se tromjesečju 2014. povećao za 0,2% u odnosu na prethodna tri mjeseca. Pritom je nakon nekoliko uzastopnih tromjesečja pada zabilježen značajan porast bruto investicija, a nastavio se i rast državne potrošnje te prigušeni rast osobne potrošnje. Vanjski sektor također je pozitivno utjecao na gospodarsku aktivnost zahvaljujući daljnjem dinamiziranju inozemne potražnje. U ostatku 2014. i u 2015. rast bi se mogao ubrzati zahvaljujući daljnjem jačanju osobne potrošnje i investicija. Poticaj osobnoj potrošnji dolazi od kontinuiranog rasta zaposlenosti, ali i niske inflacije, koja pridonosi rastu realnoga raspoloživog dohotka. Neto izvoz također bi mogao pridonijeti gospodarskom rastu zahvaljujući jačanju inozemne potražnje, ali zbog očekivanog dinamiziranja uvoza njegov bi doprinos mogao biti slabiji od onoga domaće potražnje.

Slovenija bi u 2014. mogla zabilježiti blagi gospodarski rast (0,3%), a u sljedećoj bi godini mogao biti viši, odnosno 0,9%. Od prvog tromjesečja 2013. u Sloveniji se bilježe pozitivne stope

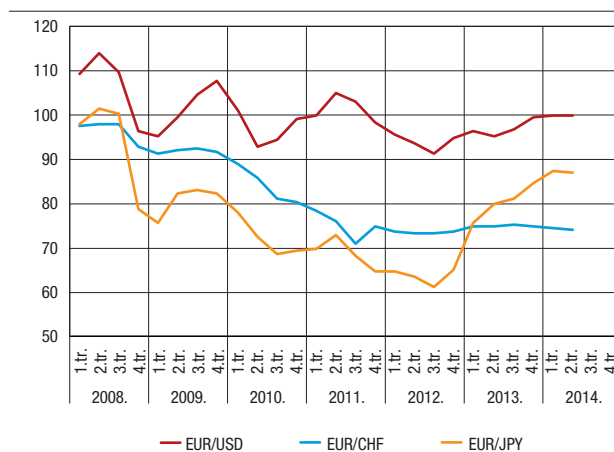
gospodarskog rasta na tromjesečnoj razini, ali se unatoč tome realni BDP na razini cijele godine smanjio za 1,1% zbog prijenosa negativnih učinaka iz posljednjeg tromjesečja 2012. godine. Neto izvoz i investicije pozitivno su utjecali na stopu rasta realnog BDP-a, a osobna potrošnja se smanjivala, osim u posljednjem tromjesečju kada je zamjetno porasla jer se oporavio potrošački optimizam. Očekuje se da će u 2014. privatna potražnja i nadalje negativno djelovati na rast zbog nastavka procesa razduživanja u uvjetima visoke zaduženosti domaćih sektora i prigušene kreditne aktivnosti. Slab kreditni rast izravno je povezan s poremećajima u bankovnom sustavu zbog kojih je država bila primorana dokapitalizirati nekoliko velikih domaćih banaka. Troškovi dokapitalizacije iznosili su više od 10% BDP-a pa je manjak opće države u 2013. dosegao čak 14,7% BDP-a.

Kada je riječ o najvažnijim vanjskotrgovinskim partnerima izvan eurozone, za Bosnu i Hercegovinu i Srbiju predviđa se nastavak gospodarskog rasta i u 2014. i u 2015. godini. U Bosni i Hercegovini zabilježen je u 2013. rast od 1,2%, zasnovan na jačanju izvoza, dok je dinamika domaće potražnje bila negativna. U Srbiji bi se rast gospodarske aktivnosti mogao usporiti na 1,0% u ovoj godini, nakon snažne gospodarske ekspanzije u 2013. Zamjetno dinamiziranje rasta u 2013. bilo je isključivo rezultat znatnog povećanja realnog izvoza, jer je kod svih sastavnica domaće potražnje zamijećen pad, a posebice kod bruto investicija (-7,7%). Izvoz bi trebao ostati ključan činitelj rasta u projekcijskom razdoblju u skladu s očekivanjem da će se nastaviti oporavak potražnje u najvažnijim vanjskotrgovinskim partnerima, dok bi doprinos domaće potražnje mogao nadalje biti negativan zbog provedbe snažne fiskalne konsolidacije i nastavka nepovoljnih kretanja na tržištu rada. Daljnjem rastu broja nezaposlenih vjerojatno će pridonijeti najavljeno smanjenje broja zaposlenih u javnim poduzećima koja će biti predmet restrukturiranja.

Tečajevi i cjenovna kretanja

Tečaj američkog dolara prema euru mogao bi postupno aprecirati u ostatku 2014. i u 2015. u skladu s daljnjim usporavanjem monetarne ekspanzije u SAD-u uz nastavak poticajne monetarne politike u eurozoni. U razdoblju od početka veljače 2014. do kraja travnja tečaj je američkog dolara prema euru oslabio, što je povezano s naznakama daljnjeg oporavka u gospodarstvu eurozone i objavama relativno nepovoljnih rezultata o gospodarskim kretanjima u SAD-u početkom godine. Američka

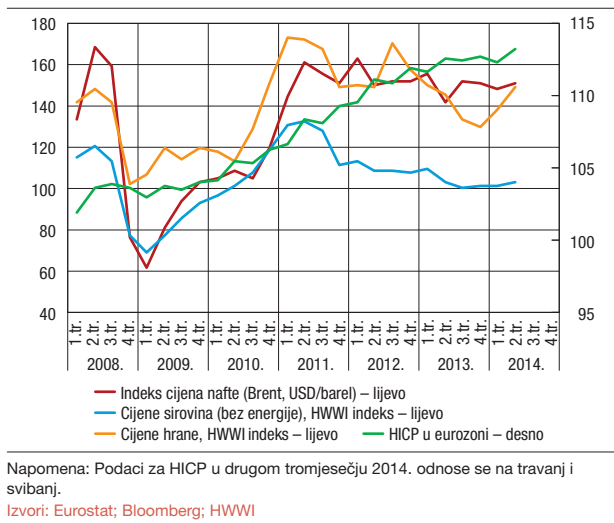
Slika 2.2. Kretanje tečaja pojedinih valuta prema euru 2007. = 100

Napomena: Rast indeksa označuje deprecijaciju valute prema euru.

Izvor: Eurostat

Slika 2.3. Cijene
2007. = 100

središnja banka (Fed) najavila je da planira nastaviti s primjenom politike niskih kamatnih stopa i u sljedećih nekoliko tromjesečja, što također pridonosi deprecijaciji dolara. Međutim, u svibnju je tečaj američkog dolara aprecirao prema euru kada je postalo izgledno da će ESB na sastanku u lipnju poduzeti dodatne mjere monetarne ekspanzije kao odgovor na sve izraženije deflacijske pritiske u eurozoni.

Tečaj švicarskog franka prema euru i nadalje se zadržava na niskoj razini, vrlo blizu administrativno utvrđene donje granice od 1,20 EUR/CHF. Potporu snažnom tečaju švicarskog franka daje pojačani priljev deviza koji je povezan s previranjima u pojedinim zemljama s tržištima u nastajanju i posljedičnim odljevom kapitala iz tih zemalja u sigurna odredišta, poput Švicarske. U ostatku 2014. i u 2015. godini predviđa se postupno slabljenje švicarskog franka prema euru u skladu s očekivanjem da će se usporavati priljev inozemnoga kapitala u tu zemlju.

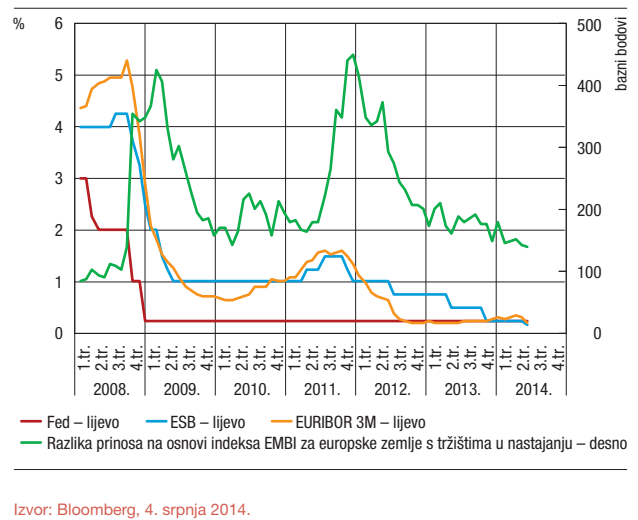
Cijene sirove nafte na svjetskom tržištu bile su razmjerno stabilne tijekom prvih pet mjeseci 2014. unatoč intenziviranju geopolitičkih napetosti, pri čemu se cijena barela sirove nafte tipa Brent kretala u rasponu između 105 i 111 USD za barel. Stabilnosti cijena nafte pridonose velike zalihe u SAD-u, zbog čega je to gospodarstvo manje osjetljivo na kolebanja u ponudi tog energenta na svjetskom tržištu. Sredinom svibnja cijene nafte porasle su zbog povećanja vjerojatnosti za nametanje dodatnih sankcija Rusiji, a povezano sa sukobima u Ukrajini. Međutim, pritiske na rast cijena ublažavaju ostali najveći svjetski proizvođači nafte, članovi OPEC-a, koji su najavili povećanje proizvodnje nafte ako se znatnije smanji ponuda tog energenta iz Rusije.

Kada je riječ o kretanju cijena ostalih sirovina, početkom 2014. došlo je do preokreta u dinamici cijena hrane na svjetskom tržištu. Naime, nakon što su se cijene žitarica kontinuirano smanjivale od kolovoza 2012., u razdoblju od veljače 2014. zabilježeno je njihovo povećanje. Osim kod žitarica, rast cijena u tom je razdoblju zabilježen još kod ulja i uljarica. Istodobno su se cijene industrijskih sirovina blago smanjivale, ponajprije zbog snažnog pada cijena željezne rude. Pritom je smanjenje cijena željezne rude povezano s tržišnim očekivanjima da će slabjeti globalna potražnja za ovom sirovinom zbog znakova usporavanja gospodarskog rasta u Kini.

Kretanja kamatnih stopa

ESB je kao odgovor na snažno usporavanje inflacije na sastanku 5. lipnja odlučio sniziti kamatnu stopu na glavne operacije

Slika 2.4. Referentne kamatne stope i prosječna razlika
prinosna na obveznice europskih rastućih tržišta

refinanciranja za 10 baznih bodova, s 0,25% na 0,15%, a za isti iznos snižena je i kamatna stopa na depozite te je ona postala negativna prvi put u povijesti Eurosustava (-0,10%). U eurozoni bi ekspanzivna monetarna politika mogla ostati u primjeni i nakon što u SAD-u započne postupno stezanje monetarnog okruženja. Naime, nastavak provođenja poticajne monetarne politike u eurozoni uvjetovan je krhkim gospodarskim oporavkom, prigušenom kreditnom aktivnošću i sve izrazitijim problemom niske inflacije. Od sredine 2013. u svim se zemljama članicama eurozone inflacija naglo usporava, pa je tako harmonizirana godišnja stopa inflacije u svibnju 2014. iznosila samo 0,5%. Trend usporavanja inflacije osobito je izražen u rubnim zemljama članicama gdje su gospodarska kretanja najnepovoljnija, pa su tako Grčka, Bugarska, Portugal i Cipar u svibnju 2014. bilježili negativnu stopu na godišnjoj razini. Smanjenje stope inflacije povezano je s padom cijena sirovina na svjetskom tržištu, ali su takvim kretanjima pridonijeli i domaći činitelji, ponajprije prigušeni pritisci s troškovne strane zbog i dalje vrlo visoke nezaposlenosti. Stopa nezaposlenosti u SAD-u snizila se na 6,3%, što je niže od referentne stope od 6,5%, koju je Fed odredio kao ciljanu razinu nakon koje će početi razmatrati povećanje kratkoročnih kamatnih stopa. Unatoč tome čelnici Fed-a najavili su da planiraju zadržati ključne kamatne stope nepromijenjenima u sljedećih nekoliko tromjesečja. Fed je u travnju dodatno umanjio program otkupa vrijednosnica na tržištu, tako da trenutačno mjesečni obujam transakcija iznosi 45 mlrd. USD, a izgledno je da će do kraja 2014. taj program biti potpuno obustavljen.

Uvjeti inozemnog financiranja za zemlje iz Srednje i Istočne Europe poboljšali su se tijekom drugog tromjesečja 2014. u skladu s daljnjim smanjivanjem globalne nesklonosti riziku. Takva kretanja pozitivno su se odrazila i na trošak zaduživanja Hrvatske, pa se od kraja ožujka do sredine lipnja razlika prinosa na državnu obveznicu snizila za više od 50 baznih bodova. Krajem lipnja razlika prinosa naglo je porasla, ali se i dalje nalazi na nižim razinama u usporedbi s početkom godine. Prema visini tog pokazatelja Hrvatska i dalje izrazito negativno odstupa od svih ostalih zemalja iz Srednje i Istočne Europe.

3. Agregatna potražnja i ponuda

Na razini cijele 2014. realni BDP bi mogao stagnirati (stopa promjene $-0,2\%$), nakon što je u prethodnoj godini pad iznosio $0,9\%$. Pozitivnim doprinosom na razini cijele godine mogao bi se istaknuti jedino realni izvoz robe i usluga u skladu s oporavkom inozemne potražnje. U 2015. gospodarska bi se aktivnost mogla blago oporaviti (predviđa se rast BDP-a od $0,4\%$).

Agregatna potražnja

Realni izvoz robe i usluga porastao je u prvom tromjesečju za $1,4\%$, u odnosu na prethodna tri mjeseca, što je rezultat snažnog porasta realnog izvoza robe, dok se realni izvoz usluga smanjio. Dinamiku realnog izvoza robe i usluga treba tumačiti s oprezom jer su podaci o robnoj razmjeni zamjetno revidirani 8. srpnja pa će tek naknadno biti uvršteni u nacionalne račune. Ipak, navedeni podaci upućuju na porast robnog izvoza u tržišnim cijenama ($1,6\%$), a to je odraz snažnog porasta vrijednosti izvoza netrajnih proizvoda za široku potrošnju ($16,5\%$), trajnih proizvoda

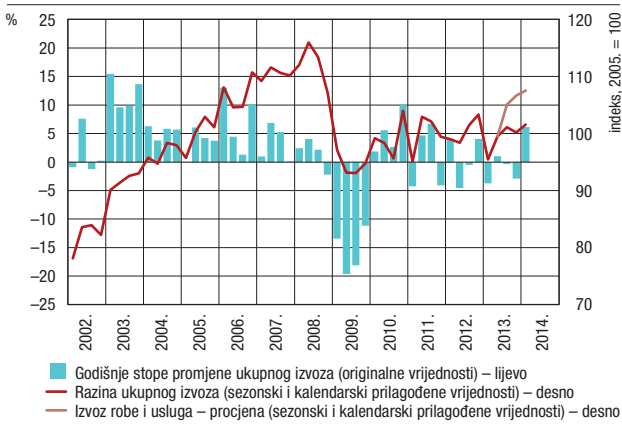
za široku potrošnju ($6,5\%$) i intermedijarnih proizvoda ($4,3\%$), dok se izvoz energije i kapitalnih proizvoda smanjio u odnosu na prethodno tromjesečje. Što se tiče smanjenja izvoza usluga, ono je djelomično određeno baznim učinkom zbog pomičnih uskrasnih blagdana, koji se ogledao u smanjenom broju noćenja stranih turista ($11,4\%$) u prvom tromjesečju 2014. i snažnom porastu broja noćenja stranih turista u travnju ($20,6\%$) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Na razini cijele 2014. godine realni izvoz robe i usluga mogao bi se povećati za $3,9\%$ jer se očekuje jačanje potražnje glavnih vanjskotrgovinskih partnera. Inozemna potražnja trebala bi u 2015. biti glavni nositelj gospodarskog rasta s obzirom na očekivani oporavak u okružju.

Domaća potražnja povećala se u prvom tromjesečju 2014. godine zbog porasta osobne potrošnje, a ostale su se komponente domaće potražnje smanjile.

Osobna potrošnja povećala se za $1,1\%$ u prvom tromjesečju

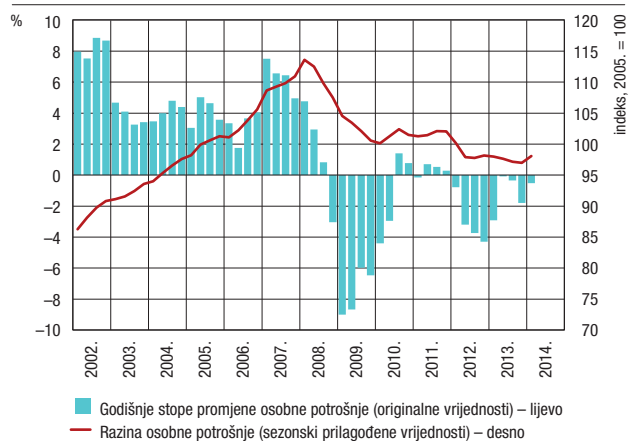
Slika 3.1. Izvoz robe i usluga
realne vrijednosti

Napomena: Izvoz robe i usluga za treće i četvrto tromjesečje 2013. i prvo tromjesečje 2014. procijenjeni su na temelju revizije podataka DZS-a o robnoj razmjeni koja još nije obračunata u podacima iz nacionalnih računa.

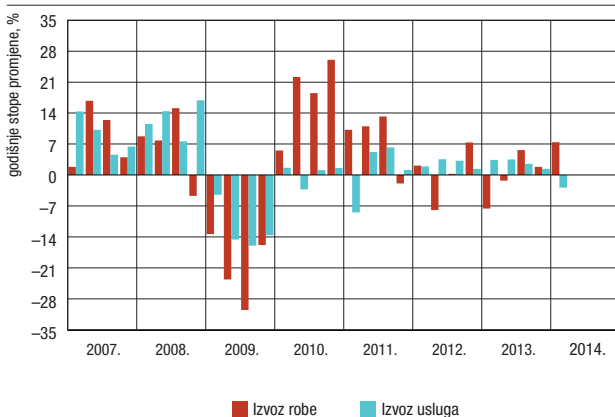
Izvor: DZS (sezonska i kalendarska prilagodba HNB-a)

Slika 3.3. Osobna potrošnja
realne vrijednosti

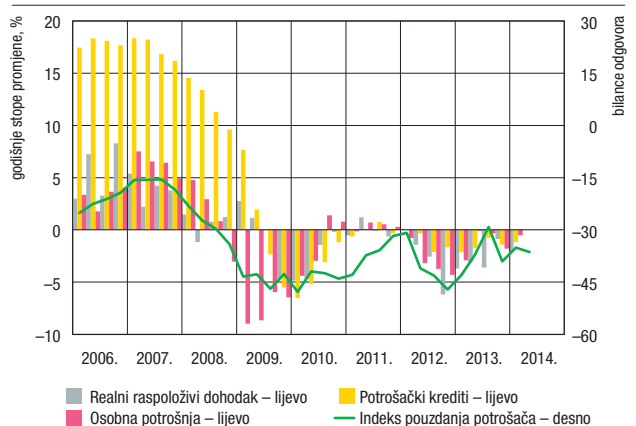
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.2. Izvoz robe i izvoz usluga
u eurima, nominalne vrijednosti preuzete iz platne bilance

Izvor: HNB

Slika 3.4. Odrednice osobne potrošnje

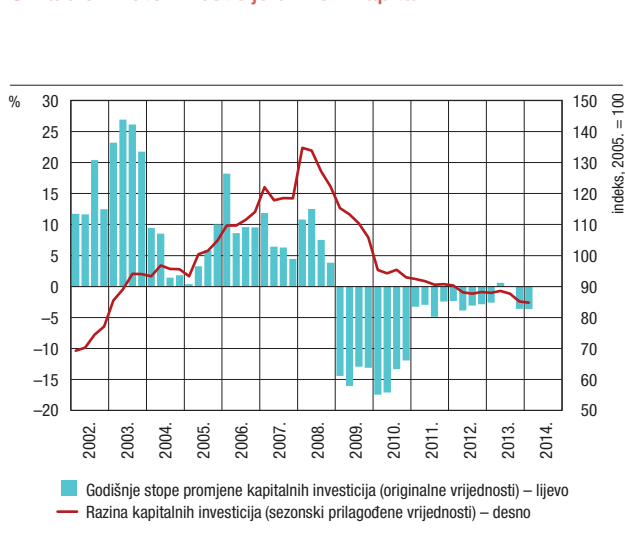
Napomena: Vrijednosti indeksa pouzdanja potrošača u mjesecu izračunate su kao tročlani prosjek mjesečnih podataka.

Izvori: DZS; Ipsos Puls; HNB

2014. u usporedbi s prethodna tri mjeseca, čemu je pridonijela stabilizacija kretanja na tržištu rada, odnosno zabilježeno je blago povećanje zaposlenosti i smanjenje nezaposlenosti. Također su se povećale nominalne neto plaće, a to je uz stagnaciju potrošačkih cijena dovelo do porasta kupovne moći stanovništva. Optimizam potrošača isto se tako u prvom tromjesečju 2014. nalazio na višim razinama u usporedbi s prethodnim tromjesečjem. Usporilo se i razduživanje kućanstava. Međutim, na razini cijele godine očekuje se smanjenje osobne potrošnje (-0,6%) u uvjetima snažne fiskalne konsolidacije koja se provodi od sredine drugog tromjesečja. Izravan učinak na smanjenje raspoloživog dohotka imat će ukidanje dodatka od 4%, 8% i 10% za vjernost u državnim i javnim službama, što bi moglo poništiti blagi rast plaća u privatnom sektoru. Oporavak osobne potrošnje će također ograničavati vrlo sporo i blago poboljšavanje kretanja na tržištu rada.

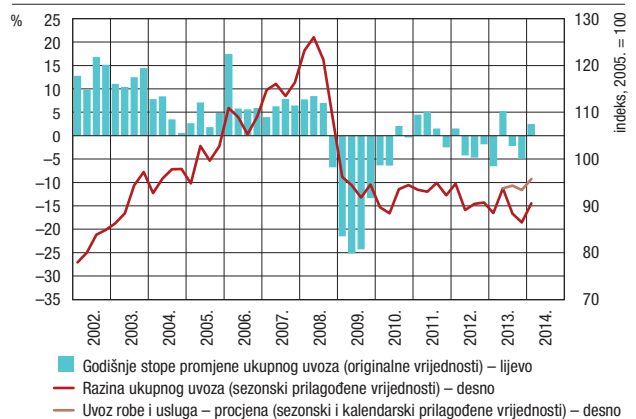
Bruto investicije u fiksni kapital smanjile su se za 0,5% u prvom u odnosu na prethodno tromjesečje 2014. Pritom je ostvaren pad investicija javnog sektora i rast ulaganja privatnog sektora. Na kontrakciju investicijske aktivnosti javnog sektora upozoravaju rashodi države za investicije i statistički podaci o radovima na ostalim građevinama. S druge strane, na jačanje investicija privatnog sektora upućuju porast uvoza kapitalnih proizvoda prema SMTK-u (1,4%) i porast građevinskih radova na zgradama (6,8%) u odnosu na prethodno tromjesečje. Na razini cijele 2014. investicije bi se mogle smanjiti za 2,7%, a blagi bi oporavak mogao uslijediti tek u 2015. godini. Podaci iz Ankete poslovnog optimizma pokazuju da poduzeća u području djelatnosti prerađivačke industrije očekuju daljnje smanjivanje svoje investicijske aktivnosti u 2014. godini. Također, ako se uzme u obzir struktura fiskalne prilagodbe u sklopu procedure pri prekomjernom manjku, povećanje stope doprinosa na plaću za zdravstveno osiguranje s 13% na 15% moglo bi nepovoljno utjecati na investicijsku aktivnost poslodavaca s obzirom na povećanje troškova poslovanja koje ta zakonodavna izmjena donosi. Nadalje, donesena je i odluka o povlačenju dijela dobiti iz javnih poduzeća, koja će smanjiti njihova investicijska sredstva, a najavljeno je i uvođenje novih poreznih oblika od 2016. godine. Iako se tijekom 2014. očekuje povoljno djelovanje Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske, donesenog u studenome 2013. godine, povećanje poreznog opterećenja i neizvjesnost glede budućeg poslovnog okruženja, s obzirom na učestale izmjene pojedinih poreznih oblika, mogli bi poništiti

Slika 3.5. Bruto investicije u fiksni kapital

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

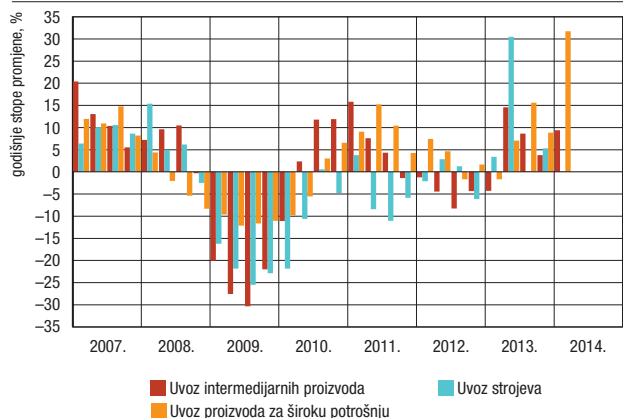
Slika 3.6. Uvoz robe i usluga
realne vrijednosti

Napomena: Uvoz robe i usluga za treće i četvrto tromjesečje 2013. i prvo tromjesečje 2014. procijenjen je na temelju znatne DZS-ove revizije robne razmjene, koja još nije obračunata u podacima iz nacionalnih računa.

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 3.7. Uvoz robe po kategorijama
u eurima, nominalne vrijednosti

Izvor: DZS

očekivani povoljni utjecaj tog zakona. Efektivna realizacija investicijskih projekata ovisit će, između ostaloga, o dinamici i kapacitetu za povlačenje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije.

Državna se potrošnja smanjila (0,8%) u prvom tromjesečju 2014. godine. To je u prvom redu prouzročio pad naknada zaposlenima, dok je korištenje dobara i usluga blago poraslo u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Budući da će većina planiranih konsolidacijskih mjera početi davati rezultate od drugog tromjesečja 2014., državna bi se potrošnja mogla smanjiti na razini cijele godine za 0,6%, u skladu s podacima iz rebalansa proračuna iz veljače 2014. Rashodi za korištenje dobara i usluga mogli bi biti ostvareni na razini prošle godine, dok bi se realne naknade zaposlenima mogle blago smanjiti zbog ukidanja dodatka za vjernost u državnim i javnim službama te nastavka smanjivanja zaposlenosti u javnom sektoru, koje je vidljivo u podacima s kraja 2013. godine. Najsnažniji učinak fiskalne konsolidacije na državnu potrošnju u nacionalnim računima očekuje se u 2015. godini, za koju je planirano ujedinjenje javne nabave i integracija pratećih službi u javnom sektoru, što bi trebalo rezultirati zamjetnim uštedama, kao što je opisano u Programu

konvergenije RH.

Realni uvoz robe i usluga povećao se za 4,8% u prvom tromjesečju 2014. zato što su se povećali osobna potrošnja i izvoz robe. Prema podacima o robnoj razmjeni snažno se povećao uvoz netrajnih proizvoda za široku potrošnju (25,9%), intermedijarnih proizvoda (5,4%), kapitalnih proizvoda (5,3%) i trajnih proizvoda za široku potrošnju (0,6%), dok se uvoz energije snažno smanjio (35,4%) u odnosu na prethodno tromjesečje. U 2014. uvoz robe i usluga mogao bi porasti za 2,0%, što je u prvom redu posljedica oporavka izvoza robe i usluga. Tijekom 2015. rast uvoza mogao bi se ubrzati, s obzirom na dinamiziranje izvoza i polagani oporavak domaće potražnje.

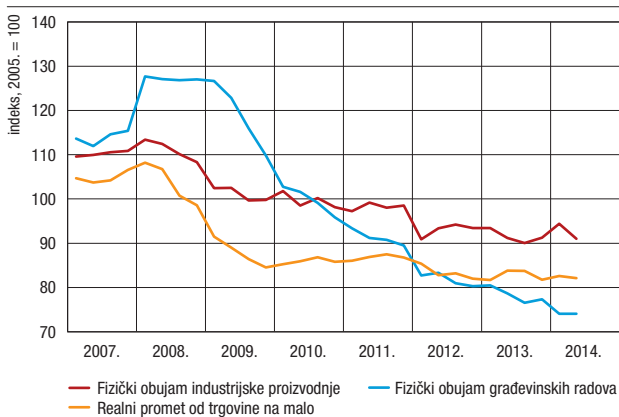
Agregatna ponuda

Bruto dodana vrijednost cjelokupnoga gospodarstva povećala se za 0,4% u prvom tromjesečju 2014. Pritom je spomenuti blagi rast nejednoliko raspoređen po različitim područjima djelatnosti. Rast inozemne potražnje ogledao se u intenziviranju aktivnosti prerađivačke industrije (2%), a uslužne djelatnosti povezane s javnim sektorom, poslovanje nekretninama, informacije i komunikacije te financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja iskazale

su zamjetno sporiji rast. Najizrazitije smanjenje BDV-a zabilježeno je kod građevinarstva (3,7%), što je nastavak trenda smanjivanja aktivnosti u tom području djelatnosti, koji je vidljiv od kraja 2008. godine. Također, pad BDV-a zabilježen je u područjima djelatnosti trgovine, prijevoza, smještaja i prehrane (0,5%).

Dostupni mjesečni pokazatelji upućuju na stagnaciju gospodarske aktivnosti u drugom tromjesečju 2014. Indeks fizičkog obujma industrijske proizvodnje smanjio se (za 3,6%) u travnju i svibnju u odnosu na prosjek prethodnog tromjesečja. Kontrakcija proizvodnje razvidna je u većini glavnih industrijskih grupacija, posebice kod intermedijarnih i kapitalnih proizvoda (oboje 4,1%) te netrajnih proizvoda za široku potrošnju (4,0%). Istodobno se realni promet od trgovine na malo smanjio (0,6%), što se može povezati sa smanjenjem zaposlenosti i realnih neto plaća u istom razdoblju. Također, podaci o odrađenim satima na gradilištima pokazuju daljnje smanjivanje građevinske aktivnosti (1,7%) u travnju. S druge strane, iz revidiranih podataka o robnoj razmjeni za travanj vidljiv je porast (0,7%) robnog izvoza i robnog uvoza (6,2%) u odnosu na prosjek prethodnog tromjesečja. Na pozitivan doprinos inozemne potražnje rastu BDP-a upućuju podaci Hrvatske turističke zajednice o dolascima i

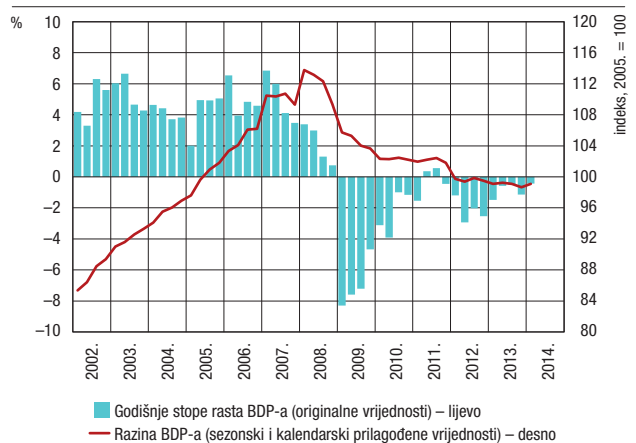
Slika 3.8. Kratkoročni pokazatelji gospodarske aktivnosti
sezonski i kalendarski prilagođeno

Napomena: Tromjesečni podaci izračunati su kao jednostavni prosjek mjesečnih podataka. Podaci za drugo tromjesečje 2014. odnose se na travanj i svibanj, osim kod indeksa fizičkog obujma građevinskih radova, koji se odnosi na travanj.

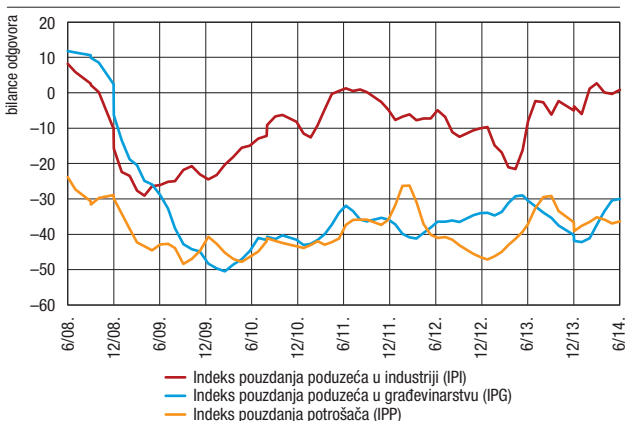
Izvor: DZS (sezonska i kalendarska prilagodba HNB-a)

Slika 3.10. Bruto domaći proizvod
realne vrijednosti

Izvor: DZS (sezonska i kalendarska prilagodba HNB-a)

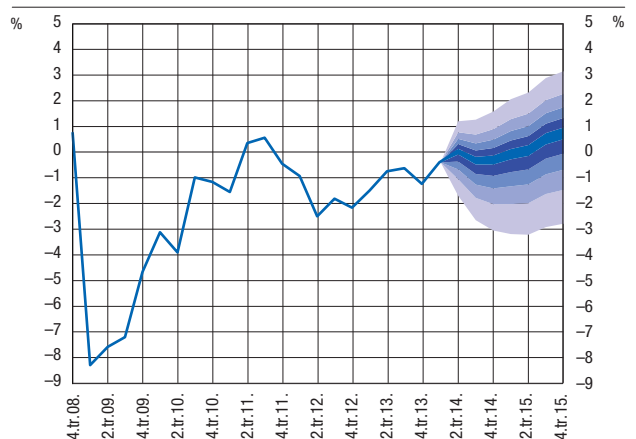
Slika 3.9. Pokazatelji poslovnog optimizma

Napomena: Prikazane vrijednosti su tročlani pomični prosjeci mjesečnih podataka. Istraživanja poslovnog optimizma provode se od svibnja 2008. Zadnji podatak odnosi se na svibanj 2014.

Izvori: Ipsos Puls; HNB

Slika 3.11. Projekcija dinamike realnog BDP-a
godišnje stope rasta

Izvori: DZS; HNB

noćenjima turista. Naime, iznimno povoljna ostvarenja u turizmu za lipanj rezultirala su snažnim godišnjim rastom dolazaka (6,7%) i noćenja (4,6%) turista u drugom tromjesečju 2014. Podaci o poslovnom optimizmu za lipanj upućuju na uglavnom pozitivna očekivanja u industriji i određeno poboljšanje poslovnog optimizma u građevinarstvu, a pouzdanje potrošača također blago raste.

Do kraja 2014. godine vjerojatno će izostati zamjetan oporavak u većini djelatnosti NKD-a. To se posebice odnosi na građevinarstvo i trgovinu, dok bi se za prerađivačku industriju moglo zabilježiti određeno dinamiziranje aktivnosti s obzirom na to da ostvaruje značajan dio prometa na nedomaćem tržištu, na kojem se očekuje oporavak gospodarske aktivnosti.

U skladu s opisanim projekcijama kretanja sastavnica agregatne potražnje očekivana stopa promjene BDP-a iznosi -0,2% u 2014. U 2015. očekuje se blagi oporavak gospodarske aktivnosti (godišnji rast od 0,4%), obilježen pozitivnim učincima rasta inozemne potražnje i blagog oporavka investicija na rast realnog BDP-a te negativnim kratkoročnim učincima zamjetne fiskalne konsolidacije. Osobna bi se potrošnja u takvom okružju mogla blago smanjiti.

4. Tržište rada

Kretanja na tržištu rada stabilizirala su se tijekom prvih pet mjeseci 2014. nakon iznimno nepovoljnih kretanja koja su obilježila kraj 2013. godine. Tako je broj zaposlenih u prvom tromjesečju 2014. godine porastao za 0,1% u odnosu na prethodno tromjesečje. Povoljna kretanja broja zaposlenih nastavila su se u travnju (0,1%), a u svibnju je zabilježeno smanjenje broja zaposlenih u odnosu na prethodni mjesec (za 0,3%). Na kraju svibnja broj zaposlenih bio je gotovo za 42 tisuće manji u odnosu na isti mjesec prethodne godine, što pokazuje da je stanje na tržištu rada i dalje nepovoljno. S obzirom na izostanak rasta gospodarske aktivnosti i početak fiskalne prilagodbe, u sklopu

Rizici

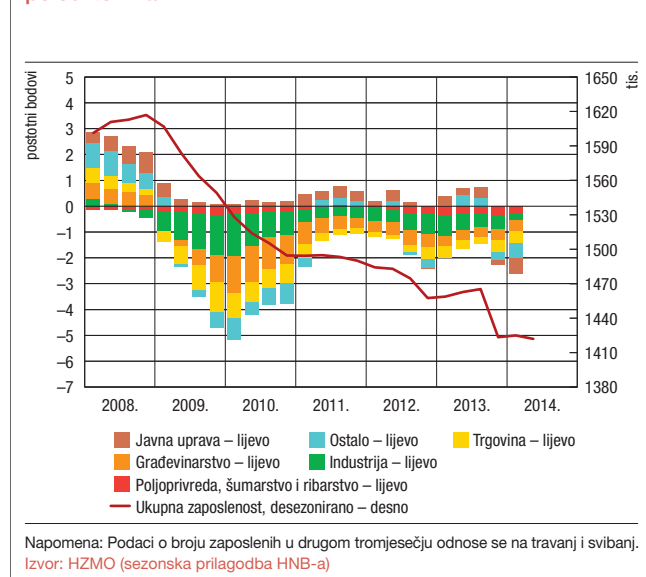
Rizici su ostvarivanja središnje projekcije asimetrični, pri čemu je izraženija materijalizacija negativnih rizika (Slika 3.11.)¹. Glavni negativni rizici ostaju u velikoj mjeri nepromijenjeni u odnosu na prethodnu projekciju, a odnose se na neizvjesnosti vezane uz utjecaj mjera poduzetih u sklopu procedure pri prekomjernom manjku na gospodarsku aktivnost. Ako prihvaćene mjere fiskalne prilagodbe ne rezultiraju očekivanim uštedama, Vlada bi mogla razmatrati donošenje dodatnih mjera. Također, Europska komisija ocijenila je u sklopu Ocjene fiskalnog napora za Hrvatsku da u 2015. moraju biti poduzete dodatne strukturne mjere radi ostvarivanja procedure pri prekomjernom manjku u toj godini, što će imati dodatni nepovoljni učinak na gospodarsku aktivnost. Nadalje, kretanje gospodarske aktivnosti u 2015. ovisit će o strukturi i dinamici investicija u fiksni kapital. Snažniji rast privatnih investicija mogli bi potaknuti porezne olakšice propisane Zakonom o poticanju investicija, brže pokretanje investicijskih projekata na temelju Zakonu o strateškim ulaganjima te snažnije povlačenje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova EU-a. Rast javnih investicija mogli bi pospješiti infrastrukturni projekti.

koje su donesene brojne mjere koje bi mogle nepovoljno utjecati na tržište rada u drugoj polovini 2014. (poput povišenja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15% i planiranog smanjenja broja zaposlenih u državnim i javnim službama koje bi se trebalo provesti tako da se za svaka dva zaposlenika koja odu u mirovinu zaposli jedna osoba), pad broja zaposlenih osoba mogao bi se nastaviti u drugoj polovini 2014., te bi mogao iznositi 1,3% na godišnjoj razini. Slična kretanja očekuju se i u 2015., no projicirani pad broja zaposlenih osoba ipak je nešto umjereniji u usporedbi s prethodnom godinom i iznosi -0,4%.

U prvom tromjesečju 2014. smanjio se broj nezaposlenih osoba, što je u prvom redu rezultat smanjenog priljeva osoba u evidenciju HZZ-a iz radnog odnosa i povećanog zapošljavanja s evidencije. Takav trend nakratko je prekinut u svibnju, kada se povećao priljev u evidenciju iz radnog odnosa i smanjilo zapošljavanje, ali se nastavio u lipnju zbog povećanog odljeva iz nezaposlenosti na temelju zasnivanja radnog odnosa. Do kraja 2014. godine broj nezaposlenih osoba mogao bi blago porasti, a slična kretanja mogla bi se nastaviti i u 2015. godini.

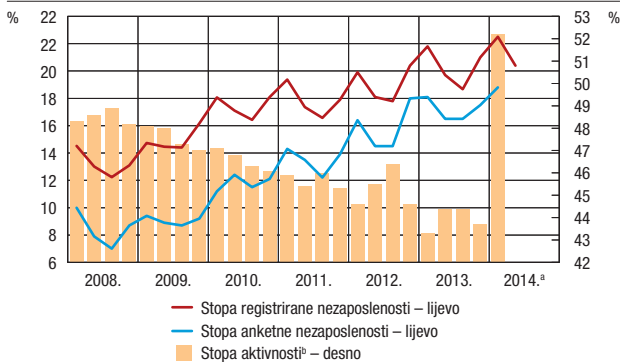
Unatoč stabiliziranju kretanja na tržištu rada početkom godine administrativna stopa nezaposlenosti iznosila je tijekom prvih pet mjeseci 2014. visokih 21,6%, odnosno blago je porasla u usporedbi s ostvarenjem u istom razdoblju prethodne godine (21,2%). S obzirom na očekivana kretanja broja zaposlenih i nezaposlenih osoba, stopa nezaposlenosti mogla bi ostati na iznimno visokim razinama tijekom cijeloga projekcijskog razdoblja. Tako se očekuje da će administrativna stopa nezaposlenosti ostati viša od 20% tijekom 2014. (20,7%) i 2015. godine (20,9%). Što se tiče anketnih izvora podataka o tržištu rada, za prvo tromjesečje 2014. godine objavljeni su podaci prema izmijenjenoj metodologiji² koji nisu usporedivi s prethodno objavljenim podacima, stoga se u nastavku teksta ne komentira njihova dinamika. Promjena metodologije dovela je do povećanja radno sposobnog

Slika 4.1. Ukupna zaposlenost i doprinosi rastu zaposlenosti po sektorima

1 Donja i gornja granica intervala pouzdanja od 90% određene su na temelju povijesnih varijanci pogrešaka projekcije za pojedino tromjesečje. Spomenute su varijance dodatno prilagođene s pomoću faktora korekcije, čija vrijednost odražava percepciju HNB-a o promjeni potencijalnih rizika ostvarenja središnjih projekcija.
2 Podaci za prva tri mjeseca tekuće godine usklađeni su s rezultatima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj u 2011., dok su se do sada objavljeni podaci izračunavali na temelju Popisa iz 2001. godine.

Slika 4.2. Stope nezaposlenosti i aktivnosti

^a Podaci za prva tri mjeseca tekuće godine usklađeni su s rezultatima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj u 2011., dok su se do sada objavljeni podaci izračunavali na temelju Popisa iz 2001. godine.

^b Aktivno stanovništvo kao udio u radno sposobnom stanovništvu (15+)

Napomena: Stopa registrirane nezaposlenosti za drugo tromjesečje odnosi se na travanj i svibanj.

Izvori: DZS; HZZ

stanovništva za 250 tisuća, broja zaposlenih za 137 tisuća i nezaposlenih osoba za 59 tisuća u odnosu na prethodno tromjesečje. Zbog metodoloških izmjena značajno je porasla stopa aktivnosti (s 43,7% u četvrtom tromjesečju 2013. na 52,2% u prvom tromjesečju 2014.) i stopa zaposlenosti (s 36,1% na 42,4%) te se nešto blaže povećala stopa nezaposlenosti (sa 17,5% na 18,8%).

Nominalne bruto i neto plaće malo su porasle u prvom tromjesečju u odnosu na prethodno tromjesečje, dok je rast realnih plaća bio nešto izraženiji, s obzirom na pad potrošačkih cijena zabilježen u istom razdoblju. Analizira li se prema djelatnostima NKD-a, nominalne bruto plaće porasle su u većini djelatnosti, a najsnažniji je bio rast u djelatnostima trgovine i usluga. Rast plaća zabilježen u prvom tromjesečju 2014., koji je zaustavljen tijekom travnja, nastavio se u svibnju. Na razini cijene 2014. nominalne neto i bruto plaće mogle bi stagnirati. Tako se očekuje

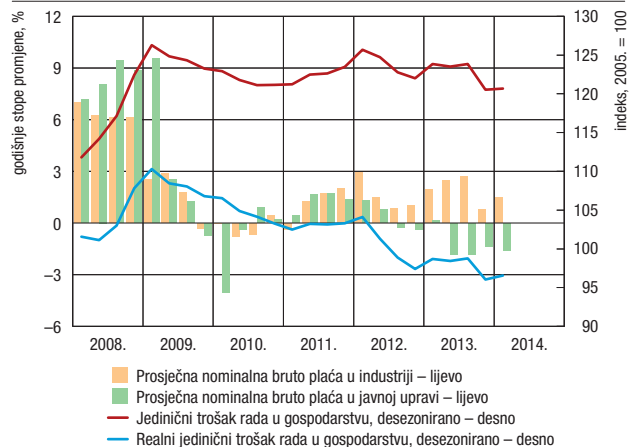
5. Inflacija

Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj znatno se smanjila tijekom 2013., a u razdoblju od veljače do svibnja ove godine bila je negativna³ te je iznosila u prosjeku -0,4% u usporedbi s istim razdobljem prošle godine. Ostvarivanju niske inflacije pridonose slaba domaća potražnja i odsutnost domaćih troškovnih pritisaka. Usporavanje inflacije djelomično je također rezultat pada cijena sirovina na svjetskom tržištu i povoljnih vremenskih uvjeta. U nastavku ove godine očekuje se blago povećanje inflacije, potaknuto administrativnim odlukama donesenim radi fiskalne konsolidacije i iščezavanjem učinka pozitivnog šoka na strani ponude na kretanje godišnje stope promjene cijena prehrane. Za 2014. se predviđa usporavanje prosječne godišnje stope inflacije potrošačkih cijena na 0,1%, s 2,2% u 2013., koje bi ponajviše trebalo biti posljedica smanjenja stopa promjena cijena prehrane i energije. U 2015. očekuje se ubrzanje prosječne godišnje stope inflacije na 1,6%, no inflacija će i nadalje ostati niska i ispod dugoročnog prosjeka.

Inflacija potrošačkih cijena pala je s 0,3% u prosincu 2013.

³ Rizik deflacije u Hrvatskoj detaljnije je analiziran u Okviru 1. Recentna kretanja indeksa potrošačkih cijena i rizik nastanka deflacijske spirale u Hrvatskoj.

Slika 4.3. Bruto plaća i jedinični trošak rada

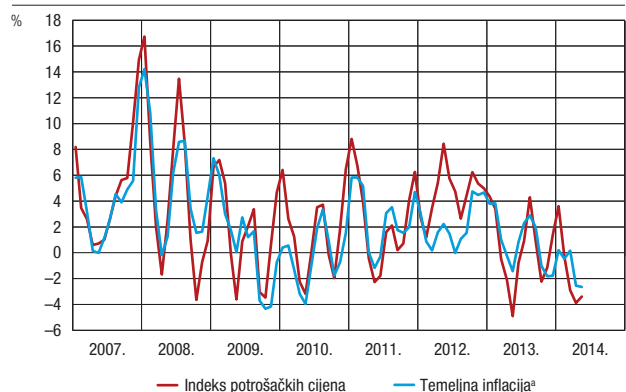

Izvori: DZS; HZMO (sezonska prilagodba HNB-a)

blagi rast plaća u privatnom sektoru, koji bi međutim mogao biti poništen smanjenjem plaća u javnom sektoru zbog ukidanja dodatka od 4%, 8% i 10% za vjernost u državnim i javnim službama od travnja 2014. S obzirom na očekivanu stagnaciju cijena realne bi plaće tijekom 2014. također trebale ostati na razini iz 2013. Tijekom 2015. mogao bi se zabilježiti blagi rast bruto i neto nominalnih plaća (0,5%).

Jedinični trošak rada blago je porastao u prvom tromjesečju 2014. zahvaljujući tome što je rast naknada zaposlenima bio brži od rasta proizvodnosti rada. U nastavku godine mogao bi se malo smanjiti jer se predviđa daljnje smanjivanje broja zaposlenih osoba i izostanak snažnijeg rasta plaća. U 2015. godini očekuje se blagi rast jediničnog troška rada.

Slika 5.1. Indeks potrošačkih cijena i temeljna inflacija mjesečne stope promjene na godišnjoj razini

^a Temeljna inflacija ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda ni cijene proizvoda koje su administrativno regulirane.

Napomena: Mjesečna stopa promjene izračunata je iz tromjesečnoga pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih indeksa potrošačkih cijena.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

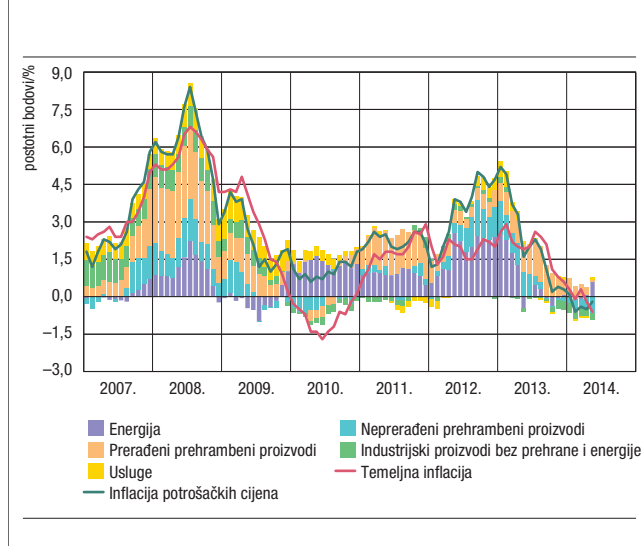
Tablica 5.1. Cjenovni pokazatelji

godišnje stope promjene

	2010.	2011.	2012.	2013.	IX. 2013.	XII. 2013.	III. 2014.	IV. 2014.	V. 2014.
Indeks potrošačkih cijena i njegove komponente									
Ukupni indeks	1,1	2,3	3,4	2,2	1,1	0,3	-0,4	-0,5	-0,2
Energija	9,5	6,2	10,5	3,1	-0,3	0,4	-0,6	0,4	3,2
Nepretrađeni prehrambeni proizvodi	-2,2	1,2	5,8	3,8	-0,2	-1,5	-3,0	-3,8	-5,1
Prerađeni prehrambeni proizvodi (uključujući alkohol i duhan)	-0,1	5,8	2,6	4,9	6,1	3,0	2,3	1,4	0,4
Industrijski proizvodi bez prehrane i energije	-0,7	-0,3	0,4	-0,4	-0,4	-1,4	-1,2	-1,2	-1,2
Usluge	1,5	-0,4	0,5	0,8	-0,3	0,4	-0,3	-0,3	0,4
Ostali cjenovni pokazatelji									
Temeljna inflacija	-0,8	1,8	1,9	1,9	2,1	0,6	0,3	-0,2	-0,6
Indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu	4,3	6,4	7,0	0,5	-1,6	-2,6	-3,1	-3,0	-2,4

Izvor: DZS

Slika 5.2. Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenata inflaciji potrošačkih cijena

Izvori: DZS; izračun HNB-a

na -0,2% u svibnju 2014., pri čemu se najviše smanjio doprinos cijena prehrane (za 1,0 postotni bod). Smanjenje spomenutog doprinosa bilo je koncentrirano na tri grupe proizvoda: povrće (-0,5 postotnih bodova), mlijeko, sir i jaja (-0,3 postotna boda) te kruh i žitarice (-0,2 postotna boda). Pojeftinjenje povrća u velikoj je mjeri bilo posljedica ovogodišnje, blaže zime u usporedbi s prošlom godinom, dok je kretanje ostalih cijena prehrambenih proizvoda uvelike pratilo prijašnje pojeftinjenje prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu. S druge strane, administrativne odluke (povećanje snižene stope PDV-a s 10% na 13%, porast trošarine na duhan i naftne derivate te povećanje naknade za korištenje voda) pridonosile su povećanju cijena tijekom prvih pet mjeseci 2014. Usporevanje godišnjeg pada cijena s -0,5% u travnju na -0,2% u svibnju u znatnoj je mjeri bilo posljedica povećanja godišnje stope rasta cijena goriva i maziva u svibnju na 8,1% (s 1,1% u travnju), zbog spomenutog povećanja trošarina na naftne derivate, poskupljenja sirove nafte na svjetskom tržištu i nepovoljnog učinka baznog razdoblja. U svibnju

je povećana i godišnja stopa promjene cijena usluga, pri čemu se najviše povećao doprinos komunikacija i paket-aranžmana.

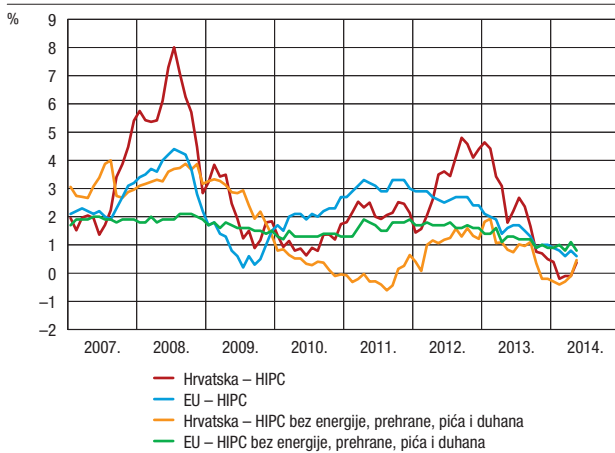
Inflatorni pritisci nastavili su se smanjivati i u drugim zemljama članicama Europske unije. Godišnja stopa inflacije mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena⁴ smanjila se u Europskoj uniji s 1,0% u prosincu 2013. na 0,6% u svibnju 2014., a najveći doprinos tome dao je pad cijena prehrane, posebice nepretrađenih prehrambenih proizvoda, što je pretežno posljedica blaže zime ove godine u usporedbi s prošlom godinom. Smanjeni inflatorni pritisci odražavaju i oslabjeli utjecaj mjera neizravnih poreza. Naime, u velikom broju zemalja članica iščeznuo je utjecaj mjera iz prethodnih godina u vezi s potrebama fiskalne konsolidacije. Osim toga, u nekim zemljama prijenos nedavnih povećanja neizravnih poreza na inflaciju manji je nego prije zbog utjecaja slabe potražnje. Tome treba dodati i ublažavajući utjecaj uvezene inflacije na cijene u zemljama članicama eurozone zbog prijašnjeg jačanja eura na svjetskome deviznom tržištu. To je uz nepovoljne uvjete na tržištu rada pridonijelo i blagom usporavanju godišnjeg rasta temeljne inflacije. Tako se godišnja stopa promjene HIPC-a bez energije, prehrane, pića i duhana u Europskoj uniji smanjila s 0,9% u prosincu 2013. na 0,8% u svibnju 2014.

U Hrvatskoj je ukupno smanjenje inflatornih pritisaka tijekom prvih pet mjeseci bilo nešto slabije nego u Europskoj uniji. Godišnja stopa inflacije mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena smanjila se samo za 0,1 postotni bod, s 0,5% u prosincu 2013. na 0,4% u svibnju 2014. Usporevanju inflacije, slično kao i u Europskoj uniji, najviše su pridonijeli prehrambeni proizvodi. S druge strane, u Hrvatskoj je tijekom prvih pet mjeseci zabilježeno znatno povećanje godišnje stope promjene cijena energije (osobito goriva i maziva) te usluga, što se nije dogodilo i na razini Europske unije.

U nastavku 2014. očekuje se blago povećanje domaće inflacije potrošačkih cijena, potaknuto u određenoj mjeri administrativnim odlukama donesenim radi fiskalne konsolidacije, te je ocijenjeno da će godišnja stopa inflacije na kraju 2014. dosegnuti 1,0%. Pritom se očekuje znatno poskupljenje telekomunikacijskih usluga, od oko 10% u srpnju. Nadalje, sredinom godine postupno će početi iščezavati učinak pozitivnog šoka na strani ponude na kretanje godišnje stope promjene cijena prehrane.

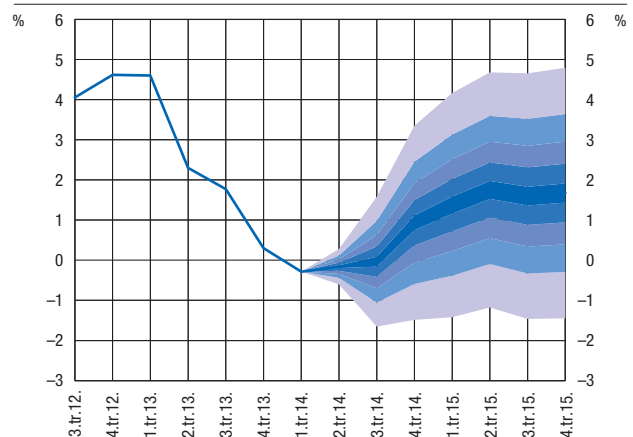
⁴ HIPC i IPC računaju se na temelju iste reprezentativne košarice dobara i usluga. Osnovna je razlika između spomenuta dva indeksa u obuhvatu stanovništva i izvorima za ponderacijsku strukturu. HIPC obuhvaća i ukupnu potrošnju institucionalnih kućanstava i nerezidenata na ekonomskom teritoriju, dok se nacionalni indeks potrošačkih cijena temelji na ponderacijskoj strukturi koja uključuje samo potrošnju rezidenata. Glavni izvor podataka za izračun ponderacijske strukture HIPC-a na višim razinama agregacije jesu podaci nacionalnih računa, a za niže razine agregacije upotrijebljeni su podaci Ankete o potrošnji kućanstva, dok se kod IPC-a uzimaju samo podaci iz Ankete o potrošnji kućanstava. Promatraju li se udjeli 12 komponenata prema COICOP-u, vidljivo je da je u HIPC-u znatno manji udio prehrane i bezalkoholnih pića te stanovanja, a znatno veći udio ugostiteljskih usluga, rekreacije i kulture te alkoholnih pića i duhana.

Slika 5.3. Ukupna i temeljna inflacija mjerena kretanjem harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj i Europskoj uniji godišnje stope promjene

Izvori: DZS; Eurostat

Slika 5.4. Projekcija inflacije potrošačkih cijena godišnje stope promjene

Izvori: DZS; izračun HNB-a

Osim toga, povećanje doprinosa za zdravstveno osiguranje stvorit će određeni troškovni pritisak na rast cijena.

U 2014. se predviđa usporavanje prosječne godišnje stope inflacije potrošačkih cijena na 0,1%, s 2,2% u 2013, koje će ponajprije biti prouzročeno smanjenjem stopa promjena cijena prehrane i energije. Tako je prognozirano znatno smanjenje prosječne godišnje stope promjene cijena prehrane, zbog prelijevanja pojeftinjenja prehrambenih sirovina na domaće cijene prehrane pretežno u prvom polugodištu. U posljednjem tromjesečju 2014. očekuje se povećanje godišnje stope promjene cijena prehrane zbog nepovoljnog učinka baznog razdoblja. Isto tako, ocjenjuje se da će se prosječna godišnja stopa promjene cijene energije smanjiti, zbog pojeftinjenja sirove nafte tipa Brent na svjetskom tržištu te stabilnih domaćih cijena električne energije, plina i zagrijavanja stana. Nadalje, prosječna godišnja stopa rasta indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije mogla bi se u 2014. usporiti, u čemu će se ogledati slaba osobna potrošnja, blago sniženje jediničnih troškova rada i niska uvozna inflacija. Smanjenje osobne potrošnje važan je činitelj, koji stvara deflacijske pritiske na cijene, a posljedica je smanjenja realnoga raspoloživog dohotka stanovništva, potaknutog u velikoj mjeri smanjenjem zaposlenosti, izostankom povećanja prosječne neto plaće u gospodarstvu, razduživanjem stanovništva i stagnacijom transfera stanovništvu. Rast potrošnje ograničavaju također niska razina potrošačkog optimizma te povećani izdaci za dobra i usluge, čije su cijene porasle zbog uvedenih mjera fiskalne konsolidacije.

U 2015. se predviđa ubrzanje prosječne godišnje stope inflacije potrošačkih cijena na 1,6%, pri čemu će inflacija i nadalje ostati niska te ispod dugoročnog prosjeka, u uvjetima izostanka

inflatornih pritisaka s potražne strane odnosno negativnih šokova na strani ponude⁵. Određeno povećanje inflacije pretežno bi trebalo biti rezultat povećanja stope promjene indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije, što je u skladu s očekivanim rastom uvoznih cijena gotovih proizvoda, na koji upućuje prognozirano povećanje godišnjeg rasta proizvođačkih cijena u zemljama najvažnijim vanjskotrgovinskim partnerima⁶. Osim toga, za 2015. je prognozirani viši rast prosječne godišnje stope promjene cijena prehrane u usporedbi s 2014., koji bi trebao biti posljedica znatnog usporavanja godišnjeg pada cijena prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu (izraženih u kunama). Prosječna bi se godišnja stopa promjene cijena energije trebala smanjiti tijekom 2015. jer se predviđa daljnji pad cijene sirove nafte tipa Brent na svjetskom tržištu.

Slika 5.4. prikazuje projekciju inflacije uz pomoć lepezastog dijagrama potrošačkih cijena u razdoblju od drugog tromjesečja 2014. do četvrtog tromjesečja 2015. godine. Ocjenjuje se da su rizici da inflacija bude niža odnosno viša od projicirane uravnoteženi, na što upućuje simetričan oblik lepeze, pri čemu je raspon projekcije inflacije jednak ispod i iznad središnje projekcije inflacije. Jedan od glavnih rizika da ostvarenje projekcije inflacije bude niže od očekivanog jest slabija domaća potražnja od očekivane. S druge strane, postoji nekoliko rizika koji bi mogli utjecati na to da ostvarenje inflacije bude više od prognozirano, među kojima se ističu mogući izraženiji rast administrativno reguliranih cijena vezan uz potrebu fiskalne konsolidacije i brži rast cijena sirovina na svjetskom tržištu, osobito sirove nafte i plina zbog geopolitičkih napetosti u Iraku i Ukrajini. Nadalje, moguće nepovoljne vremenske prilike mogle bi rezultirati izraženijim rastom cijena poljoprivrednih proizvoda.

5 Procjenjuje se da bi u 2015. mogao biti ostvaren blagi rast jediničnih troškova rada od 0,3% te smanjenje cijena sirovina na svjetskom tržištu (sirova nafta -0,4%, prehrambene sirovine -1,9% u usporedbi s prethodnom godinom, izraženo u kunama).

6 Ekonomski analitičari čije se prognoze ujedinjaju u publikaciji *Consensus Forecasts* očekuju povećanje prosječne godišnje stope promjene proizvođačkih cijena industrije u eurozoni s -0,5% u 2014. na 1,3% u 2015. (odnosno u Njemačkoj s -0,1% na 1,7% i u Italiji s -0,7% na 1,3%).

Okvir 1. Recentna kretanja indeksa potrošačkih cijena i rizik nastanka deflacijske spirale u Hrvatskoj

Inflacija se u Hrvatskoj znatno smanjila tijekom 2013., a od veljače 2014. godišnja stopa ima negativne vrijednosti, što je u velikoj mjeri bila posljedica pada cijena sirovina na svjetskom tržištu. Analiza deflacijskih rizika u Hrvatskoj u 2014. godini pokazala je da se udio komponenata indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije s ostvarenim negativnim godišnjim stopama promjene povećao u ukupnom indeksu potrošačkih cijena u usporedbi s prosjekom prethodnih četiriju godina. Tijekom prvih pet mjeseci 2014. potrošači nisu smatrali da je povoljan trenutak za kupnju trajnih dobara za kućanstva, pritom udio ispitanika koji smatraju da kupnju treba odgoditi nije bitno viši od prosjeka u posljednjih pet godina, što upućuje na zaključak da vjerojatno nema dodatnog odgađanja potrošnje te da potrošači postojeće šokove cijena drže kratkoročnima. Na temelju ankete profesionalnih prognostičara (Eastern Europe Consensus Forecasts) vidljivo je da se u Hrvatskoj ne očekuje deflacija ni u kratkom ni u dugom roku.

Globalna ekonomska i financijska kriza utjecala je na smanjenje cijena sirovina na svjetskom tržištu i na slabljenje potražnje, što je dovelo do smanjenja inflacije u velikom broju zemalja. Tako je godišnja stopa promjene harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena (HICP) u zemljama Europske unije bila ispod ciljane razine ESB-a od 2% tijekom 2009. i početkom 2010., a slična su se kretanja ponovila i tijekom posljednjih godinu dana. U svibnju 2014. inflacija u Europskoj uniji iznosila je samo 0,6%, pri čemu su negativne godišnje stope promjene cijena zabilježene u Grčkoj (-2,1%), Bugarskoj (-1,8%), Portugalu (-0,3%) i u Cipru (-0,1%).⁷ Smanjenje inflacije djelomično je bilo posljedica kretanja u vanjskom okružju (napose cijena sirovina) i aprecijacije tečaja eura. Isključite li se kolebljive komponente, prehrana i energija, inflacija mjerena HICP-om također se usporila zbog slabe gospodarske aktivnosti. Takva kretanja ponovo u javnosti potiču rasprave o mogućnosti pojave deflacije, osobito u zemljama čija su gospodarstva opterećena strukturnim problemima i visokom zaduženosti.

Deflacija se u užem smislu definira kao pad opće razine cijena, pri čemu godišnja stopa promjene cijena postaje negativna, primjerice tijekom jednog tromjesečja. Pri definiranju deflacije

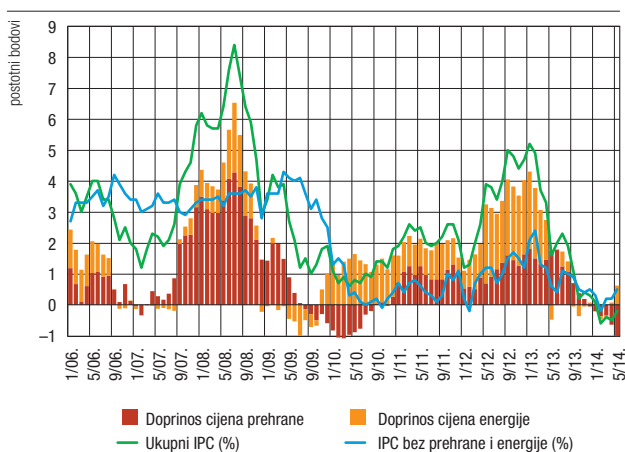
važno je uzeti u obzir pokreću li je privremeni šokovi (npr. na strani ponude sirovina) ili šokovi na strani potražnje, te uključiti značajke kretanja u širem gospodarskom kontekstu i kretanje inflacijskih očekivanja. Stoga Europska središnja banka⁸ navodi kriterije za razlikovanje između prave deflacije i prigušenog kretanja cijena s manje nepovoljnim učincima za gospodarstvo, a to su:

- negativna godišnja stopa promjene potrošačkih cijena tijekom dužeg razdoblja
- negativna stopa promjene cijena veće skupine dobara i usluga iz košarice za izračun IPC-a
- dugoročna inflacijska očekivanja nisu više usidrena te su pala vidljivo ispod razine koja je u skladu s definicijom stabilnosti cijena središnje banke
- ustrajno vrlo niska ili negativna stopa rasta BDP-a i/ili visoka i rastuća stopa nezaposlenosti.

Ako deflacija potraje i pogodi većinu sektora u gospodarstvu, može se razviti u deflacijsku spiralu, pri čemu opadajuće potrošačke i proizvođačke cijene dovode do smanjenja prihoda i profita poduzeća, koja su prisiljena smanjiti svoje troškove, a to u pravilu dovodi do otpuštanja radnika. Rastuća nezaposlenost utječe na smanjenje potražnje kućanstava za dobrima i uslugama, te izaziva daljnji pritisak na pad cijena. Deflacijskoj spirali može dodatno pridonijeti njezin utjecaj na povećanje realne vrijednosti novca. U tim uvjetima odgađanjem kupnje potrošači mogu u budućnosti kupiti više robe za istu količinu novca. To može dovesti do manjeg iznosa kupnje danas i do ubrzanja deflacijske spirale. Ako su poduzeća i potrošači suočeni s deflacijom tijekom dužeg razdoblja, njihova se inflacijska očekivanja mogu značajno promijeniti i podržavati deflaciju.

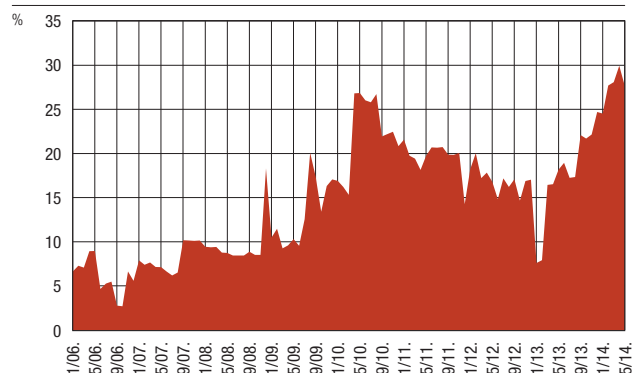
Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena (IPC) u Hrvatskoj znatno se smanjila tijekom 2013., a od veljače 2014. ima negativne vrijednosti. Usporavanje inflacije velikim dijelom objašnjavaju cijene energije i prehrane, koje su bile pod znatnim utjecajem pada cijena sirovina na svjetskom tržištu, povoljnijih vremenskih uvjeta u zemlji i ukidanja preostalih zaštitnih carina nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Osim spomenutih

Slika 5.5. Doprinos cijena prehrane i energije godišnjoj stopi promjene IPC-a u Hrvatskoj

Izvor: DZS

Slika 5.6. Udio proizvoda (isključujući prehrambene proizvode i energiju) s negativnom godišnjom stopom promjene u ukupnom IPC-u

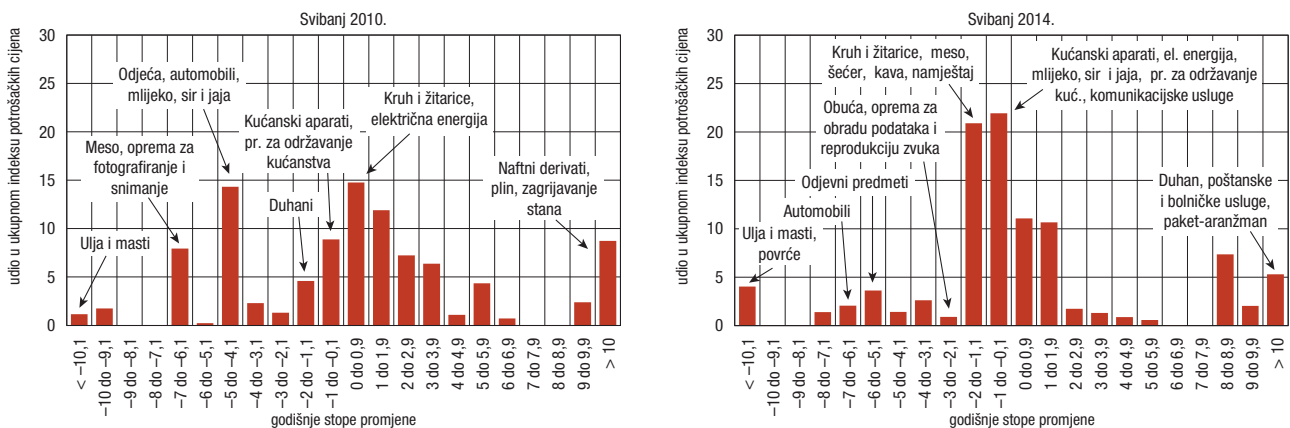

Izvori: DZS; izračun HNB-a

⁷ Godišnja stopa promjene nacionalnog indeksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj u svibnju je iznosila -0,2%, a harmoniziranog IPC-a 0,4%.

⁸ ECB Monthly Bulletin, lipanj 2014., str. 66.

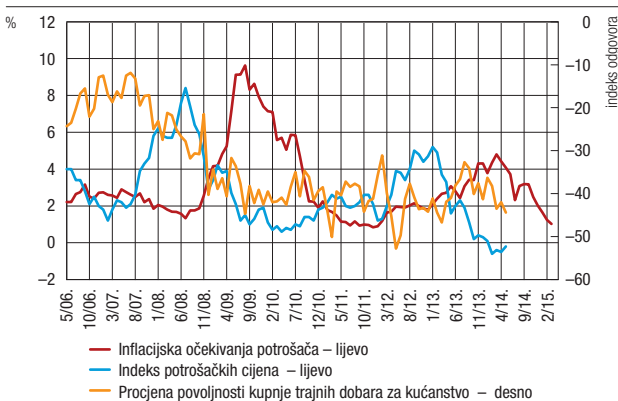
Slika 5.7. Distribucija godišnjih stopa promjena cijena komponenata IPC-a prema njihovu udjelu u košarici za izračun tog indeksa

Napomena: Slika pokazuje distribuciju godišnjih stopa promjene cijena 91 komponenta IPC-a prema njihovu udjelu u košarici za izračun tog indeksa. Svaki stupac predstavlja udio komponenata IPC-a čija godišnja stopa promjene ulazi u odgovarajući raspon.

Izvori: DZS; izračun HNB-a

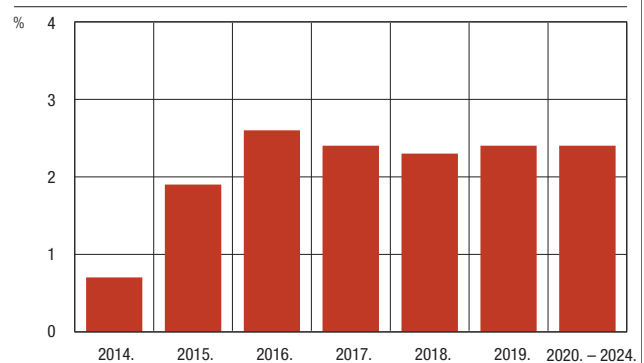
Slika 5.8. Ostvarena godišnja stopa promjene IPC-a, inflacijska očekivanja potrošača i procjena povoljnosti kupnje trajnih dobara za kućanstva

Napomena: Kvantifikacija kvalitativnih odgovora ispitanika o inflacijskim očekivanjima iz ankete pouzdanja potrošača u egzaktan numerički pokazatelj izvršena je primjenom Carlson-Parkinove metode vjerojatnosti (skalirano modelski izračunatom percipiranom inflacijom iz ankete, pitanje 5).

Izvori: DZS; Ipsos Puls; izračun HNB-a

Slika 5.9. Kratkoročna i dugoročna inflacija potrošačkih cijena u Hrvatskoj prema očekivanjima profesionalnih prognostičara

kratkoročnih činitelja ostvarivanju niske inflacije pridonosili su slaba domaća potražnja i odsutnost domaćih troškovnih pritiska, koji su obilježili cijelo razdoblje od početka recesije. Stoga je u sadašnjim gospodarskim uvjetima važno detaljnije istražiti kretanje indeksa potrošačkih cijena bez energije i prehrane⁹. Taj je indeks manje kolebljiv i odražava promjene u cijenama industrijskih proizvoda i usluga, koje uz kretanja u vanjskom okruženju velikim dijelom ovise i o domaćim gospodarskim kretanjima, odnosno osobnoj potrošnji, profitnim maržama i kretanju jediničnih troškova rada. U posljednje četiri godine (od 2010. do 2013.) godišnja stopa rasta potrošačkih cijena bez prehrane i energije iznosila je oko 0,8% (što je znatno ispod dugoročnog prosjeka, koji je do recesije iznosio 3,2%), a tijekom prvih pet mjeseci 2014. godišnji rast spomenutih cijena blago se usporio, na 0,2%. Istodobno se udio komponenata indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije s ostvarenim negativnim godišnjim stopama promjene (u ukupnom IPC-u) povećao, te je tijekom prvih pet mjeseci 2014. iznosio u prosjeku 27,6%. Spomenuti udio tek je nešto viši od onog zabilježenog tijekom prethodne epizode

izraženog usporavanja inflacije 2010. godine.

Radi detaljnijeg uvida u izvore usporavanja inflacije potrošačkih cijena korisno je razmotriti kretanje cijena na nižoj razini agregacije. Na Slici 5.7. prikazana je distribucija godišnjih stopa promjene komponenata indeksa potrošačkih cijena za svibanj 2014. i 2010. godine (koji je također obilježila vrlo niska inflacija). Na lijevoj strani te distribucije, godišnjim padom cijena u svibnju 2014. ističu se uz prehrambene proizvode i odjeća i obuća, automobili, telekomunikacijske usluge, bijela tehnika, namještaj i proizvodi za održavanje kućanstva. Godišnjim padom cijena ističu se i proizvodi kao što su oprema za obradu podataka, osobna računala i druga električna oprema, čiji je pad cijena u znatnoj mjeri posljedica snažne konkurencije te tehnološkog napretka. No, njihov je doprinos padu ukupne inflacije potrošačkih cijena malen, zbog relativno malog pondera koji imaju u košarici za izračun spomenutog pokazatelja.

Na desnoj strani distribucije, znatnim pozitivnim godišnjim rastom cijena u svibnju 2014. ističu se proizvodi koji su pod utjecajem administrativnih odluka (primjerice duhan te bolničke

9 Koji čini oko 54% ukupnog indeksa potrošačkih cijena.

i poštanske usluge). Ova godina specifična je u odnosu na prethodnu sličnu epizodu po blagom godišnjem rastu cijena energije, od 3,2% u svibnju 2014., dok je u svibnju 2010. zabilježen znatan godišnji rast cijena energije, od 11,9% (naftni derivati, plin, zagrijavanje stana).

Za ocjenu rizika deflacije važno je analizirati utjecaj inflacijskih očekivanja na potrošnju. Iz Slike 5.8. vidljivo je da su inflacijska očekivanja potrošača u velikoj mjeri adaptivna jer serija očekivanja izrazito nalikuje ostvarenoj inflaciji pomaknutoj za dvanaest mjeseci. Tijekom prvih pet mjeseci 2014. potrošači nisu smatrali da je povoljan trenutak za kupnju trajnih dobara za kućanstva, pritom udio ispitanika koji smatraju da kupnju treba odgoditi nije bitno viši od prosjeka u posljednjih pet godina, što pokazuje da vjerojatno nema dodatnog odgađanja potrošnje. Iz toga se može zaključiti da potrošači postojeće šokove cijena smatraju kratkoročnima.

Utjecaj kratkoročnih šokova trebao bi se u manjoj mjeri odražavati na dugoročna inflacijska očekivanja te bi ona pretežno trebala odražavati vjerodostojnost politike središnje banke vezane uz održavanje stabilnosti cijena, te povratak godišnjeg

rasta cijena prehrane i energije na višegodišnje prosjeke. Naime, ocijenjena prosječna godišnja stopa promjene cijena prehrane u 2014. iznosi -1,5% (4,2 postotna boda manje od dugoročnog prosjeka), a energije 1,1% (4,8 postotnih bodova manje od dugoročnog prosjeka). Iz podataka koje objavljuje *Consensus Forecasts* na temelju ankete profesionalnih prognostičara (pretežno oni zaposleni u ekonomskim institutima, bankama i drugim financijskim institucijama) vidljivo je da se u Hrvatskoj ne očekuje deflacija ni u kratkom ni u dugom roku (Slika 5.9.). U dugom roku predviđa se niska i stabilna inflacija od oko 2,3% do 2,4%. HNB u nastavku 2014. godine očekuje blago povećanje inflacije, potaknuto u određenoj mjeri administrativnim mjerama, odnosno cijenama telekomunikacijskih usluga. U drugom polugodištu postupno bi trebao početi iščekavati i učinak prošlogodišnjega pozitivnog šoka na strani ponude na kretanje godišnje stope promjene cijena prehrane. Osim toga, povećanje doprinosa za zdravstveno osiguranje također može sredinom godine stvoriti određeni pritisak na rast cijena. Konačno, početak oporavka domaće potražnje koji će u znatnoj mjeri smanjiti rizik deflacije očekuje se početkom 2016. godine.

6. Vanjska trgovina i konkurentnost

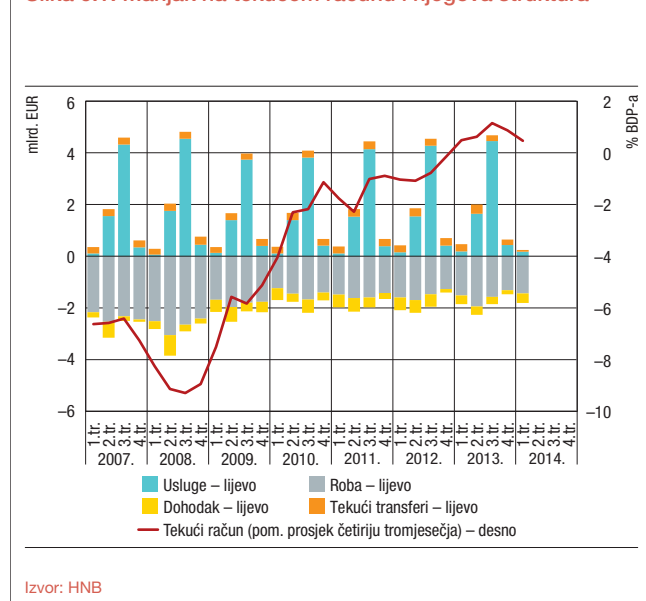
U prvom tromjesečju 2014. godine ublažen je višegodišnji trend poboljšavanja salda na tekućem računu platne bilance¹⁰. Tome je u najvećoj mjeri pridonijelo smanjenje neto priljeva na osnovi tekućih transfera, što je posljedica uplata države u proračun EU-a, koje nije pratilo podjednako korištenje sredstava iz fondova EU-a, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine ostvaren je nešto veći manjak na osnovi faktorskih dohoda, a smanjen je i neto izvoz usluga. Ta je nepovoljna kretanja ublažilo smanjenje manjka u robnoj razmjeni s inozemstvom, jer je rast izvoza bio brži od rasta uvoza. Na razini cijele 2014. očekuje se daljnje poboljšavanje salda tekućeg i kapitalnog računa, koji bi se mogao povećati na 2,1% BDP-a, s 1,0% BDP-a

u prošloj godini, ponajviše zahvaljujući rastu neto izvoza robe i usluga.

Posljednji dostupni podaci o kretanju robne razmjene početkom 2014.¹¹ pokazuju da je, za razliku od pada na godišnjoj razini, manjak robne razmjene na tromjesečnoj razini, nakon kontrakcije u drugoj polovini prošle godine, u prvom tromjesečju 2014. povećan za 8,1% u odnosu na posljednje tromjesečje 2013. Posljedica je to povećanja robnog uvoza (za 1,2%) uz blago smanjenje izvoza (za 0,3%). Rastu uvoza najviše je pridonio uvoz ostale robe (isključujući brodove, naftu i naftne derivate i razne gotove proizvode) s ostvarenim rastom od 10,6%, ponajviše zahvaljujući kapitalnim proizvodima, cestovnim vozilima i odjeći. Također je povećan uvoz brodova, dok je uvoz nafte i naftnih derivata te plina smanjen. Blagi pad robnog izvoza u prva tri mjeseca 2014. ostvaren je prije svega pod utjecajem smanjenog izvoza ostalih prijevoznih sredstava (brodova) te nafte i naftnih derivata. S druge strane, kod izvoza ostale robe, odnosno suženog agregata, koji isključuje brodove i naftu, zabilježen je rast od 4,6%. Pritom se ističe pojačan izvoz električne energije, šećera i proizvoda od šećera, kapitalnih proizvoda (posebno električnih strojeva, aparata i uređaja) te odjeće. Budući da je rast robnog uvoza (za 5,6% u odnosu na prethodno tromjesečje) bio brži od rasta izvoza (2,0%), rast manjka robne razmjene s inozemstvom nastavio se i u travnju 2014. Međutim, isključujući se ostala prijevozna sredstva te nafta i naftnih derivati u travnju 2014. ostvarene su negativne stope promjene i kod izvoza i kod uvoza.

Kretanje hrvatskoga robnog izvoza prema pojedinim tržištima pokazuje da su i početkom 2014. godišnje stope rasta robnog izvoza u "nove" članice EU-a bile visoke. U prva tri mjeseca 2014. izvoz u ove zemlje povećao se za 28,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, i to ponajprije zbog porasta izvoza u Sloveniju i Mađarsku. Izvoz u zemlje CEFTA-e također se povećao (za 15,4% na godišnjoj razini). Takva kretanja

Slika 6.1. Manjak na tekućem računu i njegova struktura

10 Posljednji dostupni platnobilančni podaci uključuju konačne podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom za 2013. godinu.

11 Prema najnovijim podacima DZS-a koji uključuju vrijednost trgovine ispod praga uključivanja u uzorak poslovnih subjekata koji trguju sa zemljama članicama EU-a.

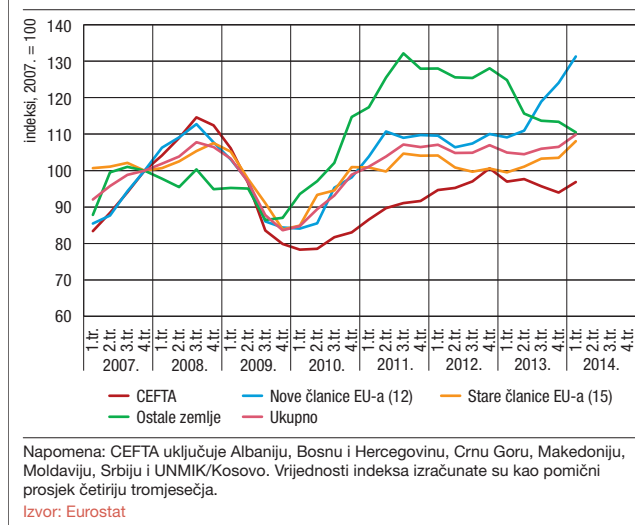
Tablica 6.1. Tekući i kapitalni račun platne bilance i njegove sastavnice

u postocima BDP-a

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Saldo tekućih transakcija	-7,3	-8,9	-5,1	-1,1	-0,9	-0,1	0,9	1,9	1,8
Roba	-21,8	-22,4	-16,1	-12,9	-13,9	-13,9	-14,7	-14,4	-14,1
Usluge	14,7	14,4	12,7	13,0	14,0	14,7	15,7	16,3	16,3
Dohodak	-2,5	-3,3	-4,0	-3,6	-3,6	-3,7	-2,5	-2,1	-2,6
Tekući transferi	2,4	2,3	2,2	2,4	2,6	2,7	2,5	2,1	2,2
Saldo tekućih i kapitalnih transakcija	-7,2	-8,9	-5,0	-1,0	-0,8	-0,0	1,0	2,1	2,2

Izvor: HNB

Slika 6.2. Hrvatski robni izvoz prema ekonomskim grupacijama zemalja

posljedica su povećanog izvoza na najveća hrvatska tržišta u sklopu CEFTA-e, odnosno u Bosnu i Hercegovinu i Srbiju. Ipak, izvoz na tržišta CEFTA-e još nije dosegao razine koje su se bilježile u godinama prije krize. Istodobno, izvoz na tržišta izvan Europske unije i regije, za koji je zabilježen najslabiji pad neposredno nakon izbijanja krize i čija su kretanja do početka prošle godine bila razmjerno povoljna, nastavio se smanjivati i u prvom tromjesečju 2014.

Na razini cijele 2014. očekuje se poboljšanje vanjskotrgovinskog salda s obzirom na to da se pretpostavlja brži rast robnog izvoza od rasta uvoza. Rast izvoza temelji se prije svega na projekiranom rastu uvozne potražnje glavnih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera. Osim toga, zbog slabe domaće potražnje očekuje se da će se poduzeća više orijentirati na inozemna tržišta s boljim gospodarskim fundamentima. Povoljno bi na izvozne rezultate moglo utjecati poboljšanje cjenovne i troškovne konkurentnosti hrvatskog izvoza, kao i bolja prilagodba hrvatskih izvoznika novim uvjetima razmjene nakon ulaska u EU. S druge strane, izostanak izraženijeg oporavka domaće potražnje i daljnji nepovoljni uvjeti na tržištu rada ograničavaju jače intenziviranje uvoza. U 2015. godini rast robnog izvoza mogao bi se dodatno ubrzati zahvaljujući daljnjem jačanju inozemne potražnje. Istodobno se zbog jačanja oporavka domaće gospodarske aktivnosti očekuje i daljnje intenziviranje uvoza, odnosno slabljenje pozitivnog neto učinka robne razmjene s inozemstvom.

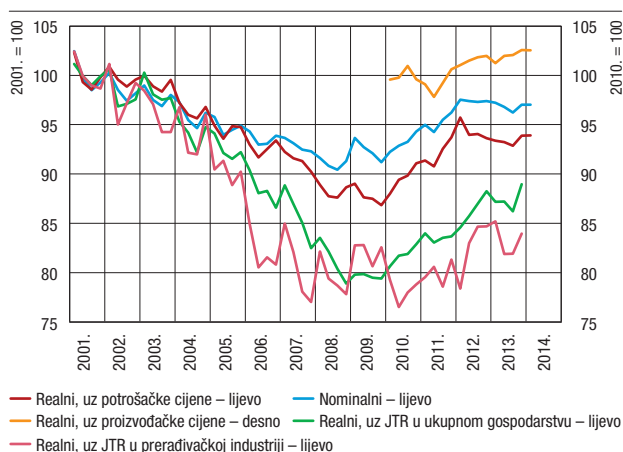
Neto izvoz usluga u prvom je tromjesečju 2014. smanjen u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pritom su rast neto prihoda od usluga prijevoza nadmašila nepovoljna kretanja kod usluga putovanja i, posebno, ostalih usluga. Smanjenju prihoda

od turizma u prvom tromjesečju, koji ima vrlo mali udio u ukupnim godišnjim ostvarenjima, pridonio je i nepovoljan učinak baznog razdoblja, povezan s pomičnim uskrnim blagdanima. Na razini cijele 2014., kao i u idućoj godini, očekuje se rast prihoda od turizma.

Kretanja na računu faktorskih dohoda u prvom tromjesečju 2014. obilježilo je godišnji rast negativnog salda, što je posljedica nižih naknada zaposlenima i većih kamatnih troškova domaćih sektora, prije svega države, po inozemnim obvezama. Dobit trgovačkih društava (poduzeća i banaka) u stranom vlasništvu blago se smanjila, dok bi pogoršanje njihovih poslovnih rezultata u nastavku godine moglo biti nešto izraženije. U skladu s time očekuju se da će neto rashodi na osnovi izravnih vlasničkih ulaganja biti manji nego u prethodnoj godini, te bi i ukupan saldo računa faktorskih dohoda mogao pozitivno djelovati na promjenu salda tekućeg računa, kao i u 2013. godini. S postupnim oporavkom gospodarske aktivnosti i jačanjem priljeva od inozemnih izravnih ulaganja može se očekivati ponovno povećanje manjka na računu faktorskih dohoda.

Neto priljev na osnovi tekućih i kapitalnih transfera mogao bi se i u nastavku 2014. godine smanjivati te tako negativno utjecati na saldo tekućeg i kapitalnog računa. Rezultat je to uplata u proračun EU-a, koje ne prati podjednaki porast korištenja sredstava raspoloživih iz fondova EU-a. Naime, iako ukupni primici iz tih fondova rastu, novčana sredstva koja MF primi od Europske komisije u statistici platne bilance iskazuju se kao tekući ili kapitalni transfer tek kad ih MF doista iskoristi za namjenu za koju su predviđena, odnosno kada se doznače krajnjim korisnicima. U srednjoročnom razdoblju očekuje se postupno jačanje

Slika 6.3. Nominalni i realni efektivni tečajevi kune

apsorpcijskih kapaciteta vezano uz fondove EU-a i njihov pozitivan doprinos saldu tekućeg i kapitalnog računa.

U skladu s navedenim petogodišnje razdoblje poboljšanja salda tekućeg i kapitalnog računa moglo bi se nastaviti i u 2014. godini, što je posljedica očekivanog rasta neto izvoza robe i usluga te smanjenja manjka na osnovi faktorskih dohodaka. Saldo u 2015. bit će pod nepovoljnim utjecajem povećanja manjka na računu dohodaka, dok bi se, s druge strane, pozitivan saldo u međunarodnoj razmjeni s inozemstvom mogao blago povećati, kao i iskorištenost sredstava iz fondova EU-a.

Pokazatelji cjenovne konkurentnosti hrvatskog izvoza stagnirali su na početku 2014. Realni efektivni tečajevi kune uz potrošačke i proizvođačke cijene u prvom su se tromjesečju 2014. zadržali na gotovo istoj razini kao u prethodnom tromjesečju. Na godišnjoj se razini ipak i nadalje bilježi njihovo blago poboljšanje zbog povoljnijeg kretanja domaćih cijena nego u većini od 20 zemalja glavnih vanjskotrgovinskih partnera koje ulaze u košaricu za izračun efektivnih tečajeva kune (proširenje košarice s dosadašnjih 16 na 20 zemalja i primjena novog načina

izračuna pondera opisani su u Okviru 2. Revizija efektivnih tečajeva kune).

Cjenovna bi se konkurentnost hrvatskog izvoza mjerena realnim efektivnim tečajem kune uz potrošačke cijene mogla poboljšati u 2014., nakon što se u prethodnoj godini pogoršala. Takva kretanja odraz su očekivanja da će rast domaćih cijena biti slabije izražen od rasta cijena u zemljama glavnim trgovinskim partnerima. Za 2015. ne predviđaju se značajnije promjene realnoga efektivnog tečaja kune uz potrošačke cijene.

Kretanje jediničnih troškova rada pokazuje da je u četvrtom tromjesečju 2013. njihova prilagodba u Hrvatskoj bila izrazitija nego u glavnim trgovinskim partnerima, što vrijedi i za ukupno gospodarstvo i za prerađivačku industriju. Pritom je smanjenje jediničnih troškova rada rezultat pada broja zaposlenih, koji je bio nešto izrazitiji na razini ukupnoga gospodarstva. To je pridonijelo deprecijaciji realnih efektivnih tečajeva kune uz jedinične troškove rada u odnosu na treće tromjesečje 2013. Promotri li se ostvarenja za cijelu prošlu godinu, višegodišnji trend poboljšavanja tih pokazatelja nastavio se, iako zamjetno sporije nego 2012. godine.

Okvir 2. Revizija efektivnih tečajeva kune

Kratkoročni pokazatelji konkurentnosti redovito se unapređuju i revidiraju kako bi što bolje odražavali promjene u strukturi međunarodne trgovine te kako bi se poboljšala usklađenost izračuna s praksom drugih međunarodnih institucija i središnjih banaka. Hrvatska narodna banka ove je godine revidirala efektivne tečajeve kune proširenjem košarice zemalja glavnih trgovinskih partnera i primjenom pondera koji se mijenjaju s vremenom. Revizija efektivnih tečajeva nije rezultirala značajnijim promjenama u usporedbi s dosadašnjim pokazateljima, ali su se povećali obuhvat trgovinskih partnera i metodološka usklađenost s pokazateljima koje računaju druge međunarodne institucije.

Cilj je ovog okvira pokazati rezultate revizije nominalnih i realnih efektivnih tečajeva kune koja uključuje proširenje košarice zemalja glavnih trgovinskih partnera i primjenu pondera koji se mijenjaju s vremenom. Novi se indeksi nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune razlikuju od dosad objavljenih po broju zemalja glavnih trgovinskih partnera i načinu na koji se određuje relativna važnost (ponderi) pojedinih valuta, odnosno zemalja uključenih u njihov izračun. U dosadašnji izračun bilo je uključeno 16 zemalja trgovinskih partnera. Njihov udio u ukupnoj vanjskoj trgovini Hrvatske robom prerađivačke industrije smanjio se s 90% u 1996. na 68% u 2012. U međuvremenu rasla je važnost zemalja koje nisu bile uključene u dosadašnji izračun, posebice Kine, čiji se udio povećao s 0,7% u 1996. na 11% u 2012., gotovo u potpunosti zbog rasta uvoza. Promjene u geografskoj strukturi međunarodne trgovine i raspoloživost podataka glavni su razlozi revizije košarice¹², pri čemu su uključene četiri nove zemlje: Kina, Turska, Srbija i BiH¹³ (vidi Tablicu 6.2.).

U dosadašnjem su se izračunu zbog jednostavnosti i praktičnosti primjenjivali fiksni ponderi, koji su odražavali prosječnu vanjskotrgovinsku strukturu za razdoblje od 2007. do 2009. godine. Nasuprot tome, Međunarodni monetarni fond, Europska komisija, Banka za međunarodne namire, Europska središnja banka i mnoge druge središnje banke koriste se ponderima koji se mijenjaju s vremenom (engl. *time varying weights*), a takve pondere sada primjenjuje i Hrvatska narodna banka. Naime, kako bi se uzele u obzir promjene u strukturi vanjske trgovine, u

izračunu novih indeksa efektivnih tečajeva kune upotrebljavaju se ponderi koji se mijenjaju s vremenom, a zasnivaju se na prosječnoj vanjskotrgovinskoj strukturi u tri uzastopne godine. Takvi ponderi izračunati su za šest referentnih razdoblja (Tablica 6.3.).

Među zemljama partnerima primjećuje se rast ukupnoga trgovinskog pondera Kine, što je posljedica povećanja uvoza iz Kine, odnosno njezina uvoznog pondera, ali i rasta važnosti Kine na trećim tržištima, odnosno njezina dvostruko ponderiranoga izvoznog pondera (više o načinu izračuna pondera vidi u Okviru 2. Unapređenje metodologije izračuna efektivnih tečajeva kune, Bilten HNB-a broj 165., prosinac 2010.).

U publikacijama HNB-a analizira se kretanje nekoliko indeksa realnih efektivnih tečajeva kune zasnovanih na različitim deflatorima. Kao deflatori uzimaju se potrošačke cijene (engl. *consumer price index* ili, skraćeno, CPI), proizvođačke cijene industrijskih proizvoda (engl. *producer price index*, PPI) i jedinični troškovi rada (engl. *unit labour costs*, ULC) u ukupnom gospodarstvu.

Nijedan spomenuti pokazatelj ne može se smatrati idealnom mjerom cjenovne ili troškovne konkurentnosti jer svaki od njih ima svoje prednosti i nedostatke, pa se obično analizira više pokazatelja istodobno. Cijene pri proizvođačima i jedinični troškovi rada mogu se smatrati primjerenijim deflatorima sa stajališta praćenja konkurentnosti, no riječ je o podacima koji često nisu međunarodno usklađeni, niti dostupni za veći broj zemalja u dužem razdoblju ili su raspoloživi sa znatnim vremenskim odmakom. Nasuprot tome, uporaba indeksa potrošačkih cijena vrlo je praktična jer je metodologija njihova izračuna uvelike usklađena među zemljama, a i podaci su relativno brzo dostupni za velik broj zemalja. Međutim, potrošačke su cijene pod utjecajem indirektnih poreza, subvencija i određenih kontrola, a ujedno uključuju proizvode (usluge) koji ne sudjeluju u međunarodnoj razmjeni.

Dostupnost podataka odrazila se na obuhvat realnoga efektivnog tečaja uz jedinični trošak rada u industriji. On se prije računao do trećeg tromjesečja 2011., do kada su bili raspoloživi podaci potrebni za njegov izračun. Ova publikacija uključuje novi indeks realnoga efektivnog tečaja kune, za čiji se izračun kao

12 Izbor zemalja koje ulaze u košaricu određen je na osnovi dvaju ključnih kriterija: udjela zemlje partnera u ukupnoj vanjskoj trgovini Hrvatske proizvodima prerađivačke industrije većeg od 1,0% te raspoloživosti podataka o tečajevima, cijenama, troškovima i geografskoj strukturi trgovine proizvodima prerađivačke industrije.

13 BiH je u izračun efektivnih tečajeva kune uključena od 2003. godine jer podaci o potrošačkim cijenama za prethodna razdoblja nisu raspoloživi.

Tablica 6.2. Vanjska trgovina roba prerađivačke industrije RH

udjeli zemalja u postocima

	1996. – 1997.	1998. – 2000.	2001. – 2003.	2004. – 2006.	2007. – 2009.	2010. – 2012.	1996. – 2012.
Njemačka	23,5	21,0	19,6	18,4	17,2	16,4	19,3
Italija	21,6	19,3	20,2	19,3	18,2	15,6	19,0
Slovenija	10,6	9,3	8,5	7,5	6,4	5,9	8,0
Austrija	8,8	7,8	7,4	6,8	5,8	5,4	7,0
Francuska	3,5	6,4	6,1	5,2	4,3	3,8	4,9
SAD	3,6	3,9	3,5	2,5	2,6	2,9	3,2
Češka	2,9	2,5	2,9	2,7	2,5	2,3	2,6
Velika Britanija	2,4	2,6	2,4	2,4	2,2	2,1	2,4
Japan	2,0	2,3	2,1	2,1	2,1	1,6	2,0
Mađarska	1,4	1,6	2,0	2,2	2,2	2,4	1,9
Švicarska	2,7	2,3	1,5	1,2	1,4	1,5	1,8
Nizozemska	1,4	1,5	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6
Švedska	2,1	1,8	1,6	1,6	1,3	1,3	1,6
Poljska	0,6	0,9	1,4	1,8	2,1	2,2	1,5
Španjolska	0,8	1,2	1,7	1,7	1,7	1,7	1,5
Belgija	1,3	1,7	1,6	1,3	1,4	1,4	1,4
Kina	0,7	1,0	2,9	6,2	8,7	10,8	5,1
Bosna i Hercegovina	0,8	0,7	0,9	1,5	1,9	2,1	1,3
Turska	0,3	0,3	0,8	1,3	1,9	2,1	1,1
Srbija	0,0	0,2	0,4	0,9	1,3	1,6	0,7
Ukupno (16 zemalja)	89,3	86,1	84,2	78,3	72,9	68,0	79,8
Ukupno (20 zemalja)	91,2	88,2	89,2	88,1	86,6	84,6	88,0

Izvori: UNCTAD; izračun HNB-a

Tablica 6.3. Ukupni trgovinski ponderi za izračun efektivnih tečajeva kune

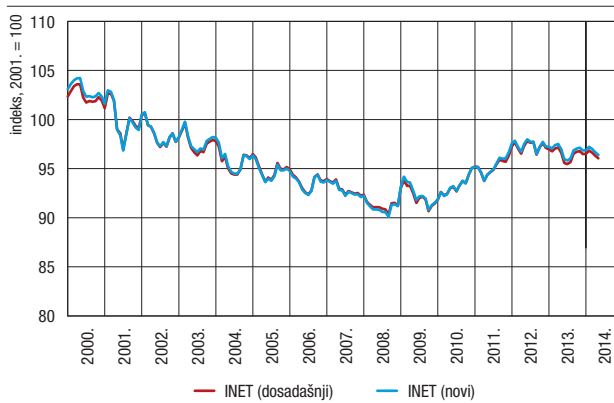
u postocima

	1996. – 1997.	1998. – 2000.	2001. – 2003.	2004. – 2006.	2007. – 2009.	2010. – 2012.	Prosjeak	Promjena 2010. – 2012. naprama 1996. – 1997.	2007. – 2009.
Njemačka	24,7	22,4	20,8	19,7	18,7	18,4	20,8	-6,3	22,5
Italija	21,4	19,6	21,0	19,6	18,4	16,1	19,3	-5,3	21,4
SAD	6,3	7,7	6,2	5,4	5,2	5,9	6,1	-0,4	7,6
Austrija	7,8	7,5	7,4	7,0	6,1	5,8	6,9	-2,0	6,9
Slovenija	9,0	8,1	7,4	6,8	6,0	5,4	7,1	-3,6	6,5
Francuska	4,9	7,1	7,0	6,0	5,2	4,9	5,8	0,0	6,4
Japan	3,2	3,7	3,0	2,9	2,8	2,7	3,1	-0,5	4,0
Velika Britanija	3,5	3,7	3,3	3,2	3,0	2,8	3,2	-0,7	3,9
Nizozemska	2,3	2,3	2,4	2,5	2,5	2,7	2,4	0,4	3,2
Češka	2,5	2,2	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	0,0	2,8
Belgija	1,9	2,2	2,3	2,1	2,2	2,2	2,2	0,3	2,8
Poljska	0,7	1,0	1,4	1,9	2,3	2,5	1,6	1,8	2,8
Španjolska	1,3	1,7	2,2	2,1	2,2	2,2	1,9	0,9	2,6
Mađarska	1,3	1,6	1,9	2,1	2,3	2,3	1,9	1,1	2,6
Švicarska	2,7	2,4	1,9	1,7	1,8	2,0	2,1	-0,7	2,2
Švedska	2,0	1,8	1,6	1,8	1,5	1,5	1,7	-0,5	1,9
Turska	0,5	0,6	0,9	1,4	2,0	2,3	1,3	1,9	-
Bosna i Hercegovina	2,5	2,4	2,8	3,0	3,3	3,0	2,8	0,5	-
Kina	1,3	1,7	3,2	6,5	9,4	12,7	5,8	11,4	-
Srbija	0,4	0,4	0,9	1,6	2,3	2,2	1,3	1,8	-
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		100,0

Napomena: Prvo referentno razdoblje uključuje dvije uzastopne godine zato što podaci za prethodna razdoblja nisu raspoloživi. Osjenčani su fiksni ponderi koji su se primjenjivali u izračunu dosadašnjih efektivnih tečajeva kune.

Izvor: Izračun HNB-a

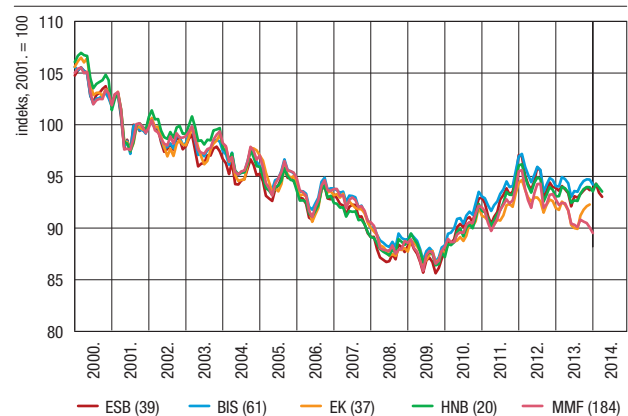
Slika 6.4. Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune

Napomena: Oznaka INET jest indeks nominalnoga efektivnog tečaja. Indeks izračunat prema dosadašnjoj metodologiji označen je kao dosadašnji, a indeks izračunat prema novoj metodologiji kao novi. Pad indeksa pokazatelj je nominalne efektivne aprecijacije kune.

Izvor: Izračuni HNB-a

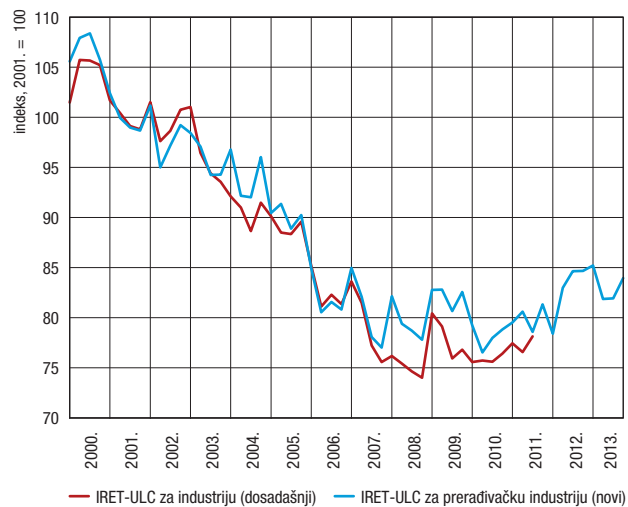
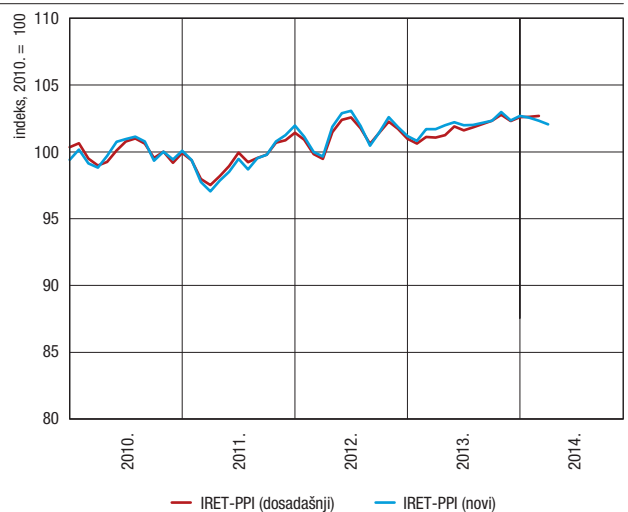
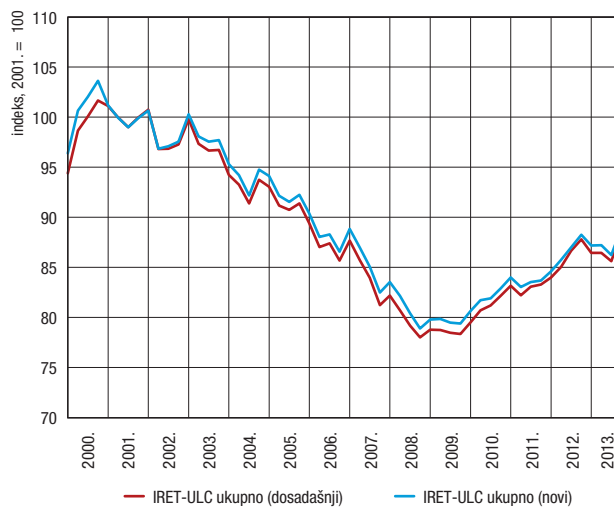
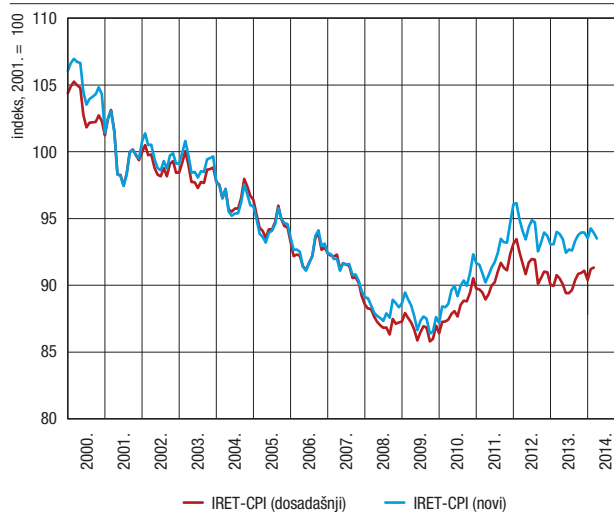
Slika 6.6. Realni efektivni tečaj kune uz potrošačke cijene prema međunarodnim institucijama

Napomena: Broj u zagradi jest broj zemalja trgovinskih partnera koje ulaze u košaricu za izračun realnoga efektivnog tečaja kune. Pad indeksa označuje realnu efektivnu aprecijaciju kune.

Izvori: HNB; ESB; BIS; EK i MMF

Slika 6.5. Indeksi realnih efektivnih tečajeva kune

Napomena: Oznaka IRET-CPI odnosi se na indeks realnoga efektivnog tečaja deflaciran potrošačkim cijenama, IRET-PPI na indeks realnoga efektivnog tečaja deflaciran cijenama pri proizvođačima (uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu koji je raspoloživ od siječnja 2010.), IRET-ULC za industriju (za prerađivačku industriju) na indeks realnoga efektivnog tečaja deflaciran jediničnim troškovima rada u industriji (u prerađivačkoj industriji), a IRET-ULC ukupno na indeks realnoga efektivnog tečaja deflaciran jediničnim troškovima rada u ukupnom gospodarstvu. Indeksi izračunati prema dosadašnjoj metodologiji označeni su kao dosadašnji, a indeksi izračunati prema novoj metodologiji kao novi. Pad indeksa pokazatelj je realne efektivne aprecijacije kune.

Izvor: Izračuni HNB-a

deflator primjenjuju jedinični troškovi rada u prerađivačkoj industriji. Međutim, budući da jedinični troškovi rada nisu dostupni za sve zemlje od interesa, tako je i košarica zemalja za njihov izračun sužena.¹⁴

Unatoč određenim promjenama strukture vanjske trgovine nominalni i realni efektivni tečajevi kune izračunati s dosadašnjom košaricom zemalja trgovinskih partnera i fiksnim ponderima bitno ne odstupaju od onih izračunatih s proširenom košaricom zemalja i ponderima koji se mijenjaju s vremenom (vidi slike 6.4. i 6.5.). Novi indeksi realnih efektivnih tečajeva kune uz potrošačke cijene ipak upućuju na izraženiju realnu efektivnu deprecijaciju kune u posljednjih pet godina, što je posljedica znatno bržeg rasta potrošačkih cijena u Srbiji, Turskoj i Kini nego u Hrvatskoj.

7. Uvjeti financiranja i tokovi kapitala

Uvjeti financiranja

Uvjeti financiranja domaćih sektora tijekom prvih pet mjeseci 2014. bili su u prosjeku malo povoljniji nego u prethodnoj godini. Visoka likvidnost međunarodnih financijskih tržišta utjecala je na poboljšanje uvjeta financiranja države u inozemstvu, a poboljšanje je ostvareno i za kratkoročno financiranje države na domaćem tržištu, čemu pogoduje ekspanzivna monetarna politika HNB-a. Glede ostalih sektora, domaći troškovi kratkoročnog financiranja poduzeća zadržali su se na najnižim razinama od početka krize, dok se trošak dugoročnog financiranja poduzeća, uz zamjetnu kolebljivost, dodatno spustio. Kod sektora stanovništva nisu zabilježene značajnije promjene, iako je razina kamata malo povoljnija nego u prethodnim godinama.

Trošak financiranja države u inozemstvu, procijenjen prinomom na njemačku državnu obveznicu i razlikom prinosa na osnovi indeksa EMBI za Hrvatsku, nastavio se umjereno smanjivati tijekom prvog tromjesečja 2014., a u travnju i svibnju došlo je

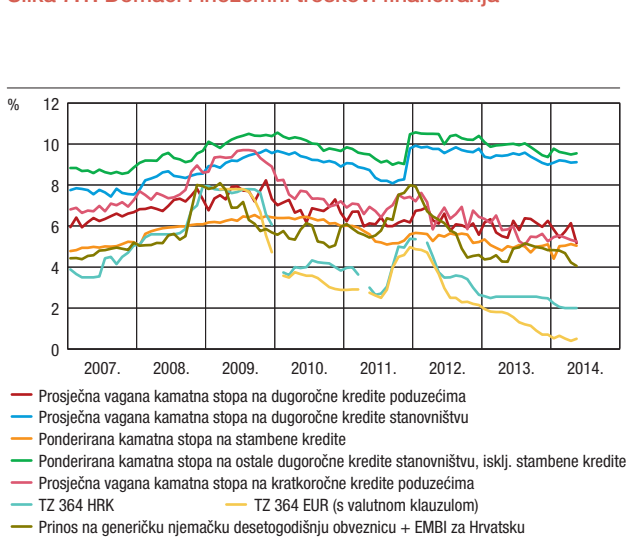
Usporedba realnih efektivnih tečajeva kune uz potrošačke cijene koji se računaju u drugim međunarodnim institucijama pokazuje da su njihova kretanja prilično slična (Slika 6.6.) Razlike koje postoje posljedica su razlika u obuhvatu trgovinskih partnera i metodologiji izračuna¹⁵.

Revizija efektivnih tečajeva kune povećala je točnost ovih pokazatelja kao kratkoročnih mjera konkurentnosti hrvatskog izvoza. Naime, proširenjem košarice povećala se pokrivenost zemalja prema kojima se mjeri konkurentnost, dok se primjenom pondera koji se mijenjaju s vremenom uzimaju u obzir promjene u strukturi vanjske trgovine. Osim toga, ti su pokazatelji prema načinu izračuna postali sličniji onima koje izračunavaju druge međunarodne institucije.

do većeg pada. U takvim je uvjetima zaduživanje na inozemnom tržištu ostvareno krajem svibnja 2014. bilo zamjetno povoljnije od prethodnih međunarodnih izdanja obveznica. Osmogodišnje državne obveznice u iznosu od 1,25 mlrd. EUR izdane su na europskom tržištu uz zahtijevani prinos od 4,02%, dok je primjerice posljednje izdanje desetogodišnjih obveznica iz studenoga 2013. bilo uz prinos od 6,2%. Kao i kod inozemnih uvjeta financiranja, kamatne stope na jednogodišnje kunske trezorske zapise postale su uz nastavak politike visoke likvidnosti HNB-a također povoljnije, te su krajem svibnja 2014. iznosile 2,0%, što je oko pola postotnog boda niže od prosjeka u 2013. Istodobno se kamatna stopa na jednogodišnje trezorske zapise uz valutnu klauzulu još više smanjila, pa je krajem svibnja iznosila 0,5%, dok je ista prosječna ponderirana kamatna stopa u 2013. bila 1,74%.

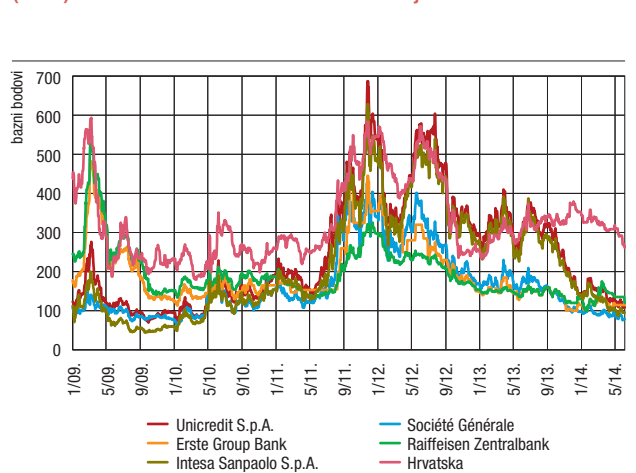
Premije osiguranja od kreditnog rizika (engl. *credit default swap* ili, skraćeno, CDS) za obveznice banaka majki najvećih banaka u Hrvatskoj blago su se smanjile tijekom prvih pet

Slika 7.1. Domaći i inozemni troškovi financiranja

Izvori: MF; Bloomberg; HNB

Slika 7.2. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za Hrvatsku i odabrane banke majke domaćih banaka

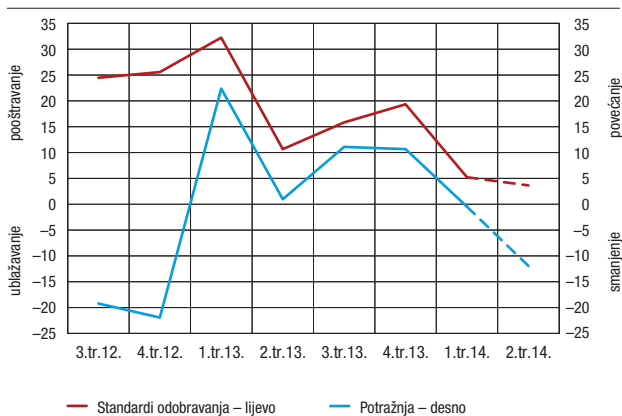
Napomena: Premija osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji relativni iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavateljem nekog instrumenta.

Izvor: Bloomberg

14 U košaricu za izračun realnoga efektivnog tečaja kune uz jedinične troškove rada u ukupnom gospodarstvu uključeno je 15 zemalja – sve uključene zemlje trgovinski partneri (njih 20) bez Švicarske, Turske, Kine, BiH i Srbije. U košaricu za izračun realnoga efektivnog tečaja kune uz jedinične troškove rada u prerađivačkoj industriji uključeno je 13 zemalja – zemlje uključene u izračun tečaja u ukupnom gospodarstvu bez Belgije i Japana.

15 Usporedni prikaz metodologija izračuna efektivnih tečajeva u različitim međunarodnim institucijama može se pronaći u M. Schmitz, M. De Clercq, M. Fidora, B. Lauro i C. Pinheiro, *Revisiting the effective exchange rates of the euro*, ECB Occasional Paper, No 134, 2012.

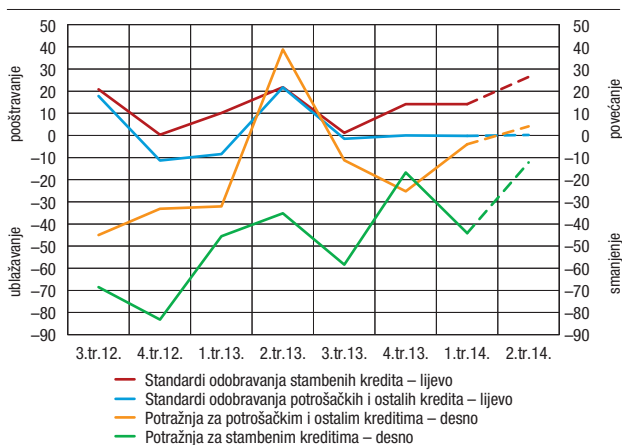
Slika 7.3. Standardi odobravanja i potražnja poduzeća za kreditima

Napomena: Podaci su neto postotak banaka ponderiran udjelom u ukupnim kreditima poduzećima. Isprekidane linije prikazuju očekivanja za drugo tromjesečje 2014.

Izvor: HNB

Slika 7.4. Standardi odobravanja i potražnja stanovništva za kreditima

Napomena: Podaci su neto postotak banaka ponderiran udjelom u ukupnim kreditima stanovništvu. Isprekidane linije prikazuju očekivanja za drugo tromjesečje 2014.

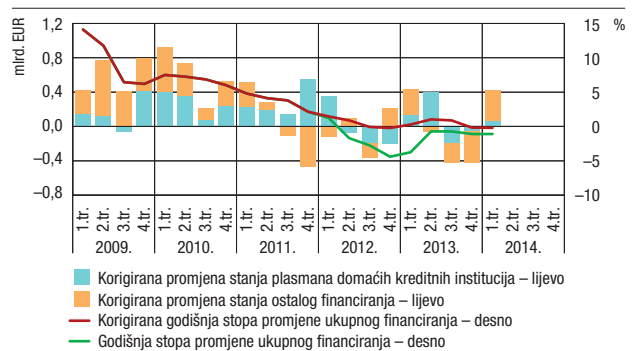
Izvor: HNB

mjeseci 2014. Pritom su se premije osiguranja od kreditnog rizika za talijanske banke približile ostalim bankama. Premija osiguranja od kreditnog rizika za Hrvatsku također se smanjila u prvih pet mjeseci 2014., međutim i dalje je ostala na razmjerno visokoj razini, pogotovo u odnosu prema promatranim bankama najkama, ali i prema zemljama Srednje i Istočne Europe.

Kada je riječ o kamatnim stopama na kredite nefinancijskim poduzećima, u prvih pet mjeseci 2014. kretanja su bila malo povoljnija u odnosu na drugu polovinu 2013. Iako su kamatne stope na dugoročne kredite banaka poduzećima u prvom tromjesečju zamjetno pale, a zatim u travnju ponovno skočile, do kraja svibnja ponovo su se spustile i bile za oko 1 postotni bod niže nego na kraju 2013. Istodobno je trošak kratkoročnog financiranja poduzeća i nadalje manji u usporedbi s prethodnim godinama. Kod kamatnih stopa za kredite stanovništvu nije bilo značajnijih promjena, primjećuje se samo blago smanjenje kamatnih stopa na dugoročne kredite koji ne uključuju stambene.

Što se tiče kreditnih uvjeta za poduzeća na domaćem tržištu, rezultati Ankete o kreditnoj aktivnosti banaka upućuju na pooštavanje standarda odobravanja kredita (Slika 7.3.). Od činitelja koji utječu na takva kretanja, banke i nadalje ističu očekivanja u

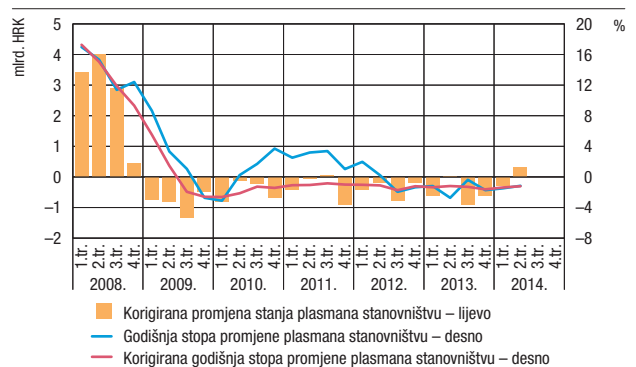
Slika 7.5. Financiranje poduzeća prema izvorima

Napomena: Ostalo financiranje uključuje zaduživanje poduzeća kod domaćih društava za leasing i izravno zaduživanje kod HBOR-a te zaduživanje kod inozemnih banaka i vlasnički povezanih poduzeća u inozemstvu. Korigirane promjene isključuju učinak preuzimanja kredita brodogradilišta od strane Ministarstva financija, učinak prodaje djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne poslovne banke, učinak stečaja Centar banke d.d., učinak metodološke promjene knjiženja naknada te učinak tečajnih promjena.

Izvori: Hanfa; HNB; izračun HNB-a

Slika 7.6. Plasmani stanovništvu

Napomena: Korigirane promjene izračunate su na temelju podataka iz kojih je isključen učinak prodaje djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne poslovne banke, učinak stečaja Centar banke d.d., učinak metodološke promjene knjiženja naknada te učinak tečajnih promjena. Promjena stanja za drugo tromjesečje 2014. odnosi se na travanj i svibanj, dok se godišnje promjene odnose na kraj svibnja.

Izvor: HNB

vezi s općim gospodarskim kretanjima, izgledu industrije ili pojedinog poduzeća te troškove vezane uz kapitalnu poziciju banke. Posljednji rezultati Ankete pokazuju da je potražnja poduzeća za kreditima slabija nego prethodne godine, a restrukturiranje duga najznačajniji činitelj potražnje za kreditima.

Što se tiče stanovništva, prema rezultatima Ankete o kreditnoj aktivnosti banaka u prvom tromjesečju 2014. standardi odobravanja stambenih kredita stanovništvu nastavili su se umjereno postroživati, dok su za potrošačke kredite ostali nepromijenjeni (Slika 7.4.). Najvažniji su činitelji takvih kretanja trošak izvora sredstava i bilančna ograničenja. U odnosu na prethodnu anketu zamjećuje se veliki pad potražnje za stambenim kreditima. Kao glavni činitelji smanjenja potražnje stanovništva za kreditima ističu se pouzdanje potrošača, perspektiva tržišta nekretnina i potrošnja trajnih potrošnih dobara.

Ukupno financiranje poduzeća u četvrtom tromjesečju 2013. smanjilo se za 0,4 mlrd. EUR, a u idućem se tromjesečju povećalo za gotovo jednak iznos. Promjene domaćeg i inozemnog financiranja u tim su tromjesečjima imale isti predznak, pri čemu je promjena inozemnog financiranja imala veći utjecaj na kretanje ukupnog financiranja poduzeća. Promatra li se na godišnjoj

razini, ukupan dug poduzeća krajem prvog tromjesečja 2014. bio je manji za 0,2%¹⁶, što potvrđuje da se sektor poduzeća tek neznatno razdužuje. U Okviru 3. Pregled i struktura promjene duga nefinancijskih poduzeća u 2013. dan je detaljan pregled financiranja poduzeća prema vlasničkoj strukturi i veličini poduzeća¹⁷.

Razduživanje sektora stanovništva nastavilo se u prvom tromjesečju 2014., a početkom drugog tromjesečja ostvarena su povoljnija kretanja. Tromjesečna stopa promjene na kraju ožujka 2014. iznosila je -0,2%, dok je na godišnjoj razini smanjenje još izraženije i iznosi -1,4%. U prva dva mjeseca drugog tromjesečja 2014. zabilježen je blagi prirast plasmana stanovništvu, od 0,3%, no takva kretanja za sada ne mogu biti potvrda prekida višegodišnjeg trenda razduživanja stanovništva, odnosno oporavka kreditiranja ovog sektora. Nepromijenjeni uvjeti financiranja zajedno s potisnutom potražnjom zbog nepovoljnih kretanja na tržištu rada i neizvjesnosti glede budućih kretanja i nadalje ograničavaju kreditnu aktivnost usmjerenu ovom sektoru.

Kada je riječ o očekivanjima, za 2014. i 2015. predviđa se zadržavanje postojećih uvjeta financiranja uz tek blagi oporavak kreditiranja, koji bi mogao započeti u idućoj godini. Visoka likvidnost međunarodnih financijskih tržišta, koja je osnažena dodatnim labavljenjem monetarne politike Europske središnje banke početkom lipnja povoljno djeluje na uvjete financiranja te će se vjerojatno zadržati tijekom dužeg razdoblja. No, osim tog vanjskog utjecaja, uvjete financiranja za domaće sektore mogli bi pospješiti i domaći činitelji, posebice nastavak HNB-ove politike visoke likvidnosti monetarnog sustava. Glede troškova financiranja države, oni će biti i pod utjecajem kredibilnog provođenja fiskalne konsolidacije. Ipak, negativni rizici za oporavak rasta plasmana i dalje su prisutni. Oni uključuju pooštavanje standarda odobravanja kredita, potisnutu potražnju, iznimno nepovoljna kretanja na tržištu rada, rast udjela loših kredita, visoku razinu ukupnog duga i negativna očekivanja glede budućih kretanja. Stoga se u 2014. očekuje blago smanjenje plasmana kreditnih institucija (oko -0,5%), dok je za 2015. projiciran umjeren rast plasmana, od 1%. Rastu plasmana pridonosilo bi snažnije kreditiranje poduzeća, dok bi se razduživanje stanovništva moglo usporavati.

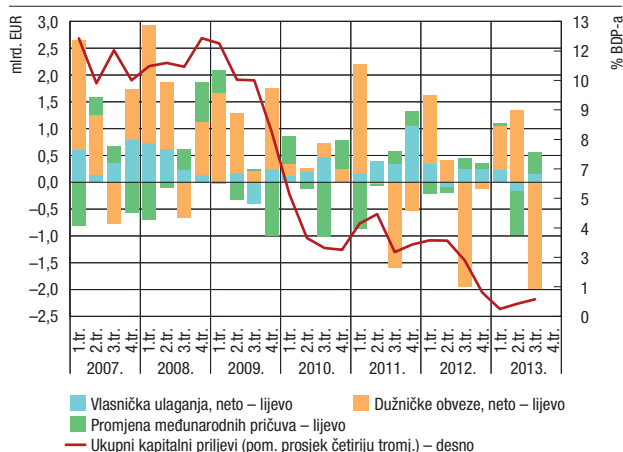
Tokovi kapitala s inozemstvom

Tokovi kapitala s inozemstvom bili su početkom 2014. godine prilično skromni. U prva tri mjeseca na kapitalnom i financijskom računu platne bilance (isključujući promjenu međunarodnih pričuva) zabilježen je neto priljev kapitala od 0,5 mlrd. EUR. To je znatno manje nego u istom razdoblju prethodne godine (1,1 mlrd. EUR), a posljedica je zamjetno slabijeg rasta neto dužničkih obveza domaćih sektora.

Gotovo cjelokupan iznos inozemnih izravnih ulaganja u Hrvatsku ostvarenih u prvom tromjesečju 2014. godine (0,2 mlrd. EUR) odnosio se na zadržanu dobit, najviše u djelatnosti financijskog posredovanja, ali i u djelatnostima proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda te građevinarstvu. Istodobno su se vlasnička ulaganja smanjila (zabilježena su u negativnom iznosu od -8,9 mil. EUR) zbog isplate zadržane dobiti iz prethodnih godina u djelatnosti financijskog posredovanja. Ostvarena vlasnička ulaganja uglavnom su se odnosila na ulaganja u nekretnine te prateće i pomoćne djelatnosti u prijevozu.

Nešto manje od polovine ukupnog neto priljeva kapitala u prvome tromjesečju 2014. odnosilo se na dužnički kapital. Pritom se izdvaja naglašeni rast obveza privatnih nefinancijskih

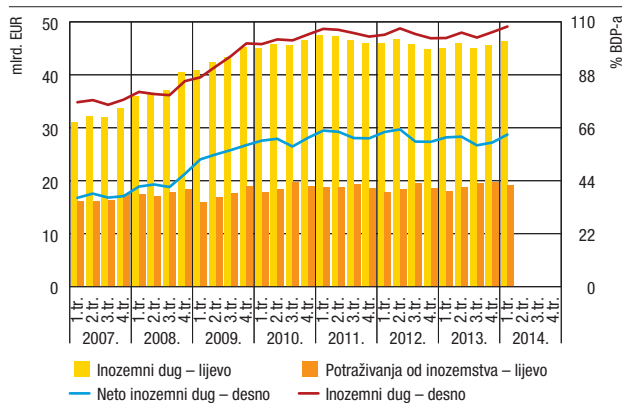
Slika 7.7. Inozemni tokovi kapitala

Napomena: Negativna promjena međunarodnih pričuva znači njihov rast.

Izvor: HNB

Slika 7.8. Bruto i neto inozemni dug

Napomena: Potraživanja od inozemstva uključuju međunarodne pričuve te inozemnu aktivnu banaka i ostalih domaćih sektora na osnovi dužničkih instrumenata. Neto inozemni dug izračunat je kao razlika između inozemnog duga i potraživanja od inozemstva.

Izvor: HNB

poduzeća, čemu je uvelike pridonijelo kreditno zaduživanje koncerna Agrokor d.d. u ožujku, iako je već u travnju prijevremeno otplatio obveznicu koja je dospjevala 2016. godine. Također se povećao inozemni dug HBOR-a, kao i kreditnih institucija, premda su one istodobno za podjednaki iznos povećale svoju inozemnu imovinu. Za razliku od toga, u istom razdoblju prethodne godine kreditne su institucije ostvarile polovinu neto dužničkog priljeva kapitala jer su unatoč razduživanju povukle znatan iznos svoje inozemne imovine. Slabijem priljevu kapitala početkom 2014. pridonijelo je i smanjenje inozemnih obveza države, zbog otplate kratkoročnoga kredita povučenog krajem prošle godine i transakcija na sekundarnom tržištu državnih obveznica.

Na tokove kapitala s inozemstvom u drugom tromjesečju 2014. uvelike je utjecalo realizirano svibanjsko izdanje obveznica države u iznosu od 1,25 mlrd. EUR (nakon travanjske otplate 500 mil. EUR vrijednih dospjelih inozemnih obveznica izdanih

16 Isključujući učinak stečaja Centar banke d.d., učinak metodološke promjene knjiženja naknada i učinak prijenosa nenadoknadivih i djelomično nadoknadivih plasmana jedne poslovne banke na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

17 Potrebno je upozoriti na razliku u obuhvatu podataka. Naime, ukupno financiranje poduzeća iznosilo je 93% na kraju 2013. godine, dok je u Okviru 3. prikazana struktura i kretanje duga poduzeća u iznosu od 77% BDP-a.

prije deset godina), kao i preuzimanje slovenskog Mercatora od strane koncerna Agrokor d.d. Što se tiče očekivanja za cijelu 2014., rast inozemnog duga države trebao bi biti znatno slabiji nego prošle godine. Nakon rasta inozemnih obveza kreditnih institucija u prvom tromjesečju, u nastavku 2014. očekuje se njihovo razduživanje, iako blaže nego godinu prije. U uvjetima izostanka izraženijega gospodarskog oporavka smanjene su potrebe i ostalih domaćih sektora za dodatnim inozemnim zaduživanjem. U skladu s time relativni pokazatelj inozemne zaduženosti mogao bi se poboljšati sa 105,7% BDP-a na kraju 2013. na 105,0% BDP-a na kraju 2014. godine. Do kraja 2015. bruto

inozemni dug mogao bi se smanjiti na 102,7% BDP-a.

Unatoč projiciranom rastu inozemna izravna ulaganja u Hrvatsku bi u 2014. i 2015. i dalje mogla ostati skromna i znatno ispod pretkriznih vrijednosti (u razdoblju od 2000. do 2008. njihova prosječna godišnja vrijednost iznosila je 5,6% BDP-a). Činitelji koji bi trebali pridonijeti postupnom oporavku ulaganja u srednjoročnom razdoblju uključuju poboljšanje opće poslovne i investicijske klime u zemlji, pozitivne učinke zakona iz područja promicanja ulaganja i povoljan utjecaj punopravnog članstva u EU-u na percepciju Hrvatske među inozemnim ulagačima.

Okvir 3. Pregled i struktura promjene duga nefinancijskih poduzeća u 2013.

Od ukupno obuhvaćenih poduzeća (96.962) njih trećina ima obveze prema domaćim kreditnim institucijama (većinom mala privatna poduzeća), dok samo oko tisuću poduzeća ima isključivo inozemni dug (većinom inozemno kontrolirana poduzeća). Veliki broj poduzeća (dvije trećine) nema ni domaći ni inozemni dug, a to su uglavnom mala poduzeća u privatnom vlasništvu. Ukupan dug poduzeća na kraju 2013. iznosio je 252,4 mlrd. kuna (77% BDP-a), od čega se po dvije petine tog iznosa odnosilo na dug velikih i dug malih poduzeća, dok se preostala petina odnosila na srednje velika poduzeća. Porast ukupnog duga poduzeća u 2013. iznosio je 2,5 mlrd. kuna ili 1%. U strukturi prirasta povećali

su se krediti domaćih banaka, dok se inozemni dug blago smanjio, pri čemu je supstitucija inozemnog financiranja zaduživanjem u zemlji bila najviše izražena kod velikih javnih poduzeća.

Spajanje mikropodataka iz baze podataka monetarne statistike HNB-a, statistike inozemnog duga¹⁸ i podataka iz Finine baze omogućuje detaljniji uvid u zaduživanje nefinancijskih poduzeća u RH. Postoje poduzeća koja se zadužuju samo kod domaćih kreditnih institucija, zatim ona koja se zadužuju samo u inozemstvu, ona koja imaju domaće i inozemne izvore financiranja i poduzeća koja se ne zadužuju. Navedene skupine poduzeća razvrstane su prema veličini na mala, srednja i velika¹⁹ te prema

Tablica 7.1. Pregled broja poduzeća u RH prema zaduženosti, veličini i sektoru

Sektor	Mala poduzeća	Srednja poduzeća	Velika poduzeća	Nerazvrstano	Ukupno prema sektoru
Ukupan broj analiziranih poduzeća, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	831	174	70	122	1.197
Privatna poduzeća	91.213	931	198	1.008	93.350
Inozemno kontrolirana poduzeća	1.936	247	85	147	2.415
Ukupno prema veličini	93.980	1.352	353	1.277	96.962
Broj poduzeća koja nemaju kredite kod domaćih kreditnih institucija niti inozemni dug, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	521	57	20		598
Privatna poduzeća	65.324	187	30		65.541
Inozemno kontrolirana poduzeća	6	0	0		6
Ukupno prema veličini	65.851	244	50		66.145
Broj poduzeća koja imaju kredite kod domaćih kreditnih institucija, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	309	115	51	119	594
Privatna poduzeća	25.780	736	166	980	27.662
Inozemno kontrolirana poduzeća	1.417	192	66	84	1.759
Ukupno prema veličini	27.506	1.043	283	1.183	30.015
Broj poduzeća koja imaju inozemni dug, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	2	4	14	6	26
Privatna poduzeća	168	51	44	28	291
Inozemno kontrolirana poduzeća	607	139	57	63	866
Ukupno prema veličini	777	194	115	97	1.183
Broj poduzeća koja imaju kredite kod domaćih kreditnih institucija i inozemni dug, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	1	2	15	3	21
Privatna poduzeća	59	43	42	0	144
Inozemno kontrolirana poduzeća	94	84	38	0	216
Ukupno prema veličini	154	129	95	3	381

Izvori: Fina; HNB

18 Uključeni su mikropodaci iz uzorka. Statistika inozemnog duga nefinancijskih poduzeća zasniva se na uzorku koji čini oko 80% populacije.

19 Poduzeća su razvrstana prema veličini na temelju Zakona o računovodstvu (NN, br. 109/2007.). Mala su poduzeća ona koja ispunjavaju najmanja dva od sljedeća tri uvjeta: aktiva do 32,5 mil. kuna, prihodi do 65,5 mil. kuna i broj zaposlenih do 50. Srednja su poduzeća ona koja ispunjavaju najmanja dva od sljedeća tri uvjeta: aktiva iznad 32,5 mil. kuna do 130 mil. kuna, prihodi iznad 65,5 mil. kuna do 260,0 mil. kuna i broj zaposlenih od 50 do 250. Ostala su poduzeća velika.

kriteriju vlasništva na javna, privatna i inozemno kontrolirana²⁰. Do sada su spojeni samo mikropodaci koji se odnose na stanje duga na kraju 2013. i njegove promjene u toj godini.

Najveću skupinu, ili približno dvije trećine od ukupnog broja poduzeća, čine poduzeća koja nemaju kreditne obveze prema domaćim kreditnim institucijama i nemaju inozemni dug (Tablica 7.1.). Takvih poduzeća u RH na kraju 2013. bilo je 66.145, a u strukturi gotovo cjelokupan dio tih poduzeća odnosio se na mala poduzeća koja su u privatnom vlasništvu (65.324 ili gotovo 99% od onih koja nemaju ni kredita ni inozemnog duga).

Drugu najveću skupinu, ili približno trećinu ukupnog broja poduzeća, čine poduzeća koja imaju kreditne obveze prema domaćim kreditnim institucijama, njih ukupno 30.015. Prema kriteriju vlasništva i veličine u njihovoj se strukturi također najveći dio odnosi na mala poduzeća u privatnom vlasništvu (25.780 ili oko 86% onih koja imaju kredite).

Vrlo malu skupinu prema kriteriju broja poduzeća čine ona

samo s inozemnim dugom, njih ukupno 1183. Najveći dio tih poduzeća odnosi se na inozemno kontrolirana poduzeća, a također se većinom radi o malim poduzećima. Najmanju skupinu (381) čine poduzeća koja imaju i kreditne obveze prema domaćim kreditnim institucijama i obvezu inozemnog duga. Ova podskupina u najvećoj mjeri obuhvaća inozemno kontrolirana poduzeća (zadnji dio Tablice 7.1.).

Ukupan dug svih poduzeća uključenih u ovu analizu na kraju 2013. iznosio je 252,4 mlrd. kuna (Tablica 7.2.)²¹. Približno po dvije petine tog iznosa odnosi se na dug velikih poduzeća i na dug malih poduzeća, dok preostalu petinu duga drže poduzeća srednje veličine. Prema kriteriju vlasništva najveći dio ukupnog duga pripada privatnim poduzećima (44,7%), nakon njih slijede inozemno kontrolirana poduzeća (33,1%), dok posljednju skupinu čine poduzeća u državnom vlasništvu (22,3%).

Kod stanja domaćih kredita poduzeća najveći dio čine kreditne obveze malih i privatnih poduzeća (36,3%). Zamjetan je i udio

Tablica 7.2. Stanje duga poduzeća prema domaćim kreditnim institucijama i inozemstvu, prema veličini i sektoru u milijunima kuna

Sektor	Mala poduzeća	Srednja poduzeća	Velika poduzeća	Nerazvrstano	Ukupno prema sektoru
Stanje ukupnog duga poduzeća, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	1.192	1.709	50.914	2.357	56.172
Privatna poduzeća	50.234	24.179	35.634	2.717	112.763
Inozemno kontrolirana poduzeća	40.872	21.315	19.271	1.972	83.429
Ukupno prema veličini	92.298	47.203	105.818	7.045	252.364
Stanje duga poduzeća koja imaju kredite kod domaćih kreditnih institucija, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	1.142	1.652	20.666	147	23.608
Privatna poduzeća	40.257	15.725	18.282	718	74.981
Inozemno kontrolirana poduzeća	5.935	3.025	3.445	45	12.450
Ukupno prema veličini	47.335	20.402	42.394	909	111.040
Stanje duga poduzeća koja imaju inozemni dug, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	50	57	30.247	2.210	32.564
Privatna poduzeća	9.977	8.454	17.351	1.999	37.782
Inozemno kontrolirana poduzeća	34.936	18.290	15.825	1.927	70.978
Ukupno prema veličini	44.963	26.801	63.424	6.136	141.324

Izvori: Fina; HNB

Tablica 7.3. Medijani stanja duga poduzeća prema domaćim kreditnim institucijama i inozemstvu, prema veličini i sektoru u milijunima kuna

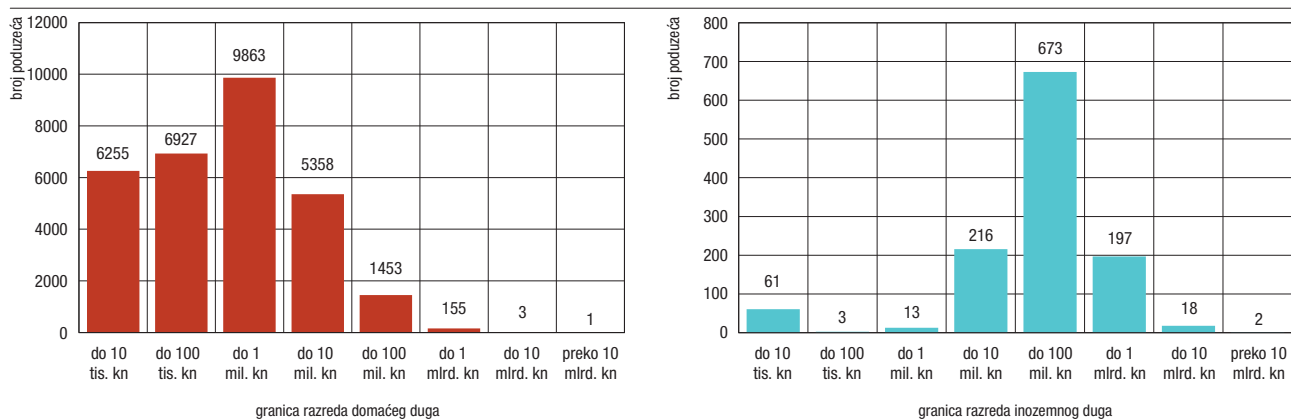
Sektor	Mala poduzeća	Srednja poduzeća	Velika poduzeća	Nerazvrstano	Ukupno prema sektoru
Medijan duga poduzeća koja imaju kredite kod domaćih kreditnih institucija, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	0,56	5,10	47,13	0,13	0,78
Privatna poduzeća	0,14	11,71	60,73	0,04	0,15
Inozemno kontrolirana poduzeća	0,19	6,66	24,76	0,00	0,24
Ukupno prema veličini	0,14	10,16	46,08	0,04	0,15
Medijan duga poduzeća koja imaju inozemni dug, prema veličini i sektoru					
Javna poduzeća	24,9	8,2	278,3	281,4	157,1
Privatna poduzeća	33,9	27,5	21,1	31,8	31,4
Inozemno kontrolirana poduzeća	20,9	38,1	93,9	13,4	23,7
Ukupno prema veličini	24,3	34,3	76,4	17,6	26,7

Izvori: Fina; HNB

²⁰ Sektorizacija poduzeća obavljena je na temelju Odluke s statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora (NN, br. 146/2011.), a zasniva se na većinskom udjelu (preko 50%). Zbog nepotpunih izvora podataka postoji dio poduzeća za koja se ne raspolaže svim potrebnim informacijama i ona su u skupini *Nerazvrstano* te su kao takva zasebno prikazana u pojedinim tablicama i slikama.

²¹ Ukupan dug odnosi se na zbroj duga na osnovi kreditnih obveza prema domaćim kreditnim institucijama i inozemnog duga poduzeća.

Slika 7.9. Broj poduzeća po razredima stanja duga prema domaćim kreditnim institucijama i inozemstvu krajem 2013.

Izvori: Fina; HNB

Tablica 7.4. Promjena ukupnog duga poduzeća prema veličini i sektoru u 2013.

Sektor	Mala poduzeća		Srednja poduzeća		Velika poduzeća		Nerazvrstano		Ukupno prema sektoru	
	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%
Javna poduzeća	200	20,2	38	2,3	-1.509	-2,9	234	11,2	-1.037	-1,8
Privatna poduzeća	525	1,1	-765	-3,1	820	2,4	1.002	59,2	1.582	1,4
Inozemno kontrolirana poduzeća	837	2,1	226	1,1	689	3,7	220	12,7	1.973	2,4
Ukupno prema veličini poduzeća	1.563	1,7	-500	-1,1	-1	0,0	1.456	26,4	2.518	1,0

Izvori: Fina; HNB

Tablica 7.5. Promjena kredita kreditnih institucija poduzećima prema veličini i sektoru u 2013.

Sektor	Mala poduzeća		Srednja poduzeća		Velika poduzeća		Nerazvrstano		Ukupno prema sektoru	
	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%
Javna poduzeća	168	17,2	57	3,5	1.648	8,7	-4	-2,4	1.869	8,6
Privatna poduzeća	146	0,4	-664	-4,1	347	1,9	478	199,6	307	0,4
Inozemno kontrolirana poduzeća	611	11,5	-55	-1,8	5	0,1	33	297,3	593	5,0
Ukupno prema veličini poduzeća	925	2,0	-663	-3,1	2.000	5,0	508	126,6	2.770	2,6

Izvori: Fina; HNB

Tablica 7.6. Promjena inozemnog duga poduzeća prema veličini i sektoru u 2013.

Sektor	Mala poduzeća		Srednja poduzeća		Velika poduzeća		Nerazvrstano		Ukupno prema sektoru	
	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%	mil. kn	%
Javna poduzeća	33	198,2	-18	-24,3	-3.157	-9,6	237	12,2	-2.905	-8,3
Privatna poduzeća	379	4,0	-101	-1,2	473	2,8	524	36,1	1.275	3,5
Inozemno kontrolirana poduzeća	227	0,7	282	1,6	684	4,6	187	10,9	1.379	2,0
Ukupno prema veličini poduzeća	638	1,5	163	0,6	-2.001	-3,1	949	18,5	-251	-0,2

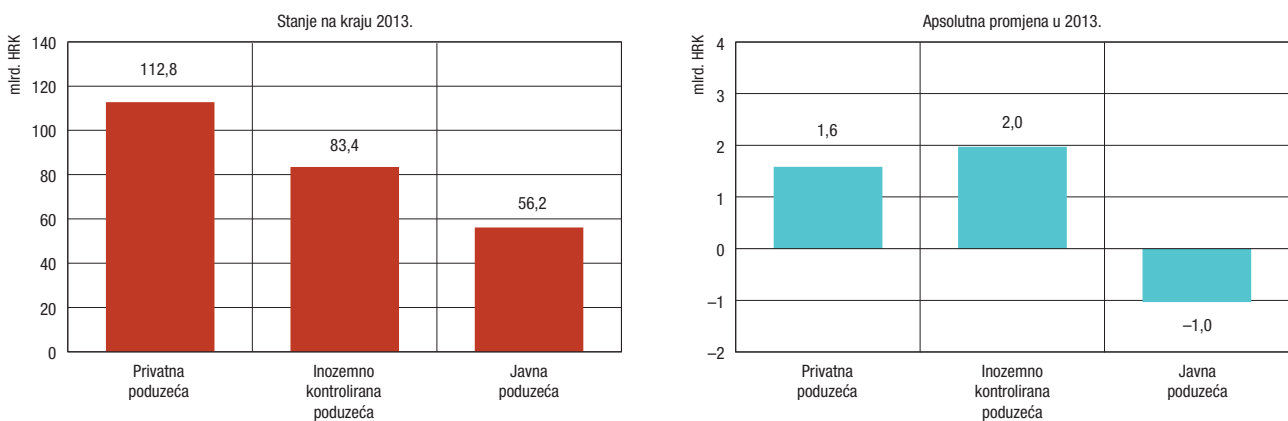
Izvori: Fina; HNB

duga velikih javnih poduzeća (18,6%), dok se najmanji dio ukupno odobrenih kredita domaćih kreditnih institucija poduzećima u Hrvatskoj odnosi na inozemno kontrolirana poduzeća (11,2%).

Promatra li se samo stanje inozemnog duga poduzeća, najveći njegov dio, gotovo polovina, odnosi se na inozemno kontrolirana poduzeća. Druga polovina inozemnog duga približno je jednako raspoređena između javnih i privatnih poduzeća. Prema kriteriju veličine inozemni dug poduzeća u najvećoj se mjeri odnosi na velika poduzeća (gotovo 50%).

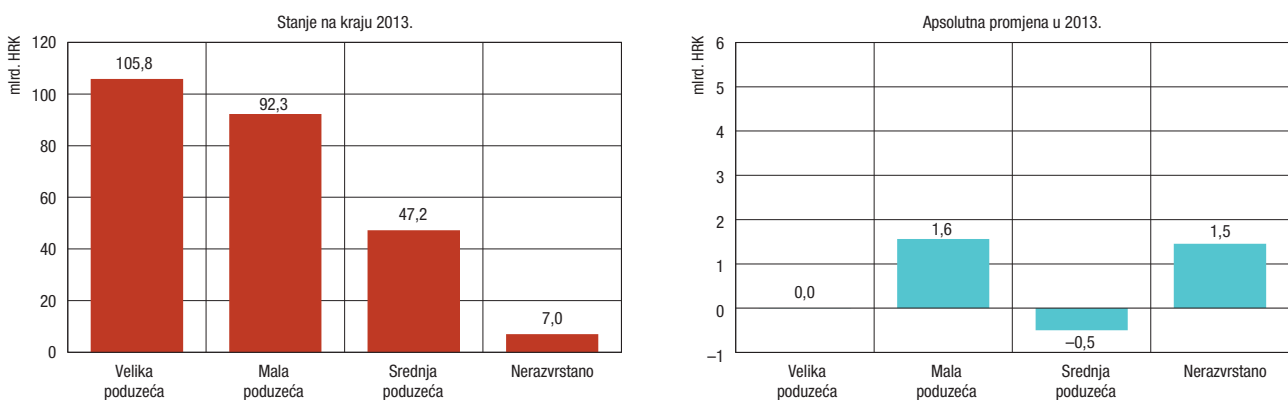
Poduzeća s obvezama prema domaćim kreditnim institucijama imaju relativno manje iznose duga u odnosu na poduzeća s inozemnim dugom (Slika 7.9.). Najveći broj poduzeća koja imaju domaći kredit, njih oko dvadeset i tri tisuće odnosno više od dvije trećine poduzeća s takvim dugom, bilježi stanje duga manje od milijun kuna. S druge strane, broj poduzeća s takvim iznosom inozemnog duga jako je malen (manje od sto). Kod poduzeća s inozemnim dugom najčešći je iznos obveze između deset milijuna i stotinu milijuna kuna te takvu veličinu duga ima nešto više

Slika 7.10. Ukupan dug poduzeća prema vlasništvu poduzeća

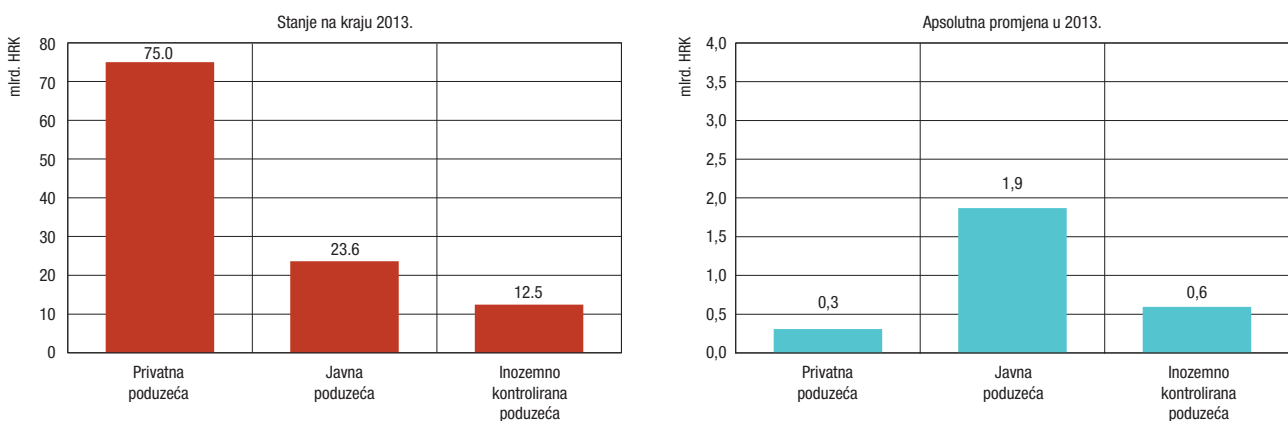
Izvori: Fina; HNB

Slika 7.11. Ukupan dug poduzeća prema veličini poduzeća

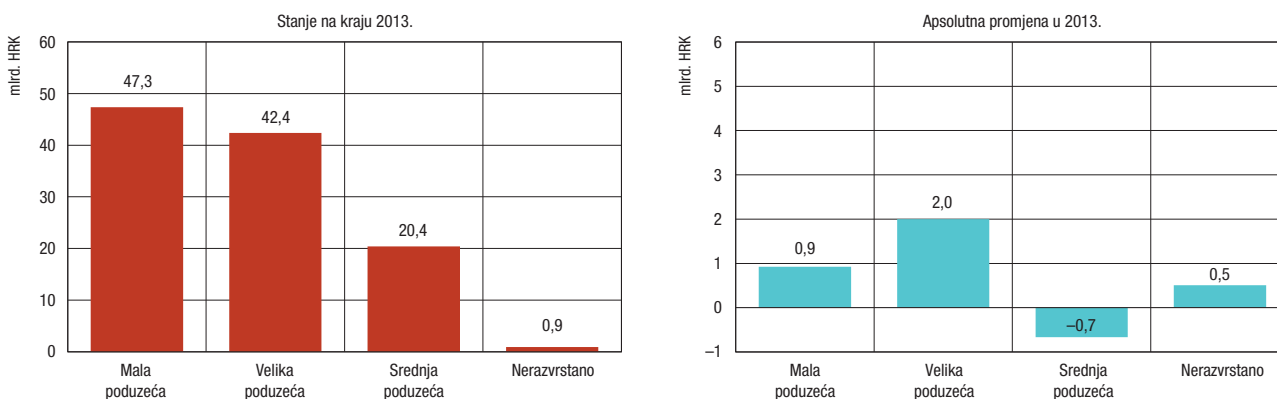
Izvori: Fina; HNB

Slika 7.12. Krediti domaćih kreditnih institucija poduzećima prema vlasništvu poduzeća

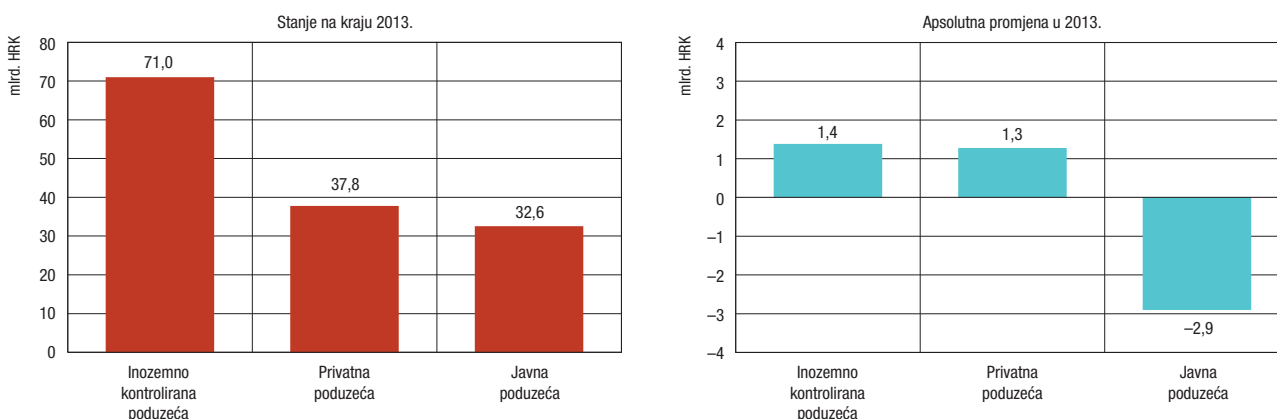
Izvori: Fina; HNB

Slika 7.13. Krediti domaćih kreditnih institucija poduzećima prema veličini poduzeća

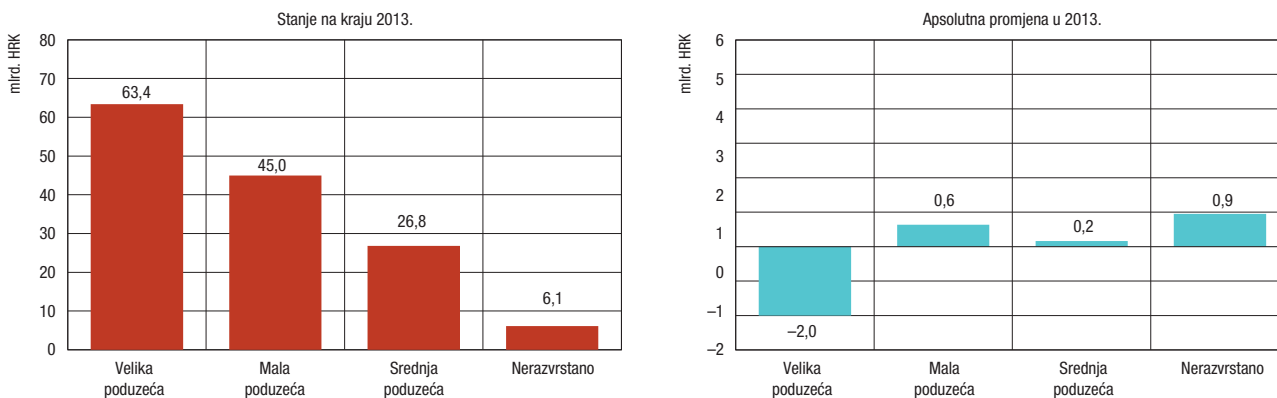
Izvori: Fina; HNB

Slika 7.14. Inozemni dug poduzeća prema vlasništvu poduzeća

Izvori: Fina; HNB

Slika 7.15. Inozemni dug poduzeća prema veličini poduzeća

Izvori: Fina; HNB

od 60% pripadajućih poduzeća.

Medijani stanja inozemnoga duga poduzeća znatno su viši od medijana stanja domaćih kredita poduzeća (Tablica 7.3.). Pritom je ta razlika najviše prisutna kod malih poduzeća. Kod domaćih kredita velika privatna poduzeća bilježe najveći medijan, dok kod inozemnog duga uvjerljivo najviše razine obveza mjerenih ovim pokazateljem imaju velika javna poduzeća.

U 2013. godini ostvaren je rast ukupnog duga sektora poduzeća od 2,5 mlrd. kuna ili 1,0% (Tablica 7.4. i Slika 7.10.)²². Pritom je najveće povećanje ostvareno kod inozemno kontroliranih poduzeća (2,4%) i onih u privatnom vlasništvu (1,4%), dok su se javna poduzeća na godišnjoj razini razduživala (-1,8%). Prema veličini poduzeća najveći prirast ukupnog duga ostvarila su mala poduzeća (Slika 7.11.), no valja naglasiti da je zbog nedostatka informacija čak 1,5 mlrd. kuna ukupnog duga ostalo nerazvrstano prema kriteriju veličine, što bitno može izmijeniti ovako ocijenjene promjene.

U strukturi prirasta ukupnog duga u 2013. su porasle kreditne

obveze poduzeća prema domaćim kreditnim institucijama za 2,8 mlrd. kuna ili 2,6%, dok se njihov inozemni dug umjereno smanjio: za 0,3 mlrd. kuna ili 0,2% (tablice 7.5. i 7.6.). Takva kretanja pokazuju kako je na razini cijelog sektora tijekom 2013. došlo do djelomične supstitucije inozemnog financiranja zaduživanjem u zemlji. Supstitucija je bila najviše izražena kod javnih poduzeća, posebice velikih. Ona su tijekom 2013. povećala svoje domaće kreditne obveze za 1,9 mlrd. kuna ili 8,6%, dok su u istom razdoblju smanjila svoj inozemni dug za 2,9 mlrd. kuna ili 8,3% (slike 7.12. i 7.14.). Domaća privatna i inozemno kontrolirana poduzeća povećala su u 2013. i domaći i inozemni dug.

Kada je riječ o promjeni duga poduzeća prema kriteriju veličine, mala su poduzeća povećala svoj dug prema domaćim kreditnim institucijama, ali i prema inozemstvu (slike 7.13. i 7.15.). Srednja su poduzeća smanjila domaće kredite, a neznatno povećala inozemne obveze, dok je kod velikih poduzeća najizraženija supstitucija inozemnog domaćim dugom.

8. Monetarna politika

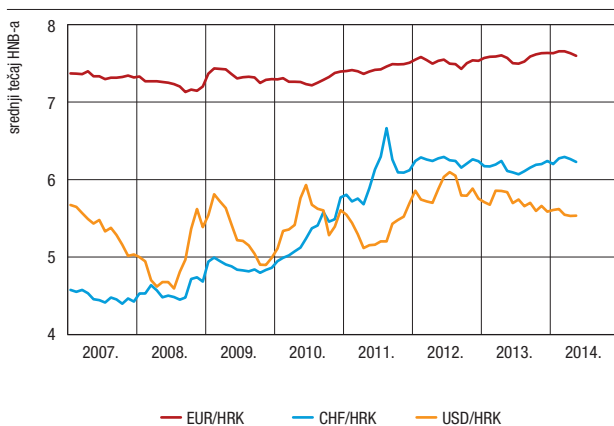
Prvu polovinu 2014. godine obilježio je nastavak ekspanzivne monetarne politike HNB-a. Središnja je banka održavala visoku primarnu likvidnost monetarnog sustava kreiranu u prethodnim godinama, dok je tečaj domaće valute bio stabilan. Usto, otkupom obveznih blagajničkih zapisa od banaka HNB je nastavio poticati rast plasmana poduzećima. Rizici za značajniji oporavak kreditne aktivnosti i dalje su negativno usmjereni te ovise o brojnim činiteljima koji su izvan dosega djelovanja i utjecaja monetarne politike.

Nominalni tečaj kune u prvih je šest mjeseci 2014. uz očekivana i blaga kolebanja zadržao relativnu stabilnost prema euru. Tako je prosječni tečaj u tom razdoblju iznosio 7,62 EUR/HRK,

što je jednako kao i u posljednjem tromjesečju prethodne godine, te samo za 0,6% više od ostvarenog prosjeka za cijelu 2013. godinu. U nastavku 2014. i u 2015. godini, uz sezonske promjene, očekuje se zadržavanje stabilnosti tečaja kune prema euru. Kada je riječ o tečaju kune prema drugim važnim svjetskim valutama, u prvoj polovini godine kuna je vrlo blago oslabjela prema švicarskom franku i umjereno ojačala prema američkom dolaru. Opisana kretanja odražavaju promjenu tečaja švicarskog franka i američkog dolara prema euru na svjetskome financijskom tržištu.

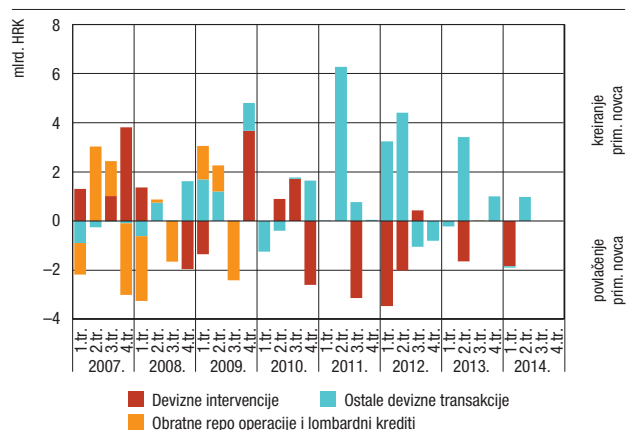
Deviznim transakcijama HNB-a u prvom su tromjesečju ostvarene neto prodaje deviza, a u drugom je tromjesečju, zbog

Slika 8.1. Nominalni tečajevi kune prema odabranim valutama

Izvor: HNB

Slika 8.2. Tokovi formiranja primarnog novca (M0)

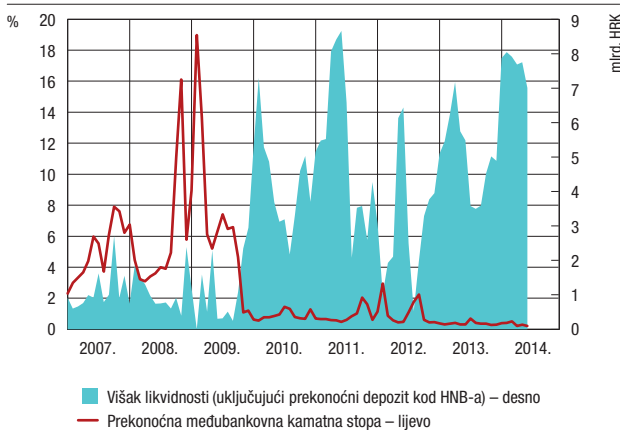

Napomena: U ostale devizne transakcije ubrajaju se kupoprodaje deviza s MF-om, EK-om i ugovori o razmjeni (engl. swap) s poslovnim bankama. Pozitivne vrijednosti odražavaju kupnju deviza.

Izvor: HNB

²² Promjena duga isključuje prilagodbe koje su tijekom 2013. jednokratno djelovale u pravcu smanjena stanja duga nefinancijskih poduzeća. Jednokratni učinci uključuju: stečaj Centar banke d.d. koja od listopada 2013. više nije izvještajna institucija u monetarnoj statistici zbog čega se stanje kredita poduzećima jednokratno smanjilo za 1,0 mlrd. kuna; novu odluku HNB-a o načinu iskazivanja razgraničenih prihoda od naknada, također od listopada 2013., zbog koje se stanje kredita poduzećima jednokratno smanjilo za 0,4 mlrd. kuna i smanjenje djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih plasmana koje je jedna poslovna banka prenijela na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke u prosincu 2013., a zbog kojeg se stanje kredita poduzećima jednokratno smanjilo za 1,4 mlrd. kuna. Osim toga, statistika inozemnog duga poduzeća prilagođena je za pretvaranje duga u kapital, zbog čega se inozemni dug poduzeća u 2013. nominalno smanjio za 1,6 mlrd. kuna (promjene ukupnoga, domaćega i inozemnoga duga u 2013. godini, prilagođene za sve navedene učinke, prikazane su u tablicama 7.3., 7.4. i 7.5. i na slikama od 7.9. do 7.14.).

Slika 8.3. Likvidnost banaka i prekonoćna međubankovna kamatna stopa

Izvor: HNB

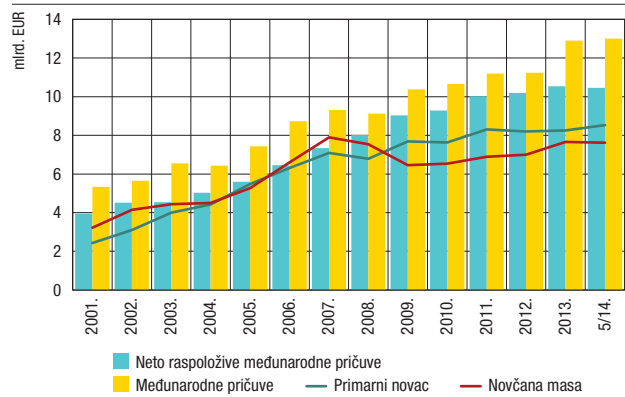
inozemnog zaduživanja države, zabilježen neto otkup. Ukupno je tako u prvom polugodištu svim deviznim transakcijama ostvarena neto prodaja deviza u iznosu od 115,8 mil. EUR, čime se povuklo 0,9 mlrd. kuna primarnog novca.

Prodaje deviza bilježe se s Europskom komisijom (292,7 mil. EUR), što odražava konverziju kunskih sredstava koja država mjesечно doznačuje na račun EK-a kod središnje banke na osnovi uplata u proračun EU-a. Prodaja deviza ostvarena je i deviznom intervencijom krajem siječnja (240,2 mil. EUR), a u transakcijama s Ministarstvom financija provedene su isključivo kupnje deviza (417,1 mil. EUR).

Devizne operacije HNB-a nisu narušile povoljnu razinu kunске likvidnosti monetarnog sustava, koja se dodatno povećala tijekom prvih šest mjeseci 2014. Kreditne institucije na računima za namiru u prosjeku su raspolagale sa 7,7 mlrd. kuna viška likvidnosti, što je za 2,7 mlrd. kuna više u odnosu na prosjek 2013. godine. Na to su velik utjecaj imali manje stanje kunskog depozita države kod HNB-a i povrat kredita HBOR-a bankama s početka godine (1,6 mlrd. kuna). Likvidnost se poboljšala i otkupom obveznih blagajničkih zapisa HNB-a, kojim središnja banka potiče rast plasmana sektoru poduzeća. Naime, u razdoblju od prosinca 2013. do kraja lipnja 2014. neto je otkupljeno 0,5 mlrd. kuna obveznih blagajničkih zapisa. Visoka razina likvidnosti ogleda se u vrlo niskim prekonoćnim kamatnim stopama na međubankovnom tržištu i niskim kamatnim stopama na aukcijama trezorskih zapisa MF-a.

Međunarodne pričuve HNB-a na kraju svibnja 2014. iznosile su 13,0 mlrd. EUR i bile su veće u odnosu na kraj 2013. (za 0,8% ili 0,1 mlrd. EUR). Pritom su se tijekom prva četiri mjeseca smanjivale, ponajviše zbog trošenja deviznog depozita koji je država prenijela iz prethodne godine, ali nakon izdavanja državnih obveznica na međunarodnom tržištu u svibnju ponovno je zabilježen njihov skok. Od početka godine rast deviznog depozita države od inozemnog zaduživanja, ali i od sredstava primljenih iz fondova EU-a koja se također deponiraju kod središnje banke, nadmašio je učinak smanjenja pričuva ostvarenog zbog neto prodaja deviza. Neto raspoložive pričuve u prvih pet mjeseci 2014. neznatno su se smanjile, za 79 mil. EUR ili 0,8%, te su na kraju svibnja iznosile 10,5 mlrd. EUR. Bruto i neto međunarodne pričuve i nadalje znatno premašuju stanje najužih

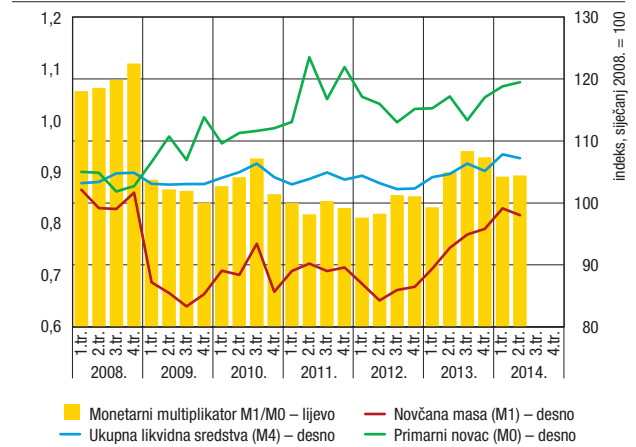
Slika 8.4. Međunarodne pričuve HNB-a i monetarni agregati

Napomena: Neto raspoložive pričuve definirane su kao međunarodne pričuve umanjene za deviznu inozemnu pasivu HNB-a, obveznu pričuvu u devizama, opću i posebnu alokaciju posebnih prava vučenja iz 2009., devizne depozite države te izvanbilančne obveze (ugovori o razmjeni).

Izvor: HNB

Slika 8.5. Monetarni agregati i monetarni multiplikator indeks kretanja sezonski prilagođenih vrijednosti deflacioniranih indeksom potrošačkih cijena

Napomena: Podaci za drugo tromjesečje 2014. odnose na svibanj.

Izvor: HNB

monetarnih agregata M0 i M1.

Nakon povećanja u prvom tromjesečju 2014., realne desezonirane vrijednosti novčane mase (M1) i ukupnih likvidnih sredstava (M4) blago su se smanjile tijekom sljedeća dva mjeseca. U uvjetima smanjenja indeksa potrošačkih cijena na godišnjoj razini takva su kretanja uzrokovana padom njihovih desezoniranih vrijednosti. Za razliku od širih monetarnih agregata, primarni novac (M0) nastavio je blago rasti.

Monetarna politika HNB-a i u 2014. te 2015. godini zasnivat će se na daljnjem podržavanju stabilnosti tečaja domaće valute prema euru i nastavku vođenja politike visoke primarne likvidnosti. Također, HNB će nastaviti poticati rast plasmana gospodarstvu otkupom blagajničkih zapisa od banaka. Značajniji rast monetarnih i kreditnih agregata može se očekivati samo u uvjetima izraženijeg dinamiziranja ukupne gospodarske aktivnosti, pa je projicirani kreditni rast za 2015. godinu i dalje nizak (1%) s perspektivom postupnog ubrzanja tek u srednjoročnom razdoblju.

9. Javne financije

Državne će financije u idućem razdoblju uvelike obilježiti ulazak Hrvatske u proceduru pri prekomjernom manjku u siječnju ove godine i posljedična potreba za fiskalnom konsolidacijom. Vijeće EU-a zatražilo je da se ukupni manjak smanji ispod referentne razine od 3% BDP-a do 2016. godine. Pritom se zahtijeva da se manjak konsolidirane opće države (metodologija ESA 95) spusti na 4,6% BDP-a u 2014., 3,5% BDP-a u 2015. i 2,7% BDP-a u 2016., što odgovara godišnjoj prilagodbi strukturnog manjka od 0,5% BDP-a, 0,9% BDP-a i 0,7% BDP-a. Europska komisija ocijenila je kako je za spomenutu konsolidaciju potrebno donijeti 2,3% BDP-a strukturnih mjera u 2014. i po 1% BDP-a u 2015. i 2016. godini.

Ubrzo nakon ulaska Hrvatske u proceduru pri prekomjernom manjku Sabor je donio rebalans proračuna središnje države za 2014., koji je uključivao 1,9% BDP-a strukturnih konsolidacijskih mjera za 2014., a kako bi se ispunili zahtjevi Vijeća EU-a, u travnju su prihvaćene dodatne konsolidacijske mjere u iznosu od 0,4% BDP-a. Također, krajem travnja Vlada je objavila Program konvergencije, dokument u kojem su u skladu s pravilima Pakta o stabilnosti i rastu članice EU-a izvan eurozone obvezne izvještavati EK o očekivanim srednjoročnim fiskalnim kretanjima. U Programu su iznesene dodatne strukturne mjere za korekciju prekomjernog manjka za razdoblje 2015. – 2016., u skladu s preporukama Vijeća EU-a.²³

Europska je komisija početkom lipnja ove godine objavila mišljenje o Programu konvergencije i ocjeni fiskalnog napora Hrvatske u sklopu procedure pri prekomjernom manjku. Hrvatska je dobila pozitivnu ocjenu fiskalnog napora za 2014. i 2015. godinu jer je EK ocijenio da će se postići nominalni ciljani manjak u 2014. godini (koji će biti ostvaren i nakon što se isključe učinci planiranog prijenosa imovine iz drugog u prvi stup mirovinskog osiguranja koji se prema metodologiji ESA 2010 neće uključivati u prihode proračuna; metodologija ESA 2010 početak će se primjenjivati od rujna ove godine.) te da je iznos donesenih strukturnih mjera u 2014. i 2015. u skladu s preporukama. Stoga je predloženo da se procedura stavi u mirovanje (engl. *abeyance*). Međutim, EK je naveo kako bi u 2015. nominalni manjak mogao biti nešto veći u odnosu na zahtjeve Vijeća EU-a (0,25 postotnih bodova BDP-a), stoga očekuje da proračun za 2015. uključi dodatnu strukturnu prilagodbu da bi se ispunili zadani ciljevi.

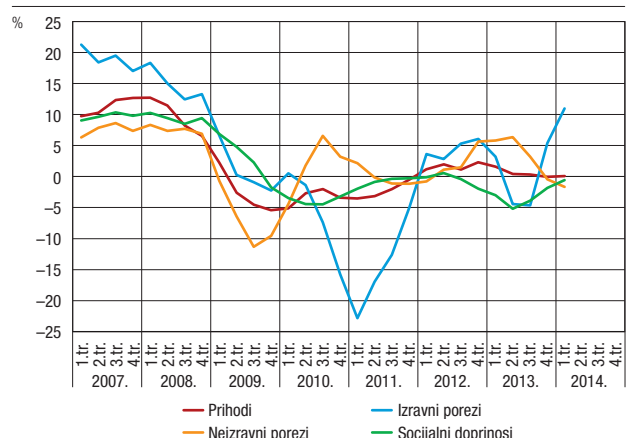
Odgovorno provođenje fiskalne politike u tekućoj i sljedećim godinama, osim Europske komisije, trebalo bi nadgledati i novoosnovano Povjerenstvo za fiskalnu politiku, koje je započelo s radom krajem prvog tromjesečja ove godine. Osnovna je zadaća Povjerenstva pratiti provodi li se fiskalna politika u skladu s izmijenjenim Zakonom o fiskalnoj odgovornosti, koji je Sabor donio početkom 2014. Temeljno pravilo novog Zakona nalaže da se strukturni saldo izražen udjelom u bruto domaćem proizvodu mora ostvarivati prema planu prilagodbe radi postizanja srednjoročnoga proračunskog cilja. Kako Vlada još uvijek nije odredila srednjoročni proračunski cilj, na snazi je privremeno fiskalno pravilo²⁴ koje zahtijeva da međugodišnja stopa rasta rashoda općeg proračuna ne smije biti veća od godišnje stope

rasta projiciranoga/procijenjenoga nominalnog BDP-a, pri čemu ukupni rashodi ne uključuju rashode za kamate, rashode za provođenje programa Europske unije bez nacionalnog sufinanciranja i godišnje promjene rashoda zbog promjena u institucionalnom obuhvatu općeg proračuna. Povjerenstvo je ocijenilo da će se privremeno fiskalno pravilo u 2014. ispuniti ako se proračun ostvari u skladu s rebalansom za 2014.

Prihodi, rashodi i transakcije u nefinancijskoj imovini konsolidirane opće države

Prihodi konsolidirane opće države (metodologija GFS 2001) u prvom su tromjesečju 2014. povećani za 0,4% u odnosu na isto razdoblje 2013. godine. Rastu ukupnih prihoda najviše je pridonijelo povećanje prihoda od trošarina, što je povezano s povećanjem trošarina na duhanske prerađevine i naftne derivate krajem 2012. te tijekom 2013. godine. Rastu su snažno pridonijeli i prihodi od poreza na dobit unatoč padu gospodarske aktivnosti u 2013., što bi se moglo objasniti manjim učinkom neopozivanja reinvestirane dobiti na prihode proračuna u odnosu na isto razdoblje lani. Unatoč nepovoljnim kretanjima na tržištu rada u istom su se smjeru kretali i prihodi od poreza na dohodak i socijalnih doprinosa. Takva su kretanja čini se posljedica smanjenja porezne evazije zbog uvođenja fiskalnih blagajna, a u slučaju poreza na dohodak moguće je da su na povoljna kretanja utjecali i manji povrti na osnovi godišnjih prijava poreza na dohodak. S druge strane, prihodi od PDV-a snažno su se smanjili, za 7,6% na godišnjoj razini, unatoč povoljnom baznom učinku uvođenja fiskalnih blagajna i povećanju međustope PDV-a s 10% na 13% od siječnja ove godine. Iako detaljni podaci o prihodima od PDV-a nisu dostupni, njihov snažan pad djelomice bi se mogao objasniti povratima PDV-a poduzetnicima iz EU-a za troškove ostvarene u Hrvatskoj, na što imaju pravo nakon ulaska

Slika 9.1. Prihodi konsolidirane opće države
godišnje stope promjene pomicnih zbrojeva četiriju tromjesečja

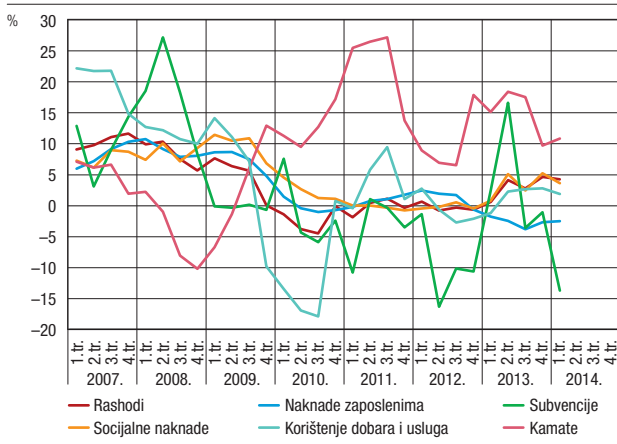
Napomena: Prihodi uključuju prihode od prodaje nefinancijske imovine. Od 2008. HAC je isključen iz obuhvata konsolidirane opće države.

Izvor: MF (izračun HNB-a)

23 Mjere na prihodnoj strani u 2014. uključuju povećanje doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%, povlačenje prihoda od dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu, uvođenje naknada za telekomunikacijske usluge, povećanje koncesijskih naknada, povećanje trošarina na naftne derivate, povećanje poreza na dobitke na sreću i prijenos imovine radnika s beneficiranim radnim stažem iz drugog u prvi stup mirovinskog osiguranja. Od siječnja 2015. počeo bi se primjenjivati porez na kamate na štednju, te bi se ograničilo neopozivanje reinvestirane dobiti. U 2016. dodatne mjere na prihodnoj strani uključivale bi uvođenje poreza na nekretnine. Na rashodnoj strani proračuna predviđene su uštede na svim glavnim kategorijama pri čemu su najviše smanjeni planirani rashodi za subvencije i korištenje dobara i usluga.

24 Pritom godišnje smanjenje strukturnog salda mora iznositi najmanje 0,5% BDP-a, a rast rashoda općeg proračuna ne smije prelaziti referentnu potencijalnu stopu rasta BDP-a, uvećanu za očekivani porast cijena.

Slika 9.2. Rashodi konsolidirane opće države
godišnje stope promjene pomičnih zbrojeva četiriju tromjesečja

Napomena: Rashodi uključuju izdatke za nabavu nefinancijske imovine. Od 2008. HAC je isključen iz obuhvata konsolidirane opće države.

Izvor: MF (izračun HNB-a)

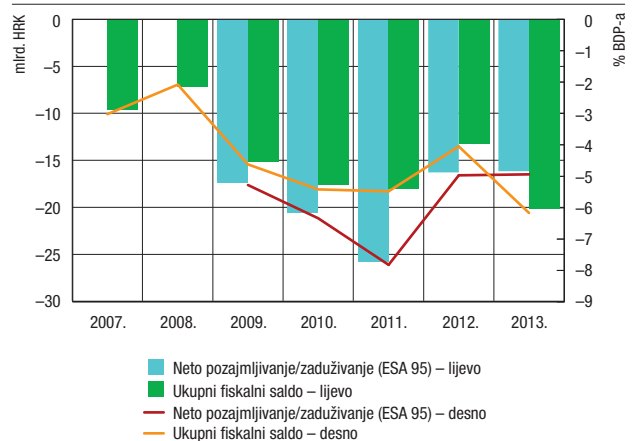
Hrvatske u EU, te padom osobne potrošnje u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

U nastavku 2014. godine ukupni bi prihodi konsolidirane opće države mogli imati znatno povoljnija kretanja, zbog provedenja mjera fiskalne konsolidacije. Na godišnjoj razini najveći rast mogli bi ostvariti prihodi od socijalni doprinosa zbog prijenosa imovine iz drugog u prvi stup mirovinskog osiguranja i redovnih uplata radnika s beneficiranim radnim stažem te povećanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15%. U odnosu na 2013. snažno bi se mogli povećati i prihodi od trošarina. Nasuprot tome, unatoč rastu u prva tri mjeseca ove godine, očekuje se da će se prihodi od poreza na dobit na godišnjoj razini ipak smanjiti. Za 2015. predviđa se nastavak rasta prihoda, ali sporijom dinamikom nego u 2014. Pritom je projicirano povećanje svih glavnih kategorija prihoda osim prihoda od poreza na dohodak, koji bi mogli stagnirati u skladu s projiciranim kretanjima na tržištu rada.

Rashodi konsolidirane opće države, uključujući nabavu nefinancijske imovine (metodologija GFS 2001), u razdoblju od siječnja do ožujka 2014. porasli su na godišnjoj razini za 3,4%. Rastu ukupnih rashoda najviše su pridonijeli rashodi koji nisu vezani uz diskrecijsko djelovanje fiskalnih vlasti u tekućoj godini, a to su rashodi za kamate i uplate u proračun EU-a. Povećali su se i tzv. ostali rashodi, zato što su veća izdvajanja za modernizaciju Hrvatskih željeznica, dok se većina ostalih rashoda smanjila. Rashodi za zaposlene pali su za 1,3%, što se uglavnom može povezati s baznim učinkom smanjenja plaća zaposlenicima u javnim i državnim službama za 3% od ožujka prošle godine. U istom smjeru kretali su se rashodi za subvencije, pretežno zbog manjih isplata poljoprivrednicima i Hrvatskim željeznicama, te rashodi za socijalne naknade jer su bila manja izdvajanja za zdravstvo. Nabava nefinancijske imovine blago se povećala, zbog povećane investicijske aktivnosti na razini državnog proračuna.

Na razini cijele 2014. godine rashodi konsolidirane opće države, uključujući nabavu nefinancijske imovine, mogli bi nešto manje porasti u odnosu na ostvarenja u prva tri mjeseca ove godine. Očekuje se da će godišnje povećanje ukupnih rashoda uglavnom biti posljedica rasta rashoda za kamate i cjelogodišnje uplate u proračun EU-a. Smanjenje bi mogli pokazati rashodi za naknade zaposlenima, zbog baznog učinka smanjenja plaća, uklanjanja dodatka za vjernost službi i blagog smanjenja broja zaposlenika u javnim i državnim službama, a u skladu s rebalansom proračuna i rashodi za korištenje dobara i usluga te subvencije.

Slika 9.3. Manjak konsolidirane opće države

Napomena: Od 2008. HAC je isključen iz obuhvata konsolidirane opće države.

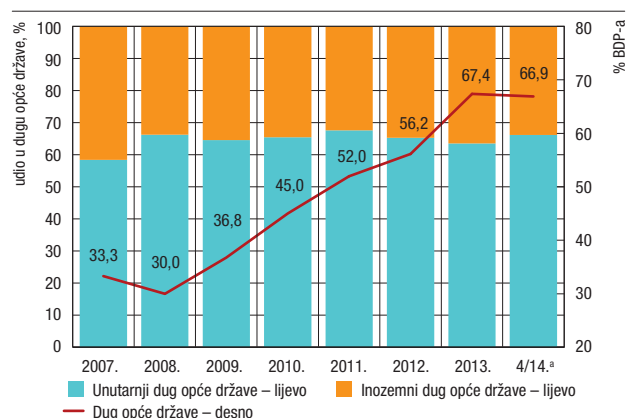
Izvori: MF; DZS (izračun HNB-a)

Ukupni bi se rashodi u idućoj godini mogli blago smanjiti, poglavito zbog pada rashoda za socijalne naknade, s obzirom na to da se ne očekuju daljnja plaćanja dugova u zdravstvu, koja bi u 2014. godini mogla iznositi 3,2 mlrd. kuna. Niži iznosi za socijalne naknade trebali bi prema Programu konvergencije proizlaziti i iz ušteda na temelju uvođenja jedinstvenoga novčanog centra za socijalne naknade i reforma u mreži socijalnih usluga, te načina njihovih ugovaranja i financiranja. Predviđene su i daljnje uštede na stavkama korištenja dobara i usluga i subvencija. U suprotnom smjeru na rashode proračuna najviše djeluju porast rashoda za kamate te nabava nefinancijske imovine i tzv. ostali rashodi, što je povezano s očekivanim korištenjem fondova EU-a.

Manjak i dug konsolidirane opće države

U skladu s opisanim kretanjima neto zaduživanje (metodologija GFS 2001) opće države iznosilo je u prva tri mjeseca 6,8 mlrd. kuna, što je za jednu milijardu kuna više u odnosu na prošlu godinu ili oko 50% planiranoga godišnjeg manjka za 2014. godinu. Ocijenjeni ukupni fiskalni manjak (metodologija GFS 2001) bio je veći za 0,8 mlrd. kuna od neto zaduživanja,

Slika 9.4. Dug opće države

* Za izračun udjela javnog duga u BDP-u primijenjen je BDP za posljednja četiri tromjesečja.

Napomena: Od 2008. HAC je isključen iz obuhvata konsolidirane opće države.

Izvor: HNB

odnosno iznosio je 7,6 mlrd. kuna, poglavito zato što on uključuje i izdatke za neto dane zajmove te dionice i ostale vrijednosne papire.

Javni je dug na kraju travnja iznosio 2,0 mlrd. kuna manje u usporedbi s krajem prošle godine, odnosno 218,2 mlrd. kuna, s obzirom na to da su se za financiranje manjka i refinanciranje dijela obveza koristila sredstava s depozita koja su bila osigurana zaduživanjem krajem prošle godine. Od novih zaduživanja u promatranom razdoblju treba istaknuti izdanje domaćih obveznica u iznosu od 650 mil. EUR s valutnom klauzulom, koji je iskorišten za refinanciranje dospjelih obveznica jednakoga nominalnog iznosa. Istodobno država je izdala i obveznice vrijedne

500 mil. EUR s valutnom klauzulom. U svibnju ove godine država je ponovno izašla na inozemno tržište kapitala i izdala eu-roobveznice u iznosu od 1,25 mlrd. EUR po relativno povoljnim uvjetima, što se uvelike može pripisati ekspanzivnoj monetarnoj politici Europske središnje banke. Prema planu financiranja manjka i refinanciranja obveza državnog proračuna očekuje se da bi do kraja godine država mogla osigurati potrebna sredstva uglavnom zaduživanjem na domaćem tržištu kapitala, iako postoji mogućnost novog izdanja inozemnih obveznica ako uvjeti zaduživanja budu povoljni. Tako osigurana sredstva vjerojatno bi se iskoristila za otplatu 750 mil. EUR vrijednih inozemnih obveznica koje dospijevaju početkom siječnja 2015. godine.

Okvir 4. Ocjena izravnih fiskalnih učinaka pristupanja EU-u na javne financije u Hrvatskoj

S obzirom na potrebu za smanjenjem manjka proračuna opće države postavlja se pitanje jesu li i koliko fiskalne promjene koje su proizašle iz ulaska Republike Hrvatske u EU otežale konsolidaciju javnih financija. Punopravno članstvo rezultiralo je promjenama u sustavu javnih financija i utjecalo na veličinu i strukturu prihoda i rashoda. Hrvatskoj je omogućeno korištenje sredstava iz proračuna EU-a, dok se, s druge strane, propisani iznos prihoda opće države transferira u proračun EU-a. Također, primjena pravne stečevine EU-a rezultirala je nizom izmjena u poreznom zakonodavstvu, poglavito kod PDV-a, trošarina i carinskog sustava.

Ocijenjeno je kako je ulazak u EU stvorio negativne fiskalne pritiske na proračun opće države u iznosu od nešto više od jedan posto BDP-a godišnje u razdoblju od 2013. do 2016. godine. Ta kvantifikacija uključuje samo izravne učinke pristupanja, koji obuhvaćaju uplate sredstava u proračun EU-a, povlačenje sredstava iz proračuna EU-a, mogućnost supstitucije nacionalnog financiranja sredstvima iz fondova EU-a, sufinanciranje projekata i prilagođavanje poreznog sustava pravnoj stečevini EU-a²⁵. Fiskalne vlasti stoga moraju pronaći dodatne prihode i/ili uštede kako bi se poništili nepovoljni fiskalni učinci pristupanja. Istodobno bi trebalo ostaviti dovoljno prostora za korištenje fondova EU-a i njihovo sufinanciranje te dodatno ojačati apsorpcijske kapacitete, čime bi se povoljno djelovalo na gospodarsku aktivnost, a time i na javne financije.

Najveći izravni pritisak na javne financije od ulaska Hrvatske u EU proizlazi iz obveznih uplata u proračun EU-a. Uplate u proračun EU-a u 2013. iznosile su 1,8 mlrd. kuna (0,6% BDP-a), od čega 0,4% BDP-a čine plaćanja na osnovi BND-a, a 0,1% na osnovi PDV-a. Puni godišnji iznos uplata u proračun EU-a u 2014. godini mogao bi iznositi oko 1,1% BDP-a, te se očekuje da će se zadržati na toj razini i u iduće dvije godine. Transferi sredstava u proračun EU-a izvršavaju se po jasno definiranim kriterijima i uglavnom proizlaze iz uplata na osnovi PDV-a i bruto nacionalnog dohotka (BND) zemalja članica, a ostatak čine uplate na temelju tradicionalnih vlastitih sredstava proračuna EU-a (carine i manjim dijelom pristojbe za šećer) i različitih korekcija (najznačajnija je ona za Veliku Britaniju).

S druge strane, koliko će zemlja članica na kraju iskoristiti raspoloživih bespovratnih sredstava iz proračuna EU-a, ovisi o njezinom apsorpcijskom kapacitetu. Pritom je apsorpcijski kapacitet određen trima glavnim činiteljima²⁶: 1) financijskim kapacitetom sufinanciranja projekata financiranih iz fondova EU-a, 2) administrativnim (institucionalnim) kapacitetima za provođenje

operativnih programa i 3) makroekonomskim kapacitetima države da osigura dovoljno produktivnih investicijskih prilika za efikasno korištenje fondova EU-a. Apsorpcijski kapaciteti ponajviše ovise o institucionalnim činiteljima, odnosno o tome u kojoj su mjeri vlasti na središnjoj i lokalnoj razini sposobne pripremiti konzistentne višegodišnje planove korištenja fondova EU-a, nositi se s velikom količinom administrativnog posla vezanog uz povlačenje sredstava iz fondova EU-a i uspješno koordinirati i nadzirati njihovo korištenje. Iz iskustva drugih članica može se zamijetiti kako se apsorpcijski kapacitet države postupno povećava, s obzirom na to da je potrebno određeno vrijeme za pripremu projekata i upoznavanje sa svim procedurama povezanim sa povlačenjem sredstava i korištenjem fondova EU-a.

Kada se govori o sredstvima povučanim iz proračuna EU-a, potrebno je razlikovati iznos primljenih sredstava iz proračuna EU-a od iznosa iskorištenih sredstava. Naime, primljena su novčana sredstva predumjovi koje EU uplaćuje na račun države kod HNB-a, a evidentiraju se na računu financiranja države. S druge strane, iskorištena sredstva jesu novčana sredstva koje je država isplatila krajnjim korisnicima, a evidentiraju se istodobno kao prihod i rashod proračuna u trenutku njihove isplate krajnjim korisnicima. Takvim načinom iskazivanja osigurava se da primljena novčana sredstva ne utječu na iskazani fiskalni saldo.

Budući da se iskorištena sredstva istodobno pojavljuju na prihodnoj i rashodnoj strani proračuna, njihov utjecaj na saldo proračuna ovisit će o iznosu koji će se uspjeti iskoristiti kao zamjena za nacionalno financiranje postojećih rashoda. Pritom valja istaknuti kako za sredstva iz strukturnih fondova postoji tzv. načelo aditivnosti, prema kojem ta sredstva ne mogu zamijeniti domaće izvore financiranja, već se koriste kao nadopuna tih izvora. Također, mogućnost supstitucije uvelike će ovisiti o tome koliko su projekti koji će se financirati iz fondova EU-a usklađeni s onim što bi se financiralo iz nacionalnih sredstava. Nadalje, korištenje fondova EU-a zahtijeva određeni iznos sufinanciranja zemlje članice, što čini dodatni trošak, pri čemu se stope sufinanciranja razlikuju ovisno o projektu, odnosno fondu iz kojeg se projekt financira. Za većinu fondova EU-a minimalni udio sufinanciranja zemlje članice iznosi 25%.

Iskorištena novčana sredstva iz proračuna EU-a u 2013. godini iznosila su 1,8 mlrd. kuna (0,5% BDP-a), što uključuje i 0,8 mlrd. kuna sredstava iz pretprijetnih programa. Najveći iznos iskorištenih sredstava pritom je povezan s primicima na osnovi kompenzacija, koje služe da članica, najčešće u prve dvije

25 Pojedina istraživanja kao bitne izravne učinke na proračun navode i troškove jačanja i izgradnje administrativnih kapaciteta za provođenje poslova vezanih uz EU te primjenu europskog zakonodavstva u području zaštite okoliša. Neizravni učinci na proračun nisu uključeni u ovo istraživanje. Oni primjerice proizlaze iz prilagodbe gospodarstva na nove tržišne uvjete, povoljnog utjecaja korištenja fondova EU-a na gospodarsku aktivnost te posljedičnih učinaka na javne financije.

26 S. Osterloh, *The Fiscal Consequences of EU Cohesion Policy after 2013*, 2009., dostupno na http://www.ief.es/documentos/recursos/publicaciones/revistas/pre-su_gasto_publico/57_04.pdf. (2013)

godine članstva, ne bude neto uplatitelj u proračun EU-a dok se sredstva na osnovi predujmova iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda nisu povukla i iskoristila. Primljena novčana sredstva iz proračuna EU-a bili su nešto veća jer su Hrvatskoj uplaćena i sredstva za aktivnosti uspostave graničnih prijelaza u skladu sa Schengenskim pravnim okvirom, no nisu bila iskorištena te stoga nisu evidentirana u sklopu prihoda i rashoda.

Ocjena iskorištenih sredstava, odnosno novčanih sredstava koja bi se isplatila krajnjim korisnicima, u razdoblju od 2014. do 2016. utemeljena je na iznosima prikazanim u dokumentima vezanim uz rebalans proračuna za 2014. i Program konvergencije. Projekcija strukture korištenja fondova EU-a te u skladu s time iznosa supstitucije domaćeg financiranja sa sredstvima iz proračuna EU-a izrađena je na osnovi podataka iz nacrtja Partnerskog sporazuma koji je Hrvatska dostavila Europskoj komisiji. Prema Partnerskom sporazumu nešto više od polovine ukupnog iznosa predviđenih sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova moglo bi se povući iz strukturnih fondova – Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskoga socijalnog fonda. Oko jedne četvrtine ukupnih sredstava čine sredstva iz Kohezijskog fonda, čiji je korisnik poglavito opća država jer on služi za unaprjeđenje prometne infrastrukture i za financiranje aktivnosti vezanih uz zaštitu okoliša. Ostatak sredstava uglavnom se odnosi na sredstva iz Europskoga poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, u koji su uključena i izravna plaćanja poljoprivredi.

Pretpostavljeno je da bi se svi transferi iz proračuna EU-a, osim ocijenjenih transfera iz strukturnih fondova te primitaka za uspostavu graničnih prijelaza u skladu sa Schengenskim pravnim okvirom (s obzirom na to da su oni novi rashodi), mogli iskoristiti kao zamjena za tekuća izdvajanja. Pritom se očekuje da bi stopa sufinanciranja projekata financiranih iz fondova EU-a mogla iznositi 30% jer se ne odobrava uvijek minimalni dopušteni iznos sufinanciranja. Čiste uštede za proračun čine sredstva dobivena na osnovi kompenzacija. No, novim Višegodišnjim financijskim okvirom sredstva od kompenzacija predviđena su samo za 2014. godinu.

Značajan učinak na javne financije proizlazi i iz prilagodbe poreznog sustava pravnoj stečevini EU-a, koja se prije svega ogleda u promjenama poreza na dodanu vrijednost, trošarina na duhanske prerađevine i carina. Ostali su porezi u skladu s propisima EU-a ili njihove izmjene nisu imale značajan učinak na saldo proračuna.

Hrvatska je do početka prošle godine imala nultu stopu PDV-a na određene skupine proizvoda²⁷, što nije bilo u skladu s pravnom stečevinom EU-a. Nulta stopa PDV-a ukinuta je prvog siječnja 2013. i uvedena je stopa od 5% za istu skupinu proizvoda, što je rezultiralo porastom prihoda državnog proračuna od oko 0,15% BDP-a na godišnjoj razini. Dodatno usklađivanje sustava poreza na dodanu vrijednost (prihvaćeno u lipnju prošle godine) moglo bi, prema procjenama MF-a, rezultirati gubitkom prihoda od PDV-a na godišnjoj razini od oko 0,3% BDP-a, što je vjerojatno najviše povezano s obvezom povrata PDV-a poduzetnicima iz drugih zemalja članica EU-a za troškove ostvarene u Hrvatskoj. Osim toga, znatan učinak na likvidnost državnog proračuna imala je promjena obračuna PDV-a na uvoz dobara

Tablica 9.1. Ukupni izravni fiskalni učinak na proračun opće države

u postocima BDP-a

Pozitivan učinak na proračun (+) / negativan učinak na proračun (-)	2013.	2014.	2015.	2016.
Uplate u proračun EU-a	-0,6	-1,1	-1,1	-1,1
Uštede proračuna na osnovi zamjene postojećih rashoda sredstvima EU-a ^a	0,2	0,6	0,7	0,8
Sufinanciranje	-0,04	-0,3	-0,4	-0,6
Učinak transakcija s proračunom EU-a na manjak opće države	-0,4	-0,8	-0,8	-0,8
Usklađivanje carinskog sustava	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
Usklađivanje sustava trošarina	0,1	0,2	0,2	0,2
Utjecaj usklađivanja sustava PDV-a na manjak	0,03	-0,1	-0,1	-0,1
Utjecaj usklađivanja sustava PDV-a na likvidnost proračuna	-0,5	0,0	0,0	0,0
Uplate u ostale institucije EU-a	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ukupni učinak pristupanja EU-u na proračun opće države	-1,0	-1,2	-1,2	-1,3

^a Uključena su sredstva od kompenzacija.
Izvor: Izračun HNB-a

iz EU-a. Naime, PDV na uvoz dobara iz zemalja članica EU-a do srpnja 2013. plaćao se pri uvozu, a nakon pristupanja on se uplaćuje u državni proračun pošto se uvezana roba prodala. To je odgodilo uplatu PDV-a početkom drugog polugodišta 2013. u državni proračun i rezultiralo privremenim padom prihoda od oko 0,5% BDP-a.

Trošarine na duhanske prerađevine bile su prije pristupanja EU-u znatno niže od minimalne razine propisane u EU-u. Hrvatskoj je omogućeno korištenje prijelaznog razdoblja za usklađivanje sa zakonodavstvom EU-a.²⁸ Učinak usklađivanja trošarina na prihode proračuna u 2013. i idućem trogodišnjem razdoblju procijenjen je na 0,1% BDP-a i 0,2% BDP-a.

Kada je riječ o prihodima od carina, preuzimanje carinskog sustava EU-a značajno je smanjilo prihode državnog proračuna od međunarodne razmjene. Ako se uzme u obzir pad prihoda od carina u drugoj polovini prošle godine, odnosno nakon ulaska Hrvatske u EU, te kretanje robnog uvoza, procijenjeni gubitak prihoda zbog usklađivanja carinskog sustava na godišnjoj bi razini mogao iznositi oko 0,4% BDP-a.

Dodatno opterećenje za proračun zemlje članice čine izdaci za financiranje pojedinih institucija EU-a, koji su procijenjeni na godišnjoj razini u iznosu od oko 0,1% BDP-a. Treba istaknuti da oni ne utječu na manjak proračuna jer se bilježe u sklopu financijske imovine, ali povećavaju potrebe za zaduživanjem.²⁹

U kratkom roku ulazak u EU stvorio je zamjetne pritiske na proračun opće države (vidi Tablicu 9.1). Negativni fiskalni pritisci na proračun opće države ocijenjeni su u iznosu od nešto više od jedan posto BDP-a godišnje u razdoblju od 2013. do 2016. godine. U 2013. godini jednokratno snažan negativan učinak na proračun proizlazi iz usklađivanja sustava PDV-a, ali su u suprotnom smjeru djelovala sredstva zaprimljena na temelju kompenzacija.

27 Sve vrste kruha i mlijeka; lijekove; znanstvene časopise, knjige stručnoga, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja te udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje te za osnovno, srednje i visoko obrazovanje; proizvode koji se kirurškim putem ugrađuju u tijelo, ostale medicinske proizvode za nadomještanje tjelesnog oštećenja; javno prikazivanje filmova te određene vrste tiskanih dnevnih i periodičnih novina i časopisa

28 Do prvog srpnja 2013. trošarina se morala povećati na najmanje 57% prosječne ponderirane maloprodajne cijene cigareta puštenih u potrošnju i 64 EUR za 1000 komada cigareta, dok je od siječnja 2014. morala iznositi najmanje 77 EUR za 1000 komada cigareta. Do kraja 2017. godine trošarine se moraju dodatno povisiti na 60% prosječne ponderirane maloprodajne cijene cigareta i 90 EUR za 1000 komada cigareta.

29 Za doprinos kapitalu i rezervama Europske investicijske banke (EIB) Hrvatska će morati izdvojiti gotovo 208 mil. EUR. Uplata je podijeljena na osam jednakih godišnjih rata, pri čemu je prva bila uplaćena krajem studenoga 2015., a posljednja se očekuje krajem svibnja 2018. Određeni iznos sredstava bit će potrebno uplatiti i u Europski razvojni fond u sklopu novoga, jedanaestog, programskog razdoblja koje se proteže od 2014. do 2020. Prva bi uplata trebala uslijediti 2015. te bi mogla iznositi oko 11,0 mil. EUR, dok bi ukupan iznos izdataka mogao iznositi gotovo 70,0 mil. EUR. Također, određeni iznos sredstava bit će potrebno uplatiti i u Fond za ugljen i čelik, no s obzirom da taj sektor nije značajan u Hrvatskoj, iznos je relativno malen.

Pritisak na javne financije mogao bi se u razdoblju od 2014. do 2016. u oba scenarija blago povećati, uglavnom zbog cjelogodišnjih uplata u proračun EU-a, izdataka za sufinanciranje projekata financiranih iz fondova EU-a i gubitka prihoda od carina. U dugom roku pristupanje bi putem učinaka korištenja fondova

EU-a na gospodarsku aktivnost trebalo povoljno djelovati na stanje javnih financija. Izravni pritisci na javne financije ovisit će o dinamici korištenja sredstava, što dovodi do veće potrebe za sufinanciranjem projekata i mogućnosti supstitucije nacionalnog financiranja sredstvima iz proračuna EU-a.

10. Odstupanja od prethodne projekcije

Očekivana stopa promjene realnog BDP-a za 2014. iznosi –0,2%, što znači da je zamjetno korigirana u usporedbi s prethodnom projekcijom, u kojoj je bio predviđen rast gospodarske aktivnosti (0,7%). Korekcija je rezultat nekoliko činitelja i odražava nepovoljnije učinke fiskalne konsolidacije na rast od prije očekivanih te nižu očekivanu investicijsku aktivnost poduzeća. U prethodnoj je projekciji bilo predviđeno da će se prilagodba javnih financija, zahtijevana u sklopu Procedure pri prekomjernom

manjku, odnositi najvećim dijelom na rashodnu stranu proračuna, dok je u skladu s mjerama donesenim u rebalansu proračuna sada razvidno da će se značajan iznos prilagodbe odnositi i na prihodnu stranu proračuna, između ostalog na osnovi povećanja doprinosa za zdravstveno osiguranje s 13% na 15% (zbog čega će se povećati troškovi poslovanja poduzeća), kao i na osnovi povlačenja dijela dobiti iz javnih poduzeća te smanjenja subvencija, što bi moglo rezultirati dodatnim smanjenjem investicija.

Tablica 10.1. Odstupanja od prethodne projekcije

	2013.			2014.			2015.		
	Prethodna projekcija (XII/2013.)	Ostvarenje	Odstupanje	Prethodna projekcija (XII/2013.)	Aktualna projekcija	Odstupanje	Prethodna projekcija (XII/2013.)	Aktualna projekcija	Odstupanje
Nacionalni računi (realne stope promjene, %)									
BDP	-0,8	-0,9	-0,1	0,7	-0,2	-0,9	0,9	0,4	-0,6
Osobna potrošnja	-0,8	-1,3	-0,5	-0,1	-0,6	-0,5	0,6	-0,1	-0,6
Državna potrošnja	0,3	0,5	0,2	-1,6	-0,6	1,0	-1,1	-1,5	-0,3
Bruto investicije u fiksni kapital	-0,7	-1,3	-0,7	3,5	-2,7	-6,2	4,4	1,1	-3,3
Izvoz robe i usluga	-1,5	-1,2	0,3	2,3	3,9	1,7	2,8	3,1	0,2
Uvoz robe i usluga	-0,7	-2,0	-1,3	1,6	2,0	0,5	2,6	2,4	-0,3
Tržište rada									
Broj zaposlenih (prosječna stopa promjene, %)	-1,3	-1,5	-0,2	0,2	-1,3	-1,5	0,6	-0,4	-1,1
Stopa nezaposlenosti (administrativna)	20,4	20,2	-0,2	20,2	20,7	0,5	19,6	20,9	1,2
Stopa nezaposlenosti (anketna)	17,2	17,1	0,0	17,0	17,5	0,5	16,5	17,3	0,8
Cijene									
Indeks potrošačkih cijena (prosječna stopa promjene, %)	2,3	2,2	-0,1	1,3	0,1	-1,2	1,8	1,6	-0,2
Vanjski sektor									
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	0,9	0,9	-0,1	1,5	1,9	0,3	1,2	1,8	0,6
Roba	-14,5	-14,7	-0,2	-14,4	-14,4	0,0	-14,4	-14,1	0,3
Usluge	15,3	15,7	0,4	15,7	16,3	0,6	15,9	16,3	0,4
Faktorski dohoci	-2,4	-2,5	-0,2	-2,4	-2,1	0,3	-2,8	-2,6	0,2
Tekući transferi	2,5	2,5	0,0	2,6	2,1	-0,5	2,5	2,2	-0,3
Tekući i kapitalni račun platne bilance (u % BDP-a)	1,0	1,0	0,0	1,8	2,1	0,2	1,7	2,2	0,5
Bruto inozemni dug (% BDP-a)	104,2	105,7	1,6	103,3	105,0	1,7	100,7	102,7	2,0
Monetarna kretanja (stope promjene, %)									
Ukupna likvidna sredstva – M4	3,5	2,9	-0,6	3,0	2,4	-0,6	3,4	2,9	-0,5
Ukupna likvidna sredstva – M4 ^a	3,0	2,4	-0,6	2,9	2,1	-0,7	3,3	2,8	-0,5
Plasmani kreditnih institucija	-0,3	-0,7	-0,4	-0,1	-0,5	-0,5	1,6	1,0	-0,6
Plasmani kreditnih institucija ^{ab}	-0,8	-1,4	-0,6	0,1	-0,6	-0,7	1,6	1,1	-0,5

^a Isključujući utjecaj tečajnih promjena

^b Ako se uz učinak tečaja isključe i jednokratni učinci smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana jedne kreditne institucije koja je dio svojih potraživanja prenijela na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke, stečaja Centar banke d.d. te metodoloških promjena knjiženja naknada, stopa rasta plasmana u 2013. iznosi 0,1%. Isključujući jednokratni povrat kredita HBOR-a početkom 2014. zbog prestanka Programa razvoja gospodarstva, projicirana stopa rasta plasmana u 2014. iznosi 0,1%.

Izvori: DZS; MF; HNB

Ako se analizira prema sastavnicama agregatne potražnje, zabilježena je izrazito negativna korekcija kod kretanja bruto investicija u fiksni kapital, s obzirom na nepovoljnija ostvarenja nego što se očekivalo i već opisanu strukturu fiskalne prilagodbe. Korekcija je izvršena i kod osobne potrošnje, odnosno ona je snižena zbog izostanka gospodarskog oporavka i nastavka nepovoljnih kretanja na tržištu rada. S druge strane, kako se, za razliku od očekivanja u prethodnoj službenoj projekciji, glavni dio fiskalne konsolidacije planira provesti s pomoću povećanja prihoda, primjetno je smanjena očekivana stopa pada državne potrošnje u 2014. godini. Vrijednosti izvoza robe i usluga povišene su jer su ostvarenja izvoza robe na početku 2014. bila bolja nego što se očekivalo.

Očekivana kretanja na tržištu rada nepovoljnija su u odnosu na prethodnu projekciju. Tako je ukupan pad broja zaposlenih povećan za 1,5 postotnih bodova u odnosu na projekciju iz prosinca 2013. godine. Navedeno je, u prvom redu, rezultat negativnih korekcija očekivane stope rasta BDP-a i nepovoljnog utjecaja pojedinih mjera fiskalne prilagodbe na tržište rada. Očekivanja administrativne i anketne stope nezaposlenosti u 2014. godinu povećana su za 0,5 postotnih bodova.

Ocijenjena prosječna godišnja stopa inflacije u 2014. od 0,1% niža je u odnosu na prethodnu projekciju za 1,2 postotna boda. To je posljedica nižeg prijenosa inflacije iz 2013. od očekivanog, koji je bio prisutan kod cijena prehrane, te sporijeg rasta cijena tijekom prvih pet mjeseci 2014. od predviđenog, koji je djelomično bio posljedica ovogodišnje, blaže zime u usporedbi s prošlom godinom, tako da je ostvareni rast cijena prehrane bio manji od očekivanoga. Osim toga, u tekućoj se projekciji za 2014. očekuje niža godišnja stopa promjene cijena bez prehrane i energije zbog nepovoljnijega kretanja osobne potrošnje u usporedbi s prethodnom projekcijom. Nasuprot tome, očekuje se nešto izraženiji godišnji rast cijena energije, zato što je rast cijena naftnih derivata tijekom prvih pet mjeseci 2014. bio nešto brži od predviđenog, koji je djelomično bio posljedica povećanja trošarina u travnju.

Procjena viška na tekućem i kapitalnom računu platne bilance u 2014. godini (2,1% BDP-a) povećana je u odnosu na prošlu projekciju. Na veći višak trebala bi djelovati povoljnija kretanja u međunarodnoj razmjeni robe i usluga s inozemstvom, kao posljedica jačeg izvoza i slabijeg uvoza u skladu sa zamjetno lošijim očekivanjima glede domaće gospodarske aktivnosti. Također

se očekuje smanjenje manjka na računu dohodaka, zbog pada dobiti domaćih poduzeća i banaka u vlasništvu nerezidenata. Za razliku od toga, očekivani neto priljev (tekućih i kapitalnih) transfera znatno je niži jer se ne očekuje naglašenije korištenje sredstava iz fondova EU-a. Procjena viška na tekućem i kapitalnom računu za 2015. također je revidirana, tj. povišena, što je prije svega posljedica promijenjenih očekivanja vezanih uz međunarodnu razmjenu robe i usluga. Osim toga, na računu dohodaka mogli bi se zabilježiti manji neto rashodi zbog slabijih izgleda za poboljšanje poslovnih rezultata gospodarskih subjekata, dok bi unatoč projiciranom rastu ukupni transferi mogli biti manji nego što se prije očekivalo.

Bruto inozemni dug bio je na kraju 2013. niži od očekivanja jer je razduživanje ostalih domaćih sektora (uključujući ono prema vlasnički povezanim poduzećima) bilo izraženije, ali je zbog izrazitije kontrakcije BDP-a ostvaren nepovoljniji relativni pokazatelj inozemne zaduženosti (za 1,6 postotnih bodova). Unatoč očekivanom poboljšanju relativni pokazatelji inozemne zaduženosti mogli bi u 2014. i 2015. biti na višim razinama u usporedbi s prošlom projekcijom.

Rizici za oporavak kreditne aktivnosti pokazali su se opravdanima, pa se u 2014. očekuje pad plasmana kreditnih institucija od -0,5%, dok se prije zapravo očekivala njihova stagnacija (-0,1%). Osim odgođenog oporavka u realnom sektoru, odstupanjima u smislu sniženja u odnosu na posljednju projekciju pridonose i dalje potisnuta domaća kreditna potražnja te neizvjesnost glede kretanja uvjeta financiranja domaćega privatnog sektora. Iako je vidljivo da je u strukturi plasmana kreditiranje stanovništva u prvih pet mjeseci ove godine bilo nešto povoljnije nego što se očekivalo, za cijelu godinu očekivanja ne odstupaju od prethodnih: stanovništvo bi se moglo nastaviti umjereno razduživati, a poduzeća bilježiti mali prirast kreditiranja.

Rast monetarnog agregata M4 za 2014. godinu projiciran je na 2,4%, dok se prethodno očekivao malo viši rast, od 3,0%. Korekcija je posljedica očekivanja stagnacije gospodarske i blagog slabljenja kreditne aktivnosti u 2014. godini, te već ostvarenoga smanjenja monetarnog agregata M4 u prvih pet mjeseci tekuće godine, posebice pada kvazinovca. Isto tako, u 2014. bi rast novčane mase trebao biti sporiji nego 2013., kada je bio zabilježen netipično visok skok, pa i to utječe na očekivanja da će rast najširega monetarnog agregata, M4, biti sporiji.

11. Dodatak

Tablica 11.1. Makroekonomske projekcije ostalih institucija promjena u postocima

	BDP		Potrošnja kućanstava		Bruto investicije u fiksni kapital		Izvoz robe i usluga		Uvoz robe i usluga		Industrijska proizvodnja		Potrošačke cijene	
	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
<i>Eastern Europe Consensus Forecasts (lipanj 2014.)</i>														
Privredna banka Zagreb	-0,5	0,8	-1,0	0,2	0,0	2,0	-	-	-	-	1,0	2,0	0,4	2,1
GKI Econ Research	0,2	1,4	0,2	1,3	0,5	2,8	-	-	-	-	1,7	2,8	0,8	2,3
IHS Economics	-0,1	1,0	-0,2	0,5	-0,1	2,6	-	-	-	-	1,4	2,7	0,7	2,1
Econ Intelligence Unit	-0,4	1,1	-0,5	1,3	2,5	4,5	-	-	-	-	1,2	3,7	0,6	1,5
Dun & Bradstreet	-0,1	0,9	1,5	2,5	0,5	2,5	-	-	-	-	2,0	2,3
Feri	-0,3	1,0	-0,2	1,4	-0,7	1,2	-	-	-	-	2,1	2,5	0,5	1,9
Kopint-Tarki	0,3	0,9	0,0	1,4	-1,5	2,5	-	-	-	-	1,4	2,8	0,7	2,0
UniCredit Group	-1,0	0,5	-0,8	0,0	-0,5	3,0	-	-	-	-	0,0	4,0	0,5	2,1
Vienna Institute - WIW	-0,5	0,7	-0,6	0,5	-1,5	2,0	-	-	-	-	1,0	2,0	0,4	2,1
Hypo Alpe-Adria-Bank	-0,7	0,8	-1,2	0,2	0,7	3,6	-	-	-	-	1,6	1,8	0,5	2,6
Eastern Europe Consensus Forecast (prosjeak)	-0,3	0,8	-0,3	0,8	0,0	2,6	-	-	-	-	1,3	2,7	0,7	1,9
Ministarstvo financija (Program konvergencije za RH za razdoblje 2014.-2017.)	0,0	1,2	-0,8	0,4	1,9	5,7	2,0	2,7	1,3	2,3	-	-	0,6	1,7
Europska komisija (svibanj 2014.)	-0,6	0,7	-1,3	0,0	0,0	3,0	2,6	3,7	1,3	2,3	-	-	0,8	1,2
Međunarodni monetarni fond (svibanj 2014.)	-0,8	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	1,1
Europska banka za obnovu i razvoj (svibanj 2014.)	-0,5	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	-
Svjetska banka (srpanj 2014.)	-0,5	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Izvori: Eastern Europe Consensus Forecasts, lipanj 2014. i publikacije navedenih institucija

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima.

Do studenoga 2010. sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica temelji se na sektorizaciji propisanoj Odlukom o kontnom planu za banke, a podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke.

Od prosinca 2010. sektorska klasifikacija protustranaka obavlja se u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju je objavio Državni zavod za statistiku (DZS), a koja se temelji na Europskom sustavu nacionalnih računa (ESA 1995). Ova je sektorizacija obvezni statistički standard Europske unije i usklađena je s temeljnim međunarodnim statističkim standardom, Sustavom nacionalnih računa (SNA 1993). Podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

U Tablici 1. dan je usporedni prikaz dviju sektorizacija.

Tablica 1. Usporedni prikaz dviju sektorizacija

Sektorizacija prema Odluci o kontnom planu za banke	Sektorizacija prema ESA 1995
Trgovačka društva	Nefinancijska trgovačka društva
Državna trgovačka društva	Javna nefinancijska trgovačka društva
Ostala trgovačka društva	Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva
	Inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva
Financijske institucije	Financijske institucije
Hrvatska narodna banka	Središnja banka
Banke	Ostale monetarne financijske institucije
Ostale bankarske institucije	Ostali financijski posrednici, osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova
HBOR	
Nebankarske financijske institucije	Financijske pomoćne institucije
Banke u stečaju	Društva za osiguranje i mirovinski fondovi
Državne jedinice	Opća država
Republika Hrvatska (središnja država)	Središnja država
Republički fondovi	Regionalna država
Lokalna država	Lokalna država
	Fondovi socijalne sigurnosti
Stanovništvo	Stanovništvo
Neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo	Neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo
Nerezidenti	Inozemstvo

Za potrebe Biltena HNB-a u tablicama od A do D12 institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo.

Financijske institucije:

Do studenoga 2010. sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje

nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje ili mirovinski fondovi).

U tablicama od A do D12 obavljena je revizija podataka tako što je Hrvatska banka za obnovu i razvitak reklasificirana iz podsektora fondovi socijalne sigurnosti u podsektor ostale bankarske institucije od srpnja 1999. godine.

Od prosinca 2010. sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, ostale monetarne financijske institucije, ostali financijski posrednici osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova, financijske pomoćne institucije te društva za osiguranje i mirovinski fondovi. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Ostale monetarne financijske institucije su kreditne institucije (banke, štedne banke i stambene štedionice). Prema regulativi Europske središnje banke obuhvat ostalih monetarnih financijskih institucija u budućnosti će biti proširen tako što će one obuhvaćati i novčane investicijske fondove. Kreditne institucije su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama. U sektor kreditne institucije ne uključuju se banke u likvidaciji i banke u stečaju. Ostali financijski posrednici osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova jesu institucije čija je glavna aktivnost financijsko posredovanje

Tablica 2. Sektorizacija financijskih institucija do studenoga 2010.

	Središnja banka
	Banke
	Banke i štedne banke
	Stambene štedionice
	Ostale bankarske institucije
	Štedno-kreditne zadruge/Kreditne unije
	Investicijski fondovi i sl.
Financijske institucije	HBOR
	Društva za osiguranje
	Mirovinski fondovi
Nebankarske financijske institucije	Ostali financijski posrednici (npr. društva za leasing)
	Pomoćne financijske institucije (burze, mjenjačnice, investicijska društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima i sl.)

Tablica 3. Sektorizacija financijskih institucija od prosinca 2010.

	Središnja banka
	Banke
	Kreditne institucije
	Štedne banke
	Stambene štedionice
	Otvoreni novčani investicijski fondovi
	Ostale monetarne financijske institucije
	Investicijski fondovi
	Društva za leasing
	Društva za faktoring
Financijske institucije	Banke u stečaju/likvidaciji
	HBOR
	Kreditne unije i sl.
	Burze
	Mjenjačnice
Pomoćne financijske institucije	Financijska regulatorna tijela
	Posrednici i zastupnici u osiguranju
	Investicijska društva
	Društva za upravljanje inv./mir. fondovima i sl.
Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	Društva za osiguranje
	Mirovinski fondovi

preuzimanjem obveza koje nisu u obliku novca, depozita i/ili bliskih supstituta depozita. To su primjerice investicijski fondovi, društva za leasing, društva za faktoring, banke u likvidaciji, banke u stečaju, kreditne unije, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i slično. Financijske pomoćne institucije su institucije čija je glavna aktivnost pružanje pomoćnih financijskih poslova, a obuhvaćaju primjerice burze, mjenjačnice, financijska regulatorna tijela, posrednike i zastupnike u osiguranju, investicijska društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima, SKDD, Hanfa, Fina, DAB i slično. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi su institucije čija je glavna aktivnost financijsko posredovanje kao posljedica podjela pripadajućih rizika.

U tablicama 2. i 3. dan je usporedni prikaz strukture razlika financijskih institucija.

Središnja država:

Do studenoga 2010. sektor središnja država i fondovi socijalne sigurnosti obuhvaća podsektor središnja država (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom Republika Hrvatska) i podsektor fondovi socijalne sigurnosti (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom republički fondovi).

Do prosinca 2003. podsektor središnja država obuhvaća organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste i Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor fondovi socijalne sigurnosti obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju i Hrvatske vode. Od siječnja 2004. Hrvatske ceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka i Hrvatske autoceste reklasificirane su iz podsektora središnja država u podsektor fondovi socijalne sigurnosti. Dodatno, od siječnja 2008. Hrvatske autoceste reklasificirane su iz podsektora fondovi socijalne sigurnosti u podsektor javna nefinancijska trgovačka društva.

Od prosinca 2010. središnja država obuhvaća organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske vode i Agenciju za upravljanje državnom imovinom. Podsektor fondovi socijalne sigurnosti obuhvaća Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Sektor središnja država obuhvaća i institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane središnje države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti, kulture i slično) koje su reklasificirane iz podsektora nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva).

Ostali domaći sektori:

Ostali domaći sektori obuhvaćaju lokalnu državu, javna nefinancijska trgovačka društva, nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva, inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu.

U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se na sljedeće podsektore: lokalna država, nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom trgovačka društva) i stanovništvo.

Lokalna država obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sektor lokalna država obuhvaća i institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane lokalne države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti,

kulture i slično) koje su reklasificirane iz podsektora nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva).

Nefinancijska trgovačka društva obuhvaćaju javna nefinancijska trgovačka društva, nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva.

Do studenoga 2010. javna nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom državna trgovačka društva) čine javna nefinancijska trgovačka društva s popisa navedenog u Uputi za primjenu kontnog plana za banke.

Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva) obuhvaćaju, između ostalih, i institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane središnje države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti, kulture i slično). Dakle, ovdje pripadaju fakulteti, bolnice, dječji vrtići, domovi zdravlja i slično, pri čemu primjerice visokoškolsku instituciju izvještajne institucije trebaju razvrstati u ovaj podsektor bez obzira na vlasništvo i kontrolu (i bez obzira na to je li ih osnovala RH ili je riječ o privatnoj ustanovi). Ovaj podsektor obuhvaća i banke u stečaju.

U tablicama od A do D12 obavljena je revizija podataka tako što su Hrvatske autoceste reklasificirane iz podsektora fondovi socijalne sigurnosti u podsektor javna nefinancijska trgovačka društva od siječnja 2008. godine.

Od prosinca 2010. javna nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom državna trgovačka društva) obuhvaćaju sve institucionalne jedinice koje zadovoljavaju kriterije propisane sektorskom klasifikacijom institucionalnih jedinica za ovaj podsektor.

Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva) i nadalje su ostala sve privatno osnovane institucije, dok su institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti, kulture i slično) razvrstane u odgovarajući podsektor (središnja ili lokalna država) u sklopu sektora opća država, ovisno o tome tko im je osnivač. Ovaj podsektor ne obuhvaća banke u stečaju.

Stanovništvo uključuje i obrtnike i neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

U tablicama od A do D12 svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne stavke iskazuju u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja. U tablicama u kojima postoji podjela na kunske i devizne stavke kunske stavke uključuju stavke u kunama bez valutne klauzule i stavke u kunama uz valutnu klauzulu. Sve se stavke iskazuju na bruto načelu (tj. prije umanjavanja za iznose ispravaka vrijednosti).

Promjena sektorizacije i promjena izvještajnog sustava dovele su do loma u podacima od prosinca 2010. prikazanim u tablicama od A do D12 (od Biltena broj 190) te u tablicama H (od Biltena broj 194).

Dodatno, počevši od srpnja 1999., provedena je revizija podataka u tablicama od A do D12 tako da su, uz podatke banaka i štednih banaka, uključeni i podaci stambenih štedionica.

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta				
							Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
2000.	prosinac	11.717,8	18.023,2	76.005,6	46.988,4	60.949,6	7,20	9,93	3,68	10,06	2,67
2001.	prosinac	17.864,6	23.749,5	109.951,7	61.290,3	75.103,2	8,21	13,11	11,47	3,61	1,19
2002.	prosinac	23.066,6	30.889,4	120.915,3	88.097,9	97.841,8	10,83	6,18	1,88	7,91	2,32
2003.	prosinac	30.637,9	33.940,4	135.200,4	102.429,0	112.075,1	9,08	1,93	0,46	3,37	0,60
2004.	prosinac	33.925,5	34.563,2	148.819,7	117.087,8	127.929,0	8,46	2,66	0,70	2,62	2,02
2005.	prosinac	40.441,9	38.868,2	166.161,3	142.867,8	150.245,3	9,51	4,46	0,55	2,37	2,01
2006.	prosinac	46.338,0	48.527,8	196.724,2	169.171,5	184.879,1	3,18	4,76	1,86	3,57	3,06
2007.	prosinac	51.932,2	57.886,6	233.080,1	183.673,5	213.200,1	3,75	6,73	3,95	3,56	2,67
2008.	prosinac	49.752,8	55.237,9	244.134,1	202.476,0	241.827,1	-9,89	8,16	3,30	5,61	2,76
2009.	prosinac	56.153,9	47.195,7	244.445,9	199.520,7	241.862,6	4,57	3,16	0,67	0,25	0,01
2010.	prosinac	56.353,8	48.301,4	251.738,5	207.240,1	256.504,6	3,00	-0,12	-0,79	1,44	-1,02
2011.	prosinac	62.559,6	51.934,5	255.730,6	221.732,4	269.114,2	3,76	3,27	0,15	2,40	1,08
2012.	prosinac ^a	61.856,3	52.780,4	263.788,3	213.562,9	258.492,0	3,55	4,49	0,26	0,62	-1,74
2013.	lipanj	63.520,8	57.124,6	263.936,2	215.915,1	259.236,5	1,23	4,28	0,14	1,46	-0,51
	srpanj	60.808,4	56.746,0	265.771,9	214.277,0	259.912,0	-4,27	-0,66	0,70	-0,76	0,26
	kolovoz	61.414,6	59.145,1	273.021,1	212.315,3	259.843,2	1,00	4,23	2,73	-0,92	-0,03
	rujan	61.495,7	57.836,8	274.523,0	213.530,7	260.439,8	0,13	-2,21	0,55	0,57	0,23
	listopad	61.329,7	57.000,5	273.210,9	213.364,1	257.958,7	-0,27	-1,45	-0,48	-0,08	-0,95
	studen	61.623,6	56.798,7	270.889,6	205.579,6	258.229,3	0,48	-0,35	-0,85	-3,65	0,10
2014.	prosinac	63.043,9	58.532,7	271.516,1	206.232,5	256.560,3	2,30	3,05	0,23	0,32	-0,65
	siječanj	65.728,1	57.082,5	271.169,0	206.464,6	254.254,2	4,26	-2,48	-0,13	0,11	-0,90
	veljača	62.524,9	56.524,5	269.989,4	207.698,5	254.723,8	-4,87	-0,98	-0,44	0,60	0,18
	ožujak	64.079,6	57.099,0	271.780,9	212.552,4	255.798,5	2,49	1,02	0,66	2,34	0,42
	travanj*	62.903,9	57.412,7	269.156,4	215.286,6	254.740,1	-2,88	-0,75	0,24	4,22	0,47
	svibanj	64.768,2	57.875,4	268.765,3	206.938,9	253.553,0	2,96	0,81	-0,15	-3,88	-0,47

^a U sklopu plasmana, potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati • U tablici se u stupcima iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta.

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija svih monetarnih agregata od srpnja 1999. nadalje tako da su podaci, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena stavka u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan kreditnih institucija, depozite ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod kreditnih institucija.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Do studenoga 2010. plasmani su potraživanja banaka i stambenih štedionica od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Od prosinca 2010. plasmani su potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje te mirovinskih fondova.

B. Monetarne institucije

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII. ^a	2013. XII.	2014		
							III.	IV.*	V.
AKTIVA									
1. Inozemna aktiva (neto)	41.658,1	44.925,2	44.498,4	33.998,2	50.225,4	65.283,6	59.228,5	53.869,8	61.826,4
2. Plasmani	274.165,9	275.430,1	295.198,1	317.322,1	315.273,2	307.282,3	312.125,7	313.212,7	306.192,3
2.1. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti (neto)	32.338,7	33.567,5	38.693,6	48.208,0	56.781,3	50.722,1	56.327,3	58.472,6	52.639,3
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	239.449,4	240.118,1	250.294,2	261.982,9	247.816,4	246.630,2	247.298,4	246.676,1	245.878,4
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	1.249,9	633,9
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	1.127,8	1.110,6
2.5. Potraživanja od ostalih financijskih posrednika	4.588,1	5.975,8	9.366,9	7.899,3	6.626,1	6.571,8	5.929,5
2.6. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	967,9	1.022,8	1.065,5	1.276,3	1.308,1	1.310,9	1.330,0
2.7. Potraživanja od društava za osiguranje i mirovinskih fondova	654,3	132,6	243,1	754,5	565,9	181,2	415,1
Ukupno (1+2)	315.824,0	320.355,3	339.696,6	351.320,4	365.498,7	372.565,9	371.354,3	367.082,5	368.018,7
PASIVA									
1. Novčana masa	55.237,9	47.195,7	48.301,4	51.934,5	52.780,4	58.532,7	57.099,0	57.412,7	57.875,4
2. Štedni i oročeni depoziti	56.240,7	44.874,3	38.885,2	42.558,9	40.590,0	41.846,5	42.394,2	42.697,1	42.838,5
3. Devizni depoziti	117.590,8	135.509,1	147.320,5	144.486,8	152.649,2	154.921,2	155.961,8	152.983,9	152.014,9
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	15.064,7	16.866,7	17.231,3	16.750,4	17.768,7	16.215,6	16.326,0	16.062,7	16.036,4
5. Ograničeni i blokirani depoziti	3.094,2	2.598,3	3.580,9	3.399,7	5.274,1	4.718,4	2.788,7	2.948,0	2.912,6
6. Ostalo (neto)	68.595,7	73.311,1	84.377,1	92.190,1	96.436,2	96.331,5	96.784,7	94.978,1	96.340,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	315.824,0	320.355,3	339.696,6	351.320,4	365.498,7	372.565,9	371.354,3	367.082,5	368.018,7

^a Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija • Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance kreditnih institucija (Tablica D1).

Počevši od Biltene HNB-a broj 190, provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice.

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i kreditnih institucija i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i kreditnih institucija.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance kreditnih institucija, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i

kod kreditnih institucija.

Novčana masa je zbroj gotovog novca izvan kreditnih institucija, depozita ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod kreditnih institucija (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance kreditnih institucija, Tablica D1).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance kreditnih institucija, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance kreditnih institucija. Ostalo (neto) jesu neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene stavke aktive.

Tablica B2: Broj kreditnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj kreditnih institucija	Banke	Štedne banke	Stambene štedionice	Štedionice	Kreditne institucije klasificirane prema veličini bilančne aktive					
							Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn
1	2	3 = 4 do 7	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2000.	prosinac	78	45	0	4	29	28	23	9	6	10	2
2001.	prosinac	69	44	0	4	21	20	20	8	7	10	4
2002.	prosinac	59	46	0	3	10	12	16	9	9	8	5
2003.	prosinac	53	42	0	4	7	7	16	9	7	8	6
2004.	prosinac	49	39	0	4	6	7	13	10	8	5	6
2005.	prosinac	43	36	0	4	3	4	10	8	8	7	6
2006.	prosinac	43	35	0	5	3	6	6	6	11	6	8
2007.	prosinac	42	35	0	5	2	5	5	2	16	5	9
2008.	prosinac	43	35	1	5	2	4	8	1	14	7	9
2009.	prosinac	43	34	2	5	2	5	6	3	14	7	8
2010.	prosinac	38	32	1	5	0	1	5	2	12	10	8
2011.	prosinac	37	31	1	5	0	1	5	1	12	10	8
2012.	prosinac	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
2013.	lipanj	36	30	1	5	0	1	5	1	12	9	8
	srpanj	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	kolovoz	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	rujan	36	30	1	5	0	1	5	1	12	9	8
	listopad	35	29	1	5	0	1	4	2	11	9	8
	studen	35	29	1	5	0	1	4	2	11	9	8
	prosinac	35	29	1	5	0	1	4	2	11	9	8
2014.	siječanj	35	29	1	5	0	1	4	1	12	9	8
	veljača	35	29	1	5	0	1	4	1	11	9	9
	ožujak	35	29	1	5	0	1	4	1	11	9	9
	travanj	35	29	1	5	0	1	4	1	11	9	9
	svibanj	35	29	1	5	0	1	4	1	11	9	9

Tablica B2: Broj kreditnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive • U tablici se iskazuje ukupan broj kreditnih institucija, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci kreditnih institucija. U skladu s regulativom Europske središnje banke obuhvat ostalih monetarnih institucija u budućnosti će biti proširen tako da

će one obuhvaćati i novčane investicijske fondove.

Do veljače 2005. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije. Do studenoga 2010. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji.

U tablici se također iskazuje klasifikacija kreditnih institucija prema veličini bilančne aktive.

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	IV.	V.
AKTIVA									
1. Inozemna aktiva	66.805,5	75.807,8	78.728,2	84.302,0	84.782,1	98.583,0	92.666,8	88.820,4	98.781,8
1.1. Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Posebna prava vučenja	5,3	2.423,7	2.634,5	2.716,3	2.662,3	2.601,4	2.632,8	2.596,8	2.625,3
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
1.4. Efektiva i depoziti po viđenju u stranim bankama	1.472,7	1.763,8	1.483,0	1.887,2	10.647,4	7.576,9	5.013,0	6.395,8	16.101,6
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	13.189,3	17.534,5	22.702,9	18.676,4	6.298,8	20.819,1	14.076,9	9.955,8	12.175,5
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	52.136,9	54.084,5	51.906,5	61.020,7	65.172,2	67.584,3	70.942,7	69.870,6	67.878,0
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
2. Potraživanja od središnje države	2,2	2,9	0,3	251,8	-	-	-	-	-
2.1. Potraživanja u kunama	2,2	2,9	0,3	251,8	-	-	-	-	-
2.2. Potraživanja u devizama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	3,7	3,5	3,1	2,8	2,5	2,3	2,2	2,2	2,2
4. Potraživanja od kreditnih institucija	13,9	13,5	12,9	139,2	11,8	11,3	11,2	11,0	11,0
4.1. Krediti kreditnim institucijama	13,9	13,5	12,9	139,2	11,8	11,3	11,2	11,0	11,0
Lombardni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročni kredit za likvidnost	-	-	-	126,8	-	-	-	-	-
Ostali krediti	13,9	13,5	12,9	12,4	11,8	11,3	11,2	11,0	11,0
Obratne repo transakcije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Potraživanja od ostalih financijskih institucija	60,5	0,7	0,7	0,7	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	66.885,8	75.828,3	78.745,2	84.696,5	84.796,4	98.596,6	92.680,2	88.833,7	98.795,0
PASIVA									
1. Primarni novac	49.752,8	56.153,9	56.353,8	62.559,6	61.856,3	63.043,9	64.079,6	62.903,9	64.768,2
1.1. Gotov novac izvan kreditnih institucija	17.051,0	15.282,1	15.262,7	16.689,1	16.947,0	17.420,6	17.092,8	17.606,0	18.022,1
1.2. Blagajne kreditnih institucija	3.428,3	3.659,6	4.048,7	4.253,9	4.681,0	4.564,7	4.236,3	4.338,3	4.239,9
1.3. Depoziti kreditnih institucija	29.263,7	37.200,1	36.937,6	41.436,0	39.636,7	40.707,7	42.126,7	40.033,5	42.321,5
Računi za namiru kreditnih institucija	9.520,3	12.024,6	10.246,1	12.705,0	11.509,2	15.080,9	16.832,0	14.903,6	17.184,7
Izdvojena kunska obvezna pričuva	19.222,7	23.600,6	22.705,1	25.755,0	24.555,7	22.024,6	21.834,3	21.824,9	21.789,5
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	460,6	-	-	-	-	3.602,2	3.460,3	3.305,0	3.347,3
Prekonoćni depoziti	60,0	1.575,0	3.986,4	2.976,0	3.571,9	-	-	-	-
1.4. Depoziti ostalih financijskih institucija	9,9	12,0	104,8	180,6	591,6	350,8	623,8	926,1	184,6
2. Ograničeni i blokirani depoziti	8.064,1	5.091,6	5.979,3	5.754,0	7.954,8	6.401,2	4.695,5	4.610,4	4.594,8
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	8.008,3	5.041,7	4.773,2	5.538,3	5.094,5	4.418,8	4.433,8	4.429,3	4.441,8
2.2. Ograničeni depoziti	55,8	49,9	1.206,0	215,8	2.860,2	1.982,5	261,6	181,2	153,0
2.3. Blokirani devizni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Inozemna pasiva	16,6	8,1	8,7	0,4	0,1	637,9	778,3	930,7	1.983,1
3.1. Krediti MMF-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Obveze prema međunarodnim institucijama	16,6	8,1	8,7	0,4	0,1	637,8	778,3	930,7	1.224,3
3.3. Obveze prema stranim bankama	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	758,9
4. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	197,1	4.159,4	4.106,2	1.439,2	146,6	13.446,8	8.103,3	6.046,0	12.905,3
4.1. Depozitni novac	161,3	1.827,1	1.379,8	849,7	68,1	2.788,9	1.719,3	2.713,3	593,1
Depozitni novac središnje države	43,0	1.772,9	1.379,8	849,7	68,1	2.788,9	1.719,3	2.713,3	593,1
Depozitni novac fondova socijalne sigurnosti	118,3	54,2	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Devizni depoziti središnje države	35,8	2.332,2	2.726,4	589,5	78,5	10.657,9	6.384,0	3.332,7	12.312,2
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Blagajnički zapisi HNB-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Kapitalski računi	9.562,4	11.151,3	13.090,1	15.787,9	15.716,8	15.988,9	15.986,7	15.300,5	15.538,0
7. Ostalo (neto)	-707,1	-735,9	-792,9	-844,6	-878,1	-922,0	-963,2	-957,8	-994,4
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	66.885,8	75.828,3	78.745,2	84.696,5	84.796,4	98.596,6	92.680,2	88.833,7	98.795,0

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke • U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države jesu krediti, dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske i ulaganja u kratkoročne vrijednosne papire Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od srpnja 2008. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se unutar te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora jesu krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora (do Biltene broj 190 ova stavka uključuje Potraživanja banaka u stečaju).

Od svibnja 1999. Potraživanja od ostalih financijskih institucija (do Biltene broj 190 objavljuju se pod nazivom Potraživanja od ostalih bankarskih institucija) uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenima od kreditnih institucija nad kojima je pokrenut stečajni postupak.

Potraživanja od kreditnih institucija su krediti kreditnim institucijama i dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija. Krediti kreditnim institucijama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti kreditnim institucijama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999., također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti kreditnih institucija odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija. Od travnja 2005. obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti kreditnih institucija pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Primarni novac čine gotov novac izvan kreditnih institucija,

novčana sredstva u blagajnama kreditnih institucija, depoziti kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke.

Depozite kreditnih institucija čine novčana sredstva na računima za namiru kreditnih institucija, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti kreditnih institucija.

Depoziti ostalih financijskih institucija jesu novčana sredstva za namiru HBOR-a, depoziti SKDD-a za trgovanje vrijednosnim papirima i depoziti DAB-a.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava kreditne institucije izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. do listopada 2008. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunski sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Od ožujka 2010. ovdje se uključuju sredstva HBOR-a koja se odnose na račune programa razvoja gospodarstva. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama.

Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti jesu depozitni novac i devizni računi središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država i fondovi socijalne sigurnosti.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država i fondovi socijalne sigurnosti.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

D. Kreditne institucije

Tablica D1: Konsolidirana bilanca kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII. ^a	2013. XII.	2014		
							III.	IV.*	V.
AKTIVA									
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	40.705,6	45.902,1	45.745,5	51.114,0	49.411,3	49.707,5	50.813,7	48.814,6	51.022,1
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	32.700,5	40.860,4	40.169,1	45.590,6	44.316,8	45.288,8	46.379,9	44.385,3	46.580,3
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	8.005,1	5.041,7	5.576,4	5.523,5	5.094,5	4.418,8	4.433,8	4.429,3	4.441,8
2. Inozemna aktiva	50.246,6	49.577,0	47.878,2	40.044,9	39.118,6	36.681,3	38.446,1	36.606,5	35.369,2
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	35.209,4	40.031,2	46.162,1	53.474,4	60.838,0	67.853,7	67.969,1	68.604,2	69.304,5
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	239.445,7	240.114,6	250.291,1	261.980,1	247.813,8	246.627,9	247.296,2	246.673,9	245.876,2
4.1. Potraživanja od lokalne države	2.077,4	2.074,2	3.348,1	3.563,3	3.500,1	4.231,8	4.112,8	4.047,7	3.997,4
4.2. Potraživanja od nefinancijskih trgovačkih društava	107.959,0	112.167,5	116.802,9	126.938,8	114.622,2	114.963,8	115.659,5	115.606,1	114.911,2
4.3. Potraživanja od stanovništva	129.409,4	125.872,8	130.140,1	131.478,0	129.691,5	127.432,3	127.523,9	127.020,1	126.967,5
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	1.249,9	633,9
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	1.067,4	1.109,9
7. Potraživanja od ostalih financijskih posrednika	4.587,5	5.975,1	9.366,9	7.899,3	6.626,1	6.571,8	5.929,5
8. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	967,9	1.022,8	1.065,5	1.276,3	1.308,1	1.310,9	1.330,0
9. Potraživanja od društava za osiguranje i mirovinskih fondova	654,3	132,6	243,1	754,5	565,9	181,2	415,1
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	367.924,6	377.368,7	396.286,6	413.744,0	407.857,2	410.800,5	413.025,2	408.763,2	409.246,6
PASIVA									
1. Depozitni novac	38.177,0	31.901,5	32.933,9	35.064,8	35.241,9	40.761,3	39.382,4	38.880,7	39.668,7
2. Štedni i oročeni depoziti	56.240,7	44.874,3	38.885,2	42.558,9	40.590,0	41.846,5	42.394,2	42.697,1	42.838,5
3. Devizni depoziti	117.590,8	135.509,1	147.320,5	144.486,8	152.649,2	154.921,2	155.961,8	152.983,9	152.014,9
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	15.064,7	16.866,7	17.231,3	16.750,4	17.768,7	16.215,6	16.326,0	16.062,7	16.036,4
5. Inozemna pasiva	75.377,4	80.451,5	82.099,3	90.348,3	73.675,1	69.342,9	71.106,0	70.626,4	70.341,5
6. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	2.675,8	2.307,2	3.362,6	4.079,1	3.910,1	3.684,8	3.538,6	4.085,7	3.759,9
7. Krediti primljeni od središnje banke	14,0	13,5	12,9	139,1	11,8	11,3	11,2	11,0	11,0
8. Ograničeni i blokirani depoziti	3.038,4	2.548,4	2.374,9	3.183,9	2.413,9	2.735,9	2.527,0	2.766,8	2.759,7
9. Kapitalski računi	60.708,0	66.784,4	72.555,2	77.208,3	80.700,6	83.245,1	84.335,3	84.006,3	84.542,0
10. Ostalo (neto)	-962,2	-3.888,0	-489,3	-75,6	896,0	-1.964,3	-2.557,3	-3.357,3	-2.726,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	367.924,6	377.368,7	396.286,6	413.744,0	407.857,2	410.800,5	413.025,2	408.763,2	409.246,6

^a Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca kreditnih institucija • U konsolidiranu bilancu kreditnih institucija uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama kreditnih institucija.

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka, štednih banaka i stambenih štedionica.

Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva kreditnih institucija u blagajnama i kunska novčana sredstva kreditnih institucija na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala potraživanja), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Do studenoga 2010. potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite. Od prosinca 2010. potraživanja od ostalih financijskih posrednika (uključujući i potraživanja od HBOR-a), od pomoćnih financijskih institucija i od društava za osiguranje i mirovinskih fondova obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja.

Do studenoga 2010. stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama. Od prosinca 2010. ove stavke

obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, ostalim financijskim posrednicima, pomoćnim financijskim institucijama i društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na transakcijskim računima te obveze kreditnih institucija po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te kunski oročeni depoziti, kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze kreditnih institucija po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: transakcijske račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokriva), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) kreditnih institucija prema središnjoj državi.

Kreditni primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Do studenoga 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Od prosinca 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze kreditnih institucija: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, zadržana dobit (gubitak), dobit (gubitak) prethodne godine, dobit (gubitak) tekuće godine, zakonske rezerve, statutarne i ostale kapitalne rezerve, rezerve za opće bankovne rizike, odgođeni porez u kapitalu, dividende isplaćene tijekom tekuće godine, revalorizacijske rezerve, posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj i pojedinačnoj osnovi po izvanbilančnim stavkama, ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12 • Ovaj skup tablica (osim tablica D5, D5a, D5b, D5c i D5d) razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki aktive i pasive Konsolidirane bilance kreditnih institucija (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
1. Devizna inozemna aktiva	49.705,1	49.230,3	46.906,2	39.109,0	37.343,7	35.392,2	37.464,8	35.498,5	34.139,9
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	38.038,3	34.186,6	32.056,3	29.655,0	28.730,5	26.954,4	28.511,9	27.373,1	25.868,6
Efektivni strani novac	1.973,2	1.772,6	1.623,1	1.940,5	1.758,0	1.804,9	1.617,4	1.768,7	1.792,0
Tekući računi	2.109,8	1.338,7	1.175,2	2.377,1	5.457,7	4.414,0	3.967,5	2.911,7	2.896,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	31.444,5	29.254,5	27.129,2	22.372,8	15.915,9	15.751,5	18.154,5	17.966,2	16.520,6
Vrijednosni papiri	2.307,1	1.629,0	1.896,5	2.847,4	5.360,6	4.821,8	4.540,9	4.497,8	4.488,8
Kreditni	166,3	117,6	170,1	8,7	187,7	53,2	119,3	117,7	108,2
Dionice stranih financijskih institucija	37,4	74,2	62,1	108,5	50,6	109,0	112,3	111,1	63,0
1.2. Potraživanja od stranih nefinancijskih institucija	11.666,8	15.043,7	14.849,9	9.454,0	8.613,2	8.437,8	8.953,0	8.125,3	8.271,4
Potraživanja od stranih država	9.976,8	13.477,2	12.906,2	7.544,3	6.944,0	6.333,0	6.794,4	6.021,2	6.150,7
Potraživanja od stranih osoba	1.613,5	1.534,5	1.926,6	1.902,7	1.643,2	2.068,3	2.124,2	2.071,6	2.039,3
Vrijednosni papiri	235,1	205,4	271,7	55,1	0,1	14,4	14,3	19,2	20,1
Kreditni	1.378,4	1.329,1	1.654,9	1.847,7	1.643,1	2.053,8	2.109,9	2.052,4	2.019,2
Dionice stranih osoba	76,5	32,0	17,1	6,9	26,0	36,6	34,3	32,5	81,3
2. Kunska inozemna aktiva	541,5	346,7	972,1	935,9	1.774,9	1.289,1	981,2	1.108,1	1.229,3
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	144,1	86,3	713,7	764,4	1.583,4	1.105,3	798,8	933,9	995,0
2.2. Potraživanja od stranaca	397,4	260,3	258,3	171,5	191,5	183,8	182,5	174,2	234,3
Od toga: Kreditni	396,8	260,0	258,0	171,2	191,2	183,5	182,1	173,8	234,0
Ukupno (1+2)	50.246,6	49.577,0	47.878,2	40.044,9	39.118,6	36.681,3	38.446,1	36.606,5	35.369,2

Tablica D2: Inozemna aktiva kreditnih institucija • U tablici se iskazuju potraživanja kreditnih institucija od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva kreditnih institucija obuhvaća deviznu

inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih financijskih institucija i potraživanja od stranih nefinancijskih institucija (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
1. Kunska potraživanja	24.192,6	23.306,6	27.968,6	31.215,7	32.801,9	39.062,5	39.714,8	40.398,9	40.362,6
1.1. Potraživanja od središnje države	22.361,4	21.517,8	27.967,6	31.213,5	32.800,3	39.061,6	39.713,9	40.398,0	40.361,6
Vrijednosni papiri	19.431,0	18.592,7	21.932,2	22.831,0	19.556,8	23.186,1	24.135,8	24.188,9	24.135,8
Od toga: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	6,1	5,2	17,1	16,3	15,6	15,6	15,7	15,6	15,5
Kredit	2.930,4	2.925,1	6.035,4	8.382,5	13.243,5	15.875,5	15.578,1	16.209,1	16.225,8
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	1.831,2	1.788,8	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
Vrijednosni papiri	6,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	1.825,2	1.788,8	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
2. Devizna potraživanja	11.016,8	16.724,6	18.193,4	22.258,7	28.036,1	28.791,2	28.254,3	28.205,4	28.941,9
2.1. Potraživanja od središnje države	9.843,6	14.793,1	18.193,4	22.258,7	28.036,1	28.791,2	28.254,3	28.205,4	28.941,9
Vrijednosni papiri	300,7	234,7	207,7	1.281,2	6.907,5	5.328,5	5.611,4	5.373,6	6.156,7
Kredit	9.542,9	14.558,4	17.985,7	20.977,5	21.128,6	23.462,7	22.642,9	22.831,8	22.785,2
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	1.173,2	1.931,6	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	1.173,2	1.931,6	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	35.209,4	40.031,2	46.162,1	53.474,4	60.838,0	67.853,7	67.969,1	68.604,2	69.304,5

Tablica D3: Potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se iskazuju kunski i devizna potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti. U kunskim potraživanjima od

središnje države stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D3a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.	V.
1. Potraživanja bez valutne klauzule	16.278,6	18.224,7	18.072,2	22.623,8	24.680,0	24.782,6	25.026,7
1.1. Potraživanja od središnje države	16.277,6	18.222,4	18.070,6	22.622,8	24.679,1	24.781,7	25.025,8
Vrijednosni papiri	12.633,4	14.070,4	12.650,7	15.897,2	18.135,5	18.285,0	18.538,8
Kredit	3.644,2	4.152,0	5.419,9	6.725,6	6.543,6	6.496,6	6.487,0
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
2. Potraživanja uz valutnu klauzulu	11.690,0	12.991,1	14.729,7	16.438,8	15.034,8	15.616,3	15.335,8
2.1. Potraživanja od središnje države	11.690,0	12.991,1	14.729,7	16.438,8	15.034,8	15.616,3	15.335,8
Vrijednosni papiri	9.298,8	8.760,6	6.906,1	7.288,8	6.000,2	5.903,8	5.596,9
Od toga: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	17,0	16,3	15,6	15,6	15,7	15,6	15,5
Kredit	2.391,2	4.230,5	7.823,6	9.149,9	9.034,5	9.712,5	9.738,9
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-
Kredit	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	27.968,6	31.215,7	32.801,9	39.062,5	39.714,8	40.398,9	40.362,6

Tablica D3a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se iskazuje razrada stavke Kunska potraživanja iz Tablice D3, tako

što se posebno iskazuju potraživanja bez valutne klauzule i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D4: Potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010 XII.	2011. XII.	2012. XII. ^a	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
1. Kunska potraživanja	223.493,1	218.545,6	224.689,7	232.466,6	223.356,3	219.349,1	219.415,3	218.955,1	218.424,2
1.1. Instrumenti tržišta novca	2.674,5	2.040,2	1.906,0	2.165,9	3.786,7	4.325,0	4.576,9	4.690,1	4.722,7
1.2. Obveznice	1.341,4	1.691,0	1.714,7	1.734,5	1.553,1	1.110,9	1.153,4	1.145,7	1.145,2
1.3. Krediti	217.386,3	212.551,5	219.978,2	227.495,7	216.980,4	212.710,4	212.470,1	211.910,4	211.362,4
1.4. Dionice	2.090,8	2.262,9	1.090,7	1.070,6	1.036,1	1.202,7	1.214,9	1.209,0	1.193,9
2. Devizna potraživanja	15.952,6	21.569,1	25.601,4	29.513,5	24.457,5	27.278,8	27.880,9	27.718,7	27.452,0
2.1. Vrijednosni papiri	109,3	441,1	106,0	163,0	143,5	217,7	147,5	149,4	194,1
2.2. Krediti	15.843,3	21.128,0	25.495,4	29.350,4	24.314,0	27.061,1	27.733,4	27.569,3	27.257,9
Ukupno (1+2)	239.445,7	240.114,6	250.291,1	261.980,1	247.813,8	246.627,9	247.296,2	246.673,9	245.876,2

^a Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica D4: Potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumentima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004.), obveznice, krediti i dionice.

Faktoring i forfaiting od siječnja 2004. do studenoga 2010.

u cijelosti su uključeni u instrumente tržišta novca. Od prosinca 2010. faktoring i forfaiting koje izvještajne institucije prikazuju u portfelju kredita i potraživanja uključeni su u kredite. Faktoring i forfaiting u svim ostalim portfeljima prikazuju se u instrumentima tržišta novca (izvornog dospjeća do i uključujući godinu dana), odnosno u obveznicama (izvornog dospjeća preko godine dana).

Tablica D4a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.	V.
1. Potraživanja bez valutne klauzule	66.440,4	66.228,5	64.761,5	66.973,4	68.936,9	70.183,0	70.275,8
1.1. Instrumenti tržišta novca	1.720,7	2.030,7	3.176,5	3.692,2	3.895,4	4.034,9	4.041,8
1.2. Obveznice	1.381,8	1.024,9	1.047,4	878,2	928,5	922,7	926,3
1.3. Krediti	62.247,2	62.102,3	59.501,5	61.200,3	62.898,1	64.016,4	64.113,8
1.4. Dionice	1.090,7	1.070,6	1.036,1	1.202,7	1.214,9	1.209,0	1.193,9
2. Potraživanja s valutnom klauzulom	158.249,3	166.238,1	158.594,8	152.375,7	150.478,4	148.772,1	148.148,4
2.1. Vrijednosni papiri	518,2	844,7	1.115,8	865,5	906,4	878,1	899,8
2.2. Krediti	157.731,1	165.393,4	157.479,0	151.510,2	149.572,0	147.894,0	147.248,7
Ukupno (1+2)	224.689,7	232.466,6	223.356,3	219.349,1	219.415,3	218.955,1	218.424,2

Tablica D4a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuje razrada stavke Kunska potraživanja iz Tablice D4, tako što se posebno iskazuju

potraživanja bez valutne klauzule i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D5: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
KUNSKI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	4.755,6	4.713,9	6.036,4	8.384,7	13.245,1	15.876,5	15.579,0	16.210,0	16.226,8
1.1. Krediti središnjoj državi	2.930,4	2.925,1	6.035,4	8.382,5	13.243,5	15.875,5	15.578,1	16.209,1	16.225,8
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1.825,2	1.788,8	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
2. Krediti lokalnoj državi	1.786,9	1.795,4	3.096,8	3.360,1	3.346,3	4.113,1	4.002,5	3.938,6	3.890,8
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	86.536,1	85.206,2	87.099,3	93.018,7	84.260,3	81.425,7	81.231,2	81.214,3	80.771,1
4. Krediti stanovništvu	129.063,3	125.549,8	129.782,2	131.117,0	129.373,9	127.171,6	127.236,4	126.757,4	126.700,5
Od toga: stambeni krediti	55.162,0	55.927,1	60.955,4	63.016,7	62.662,3	61.450,0	61.276,7	60.729,0	60.469,8
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	36,1	102,0
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	741,4	689,0
7. Krediti ostalim financijskim posrednicima	3.555,4	3.789,8	7.435,1	5.552,7	4.087,8	4.051,7	3.478,7
8. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	604,6	608,9	661,3	797,9	844,3	842,5	840,4
9. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	487,1	23,2	134,1	474,6	392,2	7,7	15,7
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	222.919,4	218.056,4	230.661,8	240.302,3	238.455,9	235.412,0	233.373,4	233.022,3	231.924,0
DEVIZNI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	10.716,1	16.489,9	17.985,7	20.977,5	21.128,6	23.462,7	22.642,9	22.831,8	22.785,2
1.1. Krediti središnjoj državi	9.542,9	14.558,4	17.985,7	20.977,5	21.128,6	23.462,7	22.642,9	22.831,8	22.785,2
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1.173,2	1.931,6	-	-	-	0,0	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	5,5	3,0	0,5	0,3	0,2	8,6	8,2	8,1	8,1
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	15.491,7	20.802,0	25.149,9	29.022,2	24.051,5	26.798,4	27.444,4	27.305,7	26.990,2
4. Krediti stanovništvu	346,1	323,0	345,0	327,9	262,3	254,1	280,8	255,5	259,7
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	758,3	65,7
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	143,5	269,4
7. Krediti ostalim financijskim posrednicima	367,5	446,0	293,5	624,7	758,7	755,6	670,8
8. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	17,5	48,8	37,9	42,0	33,8	38,2	59,6
9. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	0,0	0,0	-	106,9	-	-	227,7
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	27.461,1	37.953,0	43.866,1	50.822,7	45.774,1	51.297,5	51.168,9	51.194,9	51.001,2
UKUPNO (A+B)	250.380,5	256.009,4	274.527,9	291.125,0	284.230,0	286.709,5	284.542,3	284.217,2	282.925,2

Tablica D5: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuju podaci o kuskim i deviznim kreditima kreditnih institucija domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstava i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. i faktoring i forfaiting. Od prosinca 2010. krediti obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekončne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, financijski najam, potrošačke kredite, kredite za obrazovanje, stambene kredite, hipotekarne kredite, kredite

za automobile, kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting u portfelju kredita i potraživanja te ostale kredite.

Tablice D5a – D5d • Ovaj skup tablica razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki iz Tablice D5 Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima.

Tablica D5a: Distribucija kunskih kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.	V.
KREDITI BEZ VALUTNE KLAUZULE							
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	3.645,2	4.154,2	5.421,5	6.726,5	6.544,5	6.497,5	6.487,9
1.1. Krediti središnjoj državi	3.644,2	4.152,0	5.419,9	6.725,6	6.543,6	6.496,6	6.487,0
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
2. Krediti lokalnoj državi	896,4	953,9	974,7	796,4	848,8	825,9	795,5
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	28.612,9	30.226,7	27.943,5	28.533,9	29.188,6	29.757,7	29.321,4
4. Krediti stanovništvu	32.737,8	30.921,8	30.583,2	31.869,9	32.860,6	33.432,9	33.996,9
5. Krediti ostalim financijskim posrednicima	2.739,2	2.928,2	6.650,0	4.931,2	3.417,8	3.410,2	2.845,1
6. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	445,7	356,1	473,3	665,4	695,0	690,5	685,1
7. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	483,7	20,0	131,1	470,7	389,4	5,0	13,0
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	69.560,9	69.560,9	72.177,3	73.994,1	73.944,8	74.619,6	74.144,8
KREDITI S VALUTNOM KLAUZULOM							
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	2.391,2	4.230,5	7.823,6	9.149,9	9.034,5	9.712,5	9.738,9
1.1. Krediti središnjoj državi	2.391,2	4.230,5	7.823,6	9.149,9	9.034,5	9.712,5	9.738,9
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti lokalnoj državi	2.200,4	2.406,2	2.371,5	3.316,7	3.153,7	3.112,8	3.095,4
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	58.486,3	62.792,0	56.316,8	52.891,8	52.042,6	51.456,7	51.449,6
4. Krediti stanovništvu	97.044,4	100.195,2	98.790,6	95.301,7	94.375,7	93.324,6	92.703,6
5. Krediti ostalim financijskim posrednicima	816,2	861,6	785,1	621,5	669,9	641,5	633,6
6. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	159,0	252,8	188,0	132,5	149,3	151,9	155,4
7. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	3,4	3,2	3,0	3,8	2,8	2,7	2,7
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	161.100,9	170.741,4	166.278,7	161.418,0	159.428,6	158.402,6	157.779,2
UKUPNO (A+B)	230.661,8	240.302,3	238.455,9	235.412,0	233.373,4	233.022,3	231.924,0

Tablica D5a: Distribucija kunskih kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuje razrada

stavke Kanski krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju krediti bez valutne klauzule i krediti uz valutnu klauzulu.

Tablica D5b: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.	V.
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	24.022,1	29.362,2	34.373,6	39.339,1	38.222,0	39.041,8	39.011,9
1.1. Krediti središnjoj državi	24.021,1	29.360,0	34.372,1	39.338,2	38.221,0	39.040,9	39.011,0
Do 1 godine	1.647,9	1.358,9	2.938,6	898,8	2.081,6	2.451,2	2.432,8
Od 1 do 5 godina	5.763,5	8.952,7	10.243,2	17.461,6	18.277,3	18.096,0	18.083,0
Više od 5 godina	16.609,7	19.048,5	21.190,2	20.977,8	17.862,1	18.493,7	18.495,2
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
Do 1 godine	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9
Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-
Više od 5 godina	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	3.097,2	3.360,4	3.346,5	4.121,7	4.010,7	3.946,7	3.898,9
Do 1 godine	195,4	323,0	261,1	150,4	212,5	205,5	174,3
Od 1 do 5 godina	554,2	470,8	793,9	714,6	480,8	474,1	478,8
Više od 5 godina	2.347,6	2.566,6	2.291,5	3.256,7	3.317,4	3.267,1	3.245,8
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	112.249,2	122.040,9	108.311,9	108.224,1	108.675,5	108.520,1	107.761,2
Do 1 godine	27.053,9	28.517,1	23.389,1	22.812,8	23.485,0	23.408,4	22.992,6
Od 1 do 5 godina	36.481,4	35.766,2	28.075,3	26.188,5	26.735,5	26.798,2	26.523,6
Više od 5 godina	48.713,9	57.757,5	56.847,5	59.222,8	58.455,0	58.313,4	58.245,0
4. Krediti stanovništvu	130.127,2	131.444,9	129.636,2	127.425,8	127.517,2	127.012,9	126.960,2
Do 1 godine	12.092,7	12.138,1	12.483,0	12.007,9	12.187,5	12.281,3	12.393,8
Od 1 do 5 godina	10.977,9	10.274,8	9.471,9	9.599,8	9.804,6	9.842,0	9.881,0
Više od 5 godina	107.056,7	109.032,0	107.681,3	105.818,1	105.525,2	104.889,6	104.685,4
5. Krediti ostalim financijskim posrednicima	3.922,9	4.235,8	7.728,6	6.177,5	4.846,5	4.807,3	4.149,5
Do 1 godine	1.190,7	1.456,3	1.477,0	1.602,3	1.832,0	1.815,1	1.743,6
Od 1 do 5 godina	2.220,8	2.265,2	5.293,6	3.751,7	2.215,1	2.197,9	1.546,6
Više od 5 godina	511,4	514,2	958,0	823,5	799,3	794,3	859,3
6. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	622,2	657,7	699,2	839,9	878,1	880,7	900,1
Do 1 godine	474,9	456,2	526,3	724,8	759,5	745,5	759,9
Od 1 do 5 godina	123,2	111,2	98,4	48,4	45,9	44,5	47,1
Više od 5 godina	24,1	90,3	74,5	66,7	72,7	90,7	93,0
7. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	487,1	23,2	134,1	581,5	392,2	7,7	243,4
Do 1 godine	483,7	20,0	131,1	577,7	389,4	5,0	240,7
Od 1 do 5 godina	0,0	0,0	0,0	-	0,1	0,1	0,1
Više od 5 godina	3,4	3,2	3,0	3,8	2,7	2,6	2,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	274.527,9	291.125,0	284.230,0	286.709,5	284.542,3	284.217,2	282.925,2
Do 1 godine	43.140,3	44.271,9	41.207,7	38.775,6	40.948,6	40.912,9	40.738,6
Od 1 do 5 godina	56.120,9	57.841,0	53.976,2	57.764,5	57.559,3	57.452,8	56.560,3
Više od 5 godina	175.266,7	189.012,2	189.046,1	190.169,4	186.034,4	185.851,4	185.626,3

Tablica D5b: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću • U tablici se iskazuje razrada stavki Kanski krediti i Devizni krediti iz

Tablice D5, tako što se posebno iskazuju krediti prema institucionalnim sektorima i izvornom dospijeću, s podjelom do jedne godine, od jedne godine do pet godina i više od pet godina.

Tablica D5c: Distribucija kredita kreditnih institucija stanovništvu prema namjeni i valutnoj strukturi na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.	V.
1. Potrošački krediti	159,9	121,3	102,3	74,2	63,9	62,9	61,9
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	128,2	101,3	91,3	68,5	59,0	58,2	57,5
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	31,7	20,0	11,0	5,7	4,9	4,7	4,5
Od toga: uz euro	28,5	18,7	10,6	5,5	4,7	4,5	4,3
Od toga: uz švicarski franak	3,1	1,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
1.3. Devizni krediti	–	–	–	–	–	–	–
2. Stambeni krediti	60.968,5	63.029,2	62.673,6	61.460,1	61.286,7	60.738,8	60.480,0
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	4.747,7	4.607,0	4.544,4	4.415,9	4.449,0	4.466,0	4.491,8
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	56.207,7	58.409,7	58.117,9	57.034,1	56.827,7	56.263,0	55.978,0
Od toga: uz euro	30.730,6	33.763,7	34.989,3	35.536,5	35.543,4	35.274,6	35.176,0
Od toga: uz švicarski franak	25.441,7	24.604,9	23.086,0	21.459,8	21.246,5	20.951,1	20.763,7
2.3. Devizni krediti	13,2	12,5	11,3	10,1	10,0	9,8	10,3
3. Hipotekarni krediti	3.513,0	3.261,3	3.073,7	3.007,4	2.960,9	2.928,6	2.906,3
3.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	234,8	131,3	117,3	179,9	186,4	185,3	184,7
3.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	3.263,0	3.129,0	2.953,8	2.821,7	2.768,7	2.737,6	2.716,1
Od toga: uz euro	2.649,0	2.524,9	2.422,3	2.340,1	2.307,1	2.283,0	2.265,9
3.3. Devizni krediti	15,2	1,1	2,5	5,8	5,7	5,6	5,6
4. Krediti za automobile	6.236,8	4.539,5	3.175,0	2.162,6	1.953,3	1.881,1	1.815,5
4.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	1.458,6	1.385,0	1.200,7	982,8	941,0	925,5	910,6
4.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	4.772,2	3.150,7	1.972,5	1.179,1	1.011,5	954,8	904,2
Od toga: uz euro	1.600,2	1.402,3	1.169,6	897,3	808,9	776,5	747,7
Od toga: uz švicarski franak	3.171,7	1.748,3	802,8	281,7	202,6	178,3	156,5
4.3. Devizni krediti	6,1	3,7	1,8	0,7	0,8	0,7	0,7
5. Krediti po kreditnim karticama	4.386,8	4.109,3	3.941,2	3.834,6	3.773,5	3.795,3	3.810,1
5.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	4.382,9	4.105,4	3.937,8	3.832,3	3.770,9	3.793,1	3.807,9
5.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	1,8	1,7	1,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Od toga: uz euro	1,8	1,7	1,4	0,5	0,4	0,4	0,4
5.3. Devizni krediti	2,2	2,3	2,0	1,8	2,1	1,8	1,8
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	8.069,1	8.196,0	8.612,0	8.353,5	8.467,3	8.518,1	8.518,2
6.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	8.068,8	8.195,6	8.611,5	8.353,0	8.466,7	8.517,6	8.517,7
6.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	–	0,0	–	–	–	–	–
Od toga: uz euro	–	0,0	–	–	–	–	–
6.3. Devizni krediti	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5
7. Gotovinski nenamjenski krediti	33.686,1	36.284,5	36.436,3	37.229,2	37.622,1	37.636,7	37.827,7
7.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	10.485,2	10.350,8	9.931,9	11.674,6	12.527,1	12.947,0	13.403,8
7.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	23.133,2	25.930,9	26.504,4	25.553,7	25.094,2	24.688,9	24.423,3
Od toga: uz euro	22.371,5	25.408,7	26.148,2	25.304,8	24.842,8	24.443,4	24.181,1
7.3. Devizni krediti	67,7	2,7	–	0,9	0,8	0,8	0,7
8. Ostali krediti	13.107,0	11.903,7	11.622,0	11.304,3	11.389,5	11.451,5	11.540,3
8.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	3.231,7	2.045,4	2.148,2	2.363,0	2.460,3	2.540,0	2.623,0
8.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	9.634,9	9.553,2	9.229,6	8.707,0	8.668,3	8.675,2	8.677,2
Od toga: uz euro	8.833,0	8.756,8	8.465,9	8.047,3	8.039,5	8.054,5	8.058,1
8.3. Devizni krediti	240,4	305,2	244,2	234,3	260,9	236,2	240,1
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	130.127,2	131.444,9	129.636,2	127.425,8	127.517,2	127.012,9	126.960,2

Tablica D5c: Distribucija kredita kreditnih institucija stanovništvu prema namjeni i valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita sektoru stanovništvo iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno iskazuju krediti

bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke “Od toga” iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D5d: Distribucija kredita kreditnih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim trgovačkim društvima prema valutnoj strukturi

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.	V.
1. Krediti za obrtna sredstva	39.298,6	45.654,3	39.729,0	39.635,3	40.751,4	40.729,2	40.237,1
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	13.278,0	15.502,6	14.789,8	15.389,0	15.888,1	16.464,5	16.058,9
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	18.857,8	21.240,8	18.166,1	17.020,8	16.873,3	16.452,6	16.485,6
Od toga: uz euro	18.246,4	20.739,0	17.868,5	16.739,3	16.593,0	16.159,0	16.192,1
Od toga: uz švicarski franak	509,5	383,8	270,6	263,2	262,6	260,1	259,2
1.3. Devizni krediti	7.162,8	8.910,9	6.773,1	7.225,5	7.990,1	7.812,1	7.692,6
Od toga: u eurima	6.035,8	7.485,4	6.241,3	6.699,7	7.480,7	7.137,4	7.186,8
Od toga: u američkim dolarima	1.010,0	1.266,9	415,1	409,6	423,3	589,4	420,9
2. Krediti za investicije	38.043,2	41.071,4	36.659,8	34.856,3	34.685,4	34.588,7	34.628,3
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	6.576,7	6.282,1	5.593,1	5.974,9	6.096,7	6.085,1	6.141,8
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	26.267,6	28.566,9	26.405,3	24.381,9	24.020,4	23.943,6	23.958,6
Od toga: uz euro	23.841,5	26.734,8	24.997,5	23.266,4	22.885,5	22.831,8	22.864,5
Od toga: uz švicarski franak	2.378,2	1.788,9	1.372,7	1.089,7	1.111,5	1.089,6	1.071,9
2.3. Devizni krediti	5.199,0	6.222,5	4.661,4	4.499,5	4.568,2	4.559,9	4.527,9
Od toga: u eurima	4.807,0	5.447,6	4.430,2	4.369,3	4.439,9	4.434,7	4.398,6
Od toga: u američkim dolarima	31,3	406,2	14,8	11,9	12,6	12,6	18,9
Ukupno (1+2)	77.341,8	86.725,7	76.388,8	74.491,6	75.436,8	75.317,9	74.865,4

Tablica D5d: Distribucija kredita kreditnih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim trgovačkim društvima prema valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita nefinancijskim trgovačkim društvima iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno iskazuju

krediti bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke "Od toga" iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D6: Depozitni novac kod kreditnih institucija na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.*	V.
1. Lokalna država	2.441,1	1.377,7	2.231,1	2.179,4	2.210,4	2.324,3	1.906,2	2.051,3	2.132,2
2. Nefinancijska trgovačka društva	16.901,8	14.895,0	14.154,3	15.757,6	15.328,2	18.737,5	17.194,6	16.959,4	17.588,8
3. Stanovništvo	17.620,1	14.218,6	15.289,1	15.874,2	15.994,3	17.685,3	17.830,5	17.757,7	17.844,2
4. Ostale bankarske institucije	293,6	517,1
5. Nebankarske financijske institucije	921,1	893,4
6. Ostali financijski posrednici	670,3	652,5	834,1	740,6	1.033,2	946,4	789,6
7. Pomoćne financijske institucije	399,5	283,8	512,2	480,5	406,5	331,3	387,7
8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	189,6	317,3	362,7	793,0	1.011,4	834,5	926,2
9. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-0,7	-0,3	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	38.177,0	31.901,5	32.933,9	35.064,8	35.241,9	40.761,3	39.382,4	38.880,7	39.668,7

Tablica D6: Depozitni novac kod kreditnih institucija • U tablici se iskazuje depozitni novac kod kreditnih institucija, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Do studenoga 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na

naplatu). Od prosinca 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova, umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu). Obveze kreditnih institucija po izdanim kunskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Kunski depoziti kod kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.*	V.
1. Štedni depoziti	2.770,3	2.523,1	2.665,0	2.651,7	2.535,6	2.812,2	2.384,6	2.299,4	2.361,2
1.1. Lokalna država	0,0	0,0	0,2	21,2	18,9	2,4	1,3	1,3	1,3
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	108,8	203,7	303,1	427,3	417,7	684,8	399,4	348,8	438,8
1.3. Stanovništvo	2.657,8	2.268,9	2.329,0	2.162,4	2.055,1	2.076,3	1.952,7	1.918,4	1.887,4
1.4. Ostale bankarske institucije	0,0	5,0
1.5. Nebankarske financijske institucije	3,7	45,5
1.6. Ostali financijski posrednici	9,7	30,0	30,1	38,6	29,3	29,0	32,7
1.7. Pomoćne financijske institucije	12,4	7,8	8,3	1,3	1,8	2,0	0,9
1.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	10,6	3,1	5,4	8,8	-	-	-
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	53.470,4	42.351,2	36.220,3	39.907,2	38.054,4	39.034,3	40.009,6	40.397,7	40.477,4
2.1. Lokalna država	726,0	498,8	435,1	384,9	331,8	259,8	678,1	747,2	753,6
Od toga: uz valutnu klauzulu	346,6	244,9	152,0	96,4	84,0	62,3	60,0	60,6	60,5
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	16.291,1	11.615,9	8.781,5	10.648,7	7.072,3	6.395,4	6.698,5	6.831,4	6.761,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	1.032,9	897,2	815,1	556,3	511,0	471,2	473,8
2.3. Stanovništvo	29.019,2	22.622,4	22.666,8	24.916,3	26.956,1	28.758,3	29.606,5	29.521,7	29.445,5
Od toga: uz valutnu klauzulu	9.574,3	7.442,5	7.006,7	7.035,4	6.993,7	6.799,1	6.944,7	6.865,1	6.831,3
2.4. Ostale bankarske institucije	2.413,1	3.006,0
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.5. Nebankarske financijske institucije	5.021,1	4.608,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	669,7	670,1
2.6. Ostali financijski posrednici	972,0	741,6	898,6	1.162,0	758,8	834,2	944,5
Od toga: uz valutnu klauzulu	179,0	161,7	144,2	163,0	165,9	169,7	171,9
2.7. Pomoćne financijske institucije	1.015,2	779,4	563,6	730,9	507,1	534,9	590,0
Od toga: uz valutnu klauzulu	9,5	0,3	5,3	10,9	6,7	6,1	7,0
2.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	2.349,7	2.436,3	2.231,9	1.727,9	1.760,5	1.928,2	1.982,7
Od toga: uz valutnu klauzulu	395,4	239,4	270,1	128,4	124,0	123,1	116,2
Ukupno (1+2)	56.240,7	44.874,3	38.885,2	42.558,9	40.590,0	41.846,5	42.394,2	42.697,1	42.838,5

Tablica D7: Kunski depoziti kod kreditnih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih

sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova.

U sklopu stavki oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom kao stavke "Od toga" prikazuju se depoziti uz valutnu klauzulu, ovisno o sektorskoj pripadnosti.

Tablica D8: Devizni depoziti kod kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.*	V.
1. Štedni depoziti	21.293,5	20.787,5	22.708,2	22.712,9	24.072,7	25.077,2	25.805,3	25.218,1	24.864,0
1.1. Lokalna država	22,1	25,5	20,8	21,5	52,9	30,6	28,4	30,7	32,4
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	5.163,1	5.059,4	5.634,6	5.417,3	6.498,4	6.778,9	7.089,9	6.705,5	6.695,6
1.3. Stanovništvo	15.682,8	15.148,7	16.305,6	16.794,8	16.417,9	17.569,6	17.607,0	17.330,7	17.238,2
1.4. Ostale bankarske institucije	121,6	151,1
1.5. Nebankarske financijske institucije	303,9	402,9
1.6. Ostali financijski posrednici	508,1	232,5	556,5	447,0	467,4	467,4	505,5
1.7. Pomoćne financijske institucije	201,6	39,7	52,0	91,0	127,6	153,0	94,8
1.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	37,5	207,1	495,1	160,1	485,0	530,8	297,5
2. Oročeni depoziti	96.297,3	114.721,6	124.612,3	121.773,9	128.576,5	129.844,0	130.156,6	127.765,8	127.150,9
2.1. Lokalna država	2,3	2,5	3,3	2,5	5,7	7,4	7,0	6,5	6,6
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	11.448,4	13.542,5	15.085,1	10.108,2	10.451,0	10.356,9	10.675,7	9.694,3	9.288,4
2.3. Stanovništvo	80.419,6	95.598,0	104.477,4	108.674,3	114.246,5	116.443,8	116.533,9	115.315,1	115.120,6
2.4. Ostale bankarske institucije	940,0	729,5
2.5. Nebankarske financijske institucije	3.487,0	4.849,1
2.6. Ostali financijski posrednici	3.408,0	2.047,5	1.534,0	1.833,7	1.978,1	1.603,4	1.628,7
2.7. Pomoćne financijske institucije	396,7	41,1	493,9	245,4	227,5	188,9	360,4
2.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	1.241,8	900,2	1.845,5	956,9	734,4	957,5	746,3
Ukupno (1+2)	117.590,8	135.509,1	147.320,5	144.486,8	152.649,2	154.921,2	155.961,8	152.983,9	152.014,9

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita stanovništva i nefinancijskih trgovačkih društava
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.*	V.
1. Kunski depoziti bez valutne klauzule	23.408,6	27.632,4	26.219,7	27.798,4	28.849,4	29.016,8	28.901,4
1.1. Depoziti stanovništva	15.660,1	17.880,9	19.962,5	21.959,2	22.661,8	22.656,6	22.614,1
1.2. Depoziti nefinancijskih trgovačkih društava	7.748,5	9.751,6	6.257,2	5.839,1	6.187,6	6.360,2	6.287,3
2. Kunski depoziti s valutnom klauzulom	8.039,6	7.932,5	7.808,8	7.355,3	7.455,6	7.336,4	7.305,2
2.1. Depoziti stanovništva	7.006,7	7.035,4	6.993,7	6.799,1	6.944,7	6.865,2	6.831,4
2.1.1. Od toga: uz euro	6.807,2	6.851,2	6.828,1	6.654,1	6.796,4	6.732,0	6.691,8
2.1.2. Od toga: uz američki dolar	64,4	61,3	55,4	42,7	47,3	33,4	41,4
2.1.3. Od toga: uz ostale valute	135,1	122,9	110,1	102,3	101,1	99,7	98,2
2.2. Depoziti nefinancijskih trgovačkih društava	1.032,9	897,2	815,1	556,3	511,0	471,2	473,8
2.2.1. Od toga: uz euro	1.022,2	890,2	812,6	555,0	509,8	468,8	471,4
2.2.2. Od toga: uz američki dolar	9,9	6,2	1,8	0,7	0,7	1,9	2,0
2.2.3. Od toga: uz ostale valute	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
3. Devizni depoziti	119.562,5	118.782,5	124.697,4	126.800,7	127.209,6	125.009,4	124.409,0
3.1. Depoziti stanovništva	104.477,4	108.674,3	114.246,5	116.443,8	116.533,9	115.315,1	115.120,6
3.1.1. Od toga: u eurima	97.163,6	98.753,6	103.102,6	105.813,6	105.860,7	104.808,2	104.494,8
3.1.2. Od toga: u američkim dolarima	5.316,9	6.447,6	6.967,3	6.943,6	6.991,8	6.868,8	6.983,7
3.1.3. Od toga: u ostalim valutama	1.996,9	3.473,1	4.176,6	3.686,5	3.681,4	3.638,0	3.642,2
3.2. Depoziti nefinancijskih trgovačkih društava	15.085,1	10.108,2	10.451,0	10.356,9	10.675,7	9.694,3	9.288,4
3.2.1. Od toga: u eurima	13.534,8	8.618,0	9.182,9	9.322,9	9.604,6	8.666,9	8.196,3
3.2.2. Od toga: u američkim dolarima	1.429,0	1.333,3	1.082,6	962,5	963,7	887,3	944,1
3.2.3. Od toga: u ostalim valutama	121,3	157,0	185,5	71,5	107,3	140,1	148,0
Ukupno (1+2+3)	151.010,7	154.347,5	158.725,9	161.954,4	163.514,7	161.362,6	160.615,6

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
					III.	IV.*	V.
1. Lokalna država	438,4	387,4	337,5	267,2	685,1	753,7	760,2
Do 1 godine	286,2	249,8	242,8	190,4	607,8	676,9	682,9
Od 1 do 2 godine	28,9	35,3	16,5	12,9	15,3	14,7	15,7
Više od 2 godine	123,3	102,3	78,3	63,9	62,1	62,1	61,6
2. Nefinancijska trgovačka društva	23.866,5	20.756,9	17.523,3	16.752,3	17.374,2	16.525,8	16.049,5
Do 1 godine	19.044,0	15.229,5	12.805,4	13.472,8	14.157,9	12.767,2	12.035,7
Od 1 do 2 godine	3.467,1	3.993,7	3.327,6	1.993,1	1.813,0	2.310,3	2.469,3
Više od 2 godine	1.355,5	1.533,7	1.390,4	1.286,4	1.403,3	1.448,3	1.544,4
3. Stanovništvo	127.144,1	133.590,6	141.202,6	145.202,1	146.140,4	144.836,8	144.566,1
Do 1 godine	77.921,3	77.230,0	81.913,0	73.552,9	71.454,4	70.061,1	69.389,6
Od 1 do 2 godine	23.228,2	27.752,7	28.108,2	36.602,4	37.667,3	37.484,0	37.548,6
Više od 2 godine	25.994,6	28.607,9	31.181,4	35.046,8	37.018,7	37.291,6	37.627,9
4. Ostali financijski posrednici	4.380,0	2.789,1	2.432,6	2.995,6	2.736,9	2.437,7	2.573,2
Do 1 godine	3.518,0	2.630,4	2.298,6	2.619,8	1.982,2	2.043,1	2.149,2
Od 1 do 2 godine	852,7	136,8	131,3	369,7	749,2	389,8	414,9
Više od 2 godine	9,3	21,9	2,7	6,1	5,4	4,8	9,2
5. Pomoćne financijske institucije	1.412,0	820,5	1.057,5	976,3	734,6	723,8	950,3
Do 1 godine	1.361,8	759,1	850,2	704,6	480,1	505,2	735,0
Od 1 do 2 godine	3,7	15,7	162,2	159,8	141,8	106,2	103,1
Više od 2 godine	46,5	45,6	45,0	111,9	112,7	112,4	112,3
6. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	3.591,6	3.336,6	4.077,4	2.684,8	2.494,8	2.885,8	2.729,0
Do 1 godine	2.189,8	2.082,3	2.840,9	1.423,3	1.197,3	1.589,5	1.477,1
Od 1 do 2 godine	676,1	528,0	644,2	717,0	640,1	638,5	578,9
Više od 2 godine	725,7	726,4	592,4	544,4	657,5	657,8	673,0
Ukupno oročeni depoziti (1+2+3+4+5+6)	160.832,6	161.681,1	166.630,9	168.878,3	170.166,1	168.163,5	167.628,3
Do 1 godine	104.321,1	98.181,1	100.950,9	91.963,8	89.879,7	87.643,0	86.469,5
Od 1 do 2 godine	28.256,7	32.462,2	32.389,9	39.855,0	41.026,7	40.943,5	41.130,5
Više od 2 godine	28.254,9	31.037,8	33.290,1	37.059,5	39.259,8	39.577,0	40.028,3

Tablica D8: Devizni depoziti kod kreditnih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova.

Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po viđenju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita stanovništva i nefinancijskih trgovačkih društava • U tablici se iskazuje

razrada stavke Oročeni depoziti stanovništva i Nefinancijska trgovačka društava iz tablice D7 i D8, tako što se posebno iskazuju kunski depoziti bez valutne klauzule, kunski depoziti uz valutnu klauzulu i devizni depoziti. U sklopu depozita uz valutnu klauzulu i deviznih depozita zasebno se iskazuju valute eura odnosno američkog dolara te ukupno ostale valute.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima • U tablici se iskazuje razrada stavke Oročeni depoziti iz Tablice D8, tako što se posebno iskazuju oročeni depoziti prema sektorima, s podjelom prema izvornom dospelju do jedne godine, od jedne do dvije godine i više od dvije godine.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	0,8	0,8	-	-	-	-	-	-	-
2. Obveznice (neto)	619,5	775,3	940,1	1.692,7	1.592,3	1.616,7	1.632,8	1.630,3	1.634,7
3. Priljeni krediti	14.444,4	16.090,6	16.291,2	15.057,7	16.176,4	14.598,9	14.693,2	14.432,3	14.401,7
3.1. Lokalna država	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Nefinancijska trgovačka društva	3,5	4,6	0,0	0,0	786,5	317,0	81,5	86,5	5,0
3.3. Ostale bankarske institucije	14.242,7	16.045,5
3.4. Nebankarske financijske institucije	198,1	40,5
3.5. Ostali financijski posrednici	16.291,2	15.018,4	15.350,7	14.220,5	14.558,2	14.293,0	14.366,0
3.6. Pomoćne financijske institucije	-	13,2	39,2	61,4	53,5	49,8	27,7
3.7. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	-	26,1	-	-	-	3,0	3,0
Ukupno (1+2+3)	15.064,7	16.866,7	17.231,3	16.750,4	17.768,7	16.215,6	16.326,0	16.062,7	16.036,4

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca • U tablici se iskazuju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, do studenoga 2010. prema ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama, a od prosinca 2010. prema ostalim financijskim posrednicima, pomoćnim financijskim institucijama i društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima.

Instrumenti tržišta novca (neto) do studenoga 2010. obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih

blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira, a od prosinca 2010. obuhvaćaju neto obveze po osnovi izdanih komercijalnih zapisa i neprenosivih instrumenata (dužničkih vrijednosnih papira).

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Priljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
1. Devizna inozemna pasiva	54.741,5	60.061,3	58.755,8	67.871,8	57.806,1	53.560,3	54.848,0	53.941,6	53.161,3
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	47.893,1	51.716,9	48.835,7	58.012,0	47.451,4	43.436,3	44.047,8	43.244,5	42.444,8
Podređeni i hibridni instrumenti	1.599,8	2.015,3	2.094,6	2.283,2	2.237,7	2.037,2	1.738,3	1.726,0	1.722,6
Tekući računi	176,6	221,0	203,4	180,4	179,1	276,2	236,2	221,0	206,7
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	14.016,4	21.945,8	20.225,8	27.444,5	17.377,5	18.771,8	19.671,1	19.274,3	19.030,2
Kredit	28.823,2	27.534,7	26.311,8	28.103,9	27.657,1	22.351,2	22.402,2	22.023,1	21.485,3
Obveznice	3.277,1	–	–	–	–	–	–	–	–
1.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	6.848,4	8.344,4	9.920,1	9.859,8	10.354,7	10.124,0	10.800,2	10.697,2	10.716,5
Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	11,1	11,3	9,3	5,1	5,1	5,1	5,1
Štedni i oročeni depoziti	6.719,0	8.336,3	9.905,0	9.846,0	10.193,3	9.813,4	10.488,7	10.387,9	10.407,8
Štedni depoziti	1.374,5	1.267,8	1.421,3	1.398,5	1.606,5	1.725,8	1.922,8	1.944,7	2.020,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	5.344,6	7.068,6	8.483,6	8.447,5	8.586,8	8.087,6	8.565,9	8.443,1	8.387,9
Kredit	129,3	8,0	4,1	2,5	152,1	305,5	306,3	304,2	303,6
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–
2. Kunska inozemna pasiva	20.635,9	20.390,2	23.343,5	22.476,5	15.869,0	15.782,5	16.258,0	16.684,8	17.180,2
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	20.127,7	20.014,5	22.965,9	21.973,5	15.289,0	15.233,7	15.670,9	16.059,2	16.561,0
Od toga: uz valutnu klauzulu	2.234,8	2.069,6	1.097,3	1.104,1	1.105,6	1.094,4	1.089,7
Podređeni i hibridni instrumenti	66,6	820,7	970,9	1.037,2	1.043,4	1.044,1	1.045,4	1.034,8	1.030,4
Depozitni novac	898,1	359,1	696,5	655,3	724,4	924,6	2.207,6	2.569,8	3.152,7
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	15.014,2	14.654,3	15.963,5	16.449,5	11.398,4	9.806,1	9.680,5	9.715,5	9.655,5
Kredit	4.148,8	4.180,4	5.258,6	3.831,5	2.091,7	3.458,9	2.737,4	2.739,0	2.722,4
Obveznice	76,5	–	30,9	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	508,2	375,7	377,6	503,0	580,0	548,8	587,1	625,6	619,2
Od toga: uz valutnu klauzulu	29,8	23,9	23,1	21,4	22,1	21,9	21,8
Podređeni i hibridni instrumenti	5,5	8,5	8,5	13,7	14,9	15,6	15,6	15,6	15,6
Depozitni novac	257,0	222,8	221,7	327,7	364,8	326,1	355,9	393,8	383,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	245,7	144,4	147,0	161,6	200,4	207,1	215,6	216,2	219,6
Kredit	–	–	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	75.377,4	80.451,5	82.099,3	90.348,3	73.675,1	69.342,9	71.106,0	70.626,4	70.341,5

Tablica D10: Inozemna pasiva kreditnih institucija • U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze kreditnih institucija prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva kreditnih institucija obuhvaća deviznu i kunksku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim financijskim institucijama i obveze prema stranim nefinancijskim institucijama (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Depozitni novac

i štedni depoziti obuhvaćaju transakcijske račune i štedne depozite.

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija stavke “Kredit” tako što su iz nje isključeni podaci koji se odnose na podređene i hibridne instrumente. Shodno tome, provedena je reklasifikacija stavke “Od toga: Podređeni i hibridni instrumenti” tako što je do Biltena HNB-a broj 190 ta stavka bila iskazivana u sklopu stavke “Kredit”. Nakon toga se iskazuje kao zasebna stavka i obuhvaća sve instrumente na strani pasive koji imaju značajku podređenoga ili hibridnog instrumenta.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod kreditnih institucija na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
1. Kunski depoziti	1.322,7	954,4	1.898,6	2.485,5	2.459,1	2.535,3	2.295,5	2.797,9	2.681,7
1.1. Depoziti središnje države	429,5	356,6	1.887,1	2.473,3	2.447,3	2.488,6	2.286,3	2.788,8	2.672,6
Depozitni novac	176,7	189,3	1.369,9	1.732,2	1.790,4	1.973,9	1.408,7	1.920,3	1.818,4
Štedni depoziti	1,1	0,6	0,4	0,4	20,3	31,9	32,0	41,3	38,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	251,6	166,7	501,8	732,4	630,6	482,8	845,6	827,2	815,9
Kreditni	–	–	15,0	8,3	6,0	–	–	–	–
1.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	893,1	597,8	11,5	12,2	11,8	46,7	9,2	9,1	9,1
Depozitni novac	639,8	387,5	0,3	0,6	0,0	36,9	0,1	0,1	0,1
Štedni depoziti	0,0	0,3	–	–	–	–	–	–	–
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	253,3	210,0	11,2	11,6	11,8	9,9	9,1	9,0	9,0
Kreditni	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Devizni depoziti	1.353,2	1.352,8	1.464,0	1.593,6	1.451,0	1.149,5	1.243,1	1.287,8	1.078,2
2.1. Depoziti središnje države	1.122,5	1.088,3	1.439,6	1.562,3	1.418,0	1.125,7	1.212,9	1.253,4	1.042,7
Štedni depoziti	666,8	716,8	1.127,1	740,6	1.192,7	818,2	856,1	725,8	617,6
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	330,0	309,4	312,3	821,5	225,4	307,5	356,8	527,6	425,1
Refinancirani krediti	125,7	62,2	0,2	0,2	–	–	–	–	–
2.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	230,7	264,5	24,3	31,3	33,0	23,8	30,2	34,4	35,5
Štedni depoziti	75,8	100,2	24,3	31,3	33,0	23,8	30,2	34,4	35,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	154,9	164,3	–	–	–	–	–	–	–
Kreditni	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	2.675,8	2.307,2	3.362,6	4.079,1	3.910,1	3.684,8	3.538,6	4.085,7	3.759,9

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod kreditnih institucija • U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze kreditnih institucija prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod kreditnih institucija.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti

središnje države i fondova socijalne sigurnosti. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod kreditnih institucija na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
							III.	IV.	V.
1. Ograničeni depoziti	3.038,4	2.548,4	2.374,9	3.183,9	2.413,9	2.735,9	2.527,0	2.766,8	2.759,7
1.1. Kunski depoziti	1.478,8	1.366,0	1.262,6	1.576,8	1.429,0	1.707,9	1.578,9	1.591,7	1.605,5
1.2. Devizni depoziti	1.559,6	1.182,5	1.112,4	1.607,1	984,9	1.028,1	948,1	1.175,1	1.154,2
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	3.038,4	2.548,4	2.374,9	3.183,9	2.413,9	2.735,9	2.527,0	2.766,8	2.759,7

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod kreditnih institucija • U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	prosinac	9,00 ^d	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	prosinac	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2009.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2010.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2011.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	15,00	12,00
2012.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
2013.	lipanj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	srpanj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	kolovoz	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	rujan	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	listopad	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	studenj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
prosinac	7,00	–	5,00 ^e	–	–	6,00 ^e	12,00 ^e	12,00	
2014.	siječanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	veljača	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	ožujak	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	travanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	svibanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu. ^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^c Od 14. prosinca 2005. ^d Od 31. prosinca 2007. ^e Od 7. prosinca 2013.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke • U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalag za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine

do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospijanja ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospijanja					Kamatne stope na prekonoćne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000.	prosinac	4,50	-	-	6,65	7,00	7,70	-	5,51	4,83	-	-	-
2001.	prosinac	2,00	-	-	3,36	4,26	4,85	-	2,62	3,06	-	-	-
2002.	prosinac	1,75	-	-	2,08	-	-	2,30	2,68	-	-	-	-
2003.	prosinac	1,25	0,50	-	-	-	-	1,75	1,48	-	-	-	-
2004.	prosinac	1,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2005.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2006.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2007.	prosinac	0,75	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2008.	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2009.	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2010.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2011.	prosinac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
2012.	prosinac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
2013.	lipanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	srpanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	kolovoz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	rujan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	studenj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	prosinac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
2014.	siječanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	veljača	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	ožujak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	travanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	svibanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^b Od 24. travnja 2013.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke •

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane

blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospijanja od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonoćni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka •

U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4 = 5 + 6	5	6	7	8	9	10	11
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	-	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	-	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	prosinac	14,87	41.474,4	29.179,7	12.294,7	461,9	20.425,8	8.807,0	0,52	0,81
2009.	prosinac	14,00	40.423,5	33.693,7	6.729,8	30,9	23.585,6	4.898,0	0,52	-
2010.	prosinac	13,00	38.990,6	32.374,8	6.615,8	-	22.662,4	4.736,7	0,52	-
2011.	prosinac	14,00	44.443,2	36.936,6	7.506,7	-	25.654,6	5.437,9	-	-
2012.	prosinac	13,50	42.272,1	35.107,8	7.164,3	-	24.575,4	5.120,7	-	-
2013.	lipanj	13,50	41.729,4	34.685,1	7.044,3	-	24.279,6	5.013,6	-	-
	srpanj	13,50	41.931,4	34.926,7	7.004,7	-	24.448,7	4.989,1	-	-
	kolovoz	13,50	41.975,6	34.978,8	6.996,8	-	24.485,2	4.985,2	-	-
	rujan	13,50	42.169,6	35.133,8	7.035,9	-	24.593,6	4.996,6	-	-
	listopad	13,50	42.566,6	35.462,1	7.104,4	-	24.823,5	5.021,3	-	-
	studenj	13,50	42.562,2	35.456,5	7.105,7	-	24.819,5	5.006,3	-	-
	prosinac	12,48	39.283,2	32.733,2	6.550,0	2.655,2	22.913,3	4.605,3	-	-
2014.	siječanj	12,00	37.655,5	31.358,6	6.296,9	3.603,2	21.951,0	4.440,7	-	-
	veljača	12,00	37.592,1	31.311,3	6.280,8	3.630,8	21.917,9	4.434,8	-	-
	ožujak	12,00	37.493,5	31.230,5	6.263,0	3.546,7	21.861,3	4.423,5	-	-
	travanj	12,00	37.469,2	31.182,0	6.287,2	3.455,2	21.827,4	4.446,2	-	-
	svibanj	12,00	37.427,2	31.149,1	6.278,2	3.306,4	21.804,3	4.436,2	-	-

inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospijanja do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim

vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. do veljače 2009. posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. do listopada 2008.).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kuskog dijela obvezne pričuve je fiksna i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava nezređenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	–	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	–	–	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	–	–	4.163,3
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	–	–	–	5.993,7
2007.	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	–	–	4.449,4
2008.	prosinac	1.168,7	28.101,4	1,03	289,1	–	–	6.171,2
2009.	prosinac	880,0	24.885,6	0,91	–	–	–	4.776,6
2010.	prosinac	407,1	30.511,9	0,42	–	–	–	5.705,9
2011.	prosinac	333,0	15.693,8	0,32	97,3	–	–	8.157,7
2012.	prosinac	612,4	5.113,4	0,61	–	–	–	8.010,0
2013.	lipanj	5.613,8	3.986,0	5,59	11,8	–	–	11.037,6
	srpanj	3.613,4	4.422,3	3,51	6,0	–	–	11.584,8
	kolovoz	3.068,5	5.274,3	2,96	5,5	–	–	10.554,0
	rujan	3.716,7	6.425,8	3,58	19,5	–	–	11.623,2
	listopad	4.415,3	6.298,6	4,21	27,4	–	–	12.058,7
	studen	4.765,0	5.263,2	4,55	13,7	–	–	12.571,0
	prosinac	5.390,9	4.944,6	5,14	2,3	–	–	12.495,7
2014.	siječanj	7.684,4	4.515,3	7,40	–	–	–	12.688,6
	veljača	7.799,6	4.209,9	7,51	–	–	–	13.842,3
	ožujak	7.909,0	4.172,1	7,63	–	–	–	14.174,9
	travanj	7.795,3	4.901,4	7,59	–	–	–	14.320,5
	svibanj	7.588,6	5.134,4	7,39	–	–	–	13.954,2

posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunkskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuve (od kolovoza 2004. do listopada 2008.). Od studenoga 2009. Hrvatska narodna banka na sredstva izdvojena deviznog dijela obvezne pričuve ne plaća naknadu.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka • U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazuju se slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru i u blagajni (do listopada 2008.), a od studenoga 2008. kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru u razdoblju održavanja kuskog dijela obvezne pričuve i minimalno potrebnog prosjeka na računu za namiru prema obračunu kuskog dijela obvezne pričuve.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti,

likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospelje obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

G. Financijska tržišta

Tablica G1a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.
				III.	IV.	
	Kamatna stopa				Kamatna stopa	Iznos
1. Stanovništvo						
1.1. Prekonočni depoziti	0,25	0,24	0,22	0,21	0,22	19.730,5
Od toga: transakcijski računi	0,20	0,19	0,16	0,14	0,15	17.990,3
Od toga: štedni depoziti	0,68	0,70	0,87	0,92	0,94	1.728,8
1.2. Oročeni depoziti	3,75	3,43	2,89	2,72	2,66	2.239,1
1.2.1. Do 3 mjeseca	3,17	2,39	2,12	2,03	1,92	665,0
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,76	3,53	2,84	2,66	2,65	469,3
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,06	3,91	3,25	2,96	2,93	730,8
1.2.4. Od 1 do 2 godine	4,42	4,43	3,64	3,37	3,53	275,9
1.2.5. Više od 2 godine	4,78	4,32	3,82	3,70	3,53	98,0
1.3. Depoziti u otkaznom roku	2,86	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	2,86	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–
2. Nefinancijska trgovačka društva						
2.1. Prekonočni depoziti	0,64	0,60	0,43	0,41	0,40	18.095,9
Od toga: transakcijski računi	0,59	0,56	0,39	0,39	0,38	17.685,0
Od toga: štedni depoziti	2,46	2,21	1,40	1,47	1,46	410,9
2.2. Oročeni depoziti	3,03	2,68	1,77	1,74	1,64	1.515,9
2.2.1. Do 3 mjeseca	2,79	2,05	1,17	1,02	1,14	722,1
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	4,91	3,63	2,37	2,20	2,24	294,9
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,98	3,95	3,20	2,51	2,69	147,1
2.2.4. Od 1 do 2 godine	2,92	3,88	3,26	3,39	2,13	82,7
2.2.5. Više od 2 godine	3,96	4,87	2,13	2,57	1,32	269,1
3. Krediti s osnove repo poslova	–	0,43	–	–	2,50	–

Tablice skupine G1 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih depozitnih poslova kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske depozite bez valutne klauzule, za kunske depozite s valutnom klauzulom i za devizne depozite. U tablicama od G1a do G1c navodi se daljnja podjela na depozite stanovništva i nefinancijskih trgovačkih društava, podjela po instrumentima, podjela po ročnosti i podjela prema valuti indeksacije odnosno prema valutama, ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici.

Načelno, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod depozita jesu iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca (novi poslovi), dok su kod prekonočnih depozita osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja na kraju izvještajnog mjeseca.

Novi poslovi su novoprimiti depoziti u izvještajnom mjesecu, a definiraju se kao svaki novi ugovor između klijenta i izvještajne institucije. To znači da obuhvaćaju sve financijske ugovore kojima se prvi put utvrđuju kamatne stope na depozite i sve ponovne sporazume o uvjetima postojećih ugovora o depozitima.

Kod pregovaranja novih uvjeta već postojećih ugovora bitno je aktivno sudjelovanje klijenta u pregovorima, dok se sve automatske promjene uvjeta ugovora od strane izvještajne institucije ne smatraju novim poslovima.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici.

Kratkoročni depoziti jesu depoziti s izvornim dospjećem do i uključujući jednu godinu, a dugoročni depoziti jesu depoziti s izvornim dospjećem dužim od jedne godine.

Prekonočni depoziti dijele se na transakcijske račune i na štedne depozite. Transakcijski račun jest račun preko kojeg vlasnik računa u izvještajnoj instituciji plaća svoje obveze i preko kojeg naplaćuje svoja potraživanja.

Izvještajna institucija koristi se ovim instrumentom samo za prikaz novčanih sredstava na računima s potražnim stanjem. Transakcijski račun jest račun otvoren kod izvještajne institucije na temelju ugovora o otvaranju takvog računa. U ovu poziciju uključuju se i ograničeni depoziti, tj. razni privremeni (ograničeni) depoziti koji mogu biti s određenom svrhom preneseni s tekućih i žiroračuna (primjerice sredstva izdvojena po nalogu suda, sredstva za plaćanja u inozemstvo, sredstva za kupnju deviza te kupnju vrijednosnih papira, depoziti po osnovi brokerskih poslova i skrbništva, pokrića za akreditive i slično). Štedni depoziti jesu depoziti koji nemaju unaprijed utvrđeni datum dospijeca ili otkazni rok te na čiji teret deponent ne može davati platne naloge bezgotovinskoga platnog prometa. Takvi računi namijenjeni su prije svega štednji.

Oročeni depoziti jesu depoziti čije se upotrebe deponent odriče na određeno dogovoreno vrijeme. Sredstva oročenih depozita ne mogu se koristiti za plaćanja. Ovi depoziti uključuju i oročene depozite s ugovorenim otkaznim rokom kod kojih

Tablica G1b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
	Kamatna stopa				Kamatna stopa	Iznos	
1. Stanovništvo							
1.1. Prekonočni depoziti	3,22	3,20	3,21	3,23	3,23	3,23	145,4
Od toga: transakcijski računi	1,80	2,02	3,96	4,74	4,74	4,74	0,6
Od toga: štedni depoziti	3,22	3,21	3,21	3,22	3,22	3,22	144,9
1.2. Oročeni depoziti	3,19	2,87	3,48	3,26	3,15	2,85	63,9
1.2.1. Do 3 mjeseca	2,18	1,75	1,34	1,20	1,52	1,09	11,1
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,01	1,90	1,74	1,39	2,37	1,43	0,1
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,27	4,85	4,81	2,99	4,33	3,55	2,5
1.2.4. Od 1 do 2 godine	4,43	3,74	4,03	2,90	2,70	2,91	7,9
1.2.5. Više od 2 godine	3,18	3,08	3,55	3,64	3,23	3,26	42,2
Od toga: uz euro	3,27	3,03	3,61	3,38	3,15	3,11	55,4
Kratkoročno	2,94	2,57	3,72	2,06	3,49	2,24	5,3
Dugoročno	3,31	3,14	3,59	3,47	3,07	3,20	50,1
Od toga: uz američki dolar	1,88	1,51	1,10	1,10	–	1,10	8,5
Kratkoročno	1,88	1,51	1,10	1,10	–	1,10	8,5
Dugoročno	0,00	–	–	0,00	–	–	–
1.3. Depoziti u otkaznom roku	–	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinancijska trgovačka društva							
2.1. Prekonočni depoziti	0,47	0,80	1,05	1,29	1,17	1,09	27,9
Od toga: transakcijski računi	1,00	–	–	–	–	–	–
Od toga: štedni depoziti	0,47	0,80	1,05	1,29	1,17	1,09	27,9
2.2. Oročeni depoziti	3,54	4,76	3,23	2,17	2,19	1,51	3,7
2.2.1. Do 3 mjeseca	2,79	3,64	2,01	2,09	2,07	–	–
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,46	5,96	1,34	2,27	1,64	2,21	0,5
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,94	3,48	3,36	3,28	2,25	1,09	2,3
2.2.4. Od 1 do 2 godine	2,41	4,73	2,79	2,20	2,88	3,03	0,6
2.2.5. Više od 2 godine	4,24	2,40	1,37	1,12	1,00	0,56	0,3
Od toga: uz euro	3,55	4,76	3,23	2,17	2,25	1,51	3,7
Kratkoročno	3,18	4,79	3,26	2,20	2,08	1,30	2,8
Dugoročno	3,72	4,64	2,53	1,96	2,81	2,17	0,9
Od toga: uz američki dolar	1,15	4,00	3,80	–	1,00	–	–
Kratkoročno	1,15	4,00	3,80	–	–	–	–
Dugoročno	–	–	–	–	1,00	–	–
3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–

zahtjev za raspolaganje sredstvima nije još podnesen.

Depoziti u otkaznom roku jesu štedni depoziti i oročeni depoziti kod kojih je podnesen zahtjev za raspolaganje sredstvima.

Kreditni na osnovi repo poslova protustavka su novčanih

sredstava primljenih u zamjenu za vrijednosne papire koje su izvještajne institucije prodale po određenoj cijeni uz čvrstu obvezu ponovne kupnje istih (ili sličnih) vrijednosnih papira po fiksnoj cijeni na određeni datum u budućnosti.

Tablica G1c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite (novi poslovi)
vagai mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa		Kamatna stopa	Iznos
1. Stanovništvo							
1.1. Prekonočni depoziti	0,20	0,19	0,18	0,18	0,18	0,18	17.217,8
Od toga: transakcijski računi	0,31	0,27	0,23	0,20	0,20	0,20	2.110,6
Od toga: štedni depoziti	0,19	0,18	0,18	0,18	0,18	0,17	15.107,1
1.2. Oročeni depoziti	3,25	3,16	2,52	2,47	2,43	2,37	7.936,2
1.2.1. Do 3 mjeseca	2,37	2,07	1,62	1,50	1,51	1,46	1.073,5
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,84	2,72	2,14	2,00	1,95	1,95	1.045,1
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,39	3,30	2,52	2,37	2,33	2,29	2.938,6
1.2.4. Od 1 do 2 godine	3,95	3,80	2,99	2,87	2,93	2,87	1.964,6
1.2.5. Više od 2 godine	4,01	4,18	3,24	3,30	3,13	3,14	914,3
Od toga: u euru	3,32	3,21	2,58	2,50	2,47	2,41	7.213,9
Kratkoročno	3,12	3,01	2,31	2,13	2,10	2,07	4.538,6
Dugoročno	4,07	3,98	3,11	3,06	3,01	2,98	2.675,3
Od toga: u američkom dolaru	2,95	2,70	2,29	2,31	2,21	2,27	521,5
Kratkoročno	2,75	2,52	2,02	1,95	1,94	2,02	351,4
Dugoročno	3,56	3,47	2,93	3,07	2,92	2,79	170,0
1.3. Depoziti u otkaznom roku	2,92	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	2,92	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinancijska trgovačka društva							
2.1. Prekonočni depoziti	0,38	0,34	0,25	0,16	0,16	0,16	7.459,5
Od toga: transakcijski računi	0,42	0,31	0,23	0,15	0,16	0,16	6.257,1
Od toga: štedni depoziti	0,27	0,44	0,33	0,19	0,18	0,19	1.202,4
2.2. Oročeni depoziti	2,42	1,76	1,44	1,15	1,91	0,84	4.132,6
2.2.1. Do 3 mjeseca	2,07	1,14	0,95	0,75	0,74	0,53	3.446,7
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,74	3,09	2,21	2,50	4,65	2,28	230,1
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,18	3,66	2,91	2,25	2,62	2,50	307,8
2.2.4. Od 1 do 2 godine	4,56	3,52	3,39	4,70	4,66	2,72	121,7
2.2.5. Više od 2 godine	3,19	4,41	3,04	0,33	0,51	0,70	26,3
Od toga: u euru	2,66	2,10	1,59	1,17	2,26	0,98	3.101,3
Kratkoročno	2,60	1,96	1,54	1,07	1,83	0,91	2.992,6
Dugoročno	4,53	4,70	3,72	3,55	4,65	2,83	108,7
Od toga: u američkom dolaru	1,37	0,77	0,65	0,66	0,27	0,32	941,5
Kratkoročno	1,37	0,60	0,58	0,66	0,27	0,28	903,0
Dugoročno	2,82	2,51	2,39	1,45	–	1,08	38,5
3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–

Tablica G2a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite stanovništvu bez valutne klauzule (novi poslovi)

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
		Kamatna stopa		Kamatna stopa	Iznos		
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	10,71	10,63	10,20	9,67	9,64	9,61	11.587,3
Od toga: revolving krediti	9,51	10,55	10,46	10,64	10,66	10,73	39,9
Od toga: prekoračenja po transakcijskom računu	11,51	11,44	11,36	10,61	10,58	10,57	7.290,2
Od toga: krediti po kreditnim karticama	10,42	10,08	9,67	9,26	9,23	9,19	3.632,4
Od toga: obrtnici	10,23	10,43	10,32	10,21	10,16	10,11	306,8
2. Potrošački krediti	6,22	5,90	6,26	6,72	6,55	6,75	26,4
2.1. Kratkoročno	5,08	3,08	3,17	3,08	3,93	3,67	4,8
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,08	3,08	3,17	3,08	3,93	3,67	4,8
2.2. Dugoročno	6,43	6,92	7,14	7,36	7,22	7,43	21,6
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,49	6,90	6,07	7,09	7,19	6,91	6,0
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	6,00	7,39	7,70	7,45	7,24	7,63	15,6
3. Stambeni krediti	5,34	5,74	5,81	5,73	5,63	5,56	48,5
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,25	5,70	5,83	5,63	5,56	5,56	32,9
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	6,43	7,99	5,42	6,08	4,27	5,85	0,1
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	6,82	7,13	5,27	6,25	5,92	5,37	8,2
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	5,90	5,64	5,86	6,04	5,90	5,75	7,4
4. Za ostale namjene	7,91	9,01	9,00	9,07	9,00	8,91	892,0
4.1. Kratkoročno	6,28	7,34	7,98	8,79	8,59	7,28	122,5
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,28	7,34	7,98	8,79	8,59	7,28	122,5
4.2. Dugoročno	8,40	9,15	9,11	9,11	9,06	9,16	769,6
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,42	9,15	8,85	8,78	8,84	8,87	212,3
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,80	9,07	9,35	9,27	9,15	9,28	557,3
Od toga: obrtnici	6,43	7,69	7,64	7,62	7,46	7,46	46,3

Tablice skupine G2 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija sa stanovništvom u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G2a do G2c navodi se daljnja podjela na kredite stanovništvu prema instrumentima, prema izvornom dospijeću, prema razdoblju početnog fiksiranja kamatne stope i prema valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak), odnosno prema valutama (euro i švicarski franak) ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici.

Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita stanovništvu, kao stavke "od toga" iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Načelno, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kredita jesu iznosi kredita odobreni tijekom izvještajnog mjeseca (novi poslovi), dok su kod revolving kredita, prekoračenja po transakcijskim računima i kredita kod kreditnih kartica osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja na kraju izvještajnog mjeseca. Obuhvaćeni su samo krediti razvrstani u rizičnu skupinu A.

Novi poslovi su novoodobreni krediti u izvještajnom mjesecu, a definiraju se kao svaki novi ugovor između klijenta i izvještajne institucije. To znači da obuhvaćaju sve financijske ugovore koji

prvi put utvrđuju kamatne stope na kredite i sve novodefinirane uvjete postojećih ugovora. Kod pregovaranja novih uvjeta već postojećih ugovora bitno je aktivno sudjelovanje klijenta u pregovorima, dok se sve automatske promjene uvjeta ugovora od strane izvještajne institucije ne smatraju novim poslovima.

Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope razdoblje je koje je definirano kao unaprijed određeno razdoblje na početku ugovora tijekom kojeg se vrijednost kamatne stope ne može promijeniti.

Kratkoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem do i uključujući jednu godinu, a dugoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem duljim od jedne godine.

Revolving krediti uključuju kredite koji zadovoljavaju sljedeće uvjete: ne postoji obveza redovite otplate kredita, klijent se može koristiti sredstvima ili ih povući do ugovorenog limita bez prethodne obavijesti izvještajnoj instituciji, iznos raspoloživoga kredita može se povećavati ili smanjivati ovisno o povlačenju i otplati sredstava, kreditom se može koristiti u više navrata. Ova stavka ne uključuje revolving kredite odobrene preko kreditnih kartica i prekoračenja po transakcijskim računima.

Prekoračenja po transakcijskim računima odnose se na potraživanja s osnove iskorištenih prekoračenja po transakcijskim računima protustranaka.

Tablica G2b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite stanovništvu s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.	Kamatna stopa	Iznos
				Kamatna stopa			
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	10,91	9,39	8,30	7,74	7,58	7,93	24,9
Od toga: revolving krediti	10,91	9,39	8,30	7,74	7,58	7,93	24,9
Od toga: prekoračenja po transakcijskom računu	11,26	–	–	–	–	–	–
Od toga: uz euro	11,26	–	–	–	–	–	–
Kratkoročno	11,26	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: krediti po kreditnim karticama	12,68	–	–	–	–	–	–
Od toga: uz euro	12,68	–	–	–	–	–	–
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	12,68	–	–	–	–	–	–
Od toga: obrtnici	10,95	9,39	8,31	7,73	7,57	7,92	24,5
2. Potrošački krediti	7,06	7,07	7,03	6,51	7,34	7,58	2,1
2.1. Kratkoročno	10,99	6,19	7,01	8,40	10,18	10,24	0,0
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	10,99	6,19	7,01	8,40	10,18	10,24	0,0
2.2. Dugoročno	7,06	7,09	7,03	6,49	7,34	7,56	2,1
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,08	6,93	6,94	5,82	7,15	7,30	1,6
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,01	9,13	7,08	7,98	7,76	8,25	0,6
Od toga: uz euro	7,18	7,08	7,06	6,48	7,45	7,59	2,1
Kratkoročno	10,99	6,19	7,01	8,40	10,18	10,24	0,0
Dugoročno	7,17	7,10	7,06	6,46	7,44	7,57	2,1
Od toga: uz švicarski franak	6,83	6,89	6,75	7,02	5,23	6,80	0,0
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	6,83	6,89	6,75	7,02	5,23	6,80	0,0
3. Stambeni krediti	5,63	5,22	5,12	4,63	5,13	5,05	322,1
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,80	5,16	5,16	4,48	5,19	5,08	240,5
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	5,49	5,28	5,37	5,54	5,51	5,48	23,1
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,78	4,58	4,40	4,65	4,32	4,25	12,0
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	5,12	5,74	5,10	4,89	4,79	4,87	46,5
Od toga: uz euro	5,66	5,42	5,32	4,76	5,34	5,24	302,0
Kratkoročno	5,50	5,39	5,54	5,61	5,48	5,55	35,2
Dugoročno	5,68	5,43	5,29	4,67	5,32	5,19	266,8
Od toga: uz švicarski franak	5,53	3,50	2,30	2,08	1,74	2,12	19,4
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	5,53	3,50	2,30	2,08	1,74	2,12	19,4
4. Za ostale namjene	8,65	8,40	6,86	7,68	7,99	8,09	598,0
4.1. Kratkoročno	8,50	8,03	6,42	6,58	7,03	7,62	51,0
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,50	8,03	6,42	6,58	7,03	7,62	51,0
4.2. Dugoročno	8,67	8,45	6,90	7,80	8,06	8,14	547,0
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,66	8,44	8,04	7,90	8,31	8,31	415,0
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	8,72	8,49	6,21	7,64	7,43	7,59	132,0
Od toga: uz euro	8,68	8,41	6,88	7,72	8,00	8,12	592,8
Kratkoročno	8,55	8,07	6,47	6,58	7,03	7,64	50,7
Dugoročno	8,69	8,46	6,92	7,84	8,08	8,16	542,1
Od toga: obrtnici	7,32	7,36	6,58	6,63	6,70	6,46	66,8

Tablica G2c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite stanovništvu (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	0,29	0,53	0,55	0,56	0,55	0,58	35,4
Od toga: revolving krediti	8,78	7,35	7,68	7,75	7,77	7,77	1,8
Od toga: prekoračenja po transakcijskom računu	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	0,5
Od toga: krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,7
Od toga: obrtnici	3,83	5,40	5,35	5,48	5,87	5,53	2,6
2. Potrošački krediti	7,98	-	-	-	-	-	-
2.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Dugoročno	7,98	-	-	-	-	-	-
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,98	-	-	-	-	-	-
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	-	-	-	-	-	-	-
3. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	-	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-
4. Za ostale namjene	6,82	-	6,64	6,36	5,08	6,64	6,1
4.1. Kratkoročno	5,85	-	6,59	6,47	-	6,50	5,4
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,85	-	6,59	6,47	-	6,50	5,4
4.2. Dugoročno	9,95	-	6,69	4,81	5,08	7,61	0,8
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	7,43	6,40	5,08	7,61	0,8
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	9,95	-	5,22	4,50	-	-	0,0
Od toga: obrtnici	6,82	-	6,81	4,70	5,01	8,46	0,2

Osim navedenih, u tablici su posebno iskazani i krediti po kreditnim karticama s naplatom kamate, koji uključuju i kredite po kreditnim karticama uz jamstvo kartičarske kuće.

Potraživanja s osnove kartica s odgodom plaćanja nisu iskazana kao zasebna stavka, već se prikazuju unutar stavke Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama.

Kartica s odgodom plaćanja jest kartica kod koje je komitent dužan, bez plaćanja kamata, podmiriti svoje obveze nakon što o tome dobije obavijest od izvještajne institucije, obično jedanput na mjesec. Potrošački krediti jesu krediti odobreni stanovništvu u osobne svrhe za kupnju robe i usluga.

Stambeni krediti uključuju sve hipotekarne i druge kredite odobrene: za kupnju, izgradnju i dovršenje stana, za kupnju, izgradnju i dovršenje objekata u kojima nema više od četiri stana ili za adaptaciju stana, stambenih objekata ili stambenih zgrada

(neovisno o tome jesu li odobreni dužniku pojedincu ili zajednički svim stanarima stambene zgrade). Kreditiranje za kupnju stambenog prostora obuhvaća kredite osigurane stambenom imovinom koji se koriste za kupnju stambenog prostora i, kad ih je moguće identificirati, druge kredite za kupnju stambenog prostora na osobnoj osnovi ili osigurane drugim tipom imovine.

Krediti za ostale namjene obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekonoćne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, financijski najam, kredite za obrazovanje, hipotekarne kredite, kredite za automobile, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting te ostale kredite.

Tablica G3a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim trgovačkim društvima bez valutne klauzule (novi poslovi) vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	7,40	7,49	6,82	6,90	7,05	7,40	2.205,6
Od toga: revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	7,39	7,47	6,78	6,87	7,03	7,42	2.097,4
Od toga: krediti po kreditnim karticama	11,26	11,31	10,95	10,93	10,99	10,92	60,3
2. Krediti do 2 milijuna kuna	7,82	6,95	6,40	6,70	6,60	6,74	292,0
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,94	7,04	6,27	6,77	6,74	6,81	263,3
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	7,16	6,77	7,02	6,02	5,69	5,72	19,0
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	8,02	3,50	6,98	6,52	6,20	7,52	7,7
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	5,10	7,84	4,00	5,60	4,00	1,7
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,99	5,08	5,64	4,63	4,05	–	–
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	4,00	–	–	–	5,64	0,3
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	7,07	4,50	4,69	4,42	4,51	3,60	397,4
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,92	4,50	4,60	4,38	4,43	3,54	378,5
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	8,07	5,53	6,47	5,00	6,07	6,15	9,5
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	3,03	3,03	–	5,32	7,00	4,06	2,5
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	4,07	–	3,47	–	–
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	6,00	1,00	3,03	4,00	4,00	3,66	7,0
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	7,55	5,68	4,32	4,09	4,47	3,28	1.406,8
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,74	5,68	4,27	4,00	4,43	3,17	1.299,7
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,35	–	5,77	4,67	8,43	5,75	29,5
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	7,47	–	–	5,12	4,07	4,26	77,6
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,06	–	3,03	–	–	–	–
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	4,58	–	–	–

Tablice skupine G3 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija s nefinancijskim trgovačkim društvima u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G3a do G3c navodi se podjela kredita nefinancijskim trgovačkim društvima na revolving kredite, prekoračenja po transakcijskom računu, potraživanja i kredite po kreditnim karticama te podjela prema visini odobrenih kredita: krediti do 2 milijuna kuna, krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna.

Taj iznos odnosi se na jednu kreditnu transakciju, a ne na

cjelokupno poslovanje između trgovačkih društava i izvještajnih jedinica. Razlog tome jest odvajanje kredita velikim i malim poduzećima. Bez te podjele krediti velikim poduzećima dominirali bi ponderiranom prosječnom kamatnom stopom. Daljnja podjela odnosi se na izvorno dospjeće i valutu (euro i švicarski franak), odnosno valutu indeksacije (uz euro i švicarski franak), ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka, definicija novih poslova te razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G3b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim trgovačkim društvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)

vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	8,96	8,30	6,86	6,82	6,68	6,65	428,4
Od toga: revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	8,96	8,30	6,86	6,82	6,68	6,65	428,4
Od toga: krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti do 2 milijuna kuna	8,19	7,52	6,94	7,05	6,96	6,90	218,0
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	8,19	7,56	7,02	7,12	6,95	6,90	205,6
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	7,51	5,96	6,47	6,00	6,34	6,57	8,5
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	8,70	9,20	5,64	9,04	9,69	6,99	1,4
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	9,71	-	6,30	5,48	9,14	-	-
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	8,69	7,40	4,82	8,64	6,55	8,77	1,0
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	7,23	-	-	6,37	5,95	7,12	1,4
Od toga: uz euro	8,21	7,53	6,94	7,06	6,96	6,90	218,0
Kratkoročno	8,37	7,66	7,11	7,01	7,13	7,03	108,1
Dugoročno	8,00	7,39	6,74	7,11	6,81	6,76	110,0
Od toga: uz švicarski franak	5,84	-	-	4,20	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	4,20	-	-	-
Dugoročno	5,84	-	-	-	-	-	-
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	7,34	6,90	6,32	6,49	5,85	6,46	222,1
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,37	6,96	6,52	6,60	5,92	6,62	192,0
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,44	5,63	5,52	5,64	5,71	6,01	15,3
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	-	-	6,47	5,1
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	5,75	6,00	2,7
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	3,03	7,0
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	3,82	-	3,03	-	-
Od toga: uz euro	7,36	6,90	6,32	6,49	5,85	6,46	222,1
Kratkoročno	7,37	7,05	6,58	6,81	5,92	6,88	89,7
Dugoročno	7,35	6,79	6,17	6,15	5,79	6,17	132,4
Od toga: uz švicarski franak	6,27	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	6,27	-	-	-	-	-	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	6,98	6,46	5,39	5,39	5,76	5,88	484,4
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	7,00	6,46	5,39	5,73	5,78	5,97	465,4
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,59	-	6,66	5,43	4,50	-	-
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	-	3,40	6,01	-	-
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	9,92	-	-	-	-	-	-
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	4,66	4,06	-	3,82	19,0
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	4,90	-	-	5,09	5,64	-	-
Od toga: uz euro	7,00	6,46	5,39	5,36	5,78	5,88	484,4
Kratkoročno	8,04	6,90	4,98	6,75	6,79	5,70	225,4
Dugoročno	5,99	6,03	6,16	4,61	4,75	6,04	259,0
Od toga: uz švicarski franak	5,14	-	5,38	6,43	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	5,14	-	5,38	6,43	-	-	-

Tablica G3c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite nefinancijskim trgovačkim društvima (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
	Kamatna stopa				Kamatna stopa	Iznos	
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	6,41	6,73	5,83	6,19	5,91	5,86	267,3
Od toga: revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	6,45	6,85	5,94	6,34	6,03	5,99	261,3
Od toga: krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,1
2. Krediti do 2 milijuna kuna	6,75	6,32	6,23	6,31	5,91	6,04	47,3
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,77	6,44	6,20	6,33	5,92	6,07	46,2
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,56	5,11	6,44	5,75	5,68	5,02	1,1
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	5,90	–	–	–	–
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	8,00	–	–	–	–
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	–	5,90	–	–	–	–
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	6,76	6,32	6,21	6,30	5,92	6,07	45,4
Kratkoročno	6,65	6,18	6,08	6,13	5,85	5,98	37,3
Dugoročno	7,22	6,85	6,59	6,83	6,16	6,46	8,1
Od toga: u američkom dolaru	6,67	5,84	7,03	6,94	5,70	5,54	2,0
Kratkoročno	6,67	7,61	6,86	6,41	5,41	5,15	0,6
Dugoročno	–	5,43	7,91	7,96	6,20	5,70	1,4
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	6,18	6,00	5,20	4,64	4,07	4,80	110,9
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,22	6,02	5,20	4,64	4,06	4,77	100,3
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,22	5,38	–	–	5,05	5,01	10,6
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	–	–	–	–	–
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	–	–	–	–	–	–	–
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	6,18	5,97	5,19	4,57	3,87	4,27	93,5
Kratkoročno	5,59	5,86	4,47	4,28	3,61	4,26	86,5
Dugoročno	7,26	6,12	6,42	5,92	5,84	4,40	7,0
Od toga: u američkom dolaru	–	7,04	2,13	0,94	2,82	–	–
Kratkoročno	–	7,04	2,13	0,94	1,53	–	–
Dugoročno	–	–	–	–	6,17	–	–
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	5,37	4,26	4,49	4,89	2,95	2,86	716,2
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,61	4,68	4,49	4,89	2,81	3,21	636,8
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	5,48	–	–
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	–	–	–	–	–
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	0,00	–	–	–	–	–
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	0,00	6,66	–	–	–	0,00	79,4
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	5,36	4,18	4,53	4,89	2,97	2,86	716,2
Kratkoročno	6,92	2,70	3,02	3,09	3,11	3,34	420,2
Dugoročno	4,40	4,57	6,19	5,78	2,67	2,17	296,0
Od toga: u američkom dolaru	6,00	6,20	2,89	–	2,91	–	–
Kratkoročno	6,00	–	2,89	–	2,91	–	–
Dugoročno	–	6,20	–	–	–	–	–

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.	Kamatna stopa	Iznos
				Kamatna stopa			
1. Stanovništvo							
1.1. Kunski krediti							
1.1.1. Potrošački krediti	8,34	7,67	8,17	8,53	8,19	8,34	26,4
1.1.2. Stambeni krediti	5,49	6,27	6,11	6,07	5,94	5,82	48,5
1.2. Krediti uz valutnu klauzulu							
1.2.1. Potrošački krediti	8,37	9,93	8,88	7,71	8,84	9,14	2,1
Od toga: uz euro	9,01	10,00	9,05	7,74	8,93	9,16	2,1
Kratkoročno	19,28	9,33	9,22	11,17	10,80	10,87	0,0
Dugoročno	9,00	10,02	9,05	7,69	8,93	9,15	2,1
Od toga: uz švicarski franak	7,03	7,16	7,18	7,25	7,09	7,59	0,0
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	7,03	7,16	7,18	7,25	7,09	7,59	0,0
1.2.2. Stambeni krediti	6,13	6,00	5,73	5,05	5,58	5,54	322,1
Od toga: uz euro	6,25	6,04	5,77	5,12	5,70	5,63	302,0
Kratkoročno	6,26	6,11	5,85	5,84	5,78	5,79	35,2
Dugoročno	6,25	6,03	5,76	5,04	5,69	5,60	266,8
Od toga: uz švicarski franak	5,69	5,60	5,16	3,82	3,63	4,15	19,4
Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–
Dugoročno	5,69	5,60	5,16	3,82	3,63	4,15	19,4
1.3. Devizni krediti							
1.3.1. Potrošački krediti	7,97	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Stambeni krediti	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima							
2.1. Kunski krediti							
2.1.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	8,28	6,44	6,24	6,12	6,15	5,63	689,4
2.1.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	8,64	6,34	4,56	4,54	4,93	3,57	1.406,8
2.2. Krediti uz valutnu klauzulu							
2.2.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	8,50	7,98	7,24	7,61	7,08	7,47	440,1
2.2.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	7,91	7,42	7,93	6,03	6,18	6,79	484,4
2.3. Devizni krediti							
2.3.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	6,78	6,52	5,99	5,51	4,95	5,74	158,2
2.3.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	6,03	4,51	4,60	5,22	3,11	2,96	716,2

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi) • U tablici se iskazuju vagani mjesečni prosjeci efektivnih kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite te odvojeno za kredite stanovništvu i za kredite nefinancijskim trgovačkim društvima.

Efektivne kamatne stope dostavljaju izvještajne institucije u skladu s Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranjem usluga s potrošačima.

Kreditni stanovništvu dijele se na kunske kredite, kredite s valutnom klauzulom te na devizne kredite. Unutar kredita s valutnom klauzulom prikazana je podjela po vrsti, valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak) i izvornom dospelju. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima dijele se prema valuti i prema visini odobrenih kredita: krediti do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka i definicija novih poslova objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G5a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (stanja) vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
	Kamatna stopa				Kamatna stopa	Iznos	
1. Depoziti	3,82	3,78	3,21	3,09	3,04	3,01	28.973,6
1.1. Stanovništvo	4,03	4,04	3,44	3,26	3,22	3,19	22.626,1
1.1.1. Oročeni depoziti	4,03	4,04	3,44	3,26	3,22	3,19	22.626,1
1.1.1.1. Kratkoročno	3,90	3,87	3,24	3,05	3,01	2,97	14.388,0
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,25	2,88	2,40	2,19	2,16	2,17	2.095,9
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,81	3,76	2,95	2,82	2,79	2,73	3.245,2
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,15	4,18	3,54	3,34	3,29	3,25	9.047,0
1.1.1.2. Dugoročno	4,35	4,41	3,81	3,64	3,60	3,57	8.238,1
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,52	4,56	3,93	3,70	3,65	3,60	4.781,0
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,17	4,26	3,65	3,57	3,54	3,52	3.457,1
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	3,43	3,32	2,53	2,50	2,41	2,40	6.342,5
1.2.1. Oročeni depoziti	3,43	3,32	2,53	2,50	2,41	2,40	6.342,5
1.2.1.1. Kratkoročno	3,68	3,34	2,37	2,36	2,29	2,31	4.431,2
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,33	2,39	1,54	1,79	1,68	1,78	1.451,3
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	4,17	3,78	2,44	2,30	2,30	2,30	1.090,0
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,03	4,29	3,19	2,84	2,76	2,71	1.889,9
1.2.1.2. Dugoročno	3,02	3,23	2,98	2,93	2,73	2,61	1.911,3
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,07	4,03	3,22	3,09	2,82	2,80	1.131,9
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	2,77	2,77	2,67	2,72	2,59	2,33	779,5
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	0,52	0,61	0,25	0,38	2,50	5,0
2. Krediti	8,59	8,17	7,78	7,59	7,58	7,62	50.272,3
2.1. Stanovništvo	9,53	9,44	9,23	8,94	8,92	8,90	30.095,0
2.1.1. Stambeni krediti	6,49	6,45	6,46	6,34	6,31	6,29	3.972,4
2.1.1.1. Kratkoročno	–	5,37	–	9,91	9,38	9,38	0,2
2.1.1.2. Dugoročno	6,49	6,45	6,46	6,34	6,31	6,29	3.972,2
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,41	6,45	6,20	6,04	5,97	5,94	10,6
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	6,49	6,45	6,46	6,34	6,31	6,29	3.961,6
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	10,10	9,98	9,68	9,36	9,33	9,29	26.122,6
2.1.2.1. Kratkoročno	10,47	10,46	10,10	9,52	9,51	9,45	10.359,9
2.1.2.2. Dugoročno	9,82	9,58	9,38	9,24	9,21	9,19	15.762,7
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	10,07	9,70	9,35	9,34	9,31	9,25	3.987,2
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,75	9,55	9,38	9,21	9,17	9,16	11.775,5
Od toga: obrtnici	9,13	8,35	7,77	7,78	7,79	7,77	1.054,3
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	7,42	6,48	5,69	5,63	5,66	5,73	20.177,3
2.2.1. Krediti	7,42	6,48	5,69	5,63	5,66	5,73	20.177,3
2.2.1.1. Kratkoročno	7,67	7,07	6,21	6,18	6,22	6,46	9.578,5
2.2.1.2. Dugoročno	7,19	5,90	5,19	5,10	5,11	5,06	10.598,8
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,61	6,42	5,91	5,85	5,90	5,77	4.615,2
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6,62	5,41	4,67	4,55	4,52	4,51	5.983,6

Tablice skupine G5 • U tablicama se iskazuju vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa za stanja odabranih depozita i kredita kreditnih institucija te sume iznosa knjigovodstvenih stanja tih depozita i kredita, po izvještajnim mjesecima.

Depoziti i krediti stanovništvu i nefinancijskim trgovačkim društvima dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule, na depozite i kredite s valutnom klauzulom te na devizne depozite i kredite.

U tablicama od G5a do G5c navodi se daljnja podjela na depozite i kredite stanovništvu prema instrumentima, prema

izvornom dospijeću te prema valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak), odnosno prema valuti (euro i švicarski franak) ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita stanovništvu, kao stavke “od toga” iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod depozita i kredita jesu knjigovodstvena stanja depozita i kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Opisi instrumenata objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G1, odnosno G2.

Tablica G5b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (stanja)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Depoziti	3,13	3,09	3,09	3,11	3,11	3,10	7.429,5
1.1. Stanovništvo	3,12	3,06	3,09	3,11	3,12	3,11	6.922,7
1.1.1. Oročeni depoziti	3,12	3,06	3,09	3,11	3,12	3,11	6.922,7
1.1.1.1. Kratkoročno	3,32	2,78	2,98	3,00	3,03	2,92	284,7
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,25	1,77	1,50	1,39	1,48	1,36	29,0
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,66	2,09	1,85	1,80	1,74	1,69	36,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,78	3,32	3,40	3,42	3,39	3,33	219,6
Od toga: uz euro	3,46	2,90	3,11	3,15	3,13	3,06	260,0
Od toga: uz američki dolar	2,01	1,82	1,55	1,46	1,62	1,44	23,9
1.1.1.2. Dugoročno	3,11	3,08	3,10	3,12	3,12	3,12	6.637,9
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,46	3,19	3,00	2,90	2,87	2,80	262,8
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,09	3,07	3,10	3,13	3,13	3,13	6.375,1
Od toga: uz euro	3,17	3,13	3,14	3,17	3,17	3,16	6.523,0
Od toga: uz američki dolar	2,88	2,74	2,48	2,42	2,33	2,29	17,5
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	3,15	3,30	3,05	3,04	3,05	3,03	506,8
1.2.1. Oročeni depoziti	3,15	3,30	3,05	3,04	3,05	3,03	506,8
1.2.1.1. Kratkoročno	3,50	3,81	3,51	3,34	3,47	3,45	171,8
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,44	3,37	2,47	2,12	2,07	2,09	23,1
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,87	4,41	3,86	2,16	2,07	2,23	12,1
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,95	3,51	3,62	3,84	3,83	3,79	136,6
Od toga: uz euro	3,51	3,81	3,51	3,34	3,47	3,45	171,0
Od toga: uz američki dolar	2,42	2,52	3,06	3,06	3,05	3,05	0,7
1.2.1.2. Dugoročno	3,05	2,79	2,77	2,87	2,83	2,82	335,1
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,90	2,65	1,92	1,94	1,50	1,49	52,5
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,15	2,83	2,99	3,09	3,08	3,07	282,6
Od toga: uz euro	3,06	2,79	2,77	2,87	2,84	2,83	333,4
Od toga: uz američki dolar	2,17	0,28	-	-	1,00	1,00	1,3
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	6,93	6,66	6,52	6,20	6,20	6,18	117.944,2
2.1. Stanovništvo	7,20	7,10	6,96	6,50	6,49	6,47	82.953,3
2.1.1. Stambeni krediti	5,78	5,73	5,60	4,94	4,95	4,95	51.617,6
2.1.1.1. Kratkoročno	7,04	4,89	5,78	3,44	3,45	4,93	1,1
Od toga: uz euro	7,55	4,89	4,76	3,67	3,70	6,02	0,6
Od toga: uz švicarski franak	5,05	-	5,81	3,39	3,39	3,59	0,5
2.1.1.2. Dugoročno	5,78	5,73	5,60	4,94	4,95	4,95	51.616,6
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,27	6,09	5,86	5,15	5,15	5,09	157,2
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,77	5,73	5,60	4,94	4,95	4,94	51.459,3
Od toga: uz euro	6,09	5,97	5,92	5,87	5,86	5,86	33.485,9
Od toga: uz švicarski franak	5,32	5,33	5,02	3,25	3,25	3,26	18.092,3
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	9,32	9,19	9,12	9,03	9,02	8,99	31.335,7
2.1.2.1. Kratkoročno	8,50	8,20	7,10	6,91	6,82	6,91	276,5
Od toga: uz euro	8,62	8,36	7,26	7,04	6,95	7,03	258,7
Od toga: uz švicarski franak	9,75	7,04	4,06	-	-	3,50	0,1
2.1.2.2. Dugoročno	9,33	9,20	9,13	9,05	9,04	9,01	31.059,2
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	9,49	9,18	8,94	8,79	8,75	8,70	3.496,0
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,30	9,20	9,16	9,08	9,07	9,05	27.563,2
Od toga: uz euro	9,50	9,31	9,22	9,12	9,11	9,08	30.049,6
Od toga: uz švicarski franak	7,54	7,30	7,09	6,90	6,87	6,82	940,0

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.	Kamatna stopa	Iznos
				Kamatna stopa			
Od toga: obrtnici	6,81	6,41	6,25	6,29	6,32	6,28	2.450,0
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	6,42	5,68	5,51	5,49	5,50	5,47	34.990,9
2.2.1. Krediti	6,42	5,68	5,51	5,49	5,50	5,47	34.990,9
2.2.1.1. Kratkoročno	7,90	7,45	7,09	7,14	7,22	7,22	3.819,6
Od toga: uz euro	7,90	7,46	7,10	7,15	7,23	7,22	3.799,2
Od toga: uz švicarski franak	8,31	4,64	4,59	4,58	4,58	6,87	18,6
2.2.1.2. Dugoročno	6,15	5,43	5,33	5,29	5,29	5,26	31.171,3
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,68	7,08	6,69	6,62	6,66	6,57	5.676,6
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,58	4,98	5,00	4,99	4,99	4,97	25.494,7
Od toga: uz euro	6,19	5,44	5,34	5,30	5,31	5,27	30.480,7
Od toga: uz švicarski franak	4,88	4,81	4,65	4,53	4,57	4,55	636,6

Tablica G5c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (stanja)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Depoziti	3,57	3,58	2,97	2,85	2,82	2,79	124.453,4
1.1. Stanovništvo	3,60	3,57	2,98	2,87	2,83	2,80	115.165,0
1.1.1. Oročeni depoziti	3,60	3,57	2,98	2,87	2,83	2,80	115.165,0
1.1.1.1. Kratkoročno	3,31	3,30	2,60	2,45	2,40	2,37	54.684,7
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,31	2,20	1,58	1,51	1,46	1,43	4.158,0
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,91	2,84	2,05	1,98	1,94	1,91	8.258,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,52	3,51	2,82	2,63	2,59	2,55	42.268,6
Od toga: u euru	3,38	3,36	2,66	2,50	2,45	2,42	49.182,5
Od toga: u američkom dolaru	2,79	2,70	2,25	2,14	2,12	2,10	3.529,7
1.1.1.2. Dugoročno	4,02	3,98	3,36	3,26	3,23	3,19	60.480,3
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,93	3,94	3,24	3,12	3,06	3,02	32.502,2
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,14	4,02	3,51	3,44	3,42	3,39	27.978,1
Od toga: u euru	4,09	4,05	3,41	3,31	3,27	3,24	55.362,1
Od toga: u američkom dolaru	3,35	3,42	2,98	2,91	2,88	2,85	3.450,4
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	3,21	3,64	2,90	2,70	2,62	2,66	9.288,4
1.2.1. Oročeni depoziti	3,21	3,64	2,90	2,70	2,62	2,66	9.288,4
1.2.1.1. Kratkoročno	3,17	2,69	2,92	2,73	2,51	2,59	7.432,8
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,66	1,79	1,43	1,17	1,39	1,38	2.308,9
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,50	3,07	2,32	2,27	3,08	3,13	1.977,1
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,85	3,86	4,28	3,95	3,05	3,13	3.146,8
Od toga: u euru	3,25	2,78	3,05	2,84	2,59	2,69	6.682,9
Od toga: u američkom dolaru	2,45	2,02	1,39	1,63	1,69	1,63	651,0
1.2.1.2. Dugoročno	3,53	5,81	2,78	2,50	3,16	2,96	1.855,6
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,74	6,30	3,08	2,87	3,73	3,45	1.285,0
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,33	2,31	2,02	1,89	1,90	1,84	570,6
Od toga: u euru	3,76	6,09	3,04	2,77	3,50	3,30	1.513,3
Od toga: u američkom dolaru	2,13	2,45	1,88	1,46	1,46	1,41	293,1
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	6,34	5,48	5,31	5,41	5,37	5,40	21.339,4
2.1. Stanovništvo	6,21	5,34	5,19	5,31	5,17	5,24	227,6
2.1.1. Stambeni krediti	6,02	5,97	5,95	3,60	3,63	3,63	9,2
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euru	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	6,02	5,97	5,95	3,60	3,63	3,63	9,2
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,16	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	6,02	5,97	5,95	3,60	3,63	3,63	9,2
Od toga: u euru	7,35	7,77	8,04	8,04	8,03	6,03	1,1
Od toga: u švicarskom franku	5,84	5,77	5,80	3,28	3,30	3,29	8,0
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	6,22	5,31	5,16	5,38	5,23	5,31	218,4
2.1.2.1. Kratkoročno	1,27	1,78	1,92	4,06	3,36	3,66	75,2
Od toga: u euru	1,24	1,77	1,93	4,06	3,36	3,65	75,1
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	7,27	6,27	6,21	6,23	6,16	6,18	143,2
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	7,43	7,24	6,96	6,71	6,45	6,56	26,9
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	7,19	6,15	6,02	6,13	6,09	6,09	116,3
Od toga: u euru	7,41	6,20	6,21	6,20	6,15	6,18	132,1
Od toga: u švicarskom franku	6,26	6,87	6,16	6,59	6,18	6,18	11,1

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.	Kamatna stopa	Iznos
				Kamatna stopa			
Od toga: obrtnici	7,27	6,79	6,68	6,65	6,53	6,59	78,0
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	6,34	5,48	5,31	5,42	5,37	5,40	21.111,8
2.2.1. Krediti	6,34	5,48	5,31	5,42	5,37	5,40	21.111,8
2.2.1.1. Kratkoročno	6,87	5,78	5,09	5,64	5,83	5,49	2.187,5
Od toga: u euru	7,29	5,74	5,00	5,41	6,14	5,47	2.052,7
Od toga: u američkom dolaru	5,17	6,13	5,98	7,85	4,03	5,70	128,4
2.2.1.2. Dugoročno	6,27	5,44	5,34	5,39	5,33	5,39	18.924,3
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,51	5,69	5,75	5,75	5,42	5,53	3.977,6
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6,15	5,36	5,24	5,29	5,30	5,36	14.946,7
Od toga: u euru	6,33	5,45	5,35	5,40	5,34	5,40	18.762,0
Od toga: u američkom dolaru	5,89	5,23	5,68	5,65	5,65	5,90	47,5

Tablica G6a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Depoziti	3,23	2,89	2,42	2,36	2,28	2,27	3.755,0
1.1. Stanovništvo	3,75	3,43	2,89	2,72	2,66	2,59	2.239,1
1.1.1. Oročeni depoziti	3,75	3,43	2,89	2,72	2,66	2,59	2.239,1
1.1.1.1. Kratkoročno	3,65	3,27	2,73	2,53	2,46	2,43	1.865,1
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	3,17	2,39	2,12	2,03	1,92	1,81	665,0
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,76	3,53	2,84	2,66	2,65	2,43	469,3
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,06	3,91	3,25	2,96	2,93	2,98	730,8
1.1.1.2. Dugoročno	4,55	4,41	3,69	3,46	3,53	3,41	373,9
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,42	4,43	3,64	3,37	3,53	3,35	275,9
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,78	4,32	3,82	3,70	3,53	3,58	98,0
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	3,03	2,68	1,77	1,74	1,64	1,81	1.515,9
1.2.1. Oročeni depoziti	3,03	2,68	1,77	1,74	1,64	1,81	1.515,9
1.2.1.1. Kratkoročno	3,11	2,59	1,57	1,67	1,57	1,54	1.164,0
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,79	2,05	1,17	1,02	1,14	0,99	722,1
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	4,91	3,63	2,37	2,20	2,24	2,31	294,9
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,98	3,95	3,20	2,51	2,69	2,65	147,1
1.2.1.2. Dugoročno	2,94	4,20	3,16	3,09	2,05	2,70	351,9
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,92	3,88	3,26	3,39	2,13	2,73	82,7
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,96	4,87	2,13	2,57	1,32	2,69	269,1
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	0,43	–	–	2,50	–	–
2. Krediti	9,74	9,50	8,83	8,56	8,51	8,57	16.370,2
2.1. Stanovništvo	10,58	10,56	10,13	9,60	9,57	9,53	12.514,3
2.1.1. Stambeni krediti	5,34	5,74	5,81	5,73	5,63	5,56	48,5
2.1.1.1. Kratkoročno	–	5,31	5,86	5,75	5,65	5,64	15,9
2.1.1.2. Dugoročno	5,34	5,90	5,78	5,71	5,60	5,52	32,6
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,91	6,28	5,44	5,77	4,72	5,85	0,1
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,33	5,89	5,79	5,71	5,61	5,52	32,5
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	10,61	10,56	10,14	9,61	9,59	9,55	12.465,8
2.1.2.1. Kratkoročno	10,49	10,50	10,13	9,54	9,52	9,47	10.014,0
2.1.2.2. Dugoročno	11,16	10,86	10,20	9,90	9,87	9,86	2.451,8
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	11,18	10,68	9,93	9,96	9,90	9,85	1.710,2
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	11,10	11,18	10,70	9,77	9,82	9,86	741,6
Od toga: obrtnici	9,72	10,13	9,87	9,69	9,57	9,66	320,0
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	7,50	6,50	5,61	5,67	5,72	5,43	3.855,9
Krediti	7,50	6,50	5,61	5,67	5,72	5,43	3.855,9
2.2.1.1. Kratkoročno	7,51	6,62	5,51	5,62	5,41	5,36	3.484,0
2.2.1.2. Dugoročno	7,46	5,69	6,35	6,08	7,68	6,09	371,8
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,83	6,57	6,62	6,87	7,90	5,82	261,2
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,95	4,39	5,99	5,18	6,31	6,73	110,6

Tablice skupine G6 • Podaci o kamatnim stopama i iznosima novih poslova za potkategorije kredita i depozita iz tablica G6a do G6c prikazani su detaljnije u tablicama skupina G1 do G3.

U tablicama od G6a do G6c iskazuju se vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa kreditnih institucija za odabrane agregirane kategorije novih depozitnih poslova (samo za oročene depozite) i novih kreditnih poslova (za kredite koji nisu revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama) te sume iznosa novih poslova za te

kategorije depozita i kredita. Depoziti i krediti stanovništvu i nefinancijskim trgovačkim društvima dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule (Tablica G6a), na depozite i kredite s valutnom klauzulom (Tablica G6b) i na devizne depozite i kredite (Tablica G6c).

Opisi podjele po instrumentima, sektoru protustranke, ročnosti i valuti objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupina G1 do G3.

Tablica G6b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Depoziti	3,37	3,69	3,41	3,12	2,91	2,77	67,6
1.1. Stanovništvo	3,19	2,87	3,48	3,26	3,15	2,85	63,9
1.1.1. Oročeni depoziti	3,19	2,87	3,48	3,26	3,15	2,85	63,9
1.1.1.1. Kratkoročno	2,61	2,17	3,00	1,61	3,49	1,53	13,7
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,18	1,75	1,34	1,20	1,52	1,09	11,1
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,01	1,90	1,74	1,39	2,37	1,43	0,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,27	4,85	4,81	2,99	4,33	3,55	2,5
Od toga: uz euro	2,94	2,57	3,72	2,06	3,49	2,24	5,3
Od toga: uz američki dolar	1,88	1,51	1,10	1,10	–	1,10	8,5
1.1.1.2. Dugoročno	3,31	3,14	3,59	3,47	3,07	3,20	50,1
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,43	3,74	4,03	2,90	2,70	2,91	7,9
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,18	3,08	3,55	3,64	3,23	3,26	42,2
Od toga: uz euro	3,31	3,14	3,59	3,47	3,07	3,20	50,1
Od toga: uz američki dolar	0,00	–	–	0,00	–	–	–
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	3,54	4,76	3,23	2,17	2,19	1,51	3,7
1.2.1. Oročeni depoziti	3,54	4,76	3,23	2,17	2,19	1,51	3,7
1.2.1.1. Kratkoročno	3,14	4,79	3,26	2,20	2,08	1,30	2,8
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,79	3,64	2,01	2,09	2,07	–	–
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,46	5,96	1,34	2,27	1,64	2,21	0,5
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,94	3,48	3,36	3,28	2,25	1,09	2,3
Od toga: uz euro	3,18	4,79	3,26	2,20	2,08	1,30	2,8
Od toga: uz američki dolar	1,15	4,00	3,80	–	–	–	–
1.2.1.2. Dugoročno	3,72	4,64	2,53	1,96	2,48	2,17	0,9
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,41	4,73	2,79	2,20	2,88	3,03	0,6
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	4,24	2,40	1,37	1,12	1,00	0,56	0,3
Od toga: uz euro	3,72	4,64	2,53	1,96	2,81	2,17	0,9
Od toga: uz američki dolar	–	–	–	–	1,00	–	–
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti	7,27	6,80	5,91	6,22	6,45	6,64	1.846,8
2.1. Stanovništvo	7,60	7,05	6,39	6,49	7,08	7,03	922,3
2.1.1. Stambeni krediti	5,63	5,22	5,12	4,63	5,13	5,05	322,1
2.1.1.1. Kratkoročno	5,50	5,39	5,54	5,61	5,48	5,55	35,2
Od toga: uz euro	5,50	5,39	5,54	5,61	5,48	5,55	35,2
Od toga: uz švicarski franak	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	5,64	5,20	5,06	4,53	5,08	4,99	286,9
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,85	5,11	5,39	3,40	4,52	5,19	5,1
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,64	5,20	5,05	4,54	5,09	4,98	281,8
Od toga: uz euro	5,68	5,43	5,29	4,67	5,32	5,19	266,8
Od toga: uz švicarski franak	5,53	3,50	2,30	2,08	1,74	2,12	19,4
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	8,63	8,38	6,86	7,67	7,98	8,09	600,1
2.1.2.1. Kratkoročno	8,50	8,03	6,42	6,58	7,03	7,62	51,0
Od toga: uz euro	8,55	8,06	6,47	6,58	7,03	7,64	50,7
Od toga: uz švicarski franak	6,77	5,35	–	–	–	3,50	0,1
2.1.2.2. Dugoročno	8,65	8,43	6,90	7,79	8,06	8,14	549,1
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	8,66	8,00	5,97	7,23	7,30	7,57	113,4
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	8,64	8,57	7,43	7,97	8,32	8,28	435,7
Od toga: uz euro	8,68	8,44	6,92	7,83	8,08	8,16	544,2
Od toga: uz švicarski franak	6,87	6,72	5,52	2,46	5,05	5,37	1,1

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.	Kamatna stopa	Iznos
				Kamatna stopa			
Od toga: obrtnici	7,32	7,36	6,58	6,63	6,70	6,46	66,9
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	7,16	6,70	5,70	5,99	6,00	6,26	924,5
2.2.1. Krediti	7,16	6,70	5,70	5,99	6,00	6,26	924,5
2.2.1.1. Kratkoročno	8,02	7,05	5,33	6,84	6,71	6,29	423,1
Od toga: uz euro	8,01	7,05	5,33	6,84	6,71	6,29	423,1
Od toga: uz švicarski franak	–	–	–	4,20	–	–	–
2.2.1.2. Dugoročno	6,36	6,37	6,22	5,37	5,36	6,23	501,3
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,91	6,95	6,13	4,86	6,36	6,36	243,8
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,88	5,89	6,26	5,82	4,84	6,11	257,5
Od toga: uz euro	6,39	6,37	6,23	5,34	5,38	6,23	501,3
Od toga: uz švicarski franak	5,28	–	5,38	6,43	–	–	–

Tablica G6c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (novi poslovi)
vagai mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.		
				Kamatna stopa			Kamatna stopa
1. Depoziti	2,92	2,66	2,20	2,05	2,25	1,85	12.068,8
1.1. Stanovništvo	3,25	3,16	2,52	2,47	2,43	2,37	7.936,2
1.1.1. Oročeni depoziti	3,25	3,16	2,52	2,47	2,43	2,37	7.936,2
1.1.1.1. Kratkoročno	3,06	2,97	2,25	2,10	2,06	2,04	5.057,2
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,37	2,07	1,62	1,50	1,51	1,46	1.073,5
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,84	2,72	2,14	2,00	1,95	1,95	1.045,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,39	3,30	2,52	2,37	2,33	2,29	2.938,6
Od toga: u euru	3,12	3,01	2,31	2,13	2,10	2,07	4.538,6
Od toga: u američkom dolaru	2,75	2,52	2,02	1,95	1,94	2,02	351,4
1.1.1.2. Dugoročno	3,96	3,90	3,07	3,05	2,99	2,96	2.879,0
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,95	3,80	2,99	2,87	2,93	2,87	1.964,6
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	4,01	4,18	3,24	3,30	3,13	3,14	914,3
Od toga: u euru	4,07	3,98	3,11	3,06	3,01	2,98	2.675,3
Od toga: u američkom dolaru	3,56	3,47	2,93	3,07	2,92	2,79	170,0
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	2,42	1,76	1,44	1,15	1,91	0,84	4.132,6
1.2.1. Oročeni depoziti	2,42	1,76	1,44	1,15	1,91	0,84	4.132,6
1.2.1.1. Kratkoročno	2,37	1,62	1,40	1,05	1,52	0,78	3.984,6
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2,07	1,14	0,95	0,75	0,74	0,53	3.446,7
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3,74	3,09	2,21	2,50	4,65	2,28	230,1
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	4,18	3,66	2,91	2,25	2,62	2,50	307,8
Od toga: u euru	2,60	1,96	1,54	1,07	1,83	0,91	2.992,6
Od toga: u američkom dolaru	1,37	0,60	0,58	0,66	0,27	0,28	903,0
1.2.1.2. Dugoročno	4,47	3,71	3,34	3,54	4,65	2,36	148,0
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	4,56	3,52	3,39	4,70	4,66	2,72	121,7
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,19	4,41	3,04	0,33	0,51	0,70	26,3
Od toga: u euru	4,53	4,70	3,72	3,55	4,65	2,83	108,7
Od toga: u američkom dolaru	2,82	2,51	2,39	1,45	-	1,08	38,5
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	5,40	4,41	4,58	4,85	3,42	3,32	1.002,3
2.1. Stanovništvo	0,41	0,16	1,45	2,65	0,56	1,19	39,7
2.1.1. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euru	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euru	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	0,41	0,16	1,45	2,65	0,56	1,19	39,7
2.1.2.1. Kratkoročno	0,32	0,16	0,86	2,59	0,18	1,06	38,9
Od toga: u euru	0,31	0,16	0,85	2,59	0,17	1,05	38,9
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	9,81	-	6,69	4,81	5,08	7,61	0,8
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	-	-	5,43	4,81	4,59	7,24	0,6
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,81	-	7,75	-	7,42	8,67	0,2
Od toga: u euru	9,95	-	6,69	4,81	5,08	7,61	0,8
Od toga: u švicarskom franku	7,98	-	-	-	-	-	-

	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		2014. V.	
				III.	IV.	Kamatna stopa	Iznos
				Kamatna stopa			
Od toga: obrtnici	4,43	0,00	5,85	3,12	4,14	2,10	1,0
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	5,51	4,48	4,69	4,92	3,54	3,41	962,6
2.2.1. Krediti	5,51	4,48	4,69	4,92	3,54	3,41	962,6
2.2.1.1. Kratkoročno	6,38	3,85	3,72	3,74	3,58	3,92	650,1
Od toga: u euru	6,54	3,77	3,64	3,66	3,69	3,78	624,8
Od toga: u američkom dolaru	6,06	6,87	3,46	3,26	2,97	7,00	7,8
2.2.1.2. Dugoročno	4,64	4,74	6,23	5,80	3,40	2,35	312,5
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	7,12	4,30	5,53	5,80	5,69	7,22	22,2
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	4,40	6,58	6,48	5,82	2,70	1,98	290,3
Od toga: u euru	4,64	4,67	6,23	5,80	3,28	2,33	311,1
Od toga: u američkom dolaru	-	6,19	7,91	7,96	6,17	5,70	1,4

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankarskom tržištu
vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	do opoziva	2 – 6 dana	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003.		3,12	3,35	2,80	3,39	3,42	3,58	3,76	4,14	4,91
2004.		4,98	4,94	4,67	5,66	4,85	5,37	5,82	5,88	6,35
2005.		2,97	4,45	4,91	4,27	3,52	3,69	4,20	4,57	5,33
2006.		2,36	2,37	2,30	2,82	2,31	2,77	2,68	3,36	3,81
2007.		4,97	5,30	4,91	4,00	5,45	5,51	5,59	5,87	5,86
2008.		5,86	5,64	4,79	–	5,22	6,59	6,50	6,88	7,38
2009.		7,22	6,97	6,30	6,50	7,76	7,79	8,53	8,98	9,31
2010.		0,89	1,23	1,25	–	1,16	1,23	1,82	1,74	2,92
2011.		0,86	0,98	1,92	–	0,89	1,22	1,46	2,25	3,31
2012.		1,09	1,67	1,37	–	1,09	1,38	2,20	1,75	3,79
2013.		0,37	0,33	1,00	–	0,73	1,01	0,63	1,02	2,36
2013.	lipanj	0,32	–	–	–	0,39	1,74	1,02	1,30	1,25
	srpanj	0,68	–	1,00	–	1,19	1,44	1,05	2,10	1,70
	kolovoz	0,40	0,46	–	–	0,53	0,63	0,46	1,13	–
	rujan	0,37	–	–	–	0,50	0,43	0,38	–	–
	listopad	0,36	–	–	–	0,00	0,86	0,40	–	1,09
	studeni	0,28	0,20	–	–	0,31	0,56	–	–	–
	prosinac	0,30	–	–	–	0,56	0,48	0,70	–	–
2014.	siječanj	0,40	–	–	–	0,51	0,61	–	–	–
	veljača	0,40	–	–	–	0,50	0,53	–	–	0,78
	ožujak	0,51	–	–	–	0,48	0,62	0,60	–	0,79
	travanj	0,22	–	–	–	0,72	0,49	0,01	0,90	–
	svibanj	0,29	–	–	–	0,51	0,60	–	1,49	–

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankarskom tržištu • U Tablici G7a iskazuju se vagani mjesečni prosjeci kamatnih stopa ostvarenih u izravnoj međusobnoj trgovini depozitima kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu te ne uključuju izravnu i repo trgovinu vrijednosnim papirima niti transakcije s drugim pravnim i fizičkim osobama. Godišnji prosjeci izračunati su kao jednostavni prosjeci vaganih mjesečnih prosjeka. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospijea; u stupcu 3. O/N (prekonoćno dospijea), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja

transakcije, dok se povrat sredstava obavlja sljedećeg radnog dana, u stupcu 4. T/N (“TOM/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, dok se povrat sredstava obavlja sljedećeg radnog dana, u stupcu 5. S/N (“SPOT/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, dok se povrat sredstava obavlja sljedećeg radnog dana, u stupcu 6. dospijea do opoziva, u stupcu 7. dospijea 2 do 6 dana, zatim u sljedećim stupcima: 1 tjedan, 2 tjedna, 1 mjesec te 3 mjeseca.

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankarskom tržištu (ZIBOR)
jednostavni mjesečni prosjeci jednostavnih dnevnih prosjeka kotacija banaka

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.	6 mj.	9 mj.	12 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003.		3,55	3,59	3,63	3,94	4,11	5,03	5,37	5,77	-	-
2004.		5,31	5,42	5,56	5,79	6,04	10,11	7,33	7,61	-	-
2005.		3,62	3,74	3,79	4,30	4,59	5,98	6,21	6,45	-	-
2006.		2,90	2,96	3,00	3,28	3,52	4,24	4,49	4,67	4,66	4,82
2007.		5,18	5,28	5,27	5,50	5,61	5,73	5,66	5,58	5,55	5,59
2008.		5,96	6,15	6,23	6,72	6,80	6,88	7,17	7,19	7,18	7,20
2009.		7,16	7,49	7,72	8,33	8,63	9,15	8,96	8,68	8,48	8,41
2010.		1,04	1,05	1,05	1,17	1,31	1,57	2,44	3,32	3,74	4,12
2011.		1,03	1,06	1,09	1,27	1,53	2,11	3,15	3,84	4,12	4,39
2012.		1,23	1,21	1,20	1,37	1,58	2,12	3,42	4,14	4,37	4,58
2013.		0,59	0,60	0,60	0,67	0,75	0,94	1,50	2,10	2,40	2,66
2013.	lipanj	0,54	0,54	0,54	0,58	0,71	1,17	1,71	2,25	2,50	2,78
	srpanj	0,73	0,79	0,84	1,13	1,28	1,64	2,22	2,53	2,68	2,91
	kolovoz	0,68	0,68	0,68	0,80	0,92	1,18	1,91	2,32	2,51	2,76
	rujan	0,64	0,64	0,64	0,73	0,84	1,16	1,90	2,31	2,49	2,76
	listopad	0,57	0,57	0,57	0,64	0,71	0,94	1,72	2,17	2,43	2,65
	studeni	0,52	0,52	0,52	0,57	0,63	0,76	1,36	1,82	2,17	2,39
	prosinac	0,50	0,50	0,50	0,53	0,58	0,67	1,01	1,46	1,73	1,97
2014.	siječanj	0,50	0,50	0,50	0,52	0,57	0,65	0,95	1,32	1,60	1,86
	veljača	0,50	0,50	0,50	0,51	0,54	0,62	0,88	1,25	1,48	1,75
	ožujak	0,50	0,50	0,50	0,51	0,53	0,61	0,86	1,24	1,49	1,75
	travanj	0,50	0,50	0,50	0,52	0,53	0,61	0,83	1,24	1,48	1,74
	svibanj	0,50	0,50	0,50	0,52	0,53	0,62	0,87	1,32	1,57	1,80

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankarskom tržištu (ZIBOR) • U Tablici G7b iskazuju se jednostavni mjesečni prosjeci dnevnih vrijednosti kamatnog indeksa ZIBOR, a godišnji prosjeci jesu jednostavni prosjeci jednostavnih mjesečnih prosjeka. Indeksi ZIBOR (engl. *Zagreb Interbank Offered Rates*) jedinstvene su referentne kamatne stope na hrvatskom međubankarskom tržištu. Službeni izračun ZIBOR-a prema dospijećima temelji se na izračunu prosječnih vrijednosti kamatnih stopa osam najvećih hrvatskih banaka kotiranih na Reutersovu sustavu dnevno točno u 11.00 sati svakoga radnog dana. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospijeća; u stupcu 3. O/N

(prekonoćno dospijeće), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja transakcije, dok se povrat sredstava obavlja sljedećega radnog dana, u stupcu 4. T/N ("TOM/NEXT"), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, dok se povrat sredstava obavlja sljedećega radnog dana, u stupcu 5. S/N ("SPOT/NEXT"), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, dok se povrat sredstava obavlja sljedećega radnog dana, u stupcu 6. tjedan dana, zatim u sljedećim stupcima: 2 tjedna, 1 mjesec, 3 mjeseca, 6 mjeseci, 9 mjeseci te 12 mjeseci.

Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	EUR/HRK	ATS/HRK	FRF/HRK	100 ITL/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK	DEM/HRK
2000.		7,633852	0,554774	1,163773	0,394256	4,903244	12,530514	8,287369	3,903127
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2007.		7,336019				4,468302	10,731537	5,365993	
2008.		7,223178				4,553618	9,101622	4,934417	
2009.		7,339554				4,861337	8,233112	5,280370	
2010.		7,286230				5,285859	8,494572	5,500015	
2011.		7,434204				6,035029	8,566138	5,343508	
2012.		7,517340				6,237942	9,269634	5,850861	
2013.		7,573548				6,154290	8,922067	5,705883	
2013.	srpanj	7,494112				6,061138	8,704896	5,733695	
	kolovoz	7,521353				6,100104	8,744931	5,647567	
	rujan	7,587204				6,148251	9,005257	5,690963	
	listopad	7,614419				6,185285	8,996090	5,585714	
	studen	7,627680				6,191761	9,095568	5,651523	
	prosinac	7,633202				6,232143	9,129392	5,575408	
2014.	siječanj	7,629820				6,194254	9,224638	5,597005	
	veljača	7,654972				6,266420	9,279100	5,609337	
	ožujak	7,654440				6,287034	9,207279	5,538285	
	travanj	7,627459				6,257350	9,241817	5,522142	
	svibanj	7,593665				6,222286	9,309870	5,524160	
	lipanj	7,573554				6,216021	9,411660	5,574760	

Tablica G10a: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke • Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih

tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunske vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	EUR/HRK	ATS/HRK	FRF/HRK	100 ITL/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK	DEM/HRK
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.		7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2008.		7,324425				4,911107	7,484595	5,155504	
2009.		7,306199				4,909420	8,074040	5,089300	
2010.		7,385173				5,929961	8,608431	5,568252	
2010.		7,530420				6,194817	8,986181	5,819940	
2012.		7,545624				6,245343	9,219971	5,726794	
2013.		7,637643				6,231758	9,143593	5,549000	
2013.	srpanj	7,490071				6,071718	8,639067	5,645215	
	kolovoz	7,553891				6,129912	8,838061	5,707942	
	rujan	7,611593				6,210503	9,074384	5,642397	
	listopad	7,619859				6,168927	8,898586	5,538091	
	studen	7,630815				6,198371	9,157344	5,608007	
	prosinac	7,637643				6,231758	9,143593	5,549000	
2014.	siječanj	7,644916				6,252487	9,250866	5,619196	
	veljača	7,658268				6,296364	9,327976	5,609220	
	ožujak	7,658394				6,282006	9,264933	5,575824	
	travanj	7,604192				6,233455	9,221674	5,485243	
	svibanj	7,588935				6,217890	9,332188	5,574770	
	lipanj	7,571371				6,224921	9,468948	5,562277	

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja • Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine

do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunsjoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja
u milijunima eura, tekući tečaj

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.		
							III.	IV.	V.
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja									
1. Pravne osobe	33.058,3	19.939,9	21.453,6	20.628,9	19.837,3	15.625,9	1.553,2	1.587,7	1.217,3
2. Fizičke osobe	4.755,3	4.920,3	4.878,0	5.264,9	5.060,8	5.083,6	384,9	438,5	476,8
2.1. Domaće fizičke osobe	4.252,9	4.389,6	4.251,3	4.867,9	4.647,1	4.733,2	383,5	417,6	446,4
2.2. Strane fizičke osobe	502,4	530,7	626,7	397,0	413,7	350,5	1,3	20,9	30,4
3. Domaće banke	20.017,6	10.964,5	11.171,3	10.406,6	10.237,5	11.351,5	707,3	879,8	1.000,5
4. Strane banke	7.342,5	5.681,9	5.548,6	5.226,3	6.023,2	6.063,8	497,0	599,2	603,3
5. Hrvatska narodna banka	420,6	1.899,4	350,1	596,7	724,4	214,9	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	65.594,2	43.405,9	43.401,6	42.123,5	41.883,2	38.339,8	3.142,4	3.505,2	3.297,9
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja									
1. Pravne osobe	35.448,8	21.707,2	21.930,5	20.809,2	20.355,7	20.189,4	1.870,5	2.085,4	1.668,2
2. Fizičke osobe	4.366,4	3.205,5	1.815,9	1.760,2	1.461,3	1.443,8	85,5	90,9	128,6
2.1. Domaće fizičke osobe	4.335,2	3.186,0	1.800,5	1.743,3	1.450,8	1.436,1	85,1	90,6	128,2
2.2. Strane fizičke osobe	31,2	19,5	15,4	16,9	10,5	7,7	0,5	0,3	0,3
3. Domaće banke	20.017,6	10.964,5	11.171,3	10.406,6	10.237,5	11.351,5	707,3	879,8	1.000,5
4. Strane banke	6.615,7	5.281,5	5.455,0	5.730,2	7.159,4	7.082,2	477,3	679,3	518,9
5. Hrvatska narodna banka	409,1	2.224,2	363,7	–	58,1	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	66.857,5	43.382,7	40.736,5	38.706,2	39.272,0	40.066,9	3.140,7	3.735,4	3.316,2
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)									
1. Pravne osobe	–2.390,5	–1.767,3	–476,9	–180,3	–518,4	–4.563,4	–317,3	–497,7	–450,9
2. Fizičke osobe	388,9	1.714,8	3.062,1	3.504,7	3.599,5	3.639,8	299,3	347,6	348,3
2.1. Domaće fizičke osobe	–82,2	1.203,6	2.450,8	3.124,6	3.196,3	3.297,1	298,5	327,0	318,2
2.2. Strane fizičke osobe	471,1	511,2	611,2	380,1	403,2	342,7	0,8	20,7	30,0
3. Strane banke	726,8	400,4	93,6	–503,9	–1.136,2	–1.018,4	19,7	–80,1	84,4
4. Hrvatska narodna banka	11,5	–324,8	–13,6	596,7	666,3	214,9	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4)	–1.263,3	23,2	2.665,2	3.417,2	2.611,2	–1.727,1	1,7	–230,1	–18,2
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke									
Kupnja stranih sredstava plaćanja	265,4	664,6	238,5	968,2	1.016,3	784,6	0,3	0,4	0,4
Od toga: s MF-om	265,4	664,6	238,5	968,2	1.016,3	784,6	0,3	0,4	0,4
Prodaja stranih sredstava plaćanja	83,7	98,3	233,1	0,0	246,1	228,4	5,2	–	–
Od toga: s MF-om	83,7	98,3	233,1	0,0	246,1	159,0	–	–	–

Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja • Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika

(pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor su podataka izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja uključujući i podatke o kupnji i prodaji stranih sredstava plaćanja od fizičkih osoba preko ovlaštenih mjenjača.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju kupnju i prodaju stranih sredstava plaćanja koje HNB obavlja u ime drugih.

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b}

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^c	2013.				2014.
							1.tr. ^c	2.tr. ^c	3.tr. ^c	4.tr. ^c	1.tr. ^d
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-4.254,7	-2.292,7	-500,9	-389,4	-57,5	381,6	-1.384,2	-254,4	2.838,9	-818,7	-1.560,9
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-5.325,2	-3.297,1	-1.563,3	-1.535,1	-1.219,7	-681,2	-1.661,0	-607,8	2.611,3	-1.023,7	-1.633,3
1.1. Prihodi	21.237,1	17.111,7	18.608,6	19.707,6	20.027,5	20.186,7	3.178,3	4.991,1	8.164,6	3.852,8	3.286,7
1.2. Rashodi	-26.562,2	-20.408,7	-20.171,9	-21.242,6	-21.247,2	-20.867,8	-4.839,3	-5.598,9	-5.553,3	-4.876,4	-4.920,1
2. Roba i usluge (3+4)	-3.778,8	-1.516,7	30,0	53,5	374,0	411,4	-1.326,2	-290,7	2.902,0	-873,7	-1.260,4
2.1. Prihodi	19.843,3	16.314,7	17.714,8	18.761,6	19.058,6	19.293,9	2.905,5	4.704,1	7.831,1	3.853,2	3.039,8
2.2. Rashodi	-23.622,0	-17.831,4	-17.684,8	-18.708,1	-18.684,6	-18.882,5	-4.231,7	-4.994,8	-4.929,1	-4.726,9	-4.300,2
3. Roba	-10.632,4	-7.207,0	-5.745,5	-6.148,8	-6.034,2	-6.347,6	-1.519,9	-1.946,2	-1.565,5	-1.316,1	-1.437,8
3.1. Prihodi	9.752,7	7.674,5	9.063,6	9.773,0	9.803,0	9.789,8	2.112,3	2.337,9	2.665,8	2.673,9	2.269,2
3.2. Rashodi	-20.385,1	-14.881,5	-14.809,1	-15.921,8	-15.837,1	-16.137,4	-3.632,1	-4.284,0	-4.231,3	-3.990,0	-3.707,0
4. Usluge	6.853,7	5.690,3	5.775,5	6.202,3	6.408,2	6.759,0	193,7	1.655,5	4.467,4	442,4	177,4
4.1. Prihodi	10.090,6	8.640,2	8.651,2	8.988,6	9.255,6	9.504,1	793,2	2.366,3	5.165,3	1.179,3	770,6
4.2. Rashodi	-3.236,9	-2.949,9	-2.875,7	-2.786,3	-2.847,5	-2.745,1	-599,5	-710,8	-697,8	-736,9	-593,3
5. Dohodak	-1.546,4	-1.780,4	-1.593,3	-1.588,6	-1.593,8	-1.092,6	-334,9	-317,1	-290,6	-150,0	-372,9
5.1. Prihodi	1.393,8	796,9	893,8	946,0	968,8	892,7	272,8	286,9	333,5	-0,5	246,9
5.2. Rashodi	-2.940,2	-2.577,3	-2.487,1	-2.534,5	-2.562,6	-1.985,3	-607,6	-604,0	-624,1	-149,5	-619,8
6. Tekući transferi	1.070,5	1.004,4	1.062,4	1.145,7	1.162,3	1.062,8	276,8	353,4	227,6	205,0	72,4
6.1. Prihodi	1.684,4	1.575,9	1.659,0	1.669,1	1.718,9	1.808,6	412,3	481,9	454,9	459,5	382,4
6.2. Rashodi	-613,9	-571,5	-596,6	-523,3	-556,6	-745,8	-135,5	-128,5	-227,3	-254,6	-310,0
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	5.702,1	3.478,5	1.384,6	1.402,1	466,0	493,3	1.088,9	304,3	-1.434,6	534,7	1.285,0
B1. Kapitalne transakcije	21,7	61,4	59,6	37,6	48,7	58,5	-0,2	20,6	12,6	25,5	3,8
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	5.350,0	4.313,5	1.408,8	1.765,1	463,1	2.279,2	1.050,4	1.088,0	-1.632,4	1.773,1	479,6
1. Izravna ulaganja	3.106,2	1.524,2	495,5	1.034,7	1.102,6	675,5	578,6	-48,4	-46,2	191,5	207,9
1.1. U inozemstvo	-956,6	-909,6	118,7	-37,5	34,7	125,4	23,3	-66,6	-94,3	263,1	3,6
1.2. U Hrvatsku	4.062,8	2.433,8	376,9	1.072,2	1.067,9	550,1	555,3	18,2	48,2	-71,6	204,3
2. Portfeljna ulaganja	-796,5	454,4	407,8	585,0	1.737,4	1.857,0	-42,8	958,4	-493,0	1.434,4	-1,6
2.1. Sredstva	-363,4	-521,0	-408,0	491,9	-309,9	108,4	76,2	293,9	-527,5	265,8	5,5
2.2. Obveze	-433,1	975,4	815,8	93,1	2.047,3	1.748,6	-119,1	664,6	34,5	1.168,6	-7,1
3. Financijske izvedenice	0,0	0,0	-252,7	-61,2	89,8	-8,7	-2,9	-10,8	29,1	-24,0	4,5
4. Ostala ulaganja	3.040,4	2.335,0	758,2	206,6	-2.466,8	-244,7	517,6	188,8	-1.122,3	171,2	268,8
4.1. Sredstva	-1.637,7	695,7	689,2	245,1	661,9	120,8	453,0	-152,8	-518,7	339,3	-416,2
4.2. Obveze	4.678,1	1.639,3	69,0	-38,5	-3.128,6	-365,4	64,6	341,6	-603,5	-168,1	685,0
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	330,4	-896,4	-83,8	-400,6	-45,8	-1.844,3	38,6	-804,2	185,2	-1.263,9	801,5
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.447,5	-1.185,8	-883,7	-1.012,7	-408,5	-875,0	295,3	-50,0	-1.404,3	284,0	276,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR). ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci
Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca • Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1993.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi

Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja rabe se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama, pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu primjenom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije,

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^a	2013.				2014.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Roba	-10.632,4	-7.207,0	-5.745,5	-6.148,8	-6.034,2	-6.347,6	-1.519,9	-1.946,2	-1.565,5	-1.316,1	-1.437,8
1. Prihodi	9.752,7	7.674,5	9.063,6	9.773,0	9.803,0	9.789,8	2.112,3	2.337,9	2.665,8	2.673,9	2.269,2
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	9.585,1	7.529,4	8.905,2	9.582,2	9.628,5	9.589,4	2.075,7	2.284,4	2.606,3	2.623,0	2.233,9
1.2. Prilagodbe za obuhvat	167,5	145,1	158,3	190,8	174,5	200,4	36,6	53,5	59,5	50,8	35,3
2. Rashodi	-20.385,1	-14.881,5	-14.809,1	-15.921,8	-15.837,1	-16.137,4	-3.632,1	-4.284,0	-4.231,3	-3.990,0	-3.707,0
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-20.817,1	-15.220,1	-15.137,0	-16.281,1	-16.215,9	-16.527,9	-3.727,2	-4.386,2	-4.328,7	-4.085,8	-3.796,3
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-421,4	-331,1	-376,0	-358,7	-354,2	-356,6	-73,4	-96,1	-98,2	-88,8	-82,3
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	853,5	669,7	703,9	718,0	733,0	747,1	168,5	198,3	195,7	184,7	171,6
Usluge	6.853,7	5.690,3	5.775,5	6.202,3	6.408,2	6.759,0	193,7	1.655,5	4.467,4	442,4	177,4
1. Prijevoz	404,3	287,6	299,3	282,2	272,5	235,4	11,4	63,3	105,5	55,2	35,2
1.1. Prihodi	1.209,4	938,2	973,0	971,0	959,8	909,6	170,7	241,5	281,0	216,3	185,9
1.2. Rashodi	-805,1	-650,7	-673,7	-688,8	-687,3	-674,1	-159,3	-178,2	-175,5	-161,2	-150,7
2. Putovanja – turizam	6.694,0	5.655,8	5.600,8	5.984,5	6.136,7	6.523,0	168,7	1.587,4	4.345,5	421,4	161,5
2.1. Prihodi	7.459,4	6.379,7	6.230,0	6.616,9	6.858,7	7.202,8	307,6	1.772,5	4.526,0	596,7	302,9
2.1.1. Poslovni razlozi	386,4	255,7	236,3	210,1	233,2	225,5	39,5	91,3	51,5	43,1	28,8
2.1.2. Osobni razlozi	7.073,1	6.124,0	5.993,6	6.406,9	6.625,5	6.977,4	268,1	1.681,2	4.474,5	553,6	274,1
2.2. Rashodi	-765,5	-724,0	-629,2	-632,4	-722,0	-679,8	-139,0	-185,1	-180,5	-175,3	-141,4
2.2.1. Poslovni razlozi	-261,3	-240,8	-180,6	-184,3	-224,6	-211,7	-42,8	-59,1	-48,8	-61,0	-43,2
2.2.2. Osobni razlozi	-504,2	-483,1	-448,6	-448,1	-497,4	-468,2	-96,1	-126,0	-131,7	-114,3	-98,2
3. Ostale usluge	-244,6	-253,0	-124,6	-64,4	-1,0	0,6	13,6	4,7	16,4	-34,2	-19,4
3.1. Prihodi	1.421,8	1.322,2	1.448,3	1.400,7	1.437,2	1.391,7	314,9	352,2	358,3	366,3	281,8
3.2. Rashodi	-1.666,4	-1.575,2	-1.572,8	-1.465,1	-1.438,1	-1.391,1	-301,3	-347,5	-341,9	-400,5	-301,2

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slaju se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastat obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU-a (Intrastat) i Jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU-a (Extrastat). Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob do 2007. procjenjivala uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodilo na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjivao udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), a od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovo je provela istovrsnu anketu krajem 2006. (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te je iznosio 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjesečje 2007. godine. Zbog veće pouzdanosti, 2011.

godine pristupilo se procjeni cif-fob koeficijenta na temelju raspoloživih podataka DZS-a o robnom uvozu. Za svaku godinu posebno, počevši od 2008., na temelju robe uvezene na paritetu fob i sličnim paritetima izračunati su udjeli usluga prijevoza i osiguranja. Tako je za 2008. godinu procijenjen koeficijent od 4,1%, u 2009. godini 4,4%, a u 2010. godini 4,7%. Za svaku sljedeću godinu podatak se na isti način ponovno procjenjuje.

U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani su iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanima s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnove teretnoga cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Počevši od siječnja 2011., zbog ukidanja evidencije

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi
u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^a	2013.				2014.
							1.tr. ^a	2.tr. ^a	3.tr. ^a	4.tr. ^a	1.tr. ^b
Dohodak	-1.546,4	-1.780,4	-1.593,3	-1.588,6	-1.593,8	-1.092,6	-334,9	-317,1	-290,6	-150,0	-372,9
1. Naknade zaposlenima	564,1	586,5	620,8	634,9	716,6	740,0	183,0	203,6	170,2	183,2	165,9
1.1. Prihodi	599,7	624,2	657,1	673,5	753,4	784,9	192,0	213,2	183,6	196,2	173,4
1.2. Rashodi	-35,5	-37,6	-36,3	-38,5	-36,8	-45,0	-9,0	-9,6	-13,4	-13,0	-7,4
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-1.135,5	-1.153,0	-1.125,8	-995,8	-1.012,7	-648,8	-236,6	-231,2	-152,1	-28,8	-237,4
2.1. Prihodi	194,5	-64,5	86,4	61,6	-15,5	-106,9	28,7	16,1	94,2	-245,9	19,9
Od toga: Zadržana dobit	118,5	-117,1	7,3	-7,4	-68,0	-160,7	21,1	-2,9	75,7	-254,5	4,4
2.2. Rashodi	-1.330,0	-1.088,5	-1.212,3	-1.057,4	-997,2	-541,9	-265,4	-247,3	-246,3	217,1	-257,3
Od toga: Zadržana dobit	-508,5	-293,9	-530,1	-275,6	-226,2	256,2	-93,2	167,5	-185,7	367,6	-191,8
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-158,0	-173,8	-304,6	-351,3	-494,5	-611,1	-137,8	-149,2	-161,9	-162,2	-168,0
3.1. Prihodi	82,3	73,0	40,5	49,4	35,7	43,0	8,3	14,7	12,5	7,5	7,8
3.2. Rashodi	-240,3	-246,9	-345,1	-400,7	-530,1	-654,2	-146,1	-163,9	-174,4	-169,7	-175,8
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-817,0	-1.040,1	-783,7	-876,4	-803,2	-572,6	-143,4	-140,2	-146,8	-142,1	-133,4
4.1. Prihodi	517,4	164,3	109,7	161,5	195,3	171,6	43,7	43,0	43,2	41,7	45,8
4.2. Rashodi	-1.334,3	-1.204,3	-893,4	-1.037,9	-998,5	-744,2	-187,1	-183,2	-190,0	-183,9	-179,3
Tekući transferi	1.070,5	1.004,4	1.062,4	1.145,7	1.162,3	1.062,8	276,8	353,4	227,6	205,0	72,4
1. Država	-20,0	-61,9	-65,4	-81,5	-99,8	-279,5	-34,4	-9,5	-101,8	-133,8	-221,7
1.1. Prihodi	342,6	277,1	279,1	224,6	211,5	242,0	45,4	69,9	72,3	54,4	25,3
1.2. Rashodi	-362,7	-339,0	-344,4	-306,0	-311,3	-521,5	-79,8	-79,4	-174,1	-188,2	-247,0
2. Ostali sektori	1.090,5	1.066,3	1.127,8	1.227,2	1.262,1	1.342,3	311,2	362,9	329,3	338,7	294,2
2.1. Prihodi	1.341,7	1.298,8	1.379,9	1.444,5	1.507,4	1.566,6	366,9	412,0	382,6	405,1	357,1
2.2. Rashodi	-251,2	-232,5	-252,2	-217,3	-245,3	-224,4	-55,7	-49,1	-53,2	-66,4	-63,0

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

platnog prometa s inozemstvom, ova stavka sastavlja se na osnovi Istraživanja o transportu DZS-a i procjenama Udruge cestovnih teretnih prijevoznika. Rashodi teretnoga cestovnog prijevoza jednaki su troškovima prijevoza i osiguranja koji se odnose na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu, prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompiliranju stavki na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog zavoda za statistiku o broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance. Počevši od prvog tromjesečja 2012. godine platno-bilančni podaci o prihodima od usluga pruženih stranim putnicima i turistima ne izvode se standardnom metodološkom kombinacijom fizičkih pokazatelja i ocijenjene prosječne potrošnje iz Ankete o potrošnji stranih putnika, već se temelje na kombinaciji ocijenjene razine turističke potrošnje u 2011. godini i ekonometrijski izvedenog indikatora koji je prva glavna komponenta skupa varijabli za koje se pretpostavlja da prate dinamiku prihoda od turizma (dolasci i noćenja stranih

turista, broj stranih putnika na graničnim prijelazima, ukupna potrošnja turista prema istraživanju HNB-a, broj zaposlenih u djelatnostima pružanja usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prihodi hotela i restorana, indeks potrošačkih cijena ugostiteljskih usluga, realni indeks prometa u trgovini na malo, gotov novac izvan banaka, vrijednost transakcija po inozemnim platnim karticama, promet banaka s fizičkim osobama na deviznom tržištu, industrijska proizvodnja EU-27).

Pozicija Ostale usluge sastavlja se na osnovi različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja te komunikacijske i građevinske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimale su se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010. godine, kad je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, za procjenu pozicije ostale usluge, koja uključuje 30 različitih vrsta usluga čija je podjela propisana 6. izdanjem MMF-ova priručnika za platnu bilancu (*Balance of Payment Manual*, 6th edition), primjenjuje se jedinstveno statističko istraživanje. To istraživanje uključuje i komunikacijske usluge, čime se istodobno ukida posebno istraživanje o komunikacijskim uslugama, dok se usluge osiguranja i građevinske usluge i dalje prate zasebnim istraživanjima.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kad je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. ova pozicija na strani prihoda procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata od nerezidenata. Na strani rashoda rabe se postojeća istraživanja o uslugama koja u sebi sadržavaju dio koji se odnosi na naknade zaposlenicima isplaćene

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja^{a,b}
u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^c	2013.				2014.
							1.tr. ^c	2.tr. ^c	3.tr. ^c	4.tr. ^c	1.tr. ^d
Izravna ulaganja	3.106,2	1.524,2	495,5	1.034,7	1.102,6	675,5	578,6	-48,4	-46,2	191,5	207,9
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-956,6	-909,6	118,7	-37,5	34,7	125,4	23,3	-66,6	-94,3	263,1	3,6
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-1.062,3	-913,1	257,1	-176,2	-79,9	65,0	-24,0	-53,6	-105,7	248,3	-3,1
1.1.1. Sredstva	-1.062,4	-1.030,2	240,0	-199,4	-183,2	-192,4	-24,0	-56,6	-105,7	-6,2	-3,1
1.1.2. Obveze	0,1	117,1	17,0	23,2	103,3	257,4	0,0	2,9	0,0	254,5	0,0
1.2. Ostala ulaganja	105,7	3,5	-138,4	138,7	114,6	60,4	47,2	-13,0	11,3	14,8	6,7
1.2.1. Sredstva	106,8	-35,2	-369,2	323,9	132,7	77,8	40,1	-15,5	15,7	37,5	-4,8
1.2.2. Obveze	-1,1	38,7	230,9	-185,2	-18,1	-17,4	7,1	2,5	-4,4	-22,7	11,6
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.062,8	2.433,8	376,9	1.072,2	1.067,9	550,1	555,3	18,2	48,2	-71,6	204,3
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	2.740,3	967,5	932,5	2.259,2	1.078,3	411,4	289,8	-147,7	334,5	-65,2	182,9
2.1.1. Sredstva	-6,9	-92,6	-63,9	-62,1	-231,3	-535,1	0,0	-167,5	0,0	-367,6	0,0
2.1.2. Obveze	2.747,1	1.060,0	996,3	2.321,3	1.309,6	946,5	289,8	19,7	334,5	302,4	182,9
2.2. Ostala ulaganja	1.322,5	1.466,3	-555,6	-1.187,0	-10,4	138,8	265,5	166,0	-286,4	-6,4	21,4
2.2.1. Sredstva	-24,5	-22,1	-14,6	19,9	6,5	-37,8	4,7	-13,0	1,1	-30,6	-4,5
2.2.2. Obveze	1.347,0	1.488,4	-541,0	-1.206,8	-16,8	176,5	260,8	178,9	-287,4	24,2	25,9
Portfeljna ulaganja	-796,5	454,4	407,8	585,0	1.737,4	1.857,0	-42,8	958,4	-493,0	1.434,4	-1,6
1. Sredstva	-363,4	-521,0	-408,0	491,9	-309,9	108,4	76,2	293,9	-527,5	265,8	5,5
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	166,3	-74,3	-514,0	-117,0	-121,8	-0,8	-45,2	100,6	-30,6	-25,5	68,3
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Kreditne institucije	6,8	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Ostali sektori	159,5	-82,8	-514,0	-117,0	-121,8	-0,8	-45,2	100,6	-30,6	-25,5	68,3
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-529,7	-446,7	105,9	608,9	-188,1	109,2	121,4	193,3	-496,9	291,3	-62,8
1.2.1. Obveznice	-431,4	-86,2	263,9	345,2	-293,0	198,0	49,6	97,8	-48,8	99,4	-35,2
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	-1,5	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Kreditne institucije	-226,5	-52,5	167,3	343,0	-267,8	260,6	17,6	144,4	-21,2	119,8	-3,7
1.2.1.3. Ostali sektori	-204,9	-33,7	98,1	2,1	-24,4	-62,5	32,1	-46,6	-27,6	-20,4	-31,5
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	-98,3	-360,5	-157,9	263,8	104,9	-88,8	71,8	95,5	-448,1	191,9	-27,7
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Kreditne institucije	-100,9	-341,4	-124,3	300,3	22,3	-82,7	101,6	95,6	-438,0	158,2	-21,3
1.2.2.3. Ostali sektori	2,5	-19,0	-33,6	-36,6	82,6	-6,2	-29,7	0,0	-10,1	33,7	-6,3
2. Obveze	-433,1	975,4	815,8	93,1	2.047,3	1.748,6	-119,1	664,6	34,5	1.168,6	-7,1
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	-58,4	12,7	138,5	16,8	-123,8	-76,0	8,1	-97,6	7,7	5,7	11,3
2.1.1. Kreditne institucije	26,7	-3,7	0,5	-1,0	-1,9	0,0	0,0	-0,4	-0,6	0,9	-0,8
2.1.2. Ostali sektori	-85,1	16,4	138,0	17,9	-121,9	-76,0	8,0	-97,1	8,3	4,8	12,2
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-374,7	962,7	677,3	76,3	2.171,1	1.824,6	-127,1	762,1	26,8	1.162,9	-18,5
2.2.1. Obveznice	-360,4	817,3	380,8	388,2	2.211,9	1.872,6	-178,5	790,8	66,8	1.193,4	-123,7
2.2.1.1. Država	-275,5	862,9	389,1	625,6	1.270,0	1.911,4	-189,6	858,0	21,5	1.221,5	-184,4
2.2.1.2. Kreditne institucije	-4,7	-447,2	-0,2	-7,0	7,0	-5,2	-6,5	4,1	-2,3	-0,5	0,0
2.2.1.3. Ostali sektori	-80,1	401,7	-8,1	-230,3	934,8	-33,6	17,6	-71,3	47,6	-27,6	60,7
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	-14,3	145,3	296,5	-312,0	-40,7	-48,0	51,4	-28,7	-40,1	-30,5	105,2
2.2.2.1. Država	-14,4	145,4	296,5	-312,1	-40,7	-47,8	51,4	-28,8	-40,0	-30,5	105,2
2.2.2.2. Kreditne institucije	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), koja kao učinak imaju povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR) i prosincu 2010. (618,6 mil. EUR, povlačenje ulaganja). ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

nerezidentima. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za

razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Od prvog tromjesečja 2009. godine statističko praćenje zadržane dobiti usklađeno je s međunarodnim standardima, a svodi se na evidentiranje zadržane dobiti na tromjesečnoj osnovi, u razdoblju u kojem je dobit ostvarena. Prije toga zadržana dobit bila je evidentirana u mjesecu u kojem je donesena odluka o raspodjeli

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja^a

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^b	2013.				2014.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	3.tr. ^b	1.tr. ^c
Ostala ulaganja, neto	3.040,4	2.335,0	758,2	206,6	-2.466,8	-244,7	517,6	188,8	-1.122,3	171,2	268,8
1. Sredstva	-1.637,7	695,7	689,2	245,1	661,9	120,8	453,0	-152,8	-518,7	339,3	-416,2
1.1. Trgovinski krediti	-124,5	130,8	289,0	-124,3	392,7	-107,3	-100,6	99,3	13,8	-119,8	-238,6
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	-124,5	130,8	289,0	-124,3	392,7	-107,3	-100,6	99,3	13,8	-119,8	-238,6
1.1.2.1. Dugoročni krediti	26,7	58,0	22,2	2,9	0,2	2,6	0,8	0,7	0,6	0,5	-0,9
1.1.2.2. Kratkoročni krediti	-151,1	72,8	266,8	-127,3	392,5	-109,9	-101,3	98,6	13,1	-120,3	-237,8
1.2. Krediti	-107,5	41,5	-105,2	42,6	-66,8	-84,4	51,9	-60,2	-54,8	-21,3	38,3
1.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Kreditne institucije	-66,7	20,5	-85,5	51,0	-36,8	-2,9	100,3	-48,5	-53,4	-1,3	30,4
1.2.2.1. Dugoročni krediti	-26,8	-28,7	-63,3	10,4	52,9	-57,2	4,0	-42,3	-26,5	7,6	2,9
1.2.2.2. Kratkoročni krediti	-39,9	49,2	-22,2	40,6	-89,7	54,3	96,3	-6,3	-26,9	-8,9	27,5
1.2.3. Ostali sektori	-40,8	21,0	-19,7	-8,4	-29,9	-81,6	-48,4	-11,7	-1,4	-20,0	7,9
1.2.3.1. Dugoročni krediti	-37,6	20,9	17,4	-34,6	-9,9	-71,4	-49,6	-8,1	-2,4	-11,4	-0,6
1.2.3.2. Kratkoročni krediti	-3,2	0,1	-37,1	26,1	-20,1	-10,2	1,1	-3,7	1,0	-8,6	8,6
1.3. Gotovina i depoziti	-1.405,7	523,4	505,4	326,8	336,5	341,7	501,9	-191,9	-475,3	507,0	-215,9
1.3.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,1	-2,5	-0,6	-0,5	-0,7	-0,7	-0,5
1.3.2. Kreditne institucije	-136,4	423,7	417,0	522,0	421,0	129,0	477,5	-331,5	-557,7	540,7	-215,4
1.3.3. Ostali sektori	-1.269,3	99,7	88,5	-195,1	-82,3	215,1	25,0	140,1	83,1	-33,1	0,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6	-29,2	-0,1	0,0	-2,4	-26,6	0,0
2. Obveze	4.678,1	1.639,3	69,0	-38,5	-3.128,6	-365,4	64,6	341,6	-603,5	-168,1	685,0
2.1. Trgovinski krediti	35,0	-149,2	58,7	-428,9	279,9	201,4	18,4	24,8	-62,5	220,7	-126,9
2.1.1. Država	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.1.1. Dugoročni krediti	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	35,6	-149,2	58,7	-428,9	279,9	201,4	18,4	24,8	-62,5	220,7	-126,9
2.1.2.1. Dugoročni krediti	34,9	-58,0	-25,4	-147,6	-53,8	-17,9	-9,7	-26,6	13,6	4,9	9,5
2.1.2.2. Kratkoročni krediti	0,7	-91,2	84,0	-281,3	333,7	219,3	28,1	51,5	-76,1	215,7	-136,4
2.2. Krediti	3.703,9	593,0	33,9	-511,3	-1.410,4	-655,2	61,2	-192,1	-181,6	-342,8	358,8
2.2.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.2. Otplate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	96,7	-21,3	127,3	77,3	-73,3	303,5	204,6	-71,4	-30,6	200,9	-212,7
2.2.2.1. Dugoročni krediti	65,0	10,4	127,3	77,3	-68,7	104,4	204,6	-71,6	-29,5	0,9	-12,7
2.2.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	330,1	309,3	370,1	352,4	181,8	368,2	233,6	20,9	32,1	81,6	23,6
2.2.2.1.2. Otplate	-265,2	-298,9	-242,9	-275,0	-250,5	-263,8	-29,1	-92,6	-61,6	-80,6	-36,3
2.2.2.2. Kratkoročni krediti	31,7	-31,7	0,0	0,0	-4,6	199,1	0,0	0,3	-1,2	200,0	-200,0
2.2.3. Kreditne institucije	115,2	-162,2	-192,7	-50,5	-290,1	-522,1	-183,9	39,7	-227,8	-150,1	-100,1
2.2.3.1. Dugoročni krediti	-276,1	162,4	-322,9	369,9	-281,2	-568,0	-165,1	-105,2	-139,0	-158,8	-16,9
2.2.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	609,4	1.219,2	849,3	1.090,4	730,2	409,2	80,6	98,5	25,4	204,5	159,2
2.2.3.1.2. Otplate	-885,4	-1.056,8	-1.172,2	-720,5	-1.011,4	-977,2	-245,7	-203,7	-164,4	-363,3	-176,1
2.2.3.2. Kratkoročni krediti	391,3	-324,6	130,2	-420,4	-9,0	46,0	-18,8	144,9	-88,8	8,6	-83,2
2.2.4. Ostali sektori	3.492,0	776,6	99,3	-538,2	-1.047,0	-436,7	40,5	-160,4	76,8	-393,6	671,6
2.2.4.1. Dugoročni krediti	3.175,7	500,3	-91,9	-913,1	-1.486,8	-524,6	-51,6	-196,8	114,8	-391,1	524,4
2.2.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	6.700,9	4.401,2	4.336,2	2.867,3	3.311,3	4.445,8	824,2	1.527,6	1.092,7	1.001,4	1.532,1
2.2.4.1.2. Otplate	-3.525,2	-3.900,9	-4.428,2	-3.780,4	-4.798,1	-4.970,5	-875,7	-1.724,3	-977,9	-1.392,5	-1.007,7
2.2.4.2. Kratkoročni krediti	316,2	276,2	191,2	374,9	439,9	88,0	92,1	36,4	-38,0	-2,5	147,2
2.3. Gotovina i depoziti	875,7	1.185,5	-19,0	910,5	-1.967,4	30,0	-12,7	494,8	-415,8	-36,3	369,3
2.3.1. Država	-0,1	-1,2	0,0	-1,0	0,0	83,8	0,0	0,0	73,9	9,9	28,9
2.3.2. Kreditne institucije	867,1	1.197,2	-19,0	911,5	-1.967,3	-53,8	-12,7	494,8	-489,8	-46,2	340,4
2.3.3. Ostali sektori	8,7	-10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostale obveze	63,5	9,9	-4,5	-8,7	-30,6	58,4	-2,4	14,1	56,4	-9,7	83,8

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

dobiti za prethodnu poslovnu godinu te se tako temeljila na dobiti ostvarenoj prethodne godine. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohodak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospjeća odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije povijesnih podataka od 1999. do 2006. godine.

Tekući transferi prikazuju se odvojeno za sektor država i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom bila je glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora sve do kraja 2010., kad je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, transferi sektora država evidentiraju se na osnovi podataka Ministarstva financija i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u slučaju mirovina isplaćenih nerezidentima. Osim poreza i trošarina, mirovina te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere obaju sektora, sektor država obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. Počevši od 2011. godine, pozicija radničke doznake i novčane pomoći i darovi ostalih sektora procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata iz inozemstva i odljevima fizičkih osoba rezidenata u inozemstvo. Naplate po mirovinama procjenjuju se na osnovi raspoloživih podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Također, transferi ostalih sektora dopunjuju se podacima istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom koje sadržava poseban dio za eventualne transfere iz inozemstva ili prema inozemstvu. U tekuće se transfere kod sektora država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništvo. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja. Sredstva primljena od fondova EU-a evidentiraju se na tekućem odnosno kapitalnom računu ovisno o prirodni transakcija na temelju podataka Ministarstva financija.

Kapitalni račun u dijelu koji se odnosi na kapitalne transfere zasnivao se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010. Od početka 2011. za sastavljanje računa kapitalnih transfera uzimaju se podaci Ministarstva financija i podaci istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom i posebnim transakcijama s inozemstvom. Podaci o eventualnim oprostima dugovanja također su dio kapitalnog računa.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom

kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine, kad su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine Direkcija za statistiku HNB-a pokrenula je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja jesu javni bilježnici koji u svojem redovitom poslovanju saznavaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih rezidenata u inozemstvu prikupljaju se u okviru sustava platnog prometa s inozemstvom. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih nerezidenata u inozemstvu prikupljaju se na temelju Prijave o prometu nekretnina u inozemstvu. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine uzimaju podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove. Počevši od 2009. godine, za nadopunu ovih pozicija upotrebljava se i statistika o trgovini vlasničkim i dužničkim vrijednosnim papirima koju dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo i poslovne banke koje obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima. Tim podacima nadopunjuju se portfeljna ulaganja u onim dijelovima koji nisu potpuno pokriveni postojećim istraživanjima. Podaci za godine od 2006. do 2009. također su revidirani. Tako su, počevši od 2006., u platnu bilancu uključeni podaci o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima na domaćem tržištu trguju nerezidenti (portfeljna ulaganja, dužnički vrijednosni papiri na strani obveza). Kako je ovdje riječ o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima trguju nerezidenti, stanje ovakvog portfelja na određeni dan znači uvećanje inozemnog duga iako su papiri izdani na domaćem tržištu. Treba napomenuti da se ovakav princip već primjenjuje kod vrijednosnih papira naših rezidenata izdanih u inozemstvu, gdje se iznos na ovaj način generiranog duga umanjuje za dio koji otkupe rezidenti.

Od prvog tromjesečja 2010. godine u platnu bilancu uključene su transakcije koje proizlaze iz zaključenih ugovora s obilježjima financijskih izvedenica. Izvještajne institucije jesu poslovne banke i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijske institucije, koje u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica^a

u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^b	2013.				2014.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^c
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-30.874,6	-16.970,3	-3.886,6	-2.970,9	-808,0	2.525,9	-10.570,2	-1.977,8	21.335,0	-6.261,2	-11.966,5
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-38.603,4	-24.342,9	-11.597,5	-11.488,1	-9.546,0	-5.511,9	-12.668,0	-4.648,6	19.628,8	-7.824,1	-12.520,4
1.1. Prihodi	153.278,8	125.509,8	135.368,6	146.420,1	150.313,2	152.499,5	24.069,5	37.667,9	61.435,0	29.327,2	25.105,1
1.2. Rashodi	-191.882,3	-149.852,7	-146.966,1	-157.908,2	-159.859,2	-158.011,4	-36.737,4	-42.316,5	-41.806,1	-37.151,4	-37.625,6
2. Roba i usluge (3+4)	-27.399,1	-11.254,7	11,4	381,4	2.522,3	2.828,1	-10.108,2	-2.242,4	21.836,4	-6.657,8	-9.648,3
2.1. Prihodi	143.213,9	119.656,7	128.866,6	139.467,7	143.123,1	145.836,4	22.023,5	35.519,3	58.940,2	29.353,3	23.237,6
2.2. Rashodi	-170.612,9	-130.911,3	-128.855,3	-139.086,3	-140.600,7	-143.008,3	-32.131,7	-37.761,7	-37.103,8	-36.011,1	-32.886,0
3. Roba	-76.817,4	-52.927,0	-41.861,3	-45.712,0	-45.500,8	-48.126,5	-11.576,5	-14.729,4	-11.772,3	-10.048,3	-10.991,8
3.1. Prihodi	70.414,9	56.336,3	66.044,6	72.653,1	73.692,2	74.111,3	16.011,4	17.662,4	20.075,6	20.361,9	17.344,7
3.2. Rashodi	-147.232,3	-109.263,3	-107.905,9	-118.365,1	-119.193,1	-122.237,8	-27.587,9	-32.391,8	-31.847,9	-30.410,2	-28.336,4
4. Usluge	49.418,3	41.672,3	41.872,7	46.093,4	48.023,2	50.954,5	1.468,3	12.487,0	33.608,7	3.390,5	1.343,4
4.1. Prihodi	72.798,9	63.320,4	62.822,1	66.814,6	69.430,8	71.725,0	6.012,1	17.857,0	38.864,6	8.991,4	5.893,0
4.2. Rashodi	-23.380,6	-21.648,1	-20.949,4	-20.721,1	-21.407,7	-20.770,5	-4.543,8	-5.369,9	-5.255,8	-5.600,9	-4.549,6
5. Dohodak	-11.204,4	-13.088,2	-11.608,9	-11.869,5	-12.068,4	-8.340,0	-2.559,8	-2.406,3	-2.207,6	-1.166,3	-2.872,1
5.1. Prihodi	10.065,0	5.853,2	6.502,0	6.952,5	7.190,1	6.663,2	2.046,0	2.148,5	2.494,8	-26,1	1.867,5
5.2. Rashodi	-21.269,3	-18.941,4	-18.110,8	-18.821,9	-19.258,5	-15.003,1	-4.605,7	-4.554,8	-4.702,4	-1.140,2	-4.739,6
6. Tekući transferi	7.728,8	7.372,6	7.710,9	8.517,2	8.738,0	8.037,8	2.097,8	2.670,9	1.706,2	1.562,9	553,9
6.1. Prihodi	12.159,5	11.565,5	12.066,6	12.409,6	12.921,1	13.749,9	3.124,8	3.641,5	3.479,5	3.504,1	2.924,0
6.2. Rashodi	-4.430,6	-4.192,9	-4.355,7	-3.892,4	-4.183,0	-5.712,1	-1.027,0	-970,6	-1.773,3	-1.941,2	-2.370,1
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	41.055,4	25.438,8	9.445,3	10.416,6	3.590,8	4.100,0	8.243,9	2.343,2	-10.764,6	4.277,4	9.840,2
B1. Kapitalne transakcije	106,8	309,6	258,3	281,1	366,7	441,9	-1,4	154,3	94,7	194,3	19,8
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	38.640,3	31.640,4	9.649,0	13.058,1	3.557,6	17.684,9	7.952,6	8.266,2	-12.254,4	13.720,5	3.691,7
1. Izravna ulaganja	22.029,0	11.243,4	3.583,6	7.698,2	8.284,8	5.145,6	4.384,9	-361,0	-342,6	1.464,3	1.589,6
1.1. U inozemstvo	-6.884,2	-6.661,3	920,7	-266,4	278,4	967,4	175,7	-504,0	-713,0	2.008,8	27,5
1.2. U Hrvatsku	28.913,2	17.904,7	2.663,0	7.964,6	8.006,4	4.178,2	4.209,2	143,0	370,4	-544,5	1.562,0
2. Portfeljna ulaganja	-5.393,7	3.236,9	2.846,2	4.342,5	13.040,6	14.176,4	-320,9	7.262,5	-3.705,0	10.939,8	-11,4
2.1. Sredstva	-2.552,0	-3.769,9	-2.991,9	3.674,5	-2.304,3	846,7	582,0	2.201,4	-3.962,9	2.026,2	43,0
2.2. Obveze	-2.841,7	7.006,8	5.838,1	667,9	15.344,9	13.329,7	-902,9	5.061,1	257,9	8.913,6	-54,4
3. Financijske izvedenice	0,0	0,0	-1.838,9	-450,0	673,1	-68,0	-22,1	-81,7	219,1	-183,3	34,3
4. Ostala ulaganja	22.005,1	17.160,1	5.058,1	1.467,4	-18.440,9	-1.569,1	3.910,8	1.446,5	-8.425,9	1.499,6	2.079,3
4.1. Sredstva	-11.711,9	5.222,9	4.496,6	2.554,3	5.038,4	1.170,0	3.417,4	-1.136,3	-3.887,7	2.776,6	-3.193,6
4.2. Obveze	33.717,0	11.937,2	561,5	-1.086,9	-23.479,3	-2.739,1	493,4	2.582,8	-4.538,2	-1.277,0	5.272,9
B3. Međunarodne pričuve	2.308,3	-6.511,2	-462,0	-2.922,6	-333,5	-14.026,7	292,7	-6.077,3	1.395,2	-9.637,3	6.128,7
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-10.180,8	-8.468,5	-5.558,7	-7.445,6	-2.782,9	-6.625,9	2.326,3	-365,5	-10.570,5	1.983,8	2.126,3

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogreška i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

od 1996., a podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju se od 1999. Od 2003. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospeljem dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor je podataka tih pozicija evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozicija valuta i depozita pokazuje

potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore država i banke jest monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci za četvrto tromjesečje 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose i na učinak promjene valuta država članica EMU-a u euro. Podaci za četvrto tromjesečje 2008. upotpunjeni su procjenom

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima eura

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvena pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9
2008.	prosinac	9.120,9	0,7	0,2	–	9.120,0	2.001,8	7.118,2	4.644,5
2009.	prosinac	10.375,8	331,7	0,2	–	10.043,9	2.641,4	7.402,6	4.293,9
2010.	prosinac	10.660,3	356,7	0,2	–	10.303,4	3.274,9	7.028,5	3.828,9
2011.	prosinac	11.194,9	360,7	0,2	–	10.834,0	2.730,7	8.103,2	3.463,7
2012.	prosinac	11.235,9	352,8	0,2	–	10.882,9	2.245,8	8.637,1	2.895,3
2013.	srpanj	11.887,2	347,5	0,2	–	11.539,4	2.829,7	8.709,7	2.691,6
	kolovoz	11.841,3	348,1	0,2	–	11.493,0	2.435,4	9.057,6	3.311,7
	rujan	11.719,5	346,5	0,2	–	11.372,8	2.270,7	9.102,1	3.317,9
	listopad	11.596,2	343,6	0,2	–	11.252,4	1.978,4	9.274,1	3.156,5
	studen	12.867,6	346,6	0,2	–	12.520,8	3.376,6	9.144,3	2.829,6
2014.	prosinac	12.907,5	340,6	0,2	–	12.566,7	3.717,9	8.848,8	2.756,6
2014.	siječanj	12.893,0	344,5	0,2	–	12.548,3	3.430,5	9.117,9	2.737,5
	veljača	12.569,8	346,2	0,2	–	12.223,4	3.119,5	9.103,8	2.752,7
	ožujak	12.100,0	343,8	0,2	–	11.756,1	2.492,7	9.263,4	2.900,0
	travanj	11.680,5	341,5	0,2	–	11.338,8	2.150,3	9.188,4	2.831,5
	svibanj	13.016,6	345,9	0,2	–	12.670,4	3.726,1	8.944,3	2.671,5
	lipanj ^b	12.334,7	346,9	0,2	–	11.987,6	2.883,2	9.104,4	2.894,2

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a. ^b Preliminarni podaci

povlačenja valute i depozita iz financijskog sustava prouzročeni strahom od učinka svjetske financijske krize.

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata te je u potpunosti usklađena sa sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno stanjem međunarodnih ulaganja. U tom smislu, sektor država obuhvaća opću državu, koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Agenciju za upravljanje državnom imovinom, Hrvatske vode, Hrvatske ceste i do 31. prosinca 2007. Hrvatske autoceste, koje se nakon tog datuma prikazuju u sklopu ostalih domaćih sektora u podsektoru javnih poduzeća) te lokalnu državu. Od prosinca 2010. sektor država obuhvaća sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država. Sektor središnja banka obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor kreditne institucije obuhvaća kreditne institucije. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna trgovačka društva, neprofitne institucije i stanovništvo, uključujući obrtnike.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene

u originalnim valutama pretvorene u američke dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Od prvog tromjesečja 2013. za ovu poziciju uzimaju se podaci o ostvarenim transakcijama Direkcije za upravljanje međunarodnim pričuvama i deviznom likvidnošću Hrvatske narodne banke.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka • Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu rabiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

		2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.		
								III.	IV.	V.
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)		-1.084,1	-989,3	-1.234,9	-679,5	-801,8	-1.557,8	-2.299,5	-1.726,6	-1.763,8
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Potencijalne devizne obveze		-1.896,1	-1.351,6	-1.734,2	-1.741,7	-1.311,6	-1.334,0	-1.334,5	-1.359,9	-1.366,1
a) Izdane garancije s dospijanjem od 1 godine		-803,2	-661,5	-1.087,9	-1.005,2	-636,4	-755,4	-755,5	-777,4	-780,8
– Hrvatska narodna banka		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Središnja država (bez republičkih fondova)		-803,2	-661,5	-1.087,9	-1.005,2	-636,4	-755,4	-755,5	-777,4	-780,8
Do 1 mjeseca		-91,8	-30,3	-0,2	-8,0	-26,6	-23,0	-17,5	-48,8	-183,3
Preko 1 do 3 mjeseca		-58,4	-101,3	-438,5	-111,2	-70,3	-74,7	-94,1	-302,5	-110,2
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-652,9	-529,8	-649,2	-885,9	-539,5	-657,6	-643,9	-426,2	-487,3
b) Ostale potencijalne obveze		-1.092,9	-690,1	-646,3	-736,5	-675,2	-578,6	-579,0	-582,5	-585,3
– Hrvatska narodna banka		-1.092,9	-690,1	-646,3	-736,5	-675,2	-578,6	-579,0	-582,5	-585,3
Do 1 mjeseca		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca		-1.092,9	-690,1	-646,3	-736,5	-675,2	-578,6	-579,0	-582,5	-585,3
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Središnja država (bez republičkih fondova)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje		-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– BIS (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– MMF (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti		-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)		-1.896,1	-1.351,6	-1.734,2	-1.741,7	-1.311,6	-1.334,0	-1.334,5	-1.359,9	-1.366,1
IV. Bilješke										
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Središnja država (bez republičkih fondova)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama		-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Založena imovina		-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.		-6,1	-	-	-0,4	-	0,0	-1,4	-1,9	-2,7
– Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.		478,6	766,5	1.458,5	136,9	551,3	2.380,1	1.481,8	970,9	1.251,5
e) Financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva										
– SDR i valute koje čine SDR		9.120,8	10.375,7	10.660,0	11.194,7	11.235,7	12.907,4	12.099,5	11.679,9	13.016,0
– Valute koje ne čine SDR		0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,1	0,5	0,6	0,6
– Po pojedinim valutama:										
USD		2.064,6	2.461,8	2.451,0	2.333,0	2.140,4	2.068,1	2.073,0	2.099,6	2.095,3
EUR		7.054,9	7.581,5	7.851,8	8.500,6	8.742,1	10.498,4	9.682,0	9.238,2	10.574,2
Ostale		1,5	332,5	357,5	361,2	353,4	341,0	345,0	342,7	347,0

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost • Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predložka nalazi se u materijalu MMF-a *International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001*.

Prvi dio Predložka prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje

neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospijanja, devizne oročene depozite s preostalim dospijanjem do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predložka prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući

republičke fondove), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvenu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospijuća izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak –) koje rezultiraju iz međ valutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predložka prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuvene banaka

kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuvene zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuvene, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po vide-nju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predložka prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. a)) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. (c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospeljem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predložku.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi, 2010. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator		Realni efektivni tečaj kune ^b ; deflator	
			Indeks potrošačkih cijena	Indeks proizvođačkih cijena industrije ^a	Jedinični troškovi rada u prerađivačkoj industriji	Jedinični troškovi rada u ukupnom gospodarstvu
2000.	prosinac	109,83	116,41		135,30	126,67
2001.	prosinac	106,17	111,03		126,26	122,11
2002.	prosinac	104,88	110,61		126,96	119,22
2003.	prosinac	105,41	111,22		120,60	119,39
2004.	prosinac	102,98	107,12		122,89	115,82
2005.	prosinac	101,96	105,56		115,49	112,74
2006.	prosinac	100,44	103,92		103,44	105,85
2007.	prosinac	98,85	99,95		98,59	100,84
2008.	prosinac	97,85	98,60		99,61	96,48
2009.	prosinac	98,22	97,79		105,69	97,11
2010.	prosinac	102,03	103,03	99,44	100,87	101,42
2011.	prosinac	103,73	105,71	101,25	104,06	102,40
2012.	prosinac	104,36	104,57	101,85	108,40	107,69
2013.	srpanj	102,84	103,42	101,99		
	kolovoz	103,05	103,36	102,03		
	rujan	103,95	104,14	102,17	104,79	105,25
	listopad	104,14	104,64	102,33		
	studen	104,23	104,85	102,98		
prosinac	103,94	104,85	102,36	107,33	108,62 ^c	
2014.	siječanj	103,94	104,38	102,71		
	veljača	104,32	105,20	102,56		
	ožujak	104,11	104,82	102,31		
	travanj	103,75	104,36	102,04		
	svibanj	103,44	103,86 ^c	101,56 ^c		
	lipanj	103,33				

^a Indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za RH raspoloživ je od siječnja 2010. pa je realni efektivni tečaj izračunat na bazi 2010. godine. ^b Prikazane su vrijednosti tromjesečni podatak. ^c Preliminarni podaci

Napomena: Pri ažuriranju serija realnih efektivnih tečajeva kune može doći do promjene podataka za protekla razdoblja.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune • Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema odabranim valutama glavnih trgovinskih partnera. Valute glavnih trgovinskih partnera i njihovi ponderi određeni su na osnovi strukture uvoza i izvoza robe prerađivačke industrije, pri čemu ponderi odražavaju izravnu uvoznju konkurenciju, izravnu izvoznju konkurenciju i izvoznju konkurenciju na trećim tržištima (vidi Okvir 2. Biltena HNB-a broj 165, 2011.). Skupinu zemalja za formiranje indeksa efektivnih tečajeva kune čini 20 zemalja partnera, a to su: a) iz područja eurozone osam zemalja: Austrija, Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Slovenija i Španjolska; b) iz EU-a, a izvan eurozone, pet zemalja: Češka, Mađarska, Poljska, Švedska i Velika Britanija te c) izvan EU-a sedam zemalja: Bosna i Hercegovina, Japan, Kina, SAD, Srbija, Švicarska i Turska. Ponderi koji se pridružuju pojedinim zemljama u izračunu efektivnih tečajeva kune jesu ponderi koji se mijenjaju s vremenom (engl. *time varying weights*), a izračunati su tako da odražavaju prosječnu strukturu vanjske trgovine RH tijekom tri uzastopne godine (više o tome vidi u Okviru 3. Biltena HNB-a broj 205, 2014.). Posljednje referentno razdoblje za izračun pondera je razdoblje 2010. – 2012. Serije baznih indeksa preračunate su na bazi 2010. godine.

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja agregatni je pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema

košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena ili troškova (odnos indeksa cijena ili troškova u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se primjenjuju indeksi proizvođačkih cijena industrije, indeksi potrošačkih cijena, odnosno harmonizirani indeksi potrošačkih cijena za zemlje članice EU-a i indeksi jediničnih troškova rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji. Serija indeksa proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za Hrvatsku raspoloživa je od siječnja 2010. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine primjenjuju indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci o jediničnim troškovima rada nisu dostupni za sve zemlje, pa je košarica zemalja za izračun realnoga efektivnog tečaja kune uz jedinične troškove rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji sužena na 15 odnosno 13 zemalja trgovinskih partnera – sve zemlje trgovinski partneri (dakle njih 20) bez Švicarske, Turske, Kine, BiH i Srbije, odnosno bez spomenutih pet te Belgije i Japana. Jedinični troškovi rada za Hrvatsku izračunati su kao omjer naknada po zaposlenom u tekućim cijenama i proizvodnosti rada u stalnim cijenama (više o izračunu jediničnih troškova rada vidi u Okviru 1. Biltena HNB-a broj 141, 2008.). Podaci o realnom efektivnom tečaju za posljednji su mjesec preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka o deflatorima koji se primjenjuju u izračunu indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.			
	XII. ^{b,c}	XII. ^d	XII.	XII.	XII.	XII.	I.*	II.*	III.*	IV.
Dugoročni	18.890,6	19.591,3	19.299,8	18.644,5	17.681,9	16.686,8	16.722,3	16.795,1	17.208,0	16.795,3
Dužnički vrijednosni papiri	1.251,6	1.665,8	1.581,6	1.382,8	2.299,6	2.290,5	2.290,6	2.304,2	2.350,8	1.838,5
Kredit	17.306,2	17.632,9	17.429,8	17.130,3	15.269,4	14.306,6	14.334,7	14.393,9	14.757,9	14.858,2
Gotovina i depoziti	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	322,2	292,6	288,4	131,4	113,0	89,7	97,0	97,0	99,2	98,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	5.835,9	7.846,2	8.222,8	6.952,7	7.250,3	7.640,4	7.637,5	7.687,8	7.655,0	7.671,3
Kratkoročni	1.415,7	446,8	923,8	1.324,2	863,4	567,9	574,3	601,5	619,7	759,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.314,0	343,2	765,2	1.068,3	575,4	198,3	208,8	236,0	253,6	395,4
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	101,6	103,6	158,6	255,9	288,1	369,6	365,5	365,5	366,1	363,6
Kašnjenja otplate glavnice	85,8	73,5	124,5	207,5	235,7	298,2	298,9	306,4	305,2	303,1
Kašnjenja otplate kamata	15,8	30,1	34,2	48,4	52,4	71,4	66,6	59,2	60,9	60,6
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	4.420,2	7.399,4	7.299,0	5.628,6	6.386,8	7.072,5	7.063,2	7.086,3	7.035,3	6.912,3
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	4.414,7	7.398,4	7.296,0	5.625,0	6.378,2	7.064,2	7.055,0	7.078,1	7.027,2	6.904,1
Trgovinski kredit	5,5	1,0	3,0	3,6	8,7	8,2	8,2	8,2	8,1	8,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	40.590,0	45.269,3	46.526,7	45.900,5	44.860,7	45.631,4	45.858,7	46.085,5	46.428,0	45.398,3
Od toga: Kružna izravna ulaganja ^a	825,6	1.499,0	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Podaci o stanju inozemnog duga koji se odnosi na izravna ulaganja uključuju kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, što je proizvelo specifičan učinak povećanja inozemnog duga Republike Hrvatske. U prosincu 2010. zabilježena je značajna transakcija, koja je dovela do ukidanja kružne komponente izravnih ulaganja, ali dug i dalje ostaje iskazan u sklopu pozicije Izravna ulaganja. ^b Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2007. ^c Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2009. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2008. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^d Od siječnja 2009. podaci nebankovnih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se primjenom novog izvještajnog sustava INOK koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Napomena: Od Biltena HNB-a br. 194 cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je tako da se zasniva na novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 1995, a od prosinca 2010. uključuje i promjenu izvora podataka za kreditne institucije, kao i promjenu načina vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira uz koje su ugovorene financijske izvedenice.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima • Bruto inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući re-po ugovore) neovisno o ugovorenom dospeljeću, depozita primljenih od nerezidenata te trgovinskih kredita primljenih od nerezidenata s ugovorenim dospeljećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana), a od prosinca 2005. obuhvaća i obveze rezidenata na osnovi ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire izdane na domaćem tržištu. Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima, odnosno sektorima dužnika. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Agenciju za upravljanje državnom imovinom, Hrvatske vode, Hrvatske ceste i do 31. prosinca 2007. Hrvatske autoceste, koje se nakon tog datuma prikazuju u sklopu ostalih domaćih sektora u podsektoru javnih nefinancijskih trgovačkih društava) te lokalnu državu. Od prosinca 2010. sektor opća država obuhvaća sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država. Sektor središnja

banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor kreditne institucije prikazuje dugove kreditnih institucija. Ostali domaći sektori prikazuju dugove svih financijskih institucija i posrednika osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatnih i javnih nefinancijskih trgovačkih društava, neprofitnih institucija koje opslužuju stanovništvo te stanovništva, uključujući poslodavce i samozaposlene. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno ulagački povezani. Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospeljeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pritom je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor kreditne institucije raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna. Stanje bruto inozemnog duga uključuje buduće otplate glavnice, obračunate nedospjele kamate nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata. Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor^a u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.			
	XII. ^{b,c}	XII. ^d	XII.	XII.	XII.	XII.	I.*	II.*	III.*	IV.
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	10.852,7	12.820,6	14.368,1	14.218,2	14.773,8	16.323,2	16.560,9	16.679,2	16.227,0	15.585,3
Kratkoročni	209,2	429,9	651,1	337,3	159,0	353,9	445,6	549,1	413,3	392,3
Dužnički vrijednosni papiri	24,6	170,3	468,3	157,9	117,2	69,6	121,7	128,7	175,1	181,2
Kredit	164,1	215,6	108,6	103,7	0,9	200,0	248,0	315,6	135,6	87,9
Gotovina i depoziti	2,3	1,1	1,2	0,1	0,0	83,5	75,1	104,0	101,6	122,4
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	18,2	42,9	73,1	75,7	40,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kašnjenja otplate glavnice	17,1	39,4	69,3	71,6	38,3	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Kašnjenja otplate kamata	1,1	3,6	3,8	4,1	2,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	10.641,8	12.207,3	13.350,1	13.684,2	14.612,0	15.966,5	16.112,5	16.127,4	15.811,0	15.190,2
Dužnički vrijednosni papiri	4.294,8	5.326,8	5.579,7	6.022,0	7.253,5	8.914,9	8.942,4	8.934,2	8.758,7	8.199,6
Kredit	6.068,5	6.608,2	7.499,0	7.527,4	7.261,1	6.998,4	7.117,7	7.140,8	6.999,8	6.938,3
Gotovina i depoziti	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	267,9	272,3	271,4	114,8	97,4	53,3	52,5	52,5	52,5	52,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1,7	183,4	366,8	216,7	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	80,3	9,2	0,5	0,0	2,9	22,6	22,9	22,8	22,7	22,2
Kratkoročni	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	22,6	22,9	22,8	22,7	22,2
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	22,6	22,9	22,8	22,7	22,2
Kašnjenja otplate glavnice	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	22,6	22,9	22,8	22,7	22,2
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	73,2	9,2	0,5	0,0	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	73,2	9,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	29.657,1	32.439,6	32.158,1	31.682,3	30.083,9	29.285,5	29.274,9	29.383,5	30.178,4	29.790,8
Kratkoročni	4.564,9	4.180,2	4.592,7	5.134,2	3.922,6	4.286,2	4.386,4	4.410,6	4.605,1	4.676,9
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.641,6	1.268,9	1.357,4	837,0	1.014,3	932,7	946,4	1.014,2	856,6	875,2
Gotovina i depoziti ^a	2.670,3	2.283,9	2.200,9	3.291,3	1.470,0	1.735,1	1.881,8	1.836,6	2.024,0	2.093,3
Trgovinski kredit	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	115,2	97,2	97,2	115,2	115,2
Ostale obveze	213,5	599,2	1.003,5	971,6	1.260,0	1.503,1	1.461,1	1.462,5	1.609,2	1.593,2
Kašnjenja otplate glavnice	150,2	484,4	831,7	797,4	1.067,9	1.284,1	1.246,1	1.247,5	1.387,9	1.371,9
Kašnjenja otplate kamata	63,3	114,9	171,8	174,2	192,1	218,9	215,0	215,0	221,3	221,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	19.258,0	20.596,6	19.709,4	19.812,1	18.913,8	17.361,8	17.253,7	17.287,9	17.921,1	17.445,3
Dužnički vrijednosni papiri	585,5	324,4	332,2	432,5	1.302,0	1.287,5	1.277,2	1.288,3	1.331,0	818,8
Kredit	16.162,4	16.209,2	15.096,1	15.263,6	13.668,7	12.486,7	12.377,3	12.351,9	12.939,3	13.017,9
Gotovina i depoziti	2.455,0	4.042,7	4.256,9	4.069,4	3.930,5	3.551,1	3.554,7	3.603,2	3.604,1	3.562,4
Trgovinski kredit	55,0	20,3	24,3	46,6	12,6	36,5	44,6	44,6	46,8	46,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	5.834,2	7.662,8	7.856,0	6.736,0	7.247,5	7.637,6	7.634,7	7.685,0	7.652,3	7.668,6
Ukupno (1+2+3)	40.590,0	45.269,3	46.526,7	45.900,5	44.860,7	45.631,4	45.858,7	46.085,5	46.428,0	45.398,3
Od toga: Kružna izravna ulaganja ^a	825,6	1.499,0	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Podaci o stanju inozemnog duga koji se odnosi na izravna ulaganja uključuju kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, što je proizvelo specifičan učinak povećanja inozemnog duga Republike Hrvatske. U prosincu 2010. zabilježena je značajna transakcija, koja je dovela do ukidanja kružne komponente izravnih ulaganja, ali dug i dalje ostaje iskazan u sklopu pozicije Izravna ulaganja. ^b Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2007. ^c Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2009. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2008. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^d Od siječnja 2009. podaci nebankovnih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se primjenom novog izvještajnog sustava INOK koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Napomena: Od Biltena HNB-a br. 194 cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je tako da se zasniva na novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 1995, a od prosinca 2010. uključuje i promjenu izvora podataka za kreditne institucije, kao i promjenu načina vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira uz koje su ugovorene financijske izvedenice.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor • Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora. Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu, a od prosinca 2010. sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država), središnju banku, javna nefinancijska i financijska trgovačka društva te HBOR. Bruto inozemni dug

privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora. Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima u milijunima eura

	Bruto inozemni dug 30.4. 2014.	Trenutačno dostupijeće	Projekcija otplate glavnice												
			2.tr.14.		3.tr.14.	4.tr.14.	1.tr.15.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	Ostalo
			Ukupno ^a	Od toga ONK ^a											
1. Opća država	9.595,3	0,8	172,0	119,7	48,2	117,4	886,2	337,6	1.291,1	422,4	1.259,3	505,6	1.159,1	956,6	3.662,7
Kratkoročni	181,9	0,8	18,6	1,4	6,5	46,6	96,5	71,8	109,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	181,2	0,0	18,6	1,4	6,5	46,6	96,5	71,8	109,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	9.413,3	0,0	153,4	118,3	41,7	70,8	789,7	265,8	1.181,8	422,4	1.259,3	505,6	1.159,1	956,6	3.662,7
Dužnički vrijednosni papiri	7.176,6	0,0	110,4	110,4	0,4	4,1	776,9	114,9	826,0	15,0	1.082,5	404,2	1.066,7	873,2	2.794,1
Kredit	2.236,8	0,0	42,9	7,9	41,3	66,7	12,8	151,0	355,8	407,4	176,8	101,4	92,5	83,4	868,6
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	122,4	0,0	122,4	0,0	0,0	0,0	0,0	122,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	122,4	0,0	122,4	0,0	0,0	0,0	0,0	122,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	122,4	0,0	122,4	0,0	0,0	0,0	0,0	122,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Kreditne institucije	8.974,3	10,8	1.986,2	44,9	898,9	662,6	550,7	3.547,7	1.371,8	764,4	1.002,8	1.074,9	305,0	151,0	745,9
Kratkoročni	2.547,4	10,8	1.682,1	10,8	469,9	196,2	141,5	2.348,2	188,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	443,3	0,0	198,1	3,7	142,0	40,7	46,9	380,8	62,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	2.093,3	0,0	1.484,0	7,1	327,9	155,5	94,7	1.967,4	125,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	10,8	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	6,7	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	4,1	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.426,9	0,0	304,1	34,0	429,0	466,4	409,2	1.199,5	1.183,4	764,4	1.002,8	1.074,9	305,0	151,0	745,9
Dužnički vrijednosni papiri	3,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	2.861,2	0,0	219,8	10,9	244,5	251,0	203,5	715,3	409,2	452,7	485,0	484,1	108,6	33,5	173,0

	Bruto inozemni dug 30.4. 2014.	Trenutačno dospjeće	Projekcija otplate glavnice												
			2.tr.14.		3.tr.14.	4.tr.14.	1.tr.15.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	Ostalo
			Ukupno ^a	Od toga ONK ^a											
Gotovina i depoziti	3.562,4	0,0	84,1	23,0	184,6	215,4	205,7	484,1	774,3	311,8	514,6	590,8	196,4	117,5	572,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	19.035,1	1.604,7	1.319,4	415,5	824,8	1.825,1	844,0	3.969,2	2.446,8	1.746,2	2.256,9	1.157,4	1.163,4	1.762,7	2.927,7
Kratkoročni	2.239,7	1.604,7	183,4	1,9	49,0	271,8	130,5	504,2	130,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	519,8	0,0	183,4	1,9	49,0	156,6	130,5	389,0	130,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	115,2	0,0	0,0	0,0	0,0	115,2	0,0	115,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1.604,7	1.604,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	1.387,5	1.387,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	217,3	217,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	16.795,3	0,0	1.136,0	413,6	775,7	1.553,3	713,5	3.465,0	2.316,0	1.746,2	2.256,9	1.157,4	1.163,4	1.762,7	2.927,7
Dužnički vrijednosni papiri	1.838,5	0,0	52,3	48,7	23,6	0,6	0,0	76,6	25,9	28,9	842,8	0,1	265,9	595,3	3,1
Kredit	14.858,2	0,0	1.072,2	364,6	735,0	1.520,3	691,6	3.327,5	2.255,8	1.716,0	1.412,7	1.156,7	897,5	1.167,4	2.924,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	98,6	0,0	11,5	0,3	17,1	32,3	21,9	61,0	34,4	1,3	1,4	0,6	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	7.671,3	363,6	949,3	353,7	619,3	882,6	353,4	2.451,2	1.355,1	869,4	609,7	399,9	289,6	260,6	1.072,1
Kratkoročni	759,0	363,6	91,9	5,0	105,0	48,2	27,5	245,1	150,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	395,4	0,0	91,9	5,0	105,0	48,2	27,5	245,1	150,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	363,6	363,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	303,1	303,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	60,6	60,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.912,3	0,0	857,4	348,6	514,3	834,4	325,9	2.206,1	1.204,8	869,4	609,7	399,9	289,6	260,6	1.072,1
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	6.904,1	0,0	857,1	348,4	514,2	833,6	325,9	2.204,9	1.204,7	869,3	603,8	399,8	289,5	260,5	1.071,6
Trgovinski kredit	8,2	0,0	0,3	0,2	0,1	0,8	0,0	1,1	0,1	0,1	5,9	0,1	0,2	0,2	0,4
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	45.398,3	1.979,9	4.549,3	933,7	2.391,2	3.487,7	2.634,3	10.428,1	6.464,9	3.802,5	5.128,7	3.137,7	2.917,2	3.131,0	8.408,3
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			88,5		192,9	322,8	274,4	604,2	1.129,7	979,5	838,3	691,1	578,3	495,1	1.403,1

^a Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata (ONK), koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima • Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Struktura tablice po sektorima, izvornom dospjeću i instrumentima slijedi strukturu Tablice H12. Za kreditne institucije buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o planu naplate kamata. Za ostale sektore buduća

plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostavljenih planova otplate i referentne kamatne stope koja vrijedi na izvještajni datum. Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora
u milijunima eura

	2008. XII. ^{a,b}	2009. XII. ^c	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013. XII.	2014.			
							I.*	II.*	III.*	IV.
1. Ostali domaći sektori	19.815,9	20.938,0	20.913,4	20.130,0	19.647,2	18.693,4	18.733,5	18.874,8	19.463,3	19.035,1
Kratkoročni	925,3	1.346,7	1.613,5	1.485,5	1.965,3	2.006,6	2.011,1	2.079,7	2.255,3	2.239,7
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	652,9	677,7	519,1	415,7	498,6	376,4	440,8	508,0	519,0	519,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	115,2	97,2	97,2	115,2	115,2
Ostale obveze	232,9	640,9	1.063,5	1.035,5	1.288,5	1.514,9	1.473,1	1.474,5	1.621,2	1.604,7
Kašnjenja otplate glavnice	170,4	523,6	892,8	861,8	1.098,4	1.300,1	1.262,2	1.263,6	1.403,9	1.387,5
Kašnjenja otplate kamata	62,5	117,2	170,7	173,7	190,1	214,8	210,9	210,9	217,3	217,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	18.890,6	19.591,3	19.299,8	18.644,5	17.681,9	16.686,8	16.722,3	16.795,1	17.208,0	16.795,3
Dužnički vrijednosni papiri	1.251,6	1.665,8	1.581,6	1.382,8	2.299,6	2.290,5	2.290,6	2.304,2	2.350,8	1.838,5
Kredit	17.306,1	17.632,9	17.429,8	17.130,3	15.269,4	14.306,6	14.334,7	14.393,9	14.757,9	14.858,2
Gotovina i depoziti	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	322,2	292,6	288,4	131,4	113,0	89,7	97,0	97,0	99,2	98,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1. Financijske institucije (osim kreditnih institucija i središnje banke)	4.949,7	5.396,1	4.628,5	4.066,9	3.784,6	3.444,1	3.532,8	3.603,8	3.578,3	3.627,0
Kratkoročni	155,4	436,3	109,1	217,3	305,3	306,7	313,3	313,2	312,8	325,2
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	144,5	431,8	94,1	209,8	274,5	275,5	282,1	282,1	281,6	294,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	10,9	4,5	15,0	7,5	30,9	31,2	31,2	31,1	31,2	31,2
Kašnjenja otplate glavnice	4,2	1,3	11,6	3,4	26,6	26,5	26,5	26,3	26,5	26,4
Kašnjenja otplate kamata	6,7	3,2	3,4	4,1	4,3	4,7	4,8	4,8	4,7	4,7
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	4.794,3	4.959,8	4.519,4	3.849,5	3.479,3	3.137,4	3.219,5	3.290,5	3.265,5	3.301,8
Dužnički vrijednosni papiri	791,5	1.014,7	928,0	633,6	321,5	360,1	362,4	364,5	364,6	364,7
Kredit	3.992,3	3.945,1	3.591,4	3.216,0	3.157,7	2.777,3	2.857,1	2.926,0	2.900,9	2.937,2
Gotovina i depoziti	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Javna nefinancijska trgovačka društva	4.642,0	5.158,2	5.766,8	5.349,5	4.784,2	4.236,0	4.279,4	4.328,7	4.229,9	4.210,5
Kratkoročni	146,3	77,7	180,8	179,4	40,1	0,1	47,7	114,8	135,7	88,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	132,4	34,8	108,6	103,7	0,0	0,0	47,6	114,7	135,6	87,9
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	13,9	42,8	72,2	75,7	40,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kašnjenja otplate glavnice	12,9	39,3	68,6	71,6	37,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,1	3,6	3,7	4,1	2,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	4.495,7	5.080,6	5.586,1	5.170,2	4.744,1	4.235,9	4.231,7	4.213,9	4.094,2	4.122,5
Dužnički vrijednosni papiri	341,3	335,6	330,3	318,6	685,0	646,7	654,6	655,0	658,9	658,4
Kredit	3.887,3	4.472,7	4.984,4	4.736,8	3.961,7	3.536,0	3.524,6	3.506,5	3.382,8	3.411,8
Trgovinski kredit	267,2	272,3	271,4	114,8	97,4	53,3	52,5	52,5	52,5	52,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3. Privatna nefinancijska trgovačka društva	9.958,6	10.103,8	10.303,5	10.495,8	10.862,4	10.819,6	10.742,4	10.764,9	11.478,5	11.022,0
Kratkoročni	619,2	800,4	1.316,7	1.082,9	1.614,4	1.695,6	1.650,1	1.651,6	1.806,8	1.826,5
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	373,8	178,7	309,4	96,2	218,7	96,7	111,1	111,1	101,7	137,8
Trgovinski kredit	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	115,2	97,2	97,2	115,2	115,2
Ostale obveze	205,9	593,5	976,4	952,3	1.217,5	1.483,7	1.441,8	1.443,3	1.589,9	1.573,5

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.			
	XII. ^{a,b}	XII. ^c	XII.	XII.	XII.	XII.	I.*	II.*	III.*	IV.
Kašnjenja otplate glavnice	151,2	483,0	812,7	786,8	1.034,3	1.273,6	1.235,8	1.237,3	1.377,4	1.361,0
Kašnjenja otplate kamata	54,7	110,5	163,7	165,5	183,3	210,1	206,0	206,0	212,5	212,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	9.339,3	9.303,5	8.986,8	9.412,9	9.247,9	9.124,0	9.092,3	9.113,3	9.671,7	9.195,6
Dužnički vrijednosni papiri	118,9	315,5	323,4	430,7	1.293,1	1.283,6	1.273,6	1.284,7	1.327,3	815,4
Kredit	9.168,7	8.968,0	8.646,5	8.965,7	7.939,3	7.803,9	7.774,1	7.784,0	8.297,6	8.333,8
Trgovinski kredit	51,7	20,0	16,9	16,6	15,5	36,5	44,6	44,6	46,8	46,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Nefitne institucije koje opslužuju stanovništvo	3,8	3,6	2,6	4,8	9,4	5,3	4,2	4,2	4,2	4,2
1.5. Stanovništvo (poslodavci i samozaposleni)	17,1	11,5	7,2	5,2	10,6	9,0	8,6	8,8	8,7	8,7
1.6. Stanovništvo (ostali)	244,7	264,8	204,7	207,9	196,0	179,4	166,1	164,5	163,6	162,6

^a Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2007. ^b Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2009. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2008. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^c Od siječnja 2009. podaci nebankovnih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se primjenom novog izvještajnog sustava INOK koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Napomena: Od Biltena HNB-a br. 194 cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je tako da se zasniva na novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 1995, kao i promjeni načina vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira uz koje su ugovorene financijske izvedenice.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora • Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora prikazuje inozemne dugove svih financijskih institucija i posrednika osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), javnih nefinancijskih trgovačkih društava (koja od siječnja 2008. uključuju i Hrvatske autoceste), privatnih nefinancijskih trgovačkih društava, neprofitnih institucija koje opslužuju stanovništvo te stanovništva, uključujući poslodavce i samozaposlene. Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospelju, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi koje je nastala dužnička obveza.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica • Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (*Balance of Payments Manual*, 5. izdanje, 1995.). Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnoga srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima kompiliraju se na temelju tržišnih cijena gdje god su one raspoložive. U dijelu koji se odnosi na ulaganja u Republiku Hrvatsku primjenjuju se tržišne cijene na posljednji dan izvještajnog razdoblja preuzete sa Zagrebačke burze, a u dijelu koji se odnosi na ulaganja u inozemstvo izvještajne jedinice obveznici istraživanja o izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima obvezne su prikazivati vrijednosti svojih vlasničkih udjela u inozemstvu koristeći se tržišnim cijenama. Tamo gdje to nije moguće primjenjuju se knjigovodstvene vrijednosti ukupnoga kapitala poduzeća u vlasništvu izravnih ili portfeljnih ulagača, bilo da je riječ o ulaganjima u Republiku Hrvatsku ili u inozemstvo (metoda *own funds at book value*).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, kreditne

institucije i ostali sektori. Sektor država obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor kreditne institucije uključuje kreditne institucije.

Polozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke i podacima monetarne statistike.

Podaci o portfeljnim vlasničkim i dužničkim ulaganjima upotunjuju se podacima koje dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo i poslovne banke koje obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima, posebno u dijelu Sredstava ostalih sektora.

Od prvog tromjesečja 2010. godine u platnu bilancu uključena su stanja pozicija zaključenih ugovora s obilježjima financijskih izvedenica. Izvještajne institucije su poslovne banke i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijske institucije, koje u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

Polozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Polozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Polozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Sredstava pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva prikazana su i potraživanja sektora država od inozemstva. Izvor podataka su izvješća države i banaka. Za ostale sektore upotrebljavaju se tromjesečni podaci Banke za međunarodne namire.

Polozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica^{a,b}

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2014. ^c	2013.				2014.
							1.tr. ^c	2.tr. ^c	3.tr. ^c	4.tr. ^c	1.tr. ^d
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-35.284,2	-39.337,9	-42.028,0	-40.147,7	-38.959,6	-37.940,2	-39.930,4	-39.708,4	-37.722,8	-37.940,2	-39.241,6
2. Sredstva	22.385,6	24.408,1	23.448,8	23.408,1	23.404,6	24.462,9	23.097,9	23.847,6	24.255,0	24.462,9	23.879,5
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	3.732,7	4.557,8	3.297,7	3.522,2	3.376,9	3.157,4	3.460,8	3.557,6	3.439,3	3.157,4	3.160,1
2.2. Portfeljna ulaganja	2.629,9	3.198,4	3.659,1	2.988,1	3.353,2	3.463,9	3.352,7	3.088,4	3.656,5	3.463,9	3.495,8
2.2.1. Vlasnička ulaganja	640,6	784,1	1.351,9	1.307,2	1.489,2	1.710,2	1.615,0	1.518,5	1.585,7	1.710,2	1.688,1
2.2.2. Dužnička ulaganja	1.989,3	2.414,3	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.753,7	1.737,7	1.569,8	2.070,7	1.753,7	1.807,7
Obveznice	1.606,9	1.685,6	1.431,0	1.074,3	1.365,7	1.185,1	1.315,0	1.231,7	1.279,8	1.185,1	1.215,7
Instrumenti tržišta novca	382,4	728,7	876,2	606,6	498,3	568,6	422,7	338,1	790,9	568,6	592,0
2.3. Financijske izvedenice	0,0	24,1	14,2	204,5	145,7	16,7	248,6	222,8	16,4	16,7	12,2
2.4. Ostala ulaganja	6.902,1	6.252,0	5.817,6	5.498,5	5.292,8	4.917,5	4.759,2	4.958,3	5.423,4	4.917,5	5.111,4
2.4.1. Trgovinski krediti	224,7	123,6	80,5	85,7	142,0	80,8	131,1	130,3	88,7	80,8	84,6
2.4.2. Krediti	435,9	384,5	430,8	420,8	531,3	626,1	486,2	550,6	605,7	626,1	595,4
2.4.3. Gotovina i depoziti	6.239,7	5.742,0	5.304,5	4.989,5	4.616,4	4.178,3	4.138,7	4.274,1	4.723,4	4.178,3	4.399,2
2.4.4. Ostala aktiva	1,7	1,8	1,8	2,4	3,1	32,2	3,2	3,3	5,6	32,2	32,1
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	9.120,9	10.375,8	10.660,2	11.194,8	11.235,9	12.907,4	11.276,6	12.020,5	11.719,4	12.907,4	12.100,0
3. Obveze	57.669,8	63.746,0	65.476,8	63.555,8	62.364,2	62.403,2	63.028,3	63.555,9	61.977,8	62.403,2	63.121,1
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	22.376,9	25.613,2	26.240,4	23.861,1	24.063,9	23.571,2	24.946,7	24.692,3	23.918,1	23.571,2	23.488,8
3.2. Portfeljna ulaganja	5.443,7	6.479,1	7.118,3	7.208,3	9.134,6	10.750,9	9.200,1	9.881,3	9.719,3	10.750,9	10.753,5
3.2.1. Vlasnička ulaganja	613,8	657,6	738,0	595,7	461,7	479,2	513,6	481,2	473,5	479,2	488,6
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.829,9	5.821,5	6.380,3	6.612,6	8.672,9	10.271,6	8.686,5	9.400,1	9.245,8	10.271,6	10.264,8
Obveznice	4.805,3	5.651,2	5.911,9	6.454,5	8.555,6	10.202,1	8.517,5	9.261,2	9.145,9	10.202,1	10.089,7
Instrumenti tržišta novca	24,6	170,3	468,3	158,1	117,3	69,6	169,0	139,0	99,9	69,6	175,1
3.3. Financijske izvedenice	-	52,1	194,6	151,3	228,2	362,0	190,8	169,2	238,7	362,0	369,0
3.4. Ostala ulaganja	29.849,2	31.601,6	31.923,6	32.335,2	28.937,5	27.719,1	28.690,8	28.813,2	28.101,7	27.719,1	28.509,8
3.4.1. Trgovinski krediti	367,5	344,4	370,2	217,0	314,2	230,1	284,9	234,4	206,2	230,1	245,6
3.4.2. Krediti	24.343,4	24.929,1	25.093,7	24.757,2	23.222,2	22.119,0	23.029,2	22.691,0	22.479,8	22.119,0	22.534,2
3.4.3. Gotovina i depoziti	5.138,3	6.328,1	6.459,7	7.361,0	5.401,0	5.370,0	5.376,6	5.887,8	5.415,8	5.370,0	5.730,0
3.4.4. Ostala pasiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), pa u skladu s time postoji učinak i na stanje izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku odnosno inozemstvo počevši s tim mjesecima. ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata te je u potpunosti usklađena sa sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno platnom bilancom. U tom smislu, sektor država obuhvaća opću državu, koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Agenciju za upravljanje državnom imovinom, Hrvatske vode, Hrvatske ceste i do 31. prosinca 2007. Hrvatske autoceste, koje se nakon tog datuma prikazuju u sklopu ostalih domaćih sektora

u podsektoru javnih poduzeća) te lokalnu državu. Od prosinca 2010. sektor država obuhvaća sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država. Sektor središnja banka obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor kreditne institucije obuhvaća kreditne institucije. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna trgovačka društva, neprofitne institucije i stanovništvo, uključujući obrtnike.

pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke, koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja^a

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^b	2013.				2014.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^c
Izravna ulaganja, neto	-18.644,3	-21.055,4	-22.942,7	-20.338,9	-20.687,0	-20.413,8	-21.485,9	-21.134,7	-20.478,8	-20.413,8	-20.328,7
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	3.732,7	4.557,8	3.297,7	3.522,2	3.376,9	3.157,4	3.460,8	3.557,6	3.439,3	3.157,4	3.160,1
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	3.542,9	4.464,6	3.056,6	3.056,2	2.969,3	2.778,9	3.084,6	3.176,1	3.065,8	2.778,9	2.771,2
1.1.1. Sredstva	3.542,9	4.464,6	3.056,6	3.056,2	2.969,3	2.778,9	3.084,6	3.176,1	3.065,8	2.778,9	2.771,2
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	189,7	93,2	241,1	466,0	407,6	378,5	376,2	381,5	373,4	378,5	388,9
1.2.1. Sredstva	220,2	217,0	608,7	641,5	572,1	521,8	543,6	551,2	538,6	521,8	544,2
1.2.2. Obveze	30,5	123,8	367,6	175,5	164,5	143,4	167,4	169,7	165,2	143,4	155,3
1.3. Financijske izvedenice (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	22.376,9	25.613,2	26.240,4	23.861,1	24.063,9	23.571,2	24.946,7	24.692,3	23.918,1	23.571,2	23.488,8
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	16.595,8	17.943,7	18.453,5	17.134,5	17.033,1	16.143,4	17.586,8	17.176,3	16.528,5	16.143,4	16.072,8
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	16.595,8	17.943,7	18.453,5	17.134,5	17.033,1	16.143,4	17.586,8	17.176,3	16.528,5	16.143,4	16.072,8
2.2. Ostala ulaganja	5.781,1	7.669,5	7.786,9	6.726,6	7.030,8	7.427,8	7.359,8	7.516,0	7.389,6	7.427,8	7.416,0
2.2.1. Sredstva	24,3	52,9	68,3	50,7	55,0	69,3	50,0	56,8	55,2	69,3	75,8
2.2.2. Obveze	5.805,4	7.722,4	7.855,2	6.777,3	7.085,8	7.497,0	7.409,8	7.572,8	7.444,8	7.497,0	7.491,9
2.3. Financijske izvedenice (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), pa u skladu s time postoji učinak i na stanje izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku odnosno inozemstvo počevši s tim mjesecima. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja^a

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^b	2013.				2014.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^c
Portfeljna ulaganja, neto	-2.813,8	-3.280,7	-3.459,2	-4.220,1	-5.781,4	-7.287,0	-5.847,3	-6.792,9	-6.062,8	-7.287,0	-7.257,7
1. Sredstva	2.629,9	3.198,4	3.659,1	2.988,1	3.353,2	3.463,9	3.352,7	3.088,4	3.656,5	3.463,9	3.495,8
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	640,6	784,1	1.351,9	1.307,2	1.489,2	1.710,2	1.615,0	1.518,5	1.585,7	1.710,2	1.688,1
1.1.1. Kreditne institucije	9,7	11,8	9,2	13,7	10,6	19,2	11,8	18,6	17,9	19,2	20,3
1.1.2. Ostali sektori	630,9	772,2	1.342,6	1.293,5	1.478,6	1.691,0	1.603,2	1.499,9	1.567,9	1.691,0	1.667,8
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	1.989,3	2.414,3	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.753,7	1.737,7	1.569,8	2.070,7	1.753,7	1.807,7
2. Obveze	5.443,7	6.479,1	7.118,3	7.208,3	9.134,6	10.750,9	9.200,1	9.881,3	9.719,3	10.750,9	10.753,5
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	613,8	657,6	738,0	595,7	461,7	479,2	513,6	481,2	473,5	479,2	488,6
2.1.1. Kreditne institucije	66,5	62,4	56,8	44,6	34,3	26,5	37,9	37,3	29,1	26,5	26,6
2.1.2. Ostali sektori	547,3	595,2	681,2	551,0	427,4	452,7	475,7	443,9	444,4	452,7	462,0
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.829,9	5.821,5	6.380,3	6.612,6	8.672,9	10.271,6	8.686,5	9.400,1	9.245,8	10.271,6	10.264,8
2.2.1. Obveznice	4.805,3	5.651,2	5.911,9	6.454,5	8.555,6	10.202,1	8.517,5	9.261,2	9.145,9	10.202,1	10.089,7
2.2.1.1. Država	3.162,1	3.976,4	4.321,4	5.069,8	6.247,1	7.907,8	6.180,5	6.950,7	6.808,7	7.907,8	7.735,2
2.2.1.2. Kreditne institucije	456,8	9,0	8,9	1,9	8,9	3,8	2,5	6,5	4,3	3,8	3,7
2.2.1.3. Ostali sektori	1.186,4	1.665,8	1.581,6	1.382,8	2.299,6	2.290,5	2.334,5	2.304,0	2.332,8	2.290,5	2.350,8
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	24,6	170,3	468,3	158,1	117,3	69,6	169,0	139,0	99,9	69,6	175,1
2.2.2.1. Država	24,6	170,3	468,3	157,9	117,2	69,6	168,8	138,8	99,9	69,6	175,1
2.2.2.2. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja^a
u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. ^b	2013.				2014.
							1. tr. ^b	2. tr. ^b	3. tr. ^b	4. tr. ^b	
Ostala ulaganja, neto	-22.947,1	-25.349,6	-26.106,0	-26.836,7	-23.644,6	-22.801,6	-23.931,6	-23.854,9	-22.678,3	-22.801,6	-23.398,4
1. Sredstva	6.902,1	6.252,0	5.817,6	5.498,5	5.292,8	4.917,5	4.759,2	4.958,3	5.423,4	4.917,5	5.111,4
1.1. Trgovinski krediti	224,7	123,6	80,5	85,7	142,0	80,8	131,1	130,3	88,7	80,8	84,6
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	224,7	123,6	80,5	85,7	142,0	80,8	131,1	130,3	88,7	80,8	84,6
Dugoročni krediti	202,6	96,3	61,4	58,3	57,6	53,2	55,9	54,9	53,9	53,2	54,1
Kratkoročni krediti	22,1	27,3	19,2	27,4	84,3	27,6	75,2	75,4	34,8	27,6	30,5
1.2. Krediti	435,9	384,5	430,8	420,8	531,3	626,1	486,2	550,6	605,7	626,1	595,4
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.3. Kreditne institucije	285,3	270,1	291,8	276,2	355,8	369,0	258,7	310,1	368,1	369,0	348,3
Dugoročni krediti	193,6	233,7	257,2	266,6	238,9	299,5	239,8	284,2	310,4	299,5	298,5
Kratkoročni krediti	91,7	36,5	34,6	9,6	117,0	69,5	19,0	25,9	57,7	69,5	49,8
1.2.4. Ostali sektori	150,0	113,8	139,0	144,6	175,5	257,1	227,5	240,5	237,6	257,1	247,2
Dugoročni krediti	146,8	113,6	101,3	140,0	154,5	237,9	210,9	221,8	223,6	237,9	237,7
Kratkoročni krediti	3,3	0,2	37,7	4,6	21,0	19,2	16,6	18,7	14,1	19,2	9,5
1.3. Gotovina i depoziti	6.239,7	5.742,0	5.304,5	4.989,5	4.616,4	4.178,3	4.138,7	4.274,1	4.723,4	4.178,3	4.399,2
1.3.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Kreditne institucije	4.863,6	4.442,9	4.058,2	3.559,7	3.108,4	2.888,7	2.652,5	2.936,2	3.461,0	2.888,7	3.106,9
1.3.3. Ostali sektori	1.376,1	1.299,1	1.246,3	1.429,8	1.508,0	1.289,6	1.486,2	1.337,9	1.262,4	1.289,6	1.292,3
1.4. Ostala aktiva	1,7	1,8	1,8	2,4	3,1	32,2	3,2	3,3	5,6	32,2	32,1
2. Obveze	29.849,2	31.601,6	31.923,6	32.335,2	28.937,5	27.719,1	28.690,8	28.813,2	28.101,7	27.719,1	28.509,8
2.1. Trgovinski krediti	367,5	344,4	370,2	217,0	314,2	230,1	284,9	234,4	206,2	230,1	245,6
2.1.1. Država	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	366,7	344,4	370,2	217,0	314,2	230,1	284,9	234,4	206,2	230,1	245,6
Dugoročni krediti	327,2	316,2	339,3	182,8	136,1	114,9	122,4	97,6	110,4	114,9	124,4
Kratkoročni krediti	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	115,2	162,6	136,8	95,8	115,2	121,2
2.2. Krediti	24.343,4	24.929,1	25.093,7	24.757,2	23.222,2	22.119,0	23.029,2	22.691,0	22.479,8	22.119,0	22.534,2
2.2.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit i zajmovi MMF-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	1.574,6	1.648,5	1.832,1	1.962,2	2.209,2	2.509,8	2.415,8	2.342,7	2.310,1	2.509,8	2.326,9
Dugoročni krediti	1.542,9	1.648,5	1.832,1	1.962,2	2.208,3	2.309,8	2.414,9	2.341,6	2.310,1	2.309,8	2.326,9
Kratkoročni krediti	31,7	0,0	0,0	0,0	0,9	200,0	0,9	1,2	0,0	200,0	0,0
2.2.3. Kreditne institucije	4.496,7	4.352,8	4.300,1	4.264,9	3.979,7	3.436,4	3.786,1	3.819,1	3.588,4	3.436,4	3.339,0
Dugoročni krediti	3.374,7	3.545,3	3.352,3	3.738,9	3.463,0	2.879,1	3.289,3	3.178,2	3.039,0	2.879,1	2.864,8
Kratkoročni krediti	1.122,0	807,5	947,8	526,0	516,8	557,3	496,8	640,9	549,4	557,3	474,2
2.2.4. Ostali sektori	18.272,0	18.927,8	18.961,5	18.530,0	17.033,3	16.172,8	16.827,3	16.529,2	16.581,3	16.172,8	16.868,3
Dugoročni krediti	17.589,5	18.189,1	18.352,9	18.015,6	16.421,9	15.699,1	16.146,5	15.901,0	16.010,5	15.699,1	16.242,5
Kratkoročni krediti	682,5	738,7	608,6	514,5	611,4	473,7	680,8	628,2	570,8	473,7	625,8
2.3. Gotovina i depoziti	5.138,3	6.328,1	6.459,7	7.361,0	5.401,0	5.370,0	5.376,6	5.887,8	5.415,8	5.370,0	5.730,0
2.3.1. Hrvatska narodna banka	2,3	1,1	1,2	0,1	0,0	83,5	0,0	0,0	73,6	83,5	101,6
2.3.2. Kreditne institucije	5.125,5	6.327,0	6.458,5	7.361,0	5.401,0	5.286,5	5.376,6	5.887,7	5.342,2	5.286,5	5.628,3
2.3.3. Ostali sektori	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti^a
u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.			
							I.	II.	III.	IV.
1. PRIHODI (A + B)	120.036,7	114.086,9	110.831,6	110.406,1	112.883,5	112.051,1	9.291,2	8.026,1	8.453,0	10.279,0
A) Državni proračun	115.766,5	110.251,2	107.457,6	107.067,2	109.558,4	108.581,8	8.982,9	7.787,6	8.220,3	9.858,6
B) Izvanproračunski korisnici	4.270,2	3.835,7	3.374,0	3.338,9	3.325,0	3.469,4	308,3	238,5	232,7	420,5
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	2.105,0	1.954,3	1.690,7	1.594,3	1.580,2	1.715,2	98,9	116,1	142,2	153,4
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1.221,2	1.168,6	1.040,7	1.091,3	1.056,7	1.039,1	65,9	97,1	77,6	61,1
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	81,0	112,8	86,2	57,5	55,4	51,5	4,5	6,1	4,8	3,8
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	808,3	566,5	529,6	552,8	576,1	597,2	133,1	15,4	3,0	199,5
9. Centar za restrukturiranje i prodaju ^b	54,7	33,5	26,7	43,0	56,7	66,4	5,8	3,7	5,1	2,6
2. RASHODI (A + B)	118.686,0	120.553,9	122.584,0	122.427,7	120.930,5	126.410,2	11.082,3	10.645,0	10.493,4	10.163,3
A) Državni proračun	113.309,5	116.255,2	118.312,3	118.224,1	117.051,0	121.822,3	10.894,8	10.396,0	10.191,7	9.848,8
B) Izvanproračunski korisnici	5.376,5	4.298,7	4.271,7	4.203,6	3.879,5	4.587,9	187,5	249,0	301,8	314,5
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	2.335,4	1.742,1	1.771,2	1.458,2	1.455,5	1.512,7	18,2	78,8	115,0	114,7
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1.106,7	1.159,1	1.003,6	914,8	959,7	882,8	61,7	78,8	68,6	69,7
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	1.592,6	1.048,5	1.405,9	1.320,9	1.277,0	1.478,1	101,6	83,2	113,3	120,1
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	254,7	267,2	17,0	408,9	89,5	538,3	0,5	2,8	2,1	2,8
9. Centar za restrukturiranje i prodaju ^b	87,0	81,8	74,0	100,8	97,8	176,1	5,4	5,3	2,9	7,2
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	1.350,7	-6.467,0	-11.752,5	-12.021,6	-8.047,0	-14.359,0	-1.791,2	-2.618,9	-2.040,4	115,7
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	1.350,7	-6.467,0	-11.752,5	-12.021,6	-8.047,0	-14.359,0	-1.791,2	-2.618,9	-2.040,4	115,7
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	4.228,2	3.601,1	2.679,3	3.372,5	3.133,1	3.653,6	222,9	144,9	278,9	149,9
Nabava	4.713,2	3.926,8	3.005,8	3.751,9	3.442,3	3.941,9	298,3	167,4	308,1	179,0
A) Državni proračun	3.291,5	2.267,4	1.550,7	1.486,0	1.108,0	1.564,0	145,0	98,0	171,9	87,3
B) Izvanproračunski korisnici	1.421,7	1.659,4	1.455,1	2.265,9	2.334,3	2.377,9	153,3	69,4	136,2	91,7
Prodaja	485,0	325,7	326,5	379,4	309,2	288,3	75,4	22,5	29,2	29,1
A) Državni proračun	303,4	304,0	318,3	347,0	278,4	259,5	75,4	22,4	27,6	29,1
B) Izvanproračunski korisnici	181,6	21,7	8,2	32,4	30,8	28,8	0,0	0,1	1,6	0,1
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-2.877,5	-10.068,2	-14.431,8	-15.394,1	-11.180,1	-18.012,6	-2.014,1	-2.763,8	-2.319,3	-34,1
TRANSAKCIJE U FINANCIRANJU IMOVINI I OBEZVAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	2.877,5	10.068,2	14.431,8	15.394,1	11.180,1	18.012,6	2.014,1	2.763,8	2.319,3	34,1
3.2. PROMJENA NETO FINANCIRANJE IMOVINE	2.776,6	7.363,9	2.816,6	-353,9	-165,7	14.146,1	-1.601,3	1.157,1	-4.827,4	-3.987,7
3.2.1. Tuzemna imovina	2.764,1	7.361,5	2.816,2	-359,2	-172,2	13.940,9	-1.601,3	1.157,1	-4.828,3	-3.987,7
A) Državni proračun	1.690,5	6.823,2	1.942,7	-818,0	-651,4	13.792,7	-1.698,9	693,2	-4.565,7	-4.136,8
B) Izvanproračunski korisnici	1.073,6	538,3	873,5	458,8	479,2	148,2	97,6	463,9	-262,6	149,1
3.2.2. Inozemna imovina	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0	204,3	0,0	0,0	0,9	0,0
A) Državni proračun	12,4	2,3	0,4	5,3	6,5	205,2	0,0	0,0	0,9	0,0
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	2,3	0,4	5,3	6,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBEZVAMA	5.654,1	17.432,0	17.248,4	15.040,2	11.014,4	32.158,7	412,7	3.920,9	-2.508,1	-3.953,6
3.3.1. Tuzemne obveze	6.795,7	10.130,2	12.892,5	6.448,4	2.958,3	10.585,8	442,3	3.975,8	-946,6	436,9
A) Državni proračun	5.656,6	9.576,6	11.835,1	4.793,1	1.414,0	8.904,9	554,1	3.543,1	-765,9	479,8
B) Izvanproračunski korisnici	1.139,1	553,6	1.057,4	1.655,3	1.544,3	1.680,8	-111,8	432,7	-180,7	-42,9
3.3.2. Inozemne obveze	-1.141,7	7.301,8	4.355,9	8.591,8	8.056,0	21.573,0	-29,6	-54,9	-1.561,5	-4.390,5
A) Državni proračun	-1.445,8	6.878,4	4.277,0	8.597,2	8.125,2	21.534,8	-26,9	-54,5	-1.555,2	-4.454,0
B) Izvanproračunski korisnici	304,1	423,4	79,0	-5,4	-69,2	38,2	-2,7	-0,3	-6,3	63,5

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. ^b Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) djelovao je do 31. ožujka 2011. Od 1. travnja 2011. do 30. srpnja 2013. djeluje Agencija za upravljanje državnom imovinom (AUDIO), u čiji su sastav ušli HFP i prijašnji proračunski korisnik državnog proračuna Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Od 30. srpnja 2013. poslove AUDIO-a preuzimaju Državni ured za upravljanje državnom imovinom i novoosnovani Centar za restrukturiranje i prodaju.

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I2: Operacije državnog proračuna^a
u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.			
							I.	II.	III.	IV.
1. PRIHODI	115.772,7	110.257,9	107.466,4	107.069,7	109.558,9	108.585,0	8.982,9	7.787,6	8.220,5	9.858,6
1.1. Porezi	69.572,7	63.678,9	62.856,6	61.422,2	64.693,9	63.044,9	5.409,7	4.310,8	4.337,4	5.509,1
1.2. Socijalni doprinosi	40.703,5	39.994,7	38.712,4	38.605,1	37.845,9	37.149,3	3.041,2	3.011,4	2.980,1	3.064,5
1.3. Pomoći	468,6	616,3	637,1	869,0	968,4	1.737,8	54,4	57,1	68,3	813,3
1.4. Ostali prihodi	5.027,8	5.968,0	5.260,3	6.173,4	6.050,8	6.653,0	477,5	408,3	834,6	471,6
2. RASHODI	115.292,4	117.924,0	120.323,3	119.939,5	118.730,0	123.505,9	11.139,4	10.498,7	10.304,8	9.948,3
2.1. Naknade zaposlenima	29.948,5	31.289,3	31.096,5	31.737,4	31.383,2	30.461,8	2.574,4	2.514,7	2.458,2	2.485,7
2.2. Korištenje dobara i usluga	8.113,7	7.363,8	7.655,7	7.943,6	7.406,3	7.537,4	443,0	533,3	532,8	529,1
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	4.683,2	5.225,2	6.236,5	7.097,6	8.335,7	9.259,2	1.359,7	443,7	1.219,0	887,3
2.5. Subvencije	6.859,5	6.710,0	6.582,2	6.555,3	5.762,3	5.537,8	551,0	993,0	366,2	247,2
2.6. Pomoći	5.783,1	5.559,6	5.778,6	5.083,7	4.843,8	6.511,7	947,9	1.032,6	666,7	632,0
2.7. Socijalne naknade	52.593,2	56.148,5	56.906,6	56.483,0	56.169,9	58.943,4	4.610,6	4.618,8	4.726,8	4.618,5
2.8. Ostali rashodi	7.311,2	5.627,6	6.067,3	5.039,1	4.828,9	5.254,6	652,7	362,6	335,1	548,5
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	480,2	-7.666,0	-12.857,0	-12.869,8	-9.171,1	-14.920,8	-2.156,5	-2.711,2	-2.084,4	-89,7
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	2.988,1	1.963,4	1.232,4	1.139,0	829,6	1.304,5	69,6	75,6	144,3	58,2
3.1.1. Dugotrajna imovina	2.719,5	1.839,7	1.200,4	1.118,7	772,2	1.036,6	28,3	60,7	62,8	45,5
3.1.2. Zalihe	79,4	35,4	11,0	2,5	29,3	225,5	11,5	14,1	78,9	0,0
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	10,1	8,9	6,1	3,7	3,5	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1.4. Neproizvedena imovina	179,1	79,3	14,9	14,0	24,7	41,1	29,8	0,9	2,6	12,8
3.2. Promjena neto financijske imovine	1.702,9	6.825,5	2.022,7	-618,4	-461,5	14.214,4	-1.698,9	701,8	-4.549,8	-4.122,2
3.2.1. Tuzemna imovina	1.690,5	6.823,2	2.022,3	-623,8	-468,0	14.009,2	-1.698,9	701,8	-4.550,7	-4.122,2
3.2.2. Inozemna imovina	12,4	2,3	0,4	5,3	6,5	205,2	0,0	0,0	0,9	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.210,8	16.455,0	16.112,0	13.390,4	9.539,2	30.439,8	527,2	3.488,6	-2.321,1	-3.974,2
3.3.1. Tuzemne obveze	5.656,6	9.576,6	11.835,1	4.793,1	1.414,0	8.904,9	554,1	3.543,1	-765,9	479,8
3.3.2. Inozemne obveze	-1.445,8	6.878,4	4.277,0	8.597,2	8.125,2	21.534,8	-26,9	-54,5	-1.555,2	-4.454,0

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I3: Dug opće države
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.*	2010. XII.*	2011. XII.*	2012. XII.*	2013. XII.*	2014.			
							I.*	II.*	III.*	IV.
1. Unutarnji dug opće države	68.160,5	78.001,9	95.418,1	115.518,1	119.968,1	139.810,2	139.438,3	143.504,5	143.337,2	144.441,0
1.1. Unutarnji dug središnje države	62.534,0	71.655,4	91.663,7	111.664,0	116.200,2	135.285,9	134.987,8	139.070,2	138.942,6	140.106,5
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	14.982,7	18.148,9	17.198,1	19.308,5	18.259,6	22.838,9	22.252,3	23.045,7	23.146,8	24.341,2
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	36.035,8	36.828,5	48.710,8	55.891,2	63.118,4	71.821,7	71.996,6	74.920,9	76.081,7	75.480,0
Kredit	11.515,5	16.678,0	25.754,9	36.464,3	34.822,2	40.625,3	40.738,9	41.103,6	39.714,1	40.285,3
1.2. Unutarnji dug fondova socijalne sigurnosti	3.242,3	3.904,0	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	3.242,3	3.904,0	1,0	2,2	1,6	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
1.3. Unutarnji dug lokalne države	2.384,2	2.442,5	3.753,3	3.851,9	3.766,3	4.523,4	4.449,6	4.433,4	4.393,7	4.333,6
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	416,2	406,8	384,9	260,2	209,1	151,7	134,4	134,5	134,5	130,7
Kredit	1.968,0	2.035,7	3.368,4	3.591,6	3.557,3	4.371,7	4.315,3	4.298,9	4.259,2	4.202,9
2. Inozemni dug opće države	34.731,9	42.797,9	50.304,1	55.341,6	63.708,6	80.385,9	80.980,4	80.877,1	78.463,7	73.751,5
2.1. Inozemni dug središnje države	32.312,2	40.169,6	49.647,4	54.777,0	63.195,9	79.902,5	80.497,9	80.393,7	77.981,1	73.272,2
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	183,5	1.301,4	3.520,5	1.205,3	895,1	539,8	944,4	1.000,4	1.361,6	1.397,4
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	22.141,3	28.091,2	30.790,1	35.979,1	45.121,8	60.016,0	60.002,4	59.864,1	58.654,8	54.610,0
Kredit	9.987,4	10.777,1	15.336,8	17.592,6	17.179,1	19.346,6	19.551,1	19.529,2	17.964,7	17.264,9
2.2. Inozemni dug fondova socijalne sigurnosti	1.998,0	1.891,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.998,0	1.891,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Inozemni dug lokalne države	421,7	736,4	656,7	564,6	512,7	483,4	482,5	483,4	482,6	479,2
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	165,8	165,3	165,8	133,6	132,5	132,7	131,5	131,7	131,7	130,8
Kredit	255,9	571,1	490,9	431,0	380,2	350,6	351,0	351,7	350,9	348,4
3. Ukupno (1+2)	102.892,4	120.799,8	145.722,2	170.859,7	183.676,7	220.196,1	220.418,7	224.381,6	221.801,0	218.192,5
Dodatak: Izdana jamstva središnje države										
Domaća	15.668,9	17.528,1	19.578,6	16.523,3	21.136,7	20.500,5	18.122,2	18.200,8	18.968,3	19.727,0
Od toga: Jamstva dana HBOR-u	807,9	41,4	2.641,3	2.256,3	5.610,6	4.309,7	2.724,6	2.726,5	2.739,1	2.748,6
Od toga: Jamstva dana na kredite HBOR-a	1.642,1	1.374,7	1.177,3	802,0	823,6	825,1	830,6	831,7	829,6	1.651,0
Inozemna	31.143,1	34.429,8	37.339,5	34.510,8	33.197,3	33.197,4	33.925,8	34.467,9	34.331,7	33.978,6
Od toga: Jamstva dana HBOR-u	9.970,3	12.305,6	11.912,8	11.021,3	10.677,3	11.572,4	12.377,0	12.759,9	12.691,7	12.592,4

Tablica I3: Dug opće države • Do Biltena broj 195 Tablica I3 prikazivala je dug središnje države, koji se sastojao od duga središnje države i duga republičkih fondova, a od Biltena broj 196 prikazuje dug opće države, koji se sastoji od duga središnje države, lokalne države i fondova socijalne sigurnosti. Počevši od Biltena broj 196 izvršeno je usklađivanje metodologije u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995 (u daljnjem tekstu: ESA 95) te s Eurostatovim Priručnikom o državnom deficitu i dugu.

Tablica I3 prikazuje stanja duga sektora opće države izražena u kunama. Od 31. prosinca 2010. primjenjuje se službena sektorizacija institucionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju je objavio Državni zavod za statistiku, a koja se temelji na metodologiji ESA 95 prema kojoj se opća država dijeli na sljedeće podsektore: središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu.¹ Do studenoga 2010. sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica temeljila se na propisanoj Odluci o kontnom planu za banke.

Izvor primarnih podataka za unutarnji i inozemni dug jesu jedinice opće države (Ministarstvo financija i ostale jedinice sustava državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva koja su alocirana u statističku definiciju sektora opće države i dr.) u dijelu koji se odnosi na trezorske zapise, obveznice i ino kredite te Hrvatska narodna banka u dijelu koji se odnosi na kredite rezidentnih banaka, HBOR-a i Hrvatske narodne banke. Do studenoga 2010. podaci za kredite rezidentnih banaka temelje se na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke, a od prosinca 2010. podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

Struktura podataka po kategorijama instrumenata obuhvaća podjelu u skladu s ESA 95 na: vrijednosne papire osim dionica, kratkoročne, vrijednosne papire osim dionica, dugoročne, i kredite. Također, podaci su strukturirani prema vjerovniku na

unutarnji i inozemni dug.

Stanje kategorije vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni, uključuje kratkoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospijea do godine dana ili jednakim godini dana, kao što su: trezorski zapisi (izdani u kunama, uz valutnu klauzulu ili nominirani u stranoj valuti), eurozapisi Ministarstva financija te ostali instrumenti tržišta novca.

Stanje kategorije vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni, uključuje dugoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospijea većim od godine dana, kao što su: obveznice izdane na domaćem i inozemnom tržištu te dugoročni trezorski zapisi Ministarstva financija. Obveznice izdane u inozemstvu u jednoj stranoj valuti s ugovorom o zamjeni (engl. *swap*) u drugu stranu valutu tretiraju se kao nominirani dug u valuti zamjene.

Od veljače 2002. dužnički vrijednosni papiri izdani na inozemnom tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu rezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz inozemnog u unutarnji dug. Od prosinca 2005. dužnički vrijednosni papiri izdani na domaćem tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu nerezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz unutarnjeg u inozemni dug.

Kreditni uključuju kredite primljene od rezidentnih i nerezidentnih kreditnih institucija te, u skladu s metodologijom ESA 95, preuzete kredite dane institucionalnim jedinicama koji su bili osigurani državnim jamstvom, a kod kojih je u tri godine došlo do plaćanja po jamstvima od strane države (tzv. kriterij trećeg poziva).

Stanja trezorskih zapisa bez obzira na izvorni rok dospijea iskazana su po nominalnoj vrijednosti, tj. uključujući cjelokupni diskont. Stanja obveznica i kredita uključuju nedospjele vrijednosti glavnice bez uključene stečene kamate.

U dodatku je naveden podatak o ukupno izdanim jamstvima središnje države koja su umanjena za jamstva dana drugim jedinicama središnje države, fondovima socijalne sigurnosti i lokalnoj državi. Izvori podataka identični su kao za kredite.

¹ Obuhvat sektorske klasifikacije naveden je u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama". Iznimno je u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug opće države reklasificiran iz podsektora središnja država u podsektor fondovi socijalne sigurnosti od (uključujući) prosinca 1998., a u dijelu 1. Unutarnji dug opće države reklasificiran je od (uključujući) prosinca 2002. Do studenoga 2010. podaci o starom podsektoru republičkih fondova (HC, HV, HFP/AUDIO i HAC do prosinca 2007., nakon čega je HAC klasificiran u podsektor javnih nefinancijskih poduzeća) iskazani su u podsektoru fondovi socijalne sigurnosti. Fondovi socijalne sigurnosti prema ESA 95 uključuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Također, Hrvatska radiotelevizija i HŽ Infrastruktura u skladu s metodologijom ESA 95 resekretizirane su iz podsektora javnih nefinancijskih poduzeća u podsektor središnje države od početka serije.

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2010. = 100 ^a				Lančani indeksi				Godišnji mjesečni indeksi			
		Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b
		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
2000.	prosinac	77,2	79,1	70,0	79,2	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2
2001.	prosinac	79,1	80,2	74,7	76,4	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	80,5	81,1	78,2	78,1	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	81,9	82,3	79,9	78,9	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	84,1	84,4	82,8	82,7	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	87,2	87,3	86,2	84,5	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	prosinac	89,0	89,0	89,0	86,1	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	prosinac	94,1	94,9	91,5	91,2	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8	106,6	103,4	105,9
2008.	prosinac	96,8	97,3	95,3	95,1	99,4	99,1	100,5	98,7	102,9	102,4	104,3	104,3
2009.	prosinac	98,7	98,6	99,0	96,6	99,4	99,3	100,2	100,0	101,9	101,3	103,9	101,6
2010.	prosinac	100,5	100,8	99,3	102,1	100,0	100,1	99,9	101,0	101,8	102,2	100,3	105,7
2011.	prosinac	102,6	103,8	98,3	108,0	99,6	99,6	99,6	99,8	102,1	103,0	98,9	105,8
2012.	prosinac	107,4	109,4	100,2	115,4	99,9	99,9	99,7	100,0	104,7	105,5	102,0	106,9
2013.	srpanj	107,7	109,5	101,3	114,4	99,4	99,1	100,3	99,7	102,3	103,0	100,1	100,6
	kolovoz	107,9	109,8	101,0	114,7	100,1	100,3	99,7	100,2	101,9	102,6	99,7	99,3
	rujan	108,5	110,7	100,9	114,7	100,6	100,8	99,9	100,1	101,1	101,4	100,2	98,4
	listopad	108,0	110,1	100,8	113,2	99,6	99,4	99,9	98,7	100,2	100,4	99,8	97,0
	studenj	107,9	110,0	100,7	112,4	99,9	99,9	99,9	99,3	100,4	100,4	100,1	97,4
	prosinac	107,7	109,7	100,7	112,4	99,8	99,8	100,0	100,0	100,3	100,2	100,4	97,4
2014.	siječanj	107,6	109,5	100,9	112,4	99,9	99,8	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0	97,8
	veljača	107,3	109,1	100,8	112,6	99,7	99,6	99,9	100,1	99,4	99,3	99,8	97,6
	ožujak	107,8	109,8	100,8	111,8	100,5	100,7	99,9	99,8	99,6	99,6	99,7	96,9
	travanj	108,1	110,2	100,9	111,7	100,3	100,3	100,1	99,9	99,5	99,5	99,7	97,0
	svibanj	108,4	110,4	101,1	111,7	100,2	100,2	100,2	100,0	99,8	99,6	100,4	97,6
	lipanj	108,0	109,8	101,5	111,5	99,7	99,4	100,4	99,8	99,6	99,3	100,6	97,1

^a Od siječnja 2013. Državni zavod za statistiku počeo je objavljivati indekse potrošačkih cijena na novoj bazi (2010. godina, stara baza bila je 2005. godina), stoga su bazni indeksi za razdoblje od siječnja 1998. do prosinca 2012. preračunati na novu bazu (2010. = 100). ^b Na domaćem tržištu
Izvor: DZS

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima • Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju

indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2010. = 100			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
2000.	prosinac	81,5	82,9	74,2	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	82,5	83,6	77,0	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	83,5	84,4	78,9	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	84,5	85,2	81,2	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	86,5	87,0	83,6	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	89,1	89,5	86,7	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	prosinac	91,1	91,5	88,9	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	prosinac	95,6	96,4	91,9	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	prosinac	99,6	100,2	96,5	99,4	99,3	100,2	104,2	104,0	105,0
2009.	prosinac	99,9	100,1	98,8	98,8	98,6	100,2	100,2	99,8	102,4
2010.	prosinac	99,9	100,2	98,6	99,1	99,0	99,7	100,1	100,1	99,8
2011.	prosinac	102,8	103,5	99,6	99,5	99,4	100,1	102,9	103,3	101,1
2012.	prosinac	104,9	105,4	102,5	99,4	99,2	100,0	102,0	101,9	102,8
2013.	srpanj	106,0	106,2	104,4	99,7	99,5	100,7	102,6	102,9	101,2
	kolovoz	105,6	105,9	103,9	99,7	99,7	99,5	102,4	102,9	100,4
	rujan	106,4	107,0	103,6	100,8	101,0	99,7	102,1	102,4	101,0
	listopad	106,7	107,3	103,6	100,2	100,3	100,0	101,1	101,3	100,3
	studen	106,5	107,1	103,3	99,8	99,8	99,8	100,8	100,8	100,9
	prosinac	105,5	105,9	103,3	99,1	98,9	100,0	100,6	100,5	100,9
2014.	siječanj	104,9	105,1	103,5	99,4	99,2	100,1	100,3	100,2	100,8
	veljača	104,4	104,6	103,3	99,6	99,5	99,8	99,9	99,8	100,5
	ožujak	105,3	105,7	103,2	100,9	101,1	100,0	100,3	100,3	100,4
	travanj	105,5	106,0	103,2	100,2	100,2	99,9	99,8	99,7	100,0
	svibanj	105,7	106,1	103,5	100,1	100,1	100,3	99,4	99,2	100,1
	lipanj	105,4	105,6	103,8	99,7	99,6	100,4	99,2	98,9	100,2

Izvor: DZS

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena • Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih derivata). Udio dobara i usluga koji se isključuju iz košarice za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2013. godini iznosi 35,23% (od toga se 5,53 postotna boda odnose na poljoprivredne proizvode, a 29,70 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina • Hrvatska narodna banka je 2008. započela metodološki rad na izradi hedonističkog indeksa cijena stambenih nekretnina (HICN)². Korištenjem ulaznih podataka o realiziranim transakcijama i procjenama realiziranih transakcija iz baze Hrvatske burze nekretnina konstruiran je ekonometrijski model za izradu hedonističkog indeksa cijena nekretnina (HICN), koji je metodološki usklađen s odredbama Eurostatova Priručnika o indeksima

cijena stambenih nekretnina (engl. *Handbook on Residential Property Prices Indices*)³. HICN se iskazuje na tromjesečnoj i godišnjoj osnovi počevši od prvog tromjesečja 1997., na razini Republike Hrvatske i dviju regija: Grada Zagreba i Jadrana. Osnovna ideja metodologije koja se koristi pri izračunu indeksa jest da kupci određuju korisnost nekretnine na temelju njezinih obilježja, pa je nužno odrediti cijene tih obilježja (atributa), tzv. implicitne cijene. No, budući da ne postoji tržište pojedinih atributa stambenog prostora, njihove se cijene procjenjuju jednostavnim ekonometrijskim modelima. Nakon procjene cijena pojedinih atributa za svaku je nekretninu moguće odrediti njezinu čistu cijenu, tj. cijenu koja je korigirana za utjecaj pojedinih atributa dane nekretnine, poput lokacije na kojoj se nekretnina nalazi, površine, broja soba i sl. Dinamika čistih cijena izravno se koristi za izračun HICN-a. Prema metodologiji ovakav indeks, za razliku od primjerice indeksa prosječne cijene ili medijana kvadrata stambenog prostora, korigira kretanje cijena za moguću pristranost u podacima uzrokovanu činjenicom što je u nekom razdoblju prodan neuobičajeno velik broj iznadprosječno ili ispodprosječno kvalitetnih nekretnina.

2 Korištena metodologija detaljno je opisana u Kunovac, D. et al. (2008.) *Primjena hedonističke metode za izračunavanje indeksa cijena nekretnina u Hrvatskoj*, Istraživanje I-20, HNB.

3 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/hicp/methodology/hps/rppi_handbook

Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina

Godina	Tromjesečje	Bazni indeksi, 2010. = 100			Godišnje stope promjene			Stope promjene u odnosu na prethodno tromjesečje		
		Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran
2000.		60,4	68,0	38,0	-2,0	-1,5	-4,8
2001.		61,5	65,4	49,8	1,8	-3,7	31,1
2002.		64,9	67,9	56,2	5,6	3,7	12,9
2003.		67,0	70,8	55,9	3,2	4,2	-0,6
2004.		74,4	78,0	64,0	11,1	10,2	14,6
2005.		82,8	85,5	74,8	11,2	9,7	16,8
2006.		97,5	101,7	85,1	17,8	18,9	13,8
2007.		109,2	112,7	99,1	12,0	10,8	16,5
2008.		113,0	115,7	105,2	3,5	2,7	6,2
2009.		108,8	109,5	106,8	-3,8	-5,3	1,5
2010.		100,0	100,0	100,0	-8,1	-8,7	-6,3
2011.		96,3	94,9	99,5	-3,7	-5,1	-0,5
2012.		97,3	97,0	97,9	1,0	2,2	-1,6
2013.		81,2	82,5	78,4	-16,5	-14,9	-20,0
2012.	1. tr.	101,1	100,7	102,1	5,1	5,5	4,2	4,2	4,7	3,1
	2. tr.	99,6	97,8	103,3	3,4	5,2	-0,4	-1,6	-2,8	1,1
	3. tr.	95,6	96,4	94,0	-0,1	1,3	-3,3	-4,0	-1,5	-9,0
	4. tr.	92,9	93,2	92,3	-4,3	-3,1	-6,8	-2,8	-3,3	-1,8
2013.	1. tr.	85,7	88,3	79,8	-15,3	-12,3	-21,9	-7,8	-5,2	-13,5
	2. tr.	80,2	81,7	76,6	-19,5	-16,4	-25,8	-6,5	-7,5	-4,0
	3. tr.	79,5	80,4	77,5	-16,8	-16,5	-17,5	-0,8	-1,6	1,2
	4. tr.	79,6	79,6	79,5	-14,4	-14,6	-13,8	0,0	-1,1	2,6
2014.	1. tr.	77,4	81,2	69,2	-9,7	-8,0	-13,2	-2,7	2,1	-12,9
	2. tr.	77,8	79,4	74,6	-2,9	-2,9	-2,6	0,6	-2,3	7,7

Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
2008.	prosinac	5.410,0	100,3	109,1	107,0
2009.	prosinac	5.362,0	99,6	99,1	102,6
2010.	prosinac	5.450,0	97,6	101,7	100,6
2011.	prosinac	5.493,0	95,9	100,8	101,8
2012.	prosinac	5.487,0	96,6	99,9	100,7
2013.	srpanj	5.504,0	100,3	101,5	101,0
	kolovoz	5.513,0	100,2	99,5	100,8
	rujan	5.428,0	98,5	101,2	100,8
	listopad	5.506,0	101,4	100,3	100,8
	studen	5.634,0	102,3	99,2	100,6
	prosinac	5.556,0	98,6	101,3	100,7
2014.	siječanj	5.553,0	99,9	100,4	100,4
	veljača	5.427,0	97,7	99,6	100,0
	ožujak	5.502,0	101,4	99,7	99,9
	travanj	5.497,0	99,9	100,3	100,0

Izvor: DZS

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača
indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	prosinac	-42,0	-33,3	-40,9	-30,7	-25,9	-51,8	-40,6	43,4	-40,3	-57,9
2009.	prosinac	-46,8	-32,7	-47,6	-35,7	-22,6	-64,5	-42,8	63,9	-42,5	-58,0
2010.	prosinac	-42,9	-30,6	-48,7	-40,7	-21,7	-65,9	-39,4	55,7	-39,4	-54,8
2011.	prosinac	-23,6	-8,9	-43,1	-31,6	-5,5	-56,5	-12,3	25,0	-41,2	-51,4
2012.	prosinac	-47,1	-33,5	-52,6	-42,1	-23,1	-71,4	-43,9	59,1	-44,2	-62,3
2013.	srpanj	-25,4	-13,4	-40,5	-30,6	-10,4	-54,2	-16,4	19,2	-36,6	-55,4
	kolovoz	-28,6	-15,3	-38,7	-31,1	-8,6	-52,4	-21,9	34,0	-32,7	-49,7
	rujan	-33,4	-20,4	-40,9	-33,1	-14,3	-55,4	-26,4	38,3	-34,1	-54,5
	listopad	-38,2	-26,7	-46,6	-37,2	-18,0	-62,5	-35,3	43,9	-40,1	-55,6
	studeni	-38,3	-26,2	-44,0	-34,7	-18,5	-59,6	-33,8	42,6	-37,6	-58,1
	prosinac	-40,7	-26,3	-45,9	-34,5	-17,4	-61,9	-35,2	49,9	-41,3	-60,4
2014.	siječanj	-33,8	-20,1	-41,1	-30,5	-13,3	-56,5	-26,9	40,1	-36,3	-54,8
	veljača	-35,1	-21,1	-41,6	-28,4	-10,2	-58,3	-31,9	42,4	-38,2	-55,7
	ožujak	-36,5	-23,9	-45,9	-33,4	-13,7	-60,7	-34,1	40,6	-43,5	-57,7
	travanj	-36,0	-26,0	-47,5	-34,5	-14,5	-66,1	-37,4	39,5	-42,0	-52,6
	svibanj	-38,4	-27,1	-50,2	-38,2	-17,7	-67,9	-36,5	41,3	-44,4	-57,9
	lipanj	-34,7	-23,7	-44,2	-30,8	-13,8	-60,5	-33,5	37,2	-41,3	-54,1

Izvori: Ipsos Puls; HNB

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača • Anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. To se anketno istraživanje do travnja 2005. provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. provodi se svakoga mjeseca, uz tehničku i financijsku pomoć Europske komisije.

Upitnik sadržava ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponuđeni/odabrani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje. Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu

$-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7×(-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Popis banaka i štedionica

1. srpnja 2014.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banco Popolare Croatia d.d., Zagreb
2. Banka Kovanica d.d., Varaždin
3. Banka splitsko-dalmatinska d.d., Split
4. BKS Bank d.d., Rijeka
5. Croatia banka d.d., Zagreb
6. Erste&Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
7. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
8. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
9. Imex banka d.d., Split
10. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
11. Jadranska banka d.d., Šibenik
12. Karlovačka banka d.d., Karlovac
13. KentBank d.d., Zagreb
14. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
15. Nava banka d.d., Zagreb
16. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
17. Partner banka d.d., Zagreb
18. Podravska banka d.d., Koprivnica
19. Primorska banka d.d., Rijeka
20. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
21. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
22. Samoborska banka d.d., Samobor
23. Sberbank d.d., Zagreb
24. Slatinska banka d.d., Slatina
25. Soci t  G n rale – Splitska banka d.d., Split
26. Štedbanka d.d., Zagreb
27. Vaba d.d. banka Varaždin, Varaždin
28. Veneto banka d.d., Zagreb
29. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Štedne banke koje imaju odobrenje za rad

1. Tesla štedna banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb, posluje u skladu sa Zakonom o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN, br. 138/2006. i 25/2013.)

Predstavništva inozemnih banaka

1. BKS Bank AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.6.2000.
2. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.5.2002.
3. Centar banka d.d., Zagreb	30.9.2013.
4. Credo banka d.d., Split	16.1.2012.
5. Glumina banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
6. Gradska banka d.d., Osijek	3.5.1999.
7. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.4.2000.
8. Ilirija banka d.d., Zagreb	6.4.1999.
9. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	8.9.2000.
10. Županjska banka d.d., Županja	3.5.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.5.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	3.1.2005.
3. Obrtnička štedna banka d.d., Zagreb	22.12.2010.
4. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
5. Štedionica Dora d.d., Zagreb	1.1.2002.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	7.3.2001.
2. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.3.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. srpnja 2014.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	prof. dr. Boris Vujčić
Članovi Savjeta	Neven Barbaroša Bojan Fras mr. sc. Michael Faulend Relja Martić Damir Odak mr. sc. Tomislav Presečan Vedran Šošić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	prof. dr. Boris Vujčić
Zamjenik guvernera	Relja Martić
Viceguverner	Vedran Šošić
Viceguverner	Damir Odak
Viceguverner	Neven Barbaroša
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan
Viceguverner	Bojan Fras
Viceguverner	mr. sc. Michael Faulend

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	mr. sc. Irena Kovačec
Sektor bonitetne regulative i supervizije	Željko Jakuš
Sektor za međunarodnu suradnju	mr. sc. Sanja Tomičić
Sektor platnog prometa	Ivan Biluš
Sektor za planiranje, kontroling i računovodstvo	dr. sc. Diana Jakelić
Sektor za informatičke tehnologije	dr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić

Kratice i znakovi

Kratice

b. b.	– bazni bod
BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BIS	– Banka za međunarodne namire (engl. <i>Bank for International Settlements</i>)
BZ	– blagajnički zapisi
CDS	– premija osiguranja od kreditnog rizika (engl. <i>credit default swap</i>)
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
d. n.	– drugdje nespomenuto
DZS	– Državni zavod za statistiku
EK	– Europska komisija
EMU	– Ekonomska i monetarna unija
engl.	– engleski
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
Fed	– američka središnja banka (engl. <i>Federal Reserve System</i>)
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HPB	– Hrvatska poštanska banka
HWWI	– Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (njem. <i>Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut</i>)
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
IEA	– Međunarodna agencija za energiju (engl. <i>International Energy Agency</i>)
ILO	– Međunarodna organizacija rada (engl. <i>International Labour Organization</i>)
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
IPC	– indeks potrošačkih cijena
JTR	– jedinični troškovi rada
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NDA	– neto domaća aktiva
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OECD	– Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (engl. <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja
PPI	– indeks cijena pri proizvođačima (engl. <i>Producer Price Index</i>)
RH	– Republika Hrvatska

SDR	– posebna prava vučenja
SKDD	– Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– T – Hrvatski Telekom d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Troslovne oznake za valute

ATS	– austrijski šiling
CHF	– švicarski franak
CNY	– juan renminbi
DEM	– njemačka marka
EUR	– euro
FRF	– francuski franak
GBP	– funta sterlinga
HRK	– kuna
ITL	– talijanska lira
JPY	– jen
USD	– američki dolar
XDR	– posebna prava vučenja

Dvoslovne oznake za zemlje

AT	– Austrija
BE	– Belgija
BG	– Bugarska
CY	– Cipar
CZ	– Češka
DE	– Njemačka
DK	– Danska
EE	– Estonija
ES	– Španjolska
FI	– Finska
FR	– Francuska
GB	– Velika Britanija
GR	– Grčka
HR	– Hrvatska
HU	– Mađarska
IE	– Irska
IT	– Italija
LT	– Litva
LV	– Letonija
MT	– Malta
NL	– Nizozemska
PL	– Poljska
PT	– Portugal
RO	– Rumunjska
SI	– Slovenija
SK	– Slovačka

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

ISSN 1334-0042 (online)